

TÁBORSKÝ ARCHIV

SBORNÍK OKRESNÍHO ARCHIVU V TÁBOŘE

2

1989

O B S A H

Ivan Hlaváček Jak prohloubit poznání mezinárodního ohlasu husitství?	5
František Šmahel Drobné prameny k válečné ekonomice: Obležení Vodňan na jaře 1443	9
Bohdan Zilynskyj Tři glosy k Táboru 15. století z pražských městských knih	37
Květa Kořalková Veřejná vystoupení tábořského obyvatelstva v prezidiálních spisech Okresního úřadu v Táboře (září 1938—říjen 1939)	47
Rostislav Nový Prameny k dějinám Táborska 1412—1424 (Fontes historiam districtus Tábor Bohemiae annorum 1412—1424 illustrantes) — I.	67

JAK PROHLouBIT POZNÁNÍ MEZINÁRODNÍHO OHLASU HUSITSTVÍ?

Ivan Hlaváček

Husitství je komplexním jevem české a vlastně celé evropské historie a proto žádná práce není příliš namáhavá, žádné téma této oblasti příliš odtazivé, pokud přinese alespoň nějaký střípek do stále se zaplňující, nicméně nikdy zcela nezaplnitelné mozaiky našich znalostí o něm. Jde tedy o to klást nejen další, resp. nové otázky, ale hledat odpovědi a především připravovat materiál pro jejich zodpovězení. Ale aby vzhledem k rozsahové omezenosti toho, o co v následujících řádcích může jít, nevznikla mezi těmito úvodními slovy a možnostmi autora přílišná disproporce, je třeba přejít k meritu věci.

O mezinárodních aspektech husitství¹⁾ bylo napsáno množství prací nejrůznějšího zaměření a asi ještě více stran bude popsáno. Zdůrazňují se aspekty vojenské, politické, hospodářské i kulturní, dříve častěji v negativním kontextu, komplexnějšími pohledy na celou problematiku se však hlediska a stanoviska vyrovnávají.²⁾ Jde skutečně o jeden z nejvýznamnějších aspektů celé husitologické problematiky, takže tu má jak detailní práce vydávání pramenů, tak sumarizující pohled dveře otevřené dokořán.

Zdánlivě platí, že už většina pramenů byla vydána či alespoň využita a že tedy možnost nových významných nálezů je minimální. Může to ve většině platit o archivech domácích (i když ani tu nejsou nové nálezy vyloučeny), ale v žádném případě to neplatí o archivech a knihovnách zahraničních, i když tam půjde většinou „jen“ o informace sdělované spíše toliko mimochodem. Většího významu ovšem tyto informace nabudou svým sumarizováním. Ale tuto problematiku lze nazírat ještě z dalších hledisek a tu vidíme, že konkrétní drobné jednotliviny mohou — jsou-li shromážděny ve větším počtu — dát řadě jevů výraznější plastičnost a tím i přesvědčující vypovídací schopnost. Ale abych byl konkrétnější, chtěl bych to dokumentovat na dvou příkladech z různých oblastí mezinárodního ohlasu a působení. Jeden z nich představuje ohlas v rovině jevů nadstavbových, druhý pak v oblasti vojenskopolitické, i když jsem si vědom ještě dalších aspektů, které musím v tomto kontextu nutně ponechat stranou.

Mezi nejvýraznější nadstavbové jevy patří literární polemika mezi husity různých směrů a jejich katolickými protivníky domácími i cizími. I když dějiny těchto polemik ještě musí být napsány, bylo už mnoho materiálu sneseno, ovšem způsobem, který neumožňuje určitější závěry ohledně konkrétního působení a vlivů, které se tu prolínaly. Jinými slovy: nebyl proveden konkrétní kodikolo-

gický rozbor těchto rukopisů a jejich interpretace vzhledem k jejich původní provenienci a okruhu prvotního uplatnění. Tu je ovšem potřeba provádět příslušnou heuristiku důkladně a ve všech nutných spojitostech a na základě autopsie. Výsledkem by pak měl být kritický katalog příslušných prací, který by mohl čerpat i z nových a nejnovějších tištěných katalogů, které nejen že u nás nejsou povětšinou vůbec k dispozici, ale nebyly dosud ani soustavněji využity. Je tedy třeba pokračovat tu v sondách P. Spunara,³⁾ které by bylo třeba usoustavnit a provést jejich knihovněvědně-kodikologickou interpretaci. Ale tato poznámka vyplynula více méně jen mimovolně, více důrazu bych chtěl položit na druhou poznámku, která se týká problematiky vojenskopolitické a ovšem také zahraničněpolitické a s tím spojeného aspektu správněhistorického. Ale aby se přešlo ke konkrétnímu.

Významným jevem husitské politiky i propagandy jsou také táborsko-síročí spanilé jízdy. Byla jim sice věnována velká pozornost v mnoha pracích,⁴⁾ ale zdaleka nejsme u konce s našimi možnostmi a to jak pokud jde o jejich interpretaci, tak zejména při výkladu jejich průběhu a bezprostředního dopadu na místní poměry. Týká se to zejména informací, které zprostředkovávají prameny diplomatického rázu a spíše ještě takové, jež jsou nelistinné povahy, i když i v listinných souborech zahraničních archivů jsou ještě v hojné míře skryty další neznámé informace. Stačí v té souvislosti upozornit příkladem na novými údaji nabitý poznámkový aparát knihy Christiny Mathiesové⁵⁾ nebo na připravený druhý svazek s napětím očekávaného registáře listin ortenburského archivu prací Friedricha Hausmanna.⁶⁾ Leccos zřejmě také ještě vyplyne z připravovaného pokračování inventáře zapadlých edic a registů, jehož první část vyšla v 1. čísle tohoto sborníku.⁷⁾ Práce by se měla týkat zejména právě regionálních časopisů sousedních zemí českého státu, tj. především Slezska, Saska, Bavorska a Rakouska.

Ale obraťme pozornost výše naznačeným směrem, totiž k různým úředním knihám kanceláří institucí i čelných osobností z českého sousedství. Tu jde ovšem v první řadě o úřední agendu jednotlivých měst, konkrétněji řečeno zejména o nejrůznější knihy počtů, které tam byly vedeny. Takřka nevyčerpatelným zdrojem informací jsou např. R. Jechtem vydané městské počty zhořelecké,⁸⁾ hojně využívané už starším českým badáním, zejména F. M. Bartošem, jež snad s výjimkou počtů norimberských, zatím takřka nevyužitých,⁹⁾ nemají zřejmě vůbec konkurenci. Ale nemusí jít vždy jen o nejvýznamnější města. Leckdy přinášejí všelijaké informace i podklady vedené u menších měst, jak to dobře naznačuje nejnověji monografie Elisabeth Jägerové o městě Wunsiedel, resp. její první svazek.¹⁰⁾

Wunsiedel, dnes doslova pár kilometrů od českých hranic, je poměrně nevýznamné město v Horní Falci, kdysi v „regio Egere“, které je dosvědčeno od 12. století. I když tehdy v sestavě historického Chebska, přesto v důsledku specifického správního vývoje

tvořilo enklávu, která se nedostala do české zástavy. Městská práva pak město obdrželo od norimberských purkrabí v r. 1326. Za husitství patřilo k oporám hornofalckého obranného systému, jeho hradby byly zpevňovány a město se stalo i poměrně významným správním střediskem. V literatuře o husitských spanilých jízdách a ani předtím při probírání se účastníky protihusitských křížových výprav se s jeho jménem a podílem ani údělem prakticky nesetkáváme. Nicméně přesto, či možná právě proto, je to lokalita, která si zaslouží z výše naznačených aspektů naši pozornost. Už proto, že může sloužit jako příklad pro desítky lokalit pohraniční oblasti s Čechami, jí podobných. Neboť — a tu se vracím ke knize E. Jägerové — z kancelářské agendy města se dochovaly účetní záznamy, mj. i z naší doby, které autorka v příloze uvedeného díla vydala (s. 454—456). Nejde ovšem o to, aby se tyto údaje přetiskly — zainteresovaný badatel si je jistě podle potřeby dohlédá — ale aby se stručně ukázalo, jakého druhu tyto zápisy byly. Zápisy pocházejí z let 1427—1429 a 1431—1434.

V podstatě jde o záznamy, které se týkají tří různých druhů činností, spojených s husitstvím. Za prvé jde o výdaje, spojené s financováním a zejména proviantním zabezpečením osob, které se podílely v různé míře na vojenských taženích proti husitům. I když jde o léta velkých a nakonec pro křížáky tragických tažení proti husitům, jež končila katastrofami u Tachova a u Domažlic, nejsou tu tato místa ani zmíněna a tudíž také ne bezprostřední důsledky uvedených porážek pro město samo. Nicméně vyplývá z vydaných údajů poměrně horlivá činnost, spojená s těmito taženími, kterou ovšem bude možno výrazněji rekonstruovat až ve spojitosti s dalšími obdobnými prameny.

Druhou závažnou skupinu tvoří výdaje, které byly placeny nejruznějším poslům, kteří Wunsiedelské informovali o recentním stavu na vojenskopolitické scéně. Jde zejména o různé osoby, vysílané waldsaským opatem, který se tu ukazuje vůbec významným prostředníkem; tak jednou odjížděli představitelé městské správy pryč, zřejmě do Waldsas (v souvislosti s plánovaným výslechem dvou husitů), ale město mělo vazby i na jiné strany, ať šlo o Marktredwitz či další lokality. A konečně třetí relativně autonomní skupinu údajů tvoří takové, které se dotýkají opevňování města v souvislosti s předpokládanými útoky husitů. Je ovšem pochopitelné, že tyto skupiny zpráv nejsou vyčleněny do samostatných skupin, nýbrž porůznu se prolínají s jinými a že současně nejsou tak zřetelné a soustavné, jak bychom si to přáli. Ale to už je samozřejmě jiná věc. Vždyť vůbec jsme odkazováni i při jiných příležitostech na materiál ještě torzovitější, takže nelze klást požadavky, nýbrž jen s povděkem vzít na vědomí možnost dalších drobných informací, které posléze zejména v širším sumarizujícím kontextu budou moci vydat určitější svědectví. Je to málo nebo mnoho? Na to není jednoznačná odpověď. Snad by bylo možno říci asi tolik, že to není ani málo ani mnoho, ale je toho dost.

V podstatě tedy je to program pro další práci. Upozornit na tento aspekt problematiky bylo cílem předchozích řádek. Víc jsem si za úkol nekladl a ani klást nemohl.

Poznámky

1) Vedle různých větších či menších statí v prakticky každém systematictější díle třeba upozornit aspoň na následující tituly, které mají tuto otázku ve svém názvu: G. A. Skalský, Husitství za hranicemi Čech, Vídeň—Praha 1901, dále zejména F. M. Bartoš, Husitství a cizina, Praha 1931 (jenž má na toto téma ovšem ještě množství všelijakých drobných rozprav) a posléze sborník Mezinárodní ohlas husitství, Praha 1958. Nejnověji jde hlavně o různé statí Fr. Šmahela, F. Seibta, J. Kejře a dalších, jež nelze jednotlivě vypočítávat, nicméně potřeba nové syntézy tohoto aspektu husitství je na snadě.

2) Mám na mysli nověji opět práce F. M. Bartoše, ale i Fredericka Heymanna, Howarda Kaminského, Fr. Šmahela a J. Kejřovy Husity, Praha 1984.

3) Viz jeho bibliografii v Folia historica Bohemica 11, 1987, s. 477—489. Ovšem i jiní autoři přispěli všelijakými dalšími informacemi. Zejména jde nověji o J. Kadlece a A. Vidmanovou. Pro konkrétní odkazy třeba odkázat na bibliografický oddíl sborníku Husitský Tábor, který tyto věci velmi pečlivě registruje. Třeba ovšem dodat, že tematika zahraničního výzkumu by stála za samostatnou rozpravu, aby se výrazněji ukázalo na to, co bylo uděláno a kde zejména třeba navázat. Zanedbatelný přitom ovšem nebude ani výklad o tom, co všechno leží v různých starých rukopisných podkladech v našich archívech. Zejména mám na mysli tzv. Muzejní Palackého diplomatář v Archivu Národního muzea či sbírku opisů býv. Archivu země české, nyní v I. oddělení Státního ústředního archivu.

4) Stále základní je H. Tomanovo Husitské válečnictví za doby Žižkovy a Prokopovy, Praha 1898, nejnověji pak Vojenské dějiny Československa 1, Do roku 1526, Praha 1985, žel s velkými mezerami zejména v bibliografii. Ze speciálních prací srov. nověji Gerhard Schlesinger, Die Hussiten in Franken, Kulmbach 1974.

5) Kurfürstenbund und Königtum in der Zeit der Hussitenkriege. Die kurfürstliche Reichspolitik gegen Sigmund im Kraftzentrum Mittelrhein, Mainz 1978.

6) Srov. o 1. svazku ref. v Archivním časopisu 35, 1985, s. 127n. a tamže 37, 1987, s. 61n.

7) Viz Ivan Hlaváček a kol., Skryté edice a registry listin a listů k dějinám husitské revoluce (1419—1437), s. 8—56.

8) Vydané v Codex diplomaticus Lusatie Superioris ed. R. Jecht, II—1, 2, Görlitz 1896—1903.

9) Stačí upozornit jen na různé jednotliviny v příslušných svazcích edice Deutsche Reichstagsakten a nejnověji na některé informace, které sdělil Miloslav Polívka v práci Josef Hejnic — Miloslav Polívka, Plzeň v husitské revoluci, Praha 1987.

10) Wunsiedel 1163—1560 I. Band einer Geschichte der Burg und der Stadt Wunsiedel, Wunsiedel 1987.

DROBNÉ PRAMENY K VÁLEČNÉ EKONOMICE: OBLEŽENÍ VODŇAN NA JARE 1443

František Šmahel

Válečná ekonomika husitských a polipanských Čech stále zůstává velkou neznámou. Její základní složky v podobě kořisti, holdů, výpalného a výkupného rámcově postihl již Hugo Toman, od data jeho záslužného díla o husitském válečnictví však specializované studium po dlouhá desetiletí přešlapovalo na místě.¹⁾ Řadu cenných údajů snesl na okraji svých žižkovských a lipanských studií Rudolf Urbánek, který si jako jeden z mála historiků husitského věku také uvědomoval závažnou roli ekonomických činitelů v průběhu dlouhodobého válečného stavu.²⁾ Více než prameny hospodářské povahy dostávaly se zprvu ke slovu výpovědi traktátové a kazatelské literatury či dobové hlasy letopisců. Tvrdá ideová kritika válečných hrůz, kterou táborští bohoslovci v čele s Mikulášem z Pelhřimova zaměřovali i do vlastních řad, při nejmenším dávala za pravdu arcikritiku Petrovi Chelčickému, jehož výpady proti tělesnému boji již nebylo možné odvozovat jen z jeho evangelijního pacifismu.³⁾ Současně dílčí pramenné sondy vynášely na povrch přehlížené aspekty hospodářské povahy, jež námnoze ovlivňovaly taktické i strategické záměry vojenských operací. Vedle zásobovacích zřetelů, jež usměrňovaly tábořskou ofenzívu na jaře 1420, nutno zmínit důsledky hospodářské blokády a prudký vzrůst válečné industrie (zbrojířství, puškařství, výroba výstroje, prachu apod.).⁴⁾ Žoldněřská služba zdaleka se neuplatňovala jen na katolické straně. Jednu z prvních vzpour ve vojscích tábořské strany vyvolali v roce 1421 služebníci na Roháčově Lomnici, jimž purkrabí Vaněk dlužil smluvený žold. Táborští služebníci a spojenci místo žoldu zpravidla dostávali podíl z kořisti, což si v éře polního vojska Prokopa Velikého vynucovalo neustálou bojovou aktivitu.⁵⁾ Enormní sumy stála válka v Čechách zejména neuznaného dědice trůnu Zikmunda Lucemburského, jenž formou zápisů a zástav promrhal většinu pozemkových statků královské komory.⁶⁾ Souhra negativních faktorů hospodářského rázu se v poslední době stává i jedním z důležitých momentů při interpretaci krizového období polních vojsk od obležení Plzně až po bitvu u Lipan.⁷⁾

Současné bádání, jak ze stručného nástinu plyne, oprávněně klade na válečnou ekonomiku husitského období větší důraz a snaží se překlenout propastné mezery dosavadních poznatků. Patrně se bude třeba smířit s tím, že celkovou bilanci se vzhledem k torzovitě pramenné základně nepodaří provést. Povšechné, a do značné míry stále ještě povrchní představy v celozemském měřítku může předně upřesnit komplexní vyhodnocení rozptýlených

dokladů k jednotlivým tematickým blokům (např. k holdům). Druhou cestou je výzkum městských knih a zbytků registratur včetně dosud nepovšimnutých písemností, nad nimiž kdekoliv mávl rukou, neboť zmnožovaly podrobnosti k okrajovým jevům nebo událostem. Ve velké dějinné fresce nemají tyto miniaturní komponenty místa, na druhé straně však svojí drobnohlednou kresbou umožňují rozpoznat vlásečnice, z nichž se spřádala osnova každodenní historie. Tohoto druhu jsou i pramenné drobnosti z rožmberského archivu, které osvětlují některé průvodní okolnosti jednoho z konfliktů tábořské jednoty ve čtyřicátých letech 15. století. Samy o sobě mají úzký regionální dosah, takže by ani nestály za řeč, kdyby shodou okolností nepřinášely vítaný průhled do ekonomického zákulisí drobné války na českém jihu. A protože podobných dokladů se dochovalo velice málo, stoupá tím jejich význam ve smyslu exemplárního záchytného bodu.

Rožmberská mobilizace a obležení Vodňan na jaře 1443

Nebude na škodu přiblížit si geopolitické dějiště událostí, jejichž důsledky se odrazily ve sledovaných pramenech. Ze své rozsáhlé domény si tábořská strana udržela na počátku čtyřicátých let již jen zbytky. Těžiště tábořské mocenské sféry se rozkládalo v trojúhelníku měst Tábor, Písku a Vodňan, která v této době vytvářela pevný vojenský spolek. Části pozemkových držav města Táboru zasahovaly až na Vlašimsko a Pelhřimovsko, tuto oblast poměrného klidu lze však pustit ze zřetele. Neustálé třecí plochy naopak vyvolávalo vklínění rožmberských statků do územního trianglu a vzájemné prolínání zájmových sfér v širokém okolí tábořských a rožmberských pevností. Jižním směrem Tábor byl ve střežbu před rožmberskými posádkami v Soběslavi a na Choustníku, na jihozápadě byly mu trnem v oku Dobronice, jejichž držitelé příslušeli k rožmberské klientele.⁸⁾ Písečtí se dostávali do střetu jednak s rožmberským purkrabím na Zvíkově Václavem Vláškem z Miloňovic, jednak s velmistrem strakonických johanitů Václavem z Michalovic. Nejslabším článkem tábořského trojměstí byly Vodňany, v jejichž sousedství vedle několika tvrzí rožmberských služebníků (stačí tu zmínit Sedlec u Netolic) ležel hrad Helfenburk.⁹⁾ Podobně jako Písek měly i Vodňany na západě za souseda bojovného strakonického velmistra. Po celém tomto území byly rozptýleny statky a sídla drobných zemanů, jimž nezbývalo nic jiného, než hledat záštitu buď u některého z měst tábořské strany anebo u jejich nepřátel. Tito drobní zemanští válečníci v případě potřeby nastupovali se zbraní v ruce na pomoc svým ochráncům, od nichž se na oplátku dožadovali zastání, když se dostali do rozporu s některým ze svých sousedů.

Přes postupující politicko-ideovou izolaci tábořská strana mohla ještě v červenci 1441 vystoupit vojensky na pomoc svému východo-

českému spojenci pochybné pověsti Koldovi ze Žampachu. Oldřich z Rožmberka sice římského krále Friedricha III. nabádal, aby využil příležitosti zasadit Táboru zdrcující úder, sám však Táboru jeho situaci ulehčil, když s ním neporušil platné příměří. Vojenské tažení na Pelhřimovsko skončilo pro tábořskou republiku nanejvýš uspokojivě, neboť vytrhlo trn z nohy Koldovi a současně demonstrovalo sílu husitské pevnosti na českém jihu. Na vztazích mezi tábořskou stranou a katolickou šlechtou bechyňského kraje se tím nic nezměnilo. Ani jedna z obou znepřátelených stran nebyla s to druhou mocensky porazit, a proto rámcové příměří mělo i nadále zajišťovat křehký status quo.

Dlouhodobé příměří sice přispívalo k jistému oživení hospodářské aktivity, nijak však nezmenšovalo potřebu stále vojenské hotovosti na ochranu opěrných bodů a jejich zázemí. Zatímco Oldřich z Rožmberka musel udržovat zvýšené početní stavy hradních posádek, města tábořského spolku se opírala o rozvinutou služební organizaci řemeslných válečníků z řad bývalých členů domácího a polního vojska. Specifikem tábořského služebního systému bylo sepětí válečného podnikání s městskými základnami. Služebníci měli v tábořských městech své domy či „stavy“ a někteří z nich jako zámožní příslušníci obce do značné míry udávali politický kurs v samosprávných orgánech. Forma služebního poměru byla výhodná pro obě strany. Města služebníků poskytovala právní i faktickou ochranu, služebníci zase bez nároku na žold městům pomáhali ve zbraní. Tak tomu alespoň bylo v Táboře, v případě Písku a snad i Vodňan nelze vyloučit ani služební poměry za předem smlouvenou částku.¹⁰⁾

Většina ze čtyř desítek tábořských služebníků se zdržovala na mateřské pevnosti a zdroje obživy si zajišťovala válečným podnikáním na vlastní pěst. Vedle běžné kořisti a podílů z holdů v nepřátelském zázemí tvořilo podstatnou složku jejich příjmů výkupné za zajatce a násilím odvrácené osoby. Nejvíce ze všeho služebníkům prospíval stav permanentního válečného napětí bez rozhodujících bitev na život a na smrt. Naproti tomu dočasná i dlouhodobá příměří služebníkům svazovala ruce a nutila je podnikat výbojné výpravy do vzdálených pohraničních oblastí Horních Rakous. Průjezdy rožmberským územím přitom nezřídka vyvolávaly drobné šarvátky a třenice, takže co chvíli si jedna strana stěžovala druhé na utrpěné příkoří či škody.

Jen zřídkakdy se postižená strana dovolala u druhé alespoň dílčí nápravy. Pokud se sporné strany vzájemně dohodly na smířčím výroku některého z přijatelných oprávců (tzv. ubrmanů), podařilo se vesměs urovnat jen část rozporů, jejichž místo zápětí zaplnily nové nesváry. Takový osud potkal i dvojí rozsáhlé opravné řízení hejtmana plzeňského kraje Hynka Krušiny ze Švamberka, k němuž došlo v červenci a v srpnu 1442.¹¹⁾ O měsíc později si tábořská rada znovu začala vyměňovat s rožmberskými úředníky stížné listy, byť zprvu v menším rozsahu než dříve.

Na jaře 1443 se nad celým krajem opět začaly stahovat zlověstné mraky, jež přivolał vlekly spor mezi Jarošem z Drahonice a Janem Řítkou ze Sedlce. Dějový průběh konfliktu podrobně již vylíčila starší literatura, a proto ho zde stačí připomenout jen v hrubých obrysech.¹²⁾ Oba válečníci zemanského původu řešili své osobní rozepře stejnými prostředky, s nimiž si opatrovali živobytí. Oba dva v polipanském období také změnili své pány či spojence. Janek ze Sedlce přešel od tábořské strany k Oldřichovi z Rožmberka, s jehož mlčenlivým souhlasem se před rokem 1441 zmocnil Prachatic.¹³⁾ Samotný tento akt, jenž třeba posuzovat v širších souvislostech aféry Jana Smila z Křemže, stačil k tomu, aby celá tábořská strana považovala Janka za nevyhlášeného zrádce. Pro Oldřicha z Rožmberka pak Janek Řítka nebyl ledajakým služebníkem, nýbrž držitelem města, o které měl prvořadý zájem. S jistou nadsázkou by bylo možné říci, že Oldřichovi šlo více o Prachatice než o Janka a že rožmberský zásah v jeho soukromé rozepři sledoval širší politicko-mocenské cíle. Jaroš z Drahonice, druhý hlavní aktér konfliktu, se podle vlastního vyjádření na podzim roku 1438 řádně vyvázal z rožmberského smluvního poměru a po několika službách u různých pánů se posléze stal „přikázaným“ tábořské obce, jež mu svěřila tvrz v Božejovicích.¹⁴⁾ Via facti Jaroš měl blíže k Vodňanům než k Táboru, a proto také celá jeho pře s Janem ze Sedlce do značné míry splývala s třenicemi, které Vodňanští měli jednak se strakonickým velmistrem, jednak s helfenburským purkrabím.

Vlastní příčinu Jarošova záští se zatím nepodařilo zjistit. Janek ze Sedlce se na něho i Vodňanské smlouval s Přibíkem z Klenovské rady, aby od záměru dočasně upustil.¹⁵⁾ Svou roli tu sehrálo i právě probíhající smírčí jednání Hynka Krušiny, na jehož nerušeném chodu měl Oldřich z Rožmberka prvořadý zájem. Vzájemné rozepře zřejmě propukly až na přelomu let 1442—1443. Hrozba větší válečné srážky způsobila, že se kolem 20. února 1443 zástupci tábořské strany sešli s Oldřichem z Rožmberka v Českých Budějovicích. Hned poté si Oldřich povolal Janka do Krumlova, kde ho údajně přiměl urovnat všechny pře cestou opravného řízení. Pro případ, že by dobrá vůle nestačila, Oldřich slíbil Jankovi vojenskou pomoc a v tomto smyslu také listem z 26. února uvědomil tábořskou radu.¹⁶⁾

Mnohé naznačuje, že Oldřich se smírným vyřešením neshod od počátku nepočítal a že i následující rokování Janka ze Sedlce s Vodňanskými, jež se mělo uskutečnit v Českých Budějovicích, bylo jen klamným manévrem. Nasvědčuje tomu mimo jiné skutečnost, že teprve koncem dubna, kdy již rožmberská hotovost byla připravena do pole, Oldřich tábořské radě oznámil, že se Jaroše nemá zastávat, neboť je jeho přikázaným. Kdyby Oldřich s tímto zdůvodněním vystoupil již na budějovické schůzce s tábory, bránil by se Jaroš proti tomuto nařčení dříve než 8. května.¹⁷⁾ Tažení proti Jarošovi

se Oldřich pokusil obhájit jako vnitřní záležitost jeho strany, s níž platné příměří nemělo nic společného. Celá záležitost měla tudíž naoko vyhlížet tak, jako by příměří porušili Vodňanští spolu s tábořskými služebníky, o jejichž pomoci Jarošovi nemohlo být pochyb. Kromě toho je třeba vzít v potaz, že Jaroš, pokud je známo, na jaře roku 1443 žádnou novou nevoli nezpůsobil a že rožmberská mobilizace započala souběžně s válečnými přípravami ze strany Janka ze Sedlce a strakonického velmistra.

O sbírání hotovosti na rožmberském zboží tábořská rada věděla již 23. dubna, kdy žádala krumlovského pána, aby nedopustil utiskovat jejího služebníka Jaroše. Podle pozdějšího Oldřichova vyjádření mu list z Tábora došel v době „dokud sú ještě moji na pole byli“.¹⁸⁾ To odpovídá skutečnosti, neboť první část zmobilizovaných tovaryšů (socii) uzavřela smluvní poměr počínaje svátkem sv. Jiří a to až do svatohavelského termínu. Z této skutečnosti plyne, že Oldřich předem počítal s delším válečným stavem, neboť jinak by nedal treboňskému písaři pokyn, aby předem vyplatil najatým jezdcům úhradu za seno pro jejich koně. Treboňský písař, jenž vedl hospodářské počty tamějšího úřadu, založil ve svém rejstříku zvláštní rubriku, do níž si poznamenal vyplacené částky. Celkově tehdy vyplatil za seno 13 kop a 15 grošů, přičemž na každého koně připadal na týden jeden groš. Z jeho jmenného seznamu lze vyčíst, že včetně stálého treboňského hejtmana Pešíka z Bělé uzavřelo k 23. dubnu služební poměr 18 bojovníků s 32 koňmi.¹⁹⁾ Výprava v tomto počtu zřejmě ihned odjela na Vodňansko, kde se před Božejovicemi měla spojit s houfy strakonického velmistra a Janka ze Sedlce.

Tábořská strana, za níž rada města Tábora vyslovila ochotu urovnat Jarošovu při spravedlivém rozhodčím výrokem, byla válečným tažením zaskočena, takže Vodňanští nebyli s to poměrně početnému nepříteli čelit. Hrubým odhadem lze vyčísřit spojenecké houfy na sto jezdců. Vedle dvaatřiceti bojovníků pod vedením treboňského hejtmana se tažení zúčastnily rožmberské posádky z Helfenburka i z Dobronic, další desítky jezdců s sebou přivedli Václav z Michalovic a Janek ze Sedlce, kteří se na rozdíl od Oldřicha z Rožmberka této první výpravě osobně postavili do čela. Jakmile Jaroš zvěděl o hrozícím nebezpečí, zapálil tvrz v Božejovicích a ujel do Vodňan. Cestou ještě stačil pobrat dobytek jednomu poddanému strakonického velmistra ve Dvoru.²⁰⁾

Rožmberští úředníci spolu se svými spojenci před spálenou tvrzí usoudili, že jim Vodňanští v otevřeném poli nejsou s to čelit. A jelikož na dobývání města nebyli připraveni, rozložili se míli od tvrze a vyslali k městu delegaci s ultimativními požadavky. Václava z Michalovic zastupovali jeho služebníci Přibl z Mladějovic a Zachař ze Štěbně, hlavní slovo však nepochybně měli úředníci Oldřicha z Rožmberka. V tísní Vodňanští slíbili napravit všechny škody a sami za uhrmana navrhli Jana Stebňáka ze Skryj. Kromě toho souhlasili s tím, že nebudou pomáhat Jarošovi a že nedopustí,

aby jim z města mohl dále škodit.²¹⁾ Spojeneční velitelé se s výsledkem jednání spokojili a vydali se na zpáteční cestu do mateřských pevností. Pouze Václav z Michalovic se u tvrze ještě zdržel, neboť svým lidem přikázal Jarošovo sídlo do základu pobořit. Při této příležitosti měla být údajně v tvrzi objevena dílna s nástroji na padělání různých mincí. S největší pravděpodobností šlo o podvrh, kterým strakonický velmistr ve shodě s Oldřichem mínil na blížícím se zemském sněmu zdůvodnit oprávněnost násilného zásahu. Těžko totiž uvěřit tomu, že by Jaroš, který stačil v okolí pobrat dobytek, usvědčující důkazy v tvrzi ponechal, nehledě na to, že razidla a jiné nástroje měly značnou hodnotu. Jaroš se ostatně hájil později tím, že Václav z Michalovic sám razil falešnou minci a že tak měl podvržené důkazy snadno po ruce.²²⁾

Sotva nebezpečí pominulo, Vodňanští podnikli několik odvetných nájezdů na statky nepřátelské strany, současně však vedli čilou korespondenci s purkrabími rožmberských hradů o vzájemných nápravách škod.²³⁾ Nejpozději 8. května Jaroš z Drahonice zajel na Tábor, aby se zde poradil o dalším postupu. Tábořská rada nejevila mnoho chuti započít válku v době, kdy měla na stole obsílky ke kutnohorské synodě ve věci svých kněží. Kromě toho hrozilo nebezpečí, že by válečný konflikt posloužil nepřátelům tábořské strany jak v Ptáckových krajích, tak i na blížícím se sněmu.²⁴⁾ Podobné stanovisko zřejmě zastával i Písek, kde měl své sídlo starší tábořských kněží Mikuláš z Pelhřimova. Tábořští představitelé se proto spokojili tím, že purkrabím v Dobronicích a na Helfenburku zaslali stížné listy a že na pomoc Vodňanům i Jarošovi určili menší jízdní oddíly svých služebníků Jana Malohradeckého z Bernartic a Petra řeč. Růže.²⁵⁾

Pokračující drobné záštitě na Vodňansku dostalo dramatický akcent zabitím Janka Sedleckého v bitce, k níž došlo kolem poloviny května. Za blíže neznámých okolností se Janek se svou družinou vydal k Vodňanům, kde se střetl s tamější posádkou zřejmě již doplněnou o posily z Tábora a snad též z Písku. Janek v bitvě padl, některým jeho lidem se však podařilo uprchnout na blízký Helfenburk, takže Oldřich z Rožmberka byl o této nečekané události hned informován. Ku podivu však v písemnostech z jeho strany se smrt Janka ze Sedlce přechází mlčením, jako by byla podružným podnětem druhé mobilizace. Jankovu přítomnost v zázemí Vodňan sotva také bylo možné vyložit jinak než výbojným porušením uzavřených dohod. Poprvé se o Jankovi jako „nebožci“ mluví v listu Petra Růže a Jana Malohradeckého Oldřichovi z 26. května, avšak již z listu, který oba tábořští služebníci zaslali témuž adresátu o dva dny dříve, plyne, že Oldřich započal s přípravami do pole již před 24. květnem.²⁶⁾

Také pro druhou rožmberskou mobilizaci přináší cenné údaje záznamy zmíněného již třeboňského rejstříku. Jako první poslechl Oldřichovy výzvy jistý Racek, který se dal se svými dvěma koňmi najmout 23. května. V následujících dnech se jeden za druhým

sjížděli do Třeboně další žoldnéři, takže před vlastním tažením, jež započalo v polovině června, měl Pešík z Bělé pod svým velením již 55 jezdců. Jistý Jíra Vlčně se k němu připojil na cestě, dalších 33 jezdců, z nichž část podle německých jmen dorazila z Rakous, se za ním vydalo s menším zpožděním k Vodňanům. Krátce před uzavřením příměří koncem června měla tudíž třeboňská část výpravy 89 jízdních bojovníků.²⁷⁾ Tažení se dále zúčastnily posádky všech rožmberských hradů a pěší lidé z řad poddaných sedláků různých panství. Podle soupisu rožmberských zajatců, o nichž bude řeč později, byli nejpočetněji zastoupeni Oldřichovi úročníci z okolí Krumlova. Na jihočeské poměry šlo o mobilizaci mimořádně rozsáhlou. Opět jen odhadem lze početnost rožmberského a strakonického vojska při obléhání Vodňan stanovit na čtyři až pět set osob. Zhruba stejné vojsko byla však s to vyslat do pole i tábořská strana, což nepochybně přispělo k rychlému uzavření příměří.²⁸⁾

Třeboňské účetní záznamy přináší i některé podrobnosti o zvyklostech námezdního vojenského poměru. Předem vyplacené částky na seno pro celou dobu smluvního závazku zřejmě byly první zálohou na žold, jenž byl vyplácen zpětně v předem dohodnutých, zpravidla týdenních intervalech. Zásobování výpravy vázlo, rožmberským úředníkům se rovněž nedostávaly peníze na výplatu žoldu. Kritickou v tomto ohledu se situace stala již 20. června, jak plyne z listu Pešíka z Bělé Oldřichovi: „A rač TM věděti, že všichni lidé z rychtářství s Crumlovského úřadu i s Velešinského, kteříž jsou nám v počet zuostavili, ti se pryč všichni potrhají a někteří sů se již vkradli a to proto, že jim nenie tak zdržáno, jakož sů před námi umluvili, že jsou peněž žoldněřóm neposlali ani jim stravu.“²⁹⁾ Později se zřejmě zásobování zlepšilo, neboť o dalších stížnostech není slyšet. Ještě v sobotu 29. června, kdy bylo ležení strženo, přijížděly k Vodňanům rožmberské vozy se zásobami i s vínem.³⁰⁾ Služebníci, kteří vlastnili drahé koně, si někdy nechávali při nástupu služby potvrdit písařem jejich odhadnutou cenu. Cena těchto jízdních koní se pohybovala v rozmezí pěti až osmi kop, dva však byli mnohem vzácnější, jeden za sedmáct a druhý za dvacet kop.³¹⁾ Nelze vyloučit, že v případě ztráty koně během bojové akce měl služebník právo žádat na pánu přiměřenou náhradu.

List z 25. května 1443, v němž Oldřich z Rožmberka Petrovi Růže a Janu Malohradeckému potvrdil, že přikázal svým lidem vyrazit do pole na pomoc Václavovi z Michalovic, oba služebníci vzali jako vyhlášení války tábořské straně. Hned následujícího dne Oldřichovi z Vodňan odpověděli, že ani oni neznají už mírné cesty. Oldřich se sice vzápětí znovu pokusil svést vinu na Vodňanek za jejich pomoc jeho přikázanému Jarošovi, to však již kostky byly vrženy. Nejdříve Oldřichovi a Michalocovi vypověděli válku Vodňanští, 29. května tak učinila i tábořská rada a nejpozději do 4. června též Písek.³²⁾ Od počátku června zasílali Oldřichovi opo- vědné listy i spojenci a služebníci tábořských měst. Sedm docho-

vaných listů obsahuje jména 23 opovědníků, jistě jich však bylo více.³⁵⁾

Jelikož si Václav z Michalovic později stěžoval, že Písečtí a Vodňanští mu nedodrželi týdenní výpovědní lhůtu podle ubrmanské úmluvy o příměří, první posily nejspíše dorazily do Vodňan již před 10. červnem, tj. ještě před započatím obležení. O početnosti tábořské výpravy se sto třiceti jezdci a méně než dvěma sty pěšími Oldřicha 13. června informoval soběslavský hejtman Jan Bolochovec.³⁴⁾ Kolem 20. června oblehatele započali na jižní nebo východní straně města budovat před svým ležením baštu. Všichni hejtmané byli zajedno v tom, že by bylo vhodné obsadit vrch na protilehlé straně a odtud škodit městu dělostřelbou. Oldřich z Rožmberka, jehož se Václav z Michalovic dotázal v té věci, vyslovil s návrhem souhlas. Podle zprávy Pešíka z Bělé a jiných rožmberských úředníků z 23. června, oblehatele již předchozího dne zahájili z daného místa dělostřelbu a poškodili zejména všechny mlýny kolem Vodňan. Písečtí spolu s Vodňanskými [o táborech se pisatel nezmiňuje] byli prý velmi krotcí, z čehož však nelze nic vyvozovat, „neb se posielé, když chtějí.“³⁵⁾ Do 23. června oblehatele neutrpěli žádné větší ztráty. Měli jen několik raněných, jejichž rány byly lehčího rázu. O tři dny později však již Pešek mladému Jindřichovi z Rožmberka hlásil dva zabitě a dvanáct ztracených koní. Zvíkovští naopak podle poselství tamějšího purkrabího Vláška z Miloňovic zabili dva tábořské bojovníky a tři zajali. Také dobronický purkrabí Lipolt Víta ze Rzávého měl pro Jindřicha dobrou zprávu, neboť jeho lidem se podařilo zajmout pět tábořských měšťanů či služebníků.³⁶⁾ Zajatců a zabitých bylo však na obou stranách mnohem více, jak uvidíme později.

Mnohé nasvědčuje, že tábořská rada zamýšlela své hlavní sbory využít k útoku na oslabené rožmberské zázemí. Sama skutečnost, že Oldřich ponechal v Soběslavi tamější posádku s hejtmanem Bolochovcem, napovídá, že tábořský útok na město předpokládal. Bolochovcovi zvědi zjistili, že táboři měli v úmyslu před tažením k Vodňanům dvě nebo tři zálohy na soběslavské.³⁷⁾ Početnost hlavní tábořské výpravy, jak jsem již naznačil, krumlovského pána přiměla urychleně sjednat klid zbraní. A protože na smír měli svrchovaný zájem i představitelé tábořské strany, již 27. června ubrmané Mikuláš z Lípy a Bedřich ze Strážnice ve Vlašimi vyhlásili křesťanské příměří počínaje sobotou 29. června.³⁸⁾ Obě strany se rozhodčímu výroku podřídily. Místo zbraní měly všechny rozpory vyřešit smírní výpovědi. Prameny, které se k nim váží, zpětně pomohou osvětlit některé ekonomické aspekty právě skončeného konfliktu.

Otázka zajatců a vězňů, jejich rukojemství a výkupného

Úděl zajatců a vězňů závisel na mnoha okolnostech, jež se zhusta vymykaly zvyklostem a pravidlům nepsaného válečného

práva. Od počátku husitské revoluce předně vyvstávala otázka posuzování deliktu podle popravčího nebo válečného práva. Oldřich z Rožmberka zprvu mezi husity a prostými lapky nerozlišoval, neboť obojí mu byli zločinci stejného zrna. Čím více však byl nucen připouštět regulérní charakter války, tím více také musel brát v potaz její podmínky, bez nichž bylo jakékoli jednání o příměří bezpředmětné. Listiny uzavřené o příměří de iure uznávaly protivníka jako válčící stranu, což s sebou neslo podstatné omezení popravčí pravomoci, jejíž výkon ostatně byl v podmínkách bezvládní krajně spornou záležitostí. Mezery celých let v Popravčí knize pánů z Rožmberka počínaje rokem 1424 lze mimo jiné vysvětlit touto skutečností. Příznačné rovněž je, že poslední zápis tohoto pramene s vyznáním Jíry řeč. Tříkráží z roku 1429 zůstal bez trestní odezvy. Jíra se jako tábořský bojovník dostal na svobodu a ještě ve čtyřicátých letech patřil k nechvalně proslulým tábořským služebníkům.³⁹⁾

Z toho ještě neplyne, že by příslušnost k jedné z válčících stran bez výjimky vězně a zajatce chránila. Při rovnováze mocenských sil však každý akt svévole a násilí mohl mít za následek odvetu na zajatcích druhé strany. Ve čtyřicátých letech bylo již běžné odlišovat příkoří různého druhu. Jestliže např. holdy byly nejednou posuzovány jako součást válečného práva, „zjímání s jistinů“, tj. přistižení při zločinu v době příměří, mohlo stát viníka hlavu.⁴⁰⁾ Podobných případů však bylo velmi málo, neboť protivná strana mohla postupovat obdobně. Čteme-li žaloby, které zaplňují svazky Listáře a listináře Oldřicha z Rožmberka, je nade vše pochybnost zřejmá permanentní odvetnost většiny násilných činů. Proto se zpravidla ani v době příměří nečinilo rozdílu mezi válečnými zajatci a jinými vězni.

Hrdelní tresty nad válečnými zajatci byly soudobými ubrmany považovány za jedno z nejhrubších porušení válečného práva. Když při obležení Vodňan strakonický velmistr dal pověsit několik zajatých píseckých měšťanů, ubrmané mu uložili, aby do Písku vyslal čtyři jmenovitě uvedené zástupce „a ti aby prosili pro Bóh jménem jeho a od něho purkmistra a conšel, aby jemu odpustili to, což jest proti nim učinil, že jest některé jim zvěšel bez viny proti příměří křesťanskému.“⁴¹⁾ Vedle veřejného odprošení Václav z Michalovic měl za povinnost vrátit koně a výzbroj popravených, což ovšem bylo postiženým rodinám jen zanedbatelným odškodněním.

Mučení zajatců a vězňů bylo posuzováno mnohem mírněji, ba dokonce se s ním nikdo ani netajil. Výsledky, jimž tábořská rada na mučidlech podrobila rožmberského písaře Jana ze Srlína, netřeba tu připomínat.⁴²⁾ Co chvíli čteme na stížnosti, že Táborští vězně „pod skřípec vodili, voheň a smolnice připravujíc a chtiec na nich jmieti, aby jim k jich vuoli pravili, což by oni kázali.“⁴³⁾ Držení zajatců a vězňů v okovech bylo zcela obvyklé, jak přiznali sami zástupci tábořské rady: „toť známy, žeť jsú seděli v té šatla-

vě, jakožt v ní mučie, zkování“. Netřeba snad dodávat, že jinak tomu nebylo ani v rožmberských věznicích, za mnohé tu stačí uvést aféru s uvězněním Jana Smila z Křemže.⁴⁴⁾

Extrémním případem z široké škály možností bylo i propuštění zajatců bez jakýchkoli podmínek, záruk a náhrad. Stalo se tak např. na žádost pana Hynka Ptáčka z Pirkštejna, k jehož „libosti“ tábořská rada propustila Mikuláše z Nedrahovic.⁴⁵⁾ Výpověď ubrmanů o ukončení války na Vodňansku z 27. června 1443 stanovila, „aby strany svrchuschopné každý své vězně vyrukoval a vypravoval, jakož kto muož s vinie“.⁴⁶⁾ Tento postup byl při úmluvách o příměří naprosto běžný. V daném případě se však nahromadilo tolik vzájemných příkoří, že ubrmani se museli otázkou zajatců a vězňů znovu podrobněji zabývat v rozhodčím řízení, jehož závěry vyhlásili ve výroku z 12. března 1444.

Pokud šlo o vězně, které si táborští a Oldřich z Rožmberka navzájem zjímali v mezidobí od smírčího výroku Hynka Krušiny ze 16. srpna a počátkem války o Vodňany, ubrmané Mikuláš z Lípy a Bedřich ze Strážnice přikázali, „aby ti všichni vězňové obapolně také byli propuštěni“. Tato klauzule nutí k opatrnosti při interpretaci sporné formulace, podle níž měli Oldřich z Rožmberka a všechna tři tábořská města „v s e c k y vězně mezi sebou s obú stranú propustiti s navrácením, co sú jim pobrali“. Hned následující věta totiž vsuvkou „kteříž sú zjímáni v tom příměří“ připouští výklad, že šlo o vězně zajaté po uzavření příměří z 27. června 1443.⁴⁷⁾ Tábořská rada chápala výrok ve smyslu, že propuštění bez náhrady se nevztahovalo na vězně zajaté ve válečném stavu, „poněvadž vězňové obojím pozostaveni sú, aby je k svému požitku přivedli“.⁴⁸⁾ Tak tomu nepochybně bylo, neboť jinak by sotva bylo možné, aby tábořská rada se v témže listu zavazovala výpověď o věznicích dodržet.

Mnohem jednoznačněji ubrmani rozhodli ve věci vězňů, které si vzájemně zjímali Písečtí a Václav z Michalovic. Obě strany měly za povinnost propustit a poslat domů všechny vězně „budto v válce zjimané aneb v příměří“ a navzájem si vrátit výruční a jiné listy, pokud již byly „mezi nimi s obú stranú na vězně zdělání“. Koně a zbroj pobrané zajatcům měl však vrátit pouze strakonický velmistr, a to jako odškodnění za pověšené zajatce. Dále ubrmani rozhodli, aby Václav z Michalovic, Táborští a Vodňanští si vzájemně propustili vězně zjimané po příměří 27. června“ s navrácením tohto všeho, což jest jim pobráno“. Vodňanským navíc bylo uloženo propustit všechny zajaté strakonické křižovníky a vrátit Václavovi z Michalovic výruční listy. Jestliže bylo křižovníkům něco pobráno, „to aby minulo a to proto, že sú se nepostavili“. Poslední stranou zúčastněnou ve smírčím řízení byl Mstich ze Sedlce, příbuzný zabitého Jana Řitky Sedleckého, který zastupoval celou početnou rodinu. V tomto případě měli Mstich na straně jedné a tábořská města na straně druhé propustit vězně zjimané po příměří a navrátit jim pobrané věci. Výpověď se nevzta-

hovala pouze na Mstichova služebníka Zbyněčka, jehož v příměří zajal tábořský a vodňanský služebník Mikuláš Lizna. Důvodem tu byla skutečnost, že Lizna za svou osobu odmítl „v tom stání státi podle měst nadepsaných“.⁴⁹⁾

Smírčí výpověď Mikuláše z Lípy a Bedřicha ze Strážnice z 12. března 1444 je mimořádně vydatným zdrojem poučení o různých možnostech a postupech, které se uplatňovaly při jednáních o vězně v době příměří a válečného stavu. Sama skutečnost, že naprostá většina textu výpovědi se zabývá vězni a zajatci, dokládá závažnost této otázky z hlediska humánního i ekonomického. Z obrovského množství výručních listů husitského období se dochoval jen nepatrný zlomek, a proto také faktická role výkupného v celkovém rámci válečné ekonomiky vesměs unikala pozornosti. Avšak hned jedna z nejstarších písemností tohoto druhu, záruční list rožmberských úředníků za osm rakouských zajatců z 23. prosince 1420, naznačuje, jaké částky byly ve hře, neboť táborští hejtmáné získali na výkupném obrovskou sumu dvanácti set kop grošů.⁵⁰⁾ Ještě více než jednotlivé doklady pootvívají průhled do válečného podnikání se zajatci rejstříky českobudějovického vojenského bratrstva z let 1430 až 1435. Částky za výkupné mnohonásobně převyšovaly všechnu ostatní kořist a ve svém úhrnu tvořily základní složku finanční bilance. Velikost výkupného kolísala od 5 do 150 kop, přičemž vesměs šlo o řadové příslušníky tábořských obcí. Pro postižené jednotlivce a jejich rodiny zajetí zpravidla přinášelo hospodářský úpadek anebo zadlužení na mnoho let. Jen málokdy bylo stanovené výkupné zajatcům sníženo a jeho dlouhé vymáhání prodlužující útrapy vězně bylo zcela běžným jevem.⁵¹⁾

Postup při úmluvách o výkupném byl stereotypní povahy. Pokud se příbuzní a přátelé zajatce sami nepřihlásili, věznitelé je písemně nebo jinak vyrozuměli a při té příležitosti již předběžně naznačili požadovanou částku. Vlastní taxaci předcházelo zjištění všech důležitých okolností, zejména zámožnosti vězně a jeho příbuzných. Informace získané zvědy nebo výslechy na mučidlech posloužily k zařazení vězně do jedné z taxačních tříd, jež byly vymezeny zaokrouhlenými částkami končícími pětkou a nulou. Výkupné stanovené na jiné částky bylo poměrně vzácné, připouštěly se však splátky podle dohody.⁵²⁾ Smlouvání o výši výkupného bylo na denním pořádku, věznitelé však zpravidla tvrdě stáli na požadované částce. Jeden z mnoha případů můžeme pro ilustraci podrobněji vysledovat.

Někdy před 1. listopadem 1442 tábořská rada vyslala přímo k Oldřichovi z Rožmberka svého služebníka Jana Malohradeckého řeč. Řezník, aby vymohl propuštění tří tábořských služebníků uvězněných v Soběslavi. Oldřich žádost odmítl s tím, že služebníci byli zjímáni s „jistinú“, a jejich případné propuštění podmínil nevedenými zárukami ze strany Tábora, které osobně sdělil Janu Malohradeckému. Z Oldřichova dalšího listu v té věci z 19. ledna následujícího roku plyne, že projevil ochotu jednat o jejich vyru-

čení. Táborští zprvu odmítali rukojmí postavit, jelikož však Oldřich neustoupil, nabídli za všechny tři vězně třicet kop. Teprve však po další urgenci z 9. února Oldřich přikázal dobronickému purkrabí Vítovi, aby v té věci započal s tábořskými rozmluvy.⁵³⁾ Jelikož v další korespondenci se již tato záležitost neobjevuje, patrně se Tábořským podařilo jejich služebníky vyručit.

Rada zajatců čekala na propuštění mnoho měsíců, v ojedinělých případech i několik let. Někteří rožmberští služebníci podnikali na vlastní pěst a odváděli tábořské vězně k svým známým za rakouskými hranicemi. Takový úděl např. postihl tábořského měšťana Tomka, jehož Petřík Kojákovský odvedl do Cáhlova.⁵⁴⁾ Tzv. „šacuňky“ v Rakousích byly vesměs složitou záležitostí, neboť tamější feudálové měli s tábořskou stranou nevyřízené účty. Stesky na přemrštěnou výši výkupného se ozývaly ze všech stran. Tábořská rada např. Oldřichovi z Rožmberka jednou psala, že sám by se bránil tomu, „když by tak lehké služebníky v tak vysoký základ měl vyručiti“. Oldřich si zase na Vodňanské a Písecké stěžoval, že zajaté poddané „na rukojmie nechtějí dáti v podobný základ, jakož na chudé sedlské lidi slušie“.⁵⁵⁾ Některé žaloby jsou ovšem značně pochybné povahy. Soběslavský hejtman Bolochovec mimo jiné uváděl, že ze zajatých „služebníkuv páně tři pacholky chudé musil jsem vyručiti ve tři sta kop a těm třem roku dále nedali než do téhodne takový měřú, žádajíc na nich, aby v tom témdni jich súsedu rok, kterýž do Rakús jat jest, zjednali.“⁵⁶⁾

Přidružené podmínky rukojemství v podobě nátlaku na protivnou stranu hrály roli i v případě častěji zmíněného třeboňského hejtmana Pešíka z Bělé, který někdy v lednu 1444 padl do rukou tábořským služebníkům v blízkosti Českých Budějovic. Tábořské radě posloužil tento výjimečně cenný zajatec k tomu, aby obratem dosáhla propuštění Friedricha Maysnara a čtyř dalších služebníků či tovaryšů, o jejichž propuštění ze soběslavského vězení se marně zasazovala od počátku října předešlého roku. Oldřich z Rožmberka se později mimo jiné vylouval, že táborští rukojmí Petr Růže a Jan Malohradecký mu předložili „list nehodný a neřádný“ psaný dvojí rukou, u něhož navíc jedna z pečeti „jedva se u pendili držala“. Díky tomu, že se opis inkriminovaného výručního listu dochoval v rožmberském archívu, máme možnost poznat některé ze závazků rukojemství za vězně.⁵⁷⁾

Uvedení rukojmí spolu s Jiříkem z Dráchova se předně zavázali dostavit se s propuštěnými vězni k rozhodčímu stání před opravce Mikuláše z Lípy a Bedřicha ze Strážnice. Kdyby tak neučinili anebo se protivili výroku, ztráceli „čest a vieru“. V případě, že by ubrmaní neurčili datum řízení do 2. února 1444, jistci slibovali postavit vězně do jednoho týdne ve velké světnici krumlovského hradu a vyčkat rozhodnutí pana Oldřicha z Rožmberka anebo jeho purkrabího.⁵⁸⁾ Na první pohled je zřejmé, že tento výruční list byl zvláštní povahy. Ve většině případů výruční listy obsahovaly údaje o výši výkupného, počtu splátek a přesné určení jejich místa i času. Nelze

vyložit, že některé úmluvy za chudé uvězněné úročníky neměly písemnou podobu. Platnost závazků ze strany jistců tím však neklesala na váze, jak ukazuje případ rožmberského poddaného Záběhlíka z Jistebnice. Záběhlík se tábořské radě zaručil za svého uvězněného bratra, jelikož však svému závazku ve výši 17 kop grošů nedostál, táborští služebníci ho v únoru či březnu roku 1443 násilím uvrhli do vězení a hojili se na jeho statku.⁵⁹⁾

Čím déle zajatec zůstával ve vězení, tím více také narůstal jeho dluh za stravu, kterou si podle středověkých zvyklostí sám musel hradit. Takzvané „proseděné“ činilo značnou částku, v jednom případě šlo o dvě a půl kopy. Na předraženou stravu pro zajatce se tu a tam ozývaly stížnosti, na něž však nikdo nedbal.⁶⁰⁾ Není divu, že propuštěný měšťan nebo sedlák chodil po žebrotě, aby věřitelům nebo jistcům splatil dlužné částky za své propuštění.⁶¹⁾

Víme již, jak otázku zajatců z války o Vodňany řešila listina o příměří z 27. června 1443 a závěrečná rozhodčí výpověď z 12. března roku následujícího. Původně se předpokládalo, že k výroku opravců dojde mnohem dříve. První překážkou se staly listy na příměří, které si zúčastněné strany měly mezi sebou do čtyř týdnů vyměnit. Tábořská rada dodatečně přišla s návrhem, aby z navrženého textu byly vypuštěny dva body. První se dotýkal ustanovení Hynka Krušiny nejvyšším opravcem v případě, že se Mikuláš z Lípy a Bedřich ze Strážnice ve výroku neshodnou, druhý zahrnoval do příměří i osoby duchovního stavu. Oldřich z Rožmberka se bránil tyto úpravy přijmout, čímž se stalo, že opravci dostali ve stanoveném termínu k souhlasu listy nestejněho znění. Tuto spornou záležitost se podařilo vyřešit až počátkem listopadu, kdy se také začalo domlouvat datum a místo rozhodčího řízení.⁶²⁾ Původně se uvažovalo o schůzce ve Vlašimi v polovině prosince, záhy však Mikuláš z Lípy doporučil, aby sporné strany vyřešily své rozpory při lednovém sněmu v Praze. Jelikož i z tohoto návrhu sešlo, tábořská rada začala vyjednávat s opravci i s Oldřichem o nový termín. Listem z 2. února 1444 oba přepravci pak uložili všem, jichž se záležitost týkala, „rok“ na Lipnici dne 9. března.⁶³⁾

Podkladem smířčího řízení, jak bylo obvyklé, byly písemně předložené žaloby zúčastněných stran. Podání tábořských měst se nedochovalo, a protože rozhodčí výrok po vzájemné dohodě obsahoval jen závěry bez průvodního protokolu, žaloby Oldřicha z Rožmberka a Václava z Michalovic poskytují pouze dílčí a tendenčně zkreslenou informaci o nahromaděném záští.⁶⁴⁾ Hned po stanovení roku na Lipnici Oldřich z Rožmberka uložil všem svým úředníkům a pukrabím zaslat krumlovské kanceláři soupisy zajatců a další podklady pro souhrnný žalobní spis. Seznamy zajatců a vězňů s údaji o výši výkupného měly přitom povahu interního sdělení, aby Oldřich získal ucelenou představu o počtu uvězněných osob a výši jejich výkupného. Díky tomu, že značná část těchto dílčích podkladů se dochovala v podobě různorodých kancelářských záznamů, lze dosti věrohodně posoudit ztráty obou stran při oble-

žení Vodňan a v následujících drobných potyčkách po 27. červnu 1443.

Získané dílčí soupisy vězňů z jednotlivých úřadů a rychet rožmberský písař (A) přepsal na čtyři strany čtyřdílně složeného archu papíru vel. 45 × 30 cm (SOA Třeboň, Historica č. 586). Na další dvě strany jiný písař (B) poznamenal některá hlášení z třeboňské správy bývalého příběnického zboží a z purkrabství helfenburgského, z nichž část doslovně přešla do závěrečných pasáží žalobního spisu. Dvě vnitřní strany skládačky zůstaly prázdné, na poslední stranu do prázdného místa druhý písař dodatečně po otočení složky připojil nadpis: „Věžňové, kteříž na Tábor zjímání byli, když pán před Vodňany ležel“ (celý text v příloze II.). Další dva obsahově spřízněné prameny jsou uloženy v SOA Třeboň pod společnou signaturou Historica č. 587. Na prvním lístku vel. 15 × 11 cm jsou souhrnné počty vězňů tábořské strany na Dobronicích, v Soběslavi, na Zvíkově, v Krumlově a na Helfenburku (příloha III.). Druhý lístek vel. 22 × 8 cm je na rozdíl od prvního popsán z obou stran. Písař, jehož ruka je totožná s druhým písařem výše uvedené skládačky, zvláště zde zaznamenal jména zajatců z Tábora a z Vodňan. Ze souvislosti s prvním lístkem plyne, že šlo o skupinu vězňů zajatých třeboňským hejtmánem a vrchním velitelem tažení Pešíkem z Bělé (příloha IV).

Seznamy zahrnují též lidi Msticha ze Sedlce (viz „vězni Prachaticti na Vodňany“ v příloze II.), takže jejich údaje poskytují věrohodný základ pro povšechné posouzení počtu zajatců a výše výkupného naprosté většiny účastníků válečného konfliktu.⁶⁵⁾ Spolehlivou práci rožmberských úředníků dokládá i skutečnost, že se jim podařilo shromáždit úplné informace o výši výkupného za jednotlivé vězně, kterou požadovala tábořská města. Ve vězeních čekalo na svůj další osud celkem 87 rožmberských služebníků a poddaných, za něž rady tábořských měst stanovily výkupné v souhrnné částce 2 080 kop grošů. Dalších pět vězňů z Prachatic mělo zaplatit 132 kop. Více než polovina zajatců příslušela ke krumlovskému úřadu a jeho rychtám. Z poměrně nízkých tax (21 do deseti kop) lze odvodit, že většinou šlo o pěší dezertéry, na něž si 20. června 1443 stěžoval Pešík z Bělé, a kteří padli do rukou nepřátelským hlídkám. Druhou polovinu tvořili bojovníci Pešíka z Bělé a zjímání sedláci z různých rychet třeboňského správního okrsku. Nejvíce z nich bylo uvězněno na Táboře (celkem z třeboňské skupiny 33 osob), po čtyřech pak v Písku a ve Vodňanech. Třeba ovšem dodat, že několik vězňů bylo zajato ještě před započatím války.⁶⁶⁾

Počet vězňů na rožmberských hradech byl více než dvojnásobně nižší (celkem 38 osob s úhrnným výkupným ve výši 715 kop). Nejmenší ztráty měl Písek (dva muže), jehož vojenský sbor zřejmě zaujal postavení uvnitř vodňanských hradeb. Vodňanští přišli o 18 bojovníků, zbývající menšina zajatců (18) příslušela k tábořské obci. Vysoké ztráty oblehatelů Vodňan jsou v rozporu s optimistickými raporty, které rožmberští úředníci posílali z pole do Krumlo-

va. Za předpokladu, že vojska protitábořské fronty čítala nejvýše pět set mužů, činily ztráty zhruba pětinu celkového počtu (včetně několika padlých, jejichž počet na obou stranách nejspíše nepřesáhl desítku). A jelikož hlavní tábořské posily teprve byly na cestě k Vodňanům, Oldřich z Rožmberka proti všem svým zvyklostem uzavření dohody o příměří nijak neoddaloval.

Nelze však pominout, že většina zajatců na obou stranách patřila k pěším bojovníkům a k vozatajstvu. Z významnějších Oldřichových služebníků padl do zajetí Hašek, syn Mikuláše Čbera z Veselí nad Lužnicí, za něhož tábořská rada požadovala 400 kop.⁶⁷⁾ K služebníkům nejspíše patřil i Jan Šilhavý s taxou ve výši sto kop, Jan z Volkova seděním v Hlině, Pilich ze Sedlce a jistý Ludvík (všichni za 50 kop) patrně byli nápravníci a panoši na rožmberských a klášterních statcích. Ostatní rožmberští zajatci pocházeli z poddanských měst, městeček i vsí. Objevují se mezi nimi dva pekaři a mlynáři, dále švec, krejčí, kolář, vozataj, soukenický knap a snad též šindelář. Pestrosti povolání a zámožnosti odpovídá i rozptýlení výkupného od tří do čtyřiceti kop. V několika případech se podařilo zachytit jméno zajatce na některém gruntu v dochovaných urbaniálních rejstřících. Za lániky se požadovalo 12,5 kopy, téměř tolik jako za jednoho pacholka od Zvíkova. Vesničtí mlynáři a řemeslníci měli platit od tří do deseti kop, pekař z Netolic musel však sáhnout mnohem hlouběji do kapsy.

Taxy za zajatce a vězně z tábořských měst byly v průměru o jednu čtvrtinu nižší, i když za dva přední měšťany z Písku a z Vodňan rožmberští úředníci požadovali výkupné ve výši sta kop pro každého.⁶⁸⁾ Celkové výkupné zajatců z Vodňan činilo 370 kop, vězni z Tábora měli vyměřeny taxy v nižších třídách od deseti do dvaceti kop. Vcelku se sociální skladba ozbrojenců obou válčících stran podobala jako vejce vejci. Hlavní údernou sílu tvořili řemeslní jízdní válečníci z řad služebníků, pěchotu, střelce i vozatajstvo stavěly do pole městské a vesnické obce. Z řemeslníků byli mezi zajatci tábořské strany zastoupeni hrnčíř, uhlíř, nožíř a snad též řezník.

Největší válečný konflikt na českém jihu ve čtyřicátých letech 15. století trval zhruba pět týdnů a na celkové mocenské situaci v kraji nic nezměnil. Za tuto krátkou dobu však válka o Vodňany stačila po sobě zanechat obrovské hmotné škody a hoře v několika desítkách rodin padlých a zajatých účastníků.

Poznámky

¹⁾ Hugo Toman, Husitské válečnictví za doby Žižkovy a Prokopovy, Praha 1898, s. 62–73.

²⁾ Rudolf Urbánek, Žižka a husitské válečnictví, in Sborník Žižkův 1424–1924, Praha 1924, s. 20–74, více pak v díle Lipany a konec polních vojsk, Praha 1934.

³⁾ Ke kritice totální války ze strany tábořských bohoslovců zejména F. M. Bartoš, Tábořské bratrstvo z let 1425–1426 na soudě svého biskupa Mikuláše z Pelhřimova, ČSPSČ 29, 1922, s. 102–122 a Amedeo Molnár, Le cas du senior taborite Nicolas Biskupec de Pelhřimov, CV 13, 1970, zvl. s. 144–147. Postoji

k životu a smrti ve vyprávěcích pramenech husitského období se zabývá Petr Čornej, Rozhled, názory a postoje husitské inteligence v zrcadle dějepisceví 15. století, Praha 1986, s. 87—96.

4) K tomuto okruhu mj. František Šmahel, Dovětek k historii Tábora v roce 1420: Obživa revoluční obce, HT 2, 1979, s. 91—95 a Contra Bohemos. Česká otázka v evropské politice 1420—1431, in Soudce smluvený v Chebu, Cheb (1984), s. 199, pozn. 32 (zde literatura k hospodářské blokadě husitských Čech). Hospodářské aspekty válečného stavu zachycují jednak některé monografie o městech (srov. zejména František Hoffmann, Jihlava v husitské revoluci, Havlíčkův Brod 1961, kap. VII.), jednak analytické studie různého zaměření, z nichž třeba uvést příkladem: Zdeněk Šimeček, Monopolní obchod s vínem v Českých Budějovicích 1424—1434, SH 11, 1963, s. 7—65, Jan Durdík, Znojenské puškařství v první třetině 15. století, HaV 1955, s. 52—99 a M. Polívka, Vývoj zbrojních řemesel v Praze na konci 14. a v první polovině 15. století, DPr VI-1, 1986, s. 47—74. Sociálním důsledkům dlouhodobých válek pro poddané obyvatelstvo věnovali pozornost Rostislav Nový, Poddaní v husitské revoluci, HT 4, 1981, s. 93—100 a Jiří Kejř, Zur Bauernfrage in Hussitentum, Jahrbuch für Geschichte des Feudalismus 7, 1983, zvl. s. 60—64, kde o činžích a holdech.

5) Více k tomu František Šmahel, Organizace a skladba tábořské strany v letech 1420—1434, HT 9, 1986, s. 81—86.

6) Cenné údaje o výši žoldu jízdných námezdníků v Zikmundových službách uveřejnil Josef Petráň, Skladba pohusitské aristokracie v Čechách, AUC — Philologica et Historica 1, Studia Historica XIV, Praha 1976, s. 46—47. O rozsahu Zikmundových zástav na válečné a jiné účely nejnověji Milan Moravec, Zástavy Zikmunda Lucemburského v českých zemích z let 1420—1437, FHB 9, 1985, s. 89—173.

7) Srov. zejména Petr Čornej, Lipany ve svědectví pramenů. HT 8, 1985, s. 155—184 a Josef Hejnic — Miloslav Polívka, Plzeň v husitské revoluci, Praha 1987, kap. VIII.

8) V Soběslavi byl ve sledované době hejtmanem Jan Bolochovec ze Šatavy, purkrabím na Choustníku byl Víta ze Rzávého, na Helfenburku Jan ml. z Kraslova, v Třeboni hejtmanil Pešík z Bělé a konečně v Dobronicích držel purkrabský úřad Lipolt Víta ze Rzávého.

9) V úvahu tu však třeba vzít i Prachatice, jichž se zmocnil rožmberský společník Jan Řitka ze Sedlce, hlava rozvětveného zemanského rodu a přední aktér v konfliktech z let 1442 a 1443.

10) Více k tábořské služební organizaci František Šmahel, Organizace a skladba, dále Tábořská obec a městská samospráva v letech 1420—1452, HT 6—7, 1983—1984, s. 164—173 a Dějiny Tábora I—2 (v tisku). Písecká obec mívala v čele vojenské hotovosti vždy hejtmana. V letech 1442—1443 jím byl podle žalob Václava z Michalovic Svojshe ze Zahrádky (SOA Třeboň, Historica č. 1533, fol. 1a—b). V tomto dokumentu figurují též jména několika píseckých služebníků. Další uvádějí žalobní akta Oldřicha z Rožmberka, která vydala Blažena Rynešová, Listář a listinář Oldřicha z Rožmberka, II. 1438—1444, Praha 1932 (dále jen Listář), s. 323—324, č. 367. V květnu 1443 měly i Vodňany svého hejtmana, nebyl jím však Jaroš z Drahonice. V případě potřeby tamější městská rada zvala na pomoc též přední tábořské služebníky, jmenovitě Jana Malohradeckého z Bernartic a Petra Růže (srov. k tomu Rudolf Tecl, Tábor a bitva u Křeče v roce 1435, HT 9, 1986, s. 163—166). O Jarošově úzkém vztahu k Vodňanům ještě níže.

11) Výpovědi Hynka Krušiny ze 14. července a 16. srpna 1442 v Listáři II, s. 153—166, č. 198 a s. 167—189, č. 202.

12) Zášť mezi Jarošem z Drahonice a Jankem ze Sedlce poměrně spolehlivě vypsal František Mareš, Jan ze Srlína. Historický obrázek z XV. věku, ČMKČ 76, 1902, s. 389—400. Bez znalosti této studie konflikt s četnými omyly vyličil František Teplý, O Jarošovi z Drahonice, SHK 10, 1909, s. 212—223. Dále srov. August Sedláček, Dějiny královského města Písku nad Otavou I, Praha 1911, s. 42n. Do širšího dějinného rámce spor začlenil Rudolf Urbánek, Věk poděbradský 1, Praha 1915, s. 802—819. Řadu nových doplňků z třeboňského archivu připojil Václav Mostecký, Dějiny bývalého královského města Vodňan I, 1940,

s. 65—78. Pokud místy starší literaturu doplňují a upřesňují, udávám vždy odkazy na prameny.

13) Oldřich z Rožmberka po násilné smrti Janka ze Sedlce vykoupil Prachatice od jeho synů. Viz Listář II, s. 339—340, č. 385, kde v pozn. další podrobnosti.

14) Jaroš se proti Oldřichovu nařčení, že se řádně nevyvázal z jeho služby, několikrát ostře ohradil (viz Listář II, s. 235, č. 256 a s. 242—243, č. 270). Výčet Jarošových služebních poměrů nasvědčuje, že šlo o jednu z Oldřichových intrik proti výbojnému tábořskému spojenci. Tvrze v Božejovicích se tábořská obec zmocnila snad již v r. 1425. Jelikož Jaroš mluví o tvrzi jako o jeho majetku (Listář II, s. 246, č. 276), nelze vyloučit, že ji od Tábora trvale získal. Jaroš měl své vlastní služebníky (srov. např. Listář II, s. 321, č. 367, pozn. 4), s nimiž často přebýval ve Vodňanech.

15) Příčiny záští by mohly objasnit některé dokumenty, které bez signatur použil Teplý, O Jarošovi, s. 216. Jejich datace je však více než sporná, a proto si otázka vyžadá nový archivní výzkum. O úmluvách Janka ze Sedlce s Přibílkem z Klenového varovný list Tábora Jankovi z 2. srpna 1442 v SOA Třeboň, Hist. č. 566.

16) Listář II, s. 225, č. 243.

17) Tamtéž, s. 234—235, č. 255—256.

18) Tamtéž, s. 234—235, č. 254, Oldřichova situační glosa ib. s. 242, č. 269.

19) Písař rejstříku uloženého v SOA Třeboň, Vs Třeboň I A 6 G beta 11 se domníval, že mu pro soupis služebníků bude stačit jedna strana, a proto začal psát na prázdnou stranu folia 28a. Teprve koncem května, kdy započala druhá fáze mobilizace, založil novou rubriku, do níž předchozí záznamy přenesl. V příloze I. otiskují pouze druhou verzi, v poznámkách ji však doplňují o vynechané údaje.

20) Výslovně to uvádí Václav z Michalovic v žalobách na Vodňanské (SOA Třeboň, Historica č. 1533, fol. 4a). Zde také o ležení spojeneckých houfů u Božejovic. Podle Oldřicha z Rožmberka se ležení rozkládalo jednu míli od tvrze směrem k Vodňanům (Listář II, s. 314, č. 367).

21) Srov. k tomu Oldřichův list z 5. června (Listář II, s. 242, č. 269), další podrobnosti v žalobách Václava z Michalovic (SOA Třeboň, Historica č. 1533, fol. 4a—b) a Oldřicha z Rožmberka (Listář II, s. 313—314, č. 367).

22) Další podrobnosti v Listáři II, s. 242—243, č. 269—270, s. 247, č. 276 a s. 314, č. 367.

23) Více k této etapě Mostecký, Dějiny, s. 66—68. Podle Václava z Michalovic Vodňanští ještě v noci po jeho odjezdu spálili tři dvory na jeho zboží (SOA Třeboň, Historica č. 1533, fol. 4b).

24) Zdráhavé stanovisko tábořské strany bystře spojil s novým nátlakem na tábořské kněze Urbánek, Věk I, s. 806. Příslušné dokumenty vydal nebo evidoval Zdeněk Nejedlý, Prameny k synodám strany pražské a tábořské, Praha 1900, s. 18—20 a 38—44.

25) Tábořský list na Dobronice v Listáři II, s. 235, č. 257, podobný list jistě směřoval i na Helfenburk. Mostecký, Dějiny, s. 67 sem vřadil nedatovaný list Petra Růže a Jana Malohradeckého z SOA Třeboň, Historica č. 403, který se do této vypjaté situace nehodí. V každém případě je pozoruhodné, že oba služebníci vydali list ve Vodňanech. Tu jsou oba dosvědčeni až 24. května (tamtéž, s. 236, č. 258), ač zde jistě byli již dříve.

26) List se zmínkou o „nebožci Sedleckém“ v Listáři II, s. 238, č. 260, další důležité svědectví o bitce tamtéž, s. 320—321, č. 367, pozn. 4. Srov. též Mostecký, Dějiny, s. 67.

27) Srov. přílohu I. a výše pozn. 19. Hejtman Pešík z Bělé nejspíše o dalších najatých jezdcích nevěděl (poslední vstoupil do služby až 27. června), na druhé straně se však opětovaně dožadoval vyslání třiceti střelců (Listář II, s. 245, č. 274).

28) Vedle rychet v Krumlově a ve Velešíně děje se zmínka i o lidech z rychtářství bavorovského. Na jedné strážní výpravě měl Václav z Michalovic 37 jezdců, 4 pěši a 70 střelců, část z nich však byla rožmberských (Listář II, s. 248, č. 278). Početnost tábořského vojska udávají dvě zprávy soběslavského hejtmana Jana Bolochovence. Podle první ze 13. června Tábořští vyrazili k Vodňan-

nům se 130 koňmi, nepočítaje v to chatrné tahouny. Pěších bylo méně než dvě stě. Druhá výprava, na níž Bolochovec narazil 24. června, měla již ke dvěma stům koní a pěších s vozy a s houfnicemi snad na tři sta (Listář II, s. 243—244, č. 272 a s. 249, č. 281). Jistý náznak o početnosti vojsk lze čerpat ze soupisů zajatců, o nichž ještě níže.

²⁹⁾ Listář II, s. 245, č. 274.

³⁰⁾ Vozu s vínem v ceně 8 kop se zmocnili Vodňanští (Listář II, s. 320, č. 367).

³¹⁾ Pro srovnání možno uvést, že tažné koně se cenily na dva a půl až tři kopy. Zápisy o taxách koní píše již do druhého záznamu nepřepisoval.

³²⁾ Srov. Listář II, s. 237—240, č. 259—264. Jelikož Svojsze ze Zahrádky opověděl vedle měst Tábora, Písku a Vodňan 4. června, je tím dáno datum ad quem. Na předčasný vstup Píseckých a Táborských do války před vypršením dříve dohodnuté lhůty o výpovědi přiměří si stěžuje Václav z Michalovic (SOA Třeboň, Historica č. 1533, fol. 3a, 5a—b).

³³⁾ Listář II, s. 239—243, č. 263—268 a 271.

³⁴⁾ Tamtéž, s. 243—244, č. 272.

³⁵⁾ Tamtéž, s. 245, č. 275 a s. 247—248, č. 277. Situační údaje v náznamu u Mosteckého, Dějiny, s. 71.

³⁶⁾ Listář II, s. 248—249, č. 278 a 280.

³⁷⁾ Tamtéž, s. 249—250, č. 281.

³⁸⁾ Tamtéž, s. 250—251, č. 282. Výpovědi ubrmanů předcházela čilá korespondence, v níž obě strany obhajovaly své kroky.

³⁹⁾ Výkon rožmberské popravčí pravomoci ovšem podstatně omezila hegemonie tábořské strany na rozsáhlém jihočeském teritoriu. K vyznání Jíry Tříkrátlého František Mareš (ed.), Popravčí kniha pánův z Rožmberka, Praha 1878, s. 52. Na téhož tábořského služebníka Jíru si stěžuje Václav z Michalovic (SOA Třeboň, Historica č. 1533, fol. 5a) a znovu se pak objevuje v pramenech z let 1448—1450.

⁴⁰⁾ O tábořských služebnících a lidech zjímáných „s jistotou“ na více místech Oldřich z Rožmberka. Srov. např. Listář II, s. 205, č. 219, s. 215, č. 230 a s. 324, č. 367. Oldřich se při těchto příležitostech většinou odvolává na svou popravčí moc.

⁴¹⁾ Srov. Listář II, s. 326, č. 368. Je pozoruhodné, že Oldřicha z Rožmberka, který rovněž dal popravít čtyři Vodňanské, ubrmaní pouze napomenul, aby tak „kvapně“ dále nepostupoval. Tím nepřímo uznal jeho popravčí pravomoc.

⁴²⁾ O Srlínovi zevrubně Mareš, Jan ze Srlína, s. 1—20 a 386—403 se zjevnou protitábořskou tendencí.

⁴³⁾ Listář II, s. 171 a 187, č. 202.

⁴⁴⁾ Tamtéž, s. 181 a 187, č. 202, dále srov. Theodor Wagner, Jan Smil z Křemže, ČMKČ 62, 1888, s. 169—194.

⁴⁵⁾ Listář II, s. 186, č. 202.

⁴⁶⁾ Tamtéž, s. 250—251, č. 282.

⁴⁷⁾ Listář II, s. 326—327, č. 368, zde také citace uvedené níže.

⁴⁸⁾ Tamtéž, s. 330—331, č. 371 a 373. Spor vedl o Čerova syna Haška, který se dal najmout do Oldřichových služeb (viz příloha I.) a který byl prokazatelně zajat před uzavřením příměří (Listář II, s. 249—250, č. 281). Hašek sloužil pod soběslavským hejtmánem Bolochovcem, z čehož plyne, že všichni najatí zoldnéři neodjeli s Peškem z Bělé k Vodňanům.

⁴⁹⁾ Mstichova služebníka Zbyněčka se Oldřich z Rožmberka ujímal již v provincii 1443 (Listář II, s. 292, č. 339).

⁵⁰⁾ Viz regest v AČ III, ed. František Palacký, Praha 1844, s. 494, č. 220 a výklad Josefa Macka, Tábor v husitském revolučním hnutí II, Praha 1955, s. 287.

⁵¹⁾ Srov. František Šmahel, Českobudějovické vojenské rejstříky z doby husitské, HaV 1958, zvl. s. 335—338 a vydané zápisy na s. 347—367.

⁵²⁾ Např. Jaroš z Drahonice „šacoval“ zajatce na Písku i na Táboře a celkem se tak na této skupině vězňů domohl částky 66,5 kopy (Listář II, s. 315, č. 367). Částky zaokrouhlené na pět a deset kop převládají i v seznamech otištěných v přílohách II.—IV. Pouze kolář ze Sedlice měl taxu 3 kopy, všichni ostatní vězňi měli stanovenou výkupné vyšší. U několika skupin zajatců byla zaokrouhlena souhrnná částka, která však nemusela být dělena stejnými díly.

⁵³⁾ Dokumentace k tomuto případu v Listáři II, s. 204—205, č. 218—219, s. 215—216, č. 230—231, s. 219—220, č. 235, s. 223, č. 239 a s. 224, č. 241. Ještě výmluvnějším je smlouvání o výkupné za Jana ze Srlína. Táboři žádali 200 kop, Oldřich nabízel pouze 20 až 30 kop (Listář II, s. 152, č. 196—197).

⁵⁴⁾ Viz Listář II, s. 160, 163, 164, č. 198 a s. 217, č. 231.

⁵⁵⁾ Tamtéž, s. 206, č. 220 (Tábořští Oldřichovi 1. listopadu 1442), s. 292, č. 339 a obdobně s. 324, č. 367 (žaloby Oldřichovy).

⁵⁶⁾ Listář II, s. 187, č. 202.

⁵⁷⁾ Pešíkův případ objasňuje Oldřich z Rožmberka (Listář II, s. 324, č. 367), opis výručního listu za Majsnera a další tábořské služebníky tamtéž, s. 271—272, č. 314.

⁵⁸⁾ Jelikož v tomto opisu vystupuje jako jistec i Jiřík z Dráchova, není jisté, že šlo o kopii inkriminovaného listu.

⁵⁹⁾ Záběhlík (ručitel za bratra stejného jména) zůstal ve vězení nejméně do března následujícího roku, pokud mezitím nezemřel. Viz k tomu Listář II, s. 225—226, č. 244 a s. 315, č. 367.

⁶⁰⁾ Srov. přílohu III. a stížnost Oldřicha z Rožmberka na Vodňanské, že vězňům stravu „velmi draho podávají“ (Listář II, s. 292, č. 339).

⁶¹⁾ Situaci postižených dokreslují Dva formulářové kusy z husitského Tábora, které vydal František Šmahel, TA I, 1987, s. 57—60.

⁶²⁾ Srov. Listář II, s. 256, č. 289, s. 262, č. 300, s. 275, č. 319.

⁶³⁾ Další podrobnosti Listář II, s. 290—291, č. 338—339, s. 299, č. 351, s. 302, č. 354 a s. 306—308, č. 361—365. Souběžně se vyjednávalo o separátním „roku“ s Hynkem Krušinou. Tábořská strana vypracovala stručné podání (Listář II, s. 297—298, č. 348), Hynek Krušina však pro zaneprázdnění rolí opravce odmítl (tamtéž, s. 306, č. 360). Tím nejspíše stoupl význam řízení na Lipnici.

⁶⁴⁾ Některé údaje obou pramenů byly již využity výše. Žaloby Oldřicha z Rožmberka v Listáři II, s. 313—325, č. 367, samostatné podání Václava z Michalovic se dochovalo v opisu SOA Třeboň, Historica č. 1533.

⁶⁵⁾ Jména dvou služebníků (panoši Arnošta a Hynka z Dívčic), které uvěznila tábořská města, lze doplnit z žalobního spisu Václava z Michalovic. Strakonický velmistr si v prvé řadě stěžoval na hmotné škody, jejichž výši přehnaně odhadl na více než devět tisíc kop (SOA Třeboň, Historica č. 1533, fol. 3b a 5a). V rožmberských seznamech pouze chybí jeden tábořský „velmi zlý chlap“ z Měšic, jehož v červnu 1443 uvěznil soběslavský hejtmán Bolochovec (Listář II, s. 244, č. 272).

⁶⁶⁾ Týká se to skupiny vězňů z jistebnické rychty i odjinud, kterou se nepodařilo vyručit před květnem 1443 (viz přílohu II.).

⁶⁷⁾ O Haškovi již výše pozn. 48. Vysoké výkupné za Haška mělo připadnout náhradou tábořskému služebníkovu Pechovi a jeho lidem, které zajal Oldřich z Rožmberka a které z neznámých důvodů předal Rackovi z Rýzberka (viz Listář II, s. 295—296, č. 344—335 a s. 331, č. 373).

⁶⁸⁾ Přenos byl synem předního vodňanského konšela, o Pavlovi z Písku není nic známo. Jedním z šesti tábořských zajatců na Dobronicích, za něž bylo stanoveno souhrnné výkupné 70 kop, byl jistý Vaříč. Pokud byl totožný se zemanem Vaříčem ze Sulislavě, který se spolu s jinými vystříhal proti Oldřichovi vedle Píseckých dne 4. června 1443 (Listář II, s. 241, č. 267), ukazovalo by to na nezámožnost drobných profesionálních válečníků.

Příloha

Při přípravě této drobné edice několika různorodých textů hospodářsko-evidenční povahy se vynořila řada otázek obecnějšího rázu. Předně se ukázalo, že rámcové návrhy edičních norem, za něž vděčíme Anežce Vidmanové (K vydávání latinských textů české provenience ze 14. a 15. století, HT 8, 1985, s. 271—283) a Jiřímu Daňhelkovi (Směrnice pro vydávání starších českých textů, tamtéž, s. 285—301), pamatují především na literární a narativní texty a že bude na historících, aby s pomocí filologů sjednotili zásady pro vydávání jednotlivých typů pramenů, s nimiž běžně přicházejí do styku.

Stručně zde upozorním na problematiku přepisu osobních jmen, toponym

a číslovek. Zatímco v latinských textech se česká jména uvádějí vesměs v původní formě zápisu (např. Spiczka), v českých se podstatně přizpůsobují modernímu pravopisu (Špička). Setkají-li se texty dvojjazyčné, jak tomu je v tomto případě, působí rozdílný způsob přepisu rušivě. Z tohoto důvodu jsem přepis jmen sjednotil, neboť písaři vydávaných dokumentů byli Češi, kteří střídavě přecházeli z latiny do češtiny a naopak. Všude jsem též ponechal římské číslice, které editoři literárních památek doporučují nahradit arabskými. Pro prameny finanční povahy se však toto pravidlo neujalo. Z důvodu přehlednosti také používám majuskulních číslic, třebaže písaři ani v tomto ohledu nebyli důslední, což platí i pro zkratky peněžních jednotek (pro sexaginarum např. s, ss, sex. apod.). I v tomto případě jednotky sjednocuji vžitými zkratkami (sex., gr., den.).

Řádkování většinou odpovídá původním zápisům rejstříků. K číslům řádek se vztahují poznámky s topografickými a personálními vysvětlivkami. Oblé závorky v textu upozorňují na nejasnosti a zvláštnosti psaní, škrty i vsuvky závažnější povahy. V rovných závorkách jsou doplňky vydavatele.

HRADY IV: August Sedláček, Hrady, zámky a tvrze Království českého, Díl IV. Vysočina tábořská, 2. vyd. Praha 1932.

KNÍHA: Tábořská kniha trhová z let 1432—1450, OA Tábor, Fond Archiv města Tábora, kniha č. 126.

LISTÁŘ II—III: Blažena Rynešová (ed.), Listář a listinář Oldřicha z Rožmberka 1418—1462, Svazek II.—III., Praha 1929 a 1932.

MJČ I—IV: Antonín Profous, Místní jména v Čechách, I—IV, Praha 1947, 1949, 1951, 1957 (čtvrtý díl dokončil Jan Svoboda).

REJSTŘÍK: Svatojiřský úroční rejstřík panství třeboňského a přiběnického z roku 1433, SOA Třeboň, Vs Třeboň, IA Gbeta 11.

URBÁŘ: Josef Truhlář (ed.), Urbář zboží rožmberského z roku 1379, Praha 1880.

Další zkratky:

m. č. = místní část

ob. = obec

okr. = okres

ZSO = zaniklá středověká osada

I. Rejstřík náhrad za seno pro koně rožmberských služebníků

[SOA Třeboň, Vs Třeboň IA 6 Gbeta 11, fol. 30a—32a]

[Fol. 30a]

/1/	Anno Domini millesimo CCCC° XLIII°		
/2/	distributa socii/s/ pro feno a festo sancti		
/3/	Georgii usque /festum/ sancti Galli proxime		
/4/	venturum super quemlibet equum unum grossum		
/5/	per unam ebdomadam.		
/6/	Hauptmani (!) super	III equos	C grossos
/7/	Wilem super	III equos	C grossos
/8/	Lazanka	II equi	L gr.
/9/	Oldřich	II equi	L gr. cum socio
/10/	Heršik	II equi	L gr.
/11/	Ctibor Tetřev	II equi	L gr.
/12/	Jan z Libochovan	II equi	L gr.
/13/	Ctibor Tlos/kovec/	II equi	L gr.
/14/	Pešík	II equi	L gr.
/15/	Travenec cum Bohuslao	II equi	L gr.
/16/	Habart cum Monacho	II equi	L gr.
/17/	Janek cum Tabořecone	II equi	L gr.
/18/	Crtek cum Bechyně	II equi	L gr.
/19/	Herolt	I equus	XXV gr.
/20/	Habart habet secundum equum /a/ feria II ^a post		
/21/	Pentecosten /10. 6./ Eidem pro feno XX gr.		
/22/	Summa equorum huius partis XXXII equi.		

/23/ Summa partis pro feno XIII sex. XV gr.

[Fol. 30b]

/24/	Racek est assumptus feria V ^a ante Urbani /23. 4./ cum
/25/	duobus equis. Eidem pro feno XLII gr.
/26/	Straka super tres equos. Venit dominica post /festum/
/27/	Urbani /26. 5./ Eidem pro feno LX gr. VI den.
/28/	Janek Sova cum uno equo est assumptus
/29/	in die Urbani /25. 5./ Idem habet alterum
/30/	equum duas ebdomadas. Eidem pro feno est
/31/	datum XXXVIII gr. III den.
/32/	Item Chval est assumptus eciam in die
/33/	Urbani /25. 5./ Eidem pro feno XX gr.
/34/	Rudolecký cum Flaškone est assumptus
/35/	feria III ^a diebus Rogacionum (28. 5.) cum tribus equis.
/36/	Eidem pro feno LXI gr.
/37/	Item ipso die (nadepsáno: die ipso Urbani) sunt
/38/	assumpti diebus Rogacionum /25. 5./ Jira, Mutický,
/39/	Jan bratr Měděncov, Otradovský. Eidem III ^{or} est
/40/	datum pro feno LXXX gr.
/41/	Item in die Pentecosten /9. 6./ Mikuláš Čber cum filio
/42/	ipsius Haškone sunt assumpti. Eidem est datum cum
/43/	quinque equis pro feno incluso Majnušone I ^{1/2} sex.
/44/	Item Mikuláš de Benešov eodem die sunt (!)
/45/	assumpti (!) die Pentecosten /9. 6./ cum duobus equis.
/46/	Eidem pro feno XXXVI gr.
/47/	Omele cum Karlone sunt /assumpti/ feria V ^a post
/48/	Pentecosten /13. 6./ cum duobus equis. Eidem est
/49/	datum pro feno XXXVI grossos.
/50/	Summa equorum huius partis XXIII equi.
/51/	Summa partis VII sex. XLIII gr. II den.

[Fol. 31a]

/52/	Přibík Strach feria III ^a post Pentecosten /11. 6./
/53/	est assumptus cum III ^{or} equis ante quatuor temporum.
/54/	Eidem pro feno LXXII gr. Dedit.
/55/	Bláha Milzen ipso die ut supra est assumptus cum
/56/	uno equo. Eidem pro feno XVIII gr.
/57/	Martin de Bečic est assumptus feria III ^a post /festum/ Trini-
/58/	tatis /18. 6./ cum uno equo.
/59/	Eidem pro feno XVII gr.
/60/	Feria III ^a ante /festum/ Corporis Christi /19. 6./
/61/	Sazema cum sociis de Drozdov venerunt et sunt assumpti
/62/	eodem die.
/63/	dedit. Martin habet tres equos de ibidem. Eidem pro feno.
/64/	dedit. Jakeš habet tres equos. Eidem pro feno.
/65/	dedit. Hartingar habet II equos. Eidem pro feno.
/66/	dedit. Kaspar Wlorstet habet II equos. Eidem pro feno.
/67/	dedit. Sazema habet II equos. Eidem pro feno.
/68/	dedit. Prunn habet I equum. Eidem pro feno.
/69/	dedit. Janek /habet/ I equum. Eidem pro feno.
/70/	dedit. Šrámek /habet/ I equum. Eidem pro feno.
/71/	Martinovi a Sazemovi cum suis sociis super XV equos.
/72/	Super quemlibet equum per XVII gr. usque festum Galli
/73/	dedimus a tempore ut supra. Facit summa IIII sex. XV gr.
/74/	Summa partis equorum XXII equi.
/75/	Summa partis VI sex. II gr.

[Fol. 31b]

/76/	dedit. Jan z Libochovan, strýc hautpmanov (!), habet
/77/	terminum a festo Corporis Christi /20. 6./ et ipso die

- /78/ incepit pabulum recipere. Eidem pro feno super i equum
 /79/ XVII gr.
 /80/ Vácha Dobronického habet I equum, qui est positus
 /81/ per IX sex., et est assumptus /in die/ Johannis Baptiste /24. 6./
 /82/ Eidem pro feno XLII gr.
 /83/ Item Lorka sabbato X milia militum post /festum/ Corporis
 /84/ Christi /22. 6./ est assumptus cum uno equo, qui est
 /85/ taxatus per VII sex. Idem pro feno XVI gr. III den.
 /86/ dedit. Vávra eciam socius Lorkonis de Jemnic est
 /87/ eodem eciam die assumptus cum uno equo, qui est
 /88/ taxatus pro VI. sex. Eidem pro feno XVI gr. III den.
 /89/ Item feria II^a in die Johannis Baptiste /24. 6./
 /90/ scilicet dominica die /nadepsáno: die/ in vigila /23. 6./
 /91/ venerunt.
 /92/ dedit. Purkhort Worstet habet III equos.
 /93/ dedit. Item Gerg (!) Graczar habet II equos.
 /94/ dedit. Thoman Exl habet I equum.
 /95/ Item Purkhort cum sociis super VI equos pro feno.
 /96/ Super quemlibet equum per XVI gr. et per I den.
 /97/ Summa facit I½ sex VI gr. VI den. Dedimus.
 /98/ dedit. Holček de Třeboň est assumptus feria V^a in
 /99/ octava Corporis Christi /27. 6./ Eidem pro feno XVI gr.
 /100/ dedit. Jíra Vlčnův /škrtnuto: Vaněk/ diebus quatuor
 /101/ temporum /12.—15. 6./ est assumptus cum equo.
 /102/ Eidem pro feno XVIII gr.
 /103/ XII equi in parte ista.
 /104/ Summa partis III sex. XVII gr. V den.
 (Fol. 32a)
- /105/ Summa pro feno super LXXXIX equos exceptis Vlčně cum
 /106/ sociis XXX sex. et XIX grossos.
 /107/ Summa equorum in duabus litteris ante scriptis
 /108/ LXXXX minus equo, exceptis Vlčně cum sociis suis.
- 6 jde o třeboňského hejtmana Pešika z Bělé.
 12 Jan z Libochovan je později doložen jako písař choustnického úřadu
 (HRADY IV, s. 80). Zápis na fol. 28a uvádí pouze „Jan“, takže zde může
 jít o záměnu s Janem z Libochovan, který službu nastoupil až 20. 6. 1443
 (viz níže ř. 76—79).
 13 Tloskovec stojí v zápisu na fol. 28a.
 15 Travenec byl v rožmberských službách ještě v listopadu 1443 (LISTÁŘ II,
 s. 277, č. 320).
 16 Habart sloužil dříve v Soběslavi (LISTÁŘ II, s. 164, č. 198 a s. 171,
 č. 202).
 17 Tabořec je patrně totožný s Tábořkem, dlouholetým služebníkem v So-
 běslavi (LISTÁŘ II, s. 14—15, č. 17 a s. 343, č. 391).
 18 Črtek sloužil dříve v Soběslavi (LISTÁŘ II, s. 163—164, č. 198 a s. 171,
 č. 202).
 26 fol. 28a: „cum tribus sociis.“
 28 fol. 28a: „Item Jankoni domini Petri de Dub.“ Patrně šlo o syna zemře-
 lého choustnického purkrabí (viz LISTÁŘ II, s. 191, č. 205).
 39 roz. Oldřicha Měděnce, o němž LISTÁŘ II, s. 325, č. 367, pozn. 4. Zápis
 na fol. 28a doplňuje: „Odradovský a Miličín.“
 41 v zápise na fol. 27b však stojí: „Mikeš dominus, Čberův filius cum duobus
 equis sunt assumpti. Ille habet unum nigrorem, qui est taxatus pro XVII
 sex. et secundum habet album et est taxatus pro VIII sex.“ Dále zde stojí:
 „Hašek est eodem die assumptus cum duobus equis. Jeden vraný pro
 XX sex. est positus, alterum equum minore ryzý et est positus pro VII
 sex.“ Není tudíž vyloučeno, že jde o jiného Haška, než o syna Čberova,
 o jehož zajetí píše 26. června 1443 soběslavský hejtman Jan Bolochovec
 (LISTÁŘ II, s. 250, č. 281, dále srov. s. 292, č. 339 a s. 331, č. 373).

- 43 k Majnušovi srov. fol. 27b: „et equus ipsius est positus pro V sex.“
 46 Omele sloužil dříve spolu se Črtekem na Soběslavi (viz 18).
 52 jistě jde o téhož Stracha, o němž LISTÁŘ II, s. 324, č. 367. Zápis na fol.
 27b má cennou podrobnost pro itinerář Oldřicha z Rožmberka: „quando
 dominus fuit in Nova Domo (v Jindřichově Hradci) equitans Pragam.“
 55 fol. 27b: „assumptus ad curiam.“
 57 patrně z Bečic, ob. Malšice, okr. Tábor, které patřily k příběnickému
 zboží (URBÁŘ s. 14, č. 98).
 76 srov. výše 12.
 80 snad příbuzný Rynarta z Dobronic, řeč. Vidlák.
 86 týž Vávra byl patrně před 11. listopadem 1443 zajat Oldřichem z Hradce
 (viz LISTÁŘ II, s. 278, č. 321).
 100 Vlčně či Vlčna sloužil v Soběslavi, neměl zde však dům, jak tvrdili jeho
 odpůrci z Tábora (viz LISTÁŘ II, s. 161, č. 198 a s. 196, č. 209).

II. Soupisy zajatých služebníků a poddaných Oldřicha z Rožmberka (SOA Třeboň, Historica č. 586)

(Pag. 6)

- /1/ Věžňové, kteříž na Tábor zjímání byli,
 /2/ když pán před Vodňany ležel (dodatečný pomocný nadpis)

(Pag. 1)

- /3/ Věžni páně, kteříž sú na Tábor zjímání:
 /4/ Třebonští
/5/ Ludvík	L sex.
/6/ Šimek švec	X sex.
/7/ Matěj krejčí	X sex.
/8/ Hanuš Puten (?)	X sex.
/9/ Hanuš knap	X sex.
/10/ Bendl	X sex.
/11/ Kuba z Branné	X kop
/12/ Zub	X kop
- Z Veselí
/14/ Hána	XXX sex.
/15/ Čber	IIIC sex.
/16/ Žalud	XL sex.
/17/ Matyáš syn Křížův	XV sex.
/18/ Petr	XL sex.
- Dvořečščí
/20/ Martin	X sex.
/21/ Jan	X kop
/22/ Bláha	X kop
/23/ Jan z Volkova seděním v Hlíně	L sex.
/24/ Teml	XX kop
- Jistebničští
- /26/ kteříž sú proti Rynartovi zjímání po obležení tábořském:
 /27/ Mikuláš z Jistebnice XXX sex.
 /28/ Sokol z Oltyn/ě/ XV sex.
 /29/ Buřič XV sex.
 /30/ Petráš z Černovic XX kop
 /31/ ten ot na posvícení
- (Pag. 2)
/32/ Jan Šilhavý	C sex.
/33/ mlynář z Cetoraze	X kop
/34/ Petr z Málkova	XL kop
/35/ Květoň z Kupového	XXX sex.
/36/ Petr Křečec (!) z Přiesecenice	XXX sex.
/37/ Tito sú v holdu zjímání	

/38/	proti opaškám (?) holdovním:	
/39/	Milek a Václav z Božetic	
/40/	Vešek z Radhoště	} sub L sex.
/41/	Jan a Petr Kuchtič (!) z Božejovic	
/42/	Summa XI ^C minus XV sex.	
/43/	Vězni páně, kteréž mají Piesečští:	
/44/	z/e/ Střiebrce IIII sub	LXXX sex.
/45/	Item kolář	III sex.
/46/	Item Pilich z/e/ Sedlice	L sex.
/47/	Item Papúšek z Tuklek	XXX sex.
/48/	Summa	CLIII sex.
/49/	Vězni páně, kteréž Vodňanští mají:	
/50/	Helfenburský	
/51/	Najprv Mácha z Bora	XV sex.
/52/	/škrtnuto: Lazec?/ Ziga, Jan z Krtel	LX sex.
/53/	Mika z Drahotětic od Třeboně	XV sex.
/54/	Summa XC /sex./	
/55/	Cigán z Netolic na Tábor	X sex.

(Pag. 3)

/56/	Z úřadu Krumlovského	
/57/	Vojtěch, Vavřinec z Rojšina, Petr z Dobročkova,	
/58/	Jakub Kokot, Ondráček, Jan Šilhavec	L sex.
/59/	solvantur sub	X sex.
/60/	Martin z Humpna	X sex.
/61/	Jan z Osěka	XL sex.
/62/	Ondráš, Tóma z Brloha	
/63/	z Netolic Damplík (?), Jakeš pekař,	II ^C sex.
/64/	Šilhavý, Prokop Nemajstrův,	
/65/	Jakeš, Svaček	X kop
/66/	Item Klíč odtudy	XL sex.
/67/	Slávek z Nové Vsi	X sex.
/68/	Matěj Rada z Nové Vsi	X sex.
/69/	Jan tkadlec ze Svánkova	X sex.
/70/	Jehně odtudy	X sex.
/71/	Jan Žák z Chlumce	X sex.
/72/	Martin z/e/ Suchdolu	X sex.
/73/	Nikl Sular (?)	V sex.
/74/	Martin z Bořešic	
/75/	Jakub Rudkáv	} z Měvska
/76/	Mařík Žáček	
/77/	Vácha Zubov	XLV sex.
/78/	Martin z Tiché	
/79/	Martin Hejlův	LXXX sex.
/80/	Ondráček Kujalův	
/81/	Jíra z Rozpútie	
/82/	Bárta z Vranova	V sex.
/83/	kovář z Kluk	V sex.
/84/	Tomec z Chmelné	XX sex.
/85/	Mikuláš z Chelčic	XX sex.
/86/	Mařík z Jinína	XX kop
/87/	Sad vozataj z Vlasce	XX kop
/88/	Jan mlynář z Vítějovic	XL sex.
/89/	Řehoř z Budyně	XX sex.
/90/	kovář z Hlavatec	V sex.
/91/	Ondráček pacholek od Zviekova	XII sex.
/92/	Šindelář z Libotyně	V sex.
/93/	Věněček z Rychnova	X sex.
/94/	Nikl Pestler, ježšto jej Jan Řezník	
/95/	vyrukuje z rukojemstva.	
/96/	Summa VII ^C XXXII sex.	

(Pag. 4)

/97/	Vězni Prachaticí na Vodňany:	
/98/	Kantor sám druhý	XL /sex./
/99/	Šimon ze Zdenic	XII sex.
/100/	Strnadův syn z Temelince	XXX sex.
/101/	rychtářův zeť Strpského ze	
/102/	Křenova	L sex.

(Pag. 5)

/103/	Item na příbĕnickém zboží táboři holdovavše a holdy	
/104/	s nich vzemše, zjímali lidi tyto:	
/105/	Petra Kuchtova z Božejovic, Jana Nováka odtud,	
/106/	Veška z Radhoště, Petr Křeček z Přesečenic,	
/107/	Jana Milkova odtudy.	
/108/	Ty lidi připravili mocí, že sú musili dáti za	
/109/	proseděné, což jich lidé proseděli v Prachaticích,	
/110/	ješto s tím pán nemá nic činiti II 1/2 sex.	
/111/	Item tito sú vězni prve před tímto záštím:	
/112/	Mikuláš z Jistebnice, Jan Šilhavý, ten jest	
/113/	za glejtem jat, Mikuláš z Nedrahovic.	
/114/	Item Sokol a Buřič z Oltyn, ty sú zjímání	
/115/	po Polácích.	
/116/	Item Frambergeř služebník s Táboru vzal jest	
/117/	XII koní v Milevsku té chvíle, když jest jeti	
/118/	měl rokovat s Strachem o bitvu přede pana	
/119/	Jiříka Poděbradského. A ty koně jest vedl	
/120/	skrže Bystřici s tovařiši svými.	
/121/	Item Táboři jali sú Jíru z Chotovin, člověka	
/122/	Vítova, beze vše příčiny, když jest k nim	
/123/	na trh přijel.	

(Pag. 6)

/124/	Item z úřadu helfenburského.	
/125/	Proti úmluvám, páni ubrmani, vašim, aby nebylo	
/126/	bráno za nižádný dobytek, ani za nižádné ruko-	
/127/	jemstvie, Vodňanští za rukojemstvie za dobytek	
/128/	páně lidí z Heršláku vzeli XII sex. A to sú	
/129/	učinili o masopustě nyní na svatého Matěje [25. 2. 1444].	
/130/	Item člověk jeden jménem Tkadlec z Leskovce	
/131/	ušel pánu s dědiny do Vodňan, opustiv pánu	
/132/	dědinu. Tuť jest úředník páně, purkrabie,	
/133/	odeslal Vodňanské, o to žádaje, aby páně	
/134/	člověka nedrželi u sebe, ale jej propustili,	
/135/	aby na dědině seděl aneb osadil, aby pusta	
/136/	ta dědina tak neležela. Tuť sú Vodňanští	
/137/	purkrabi odepsali, že toho člověka páně	
/138/	nedržie, ale žeť jest ten člověk jich	
/139/	prosil, aby tu u nich pobyl za glejtem.	
/140/	A tak u nich ten člověk jest od dávné	
/141/	chvíle a ta dědina tak proto leží pusta.	

- 1 nadpis dodatečně připojil písař B, který psal text na pag. 5—6.
- 11 Branná, okr. Jindřichův Hradec, původně ves patřící k Choustníku (URBĀŘ s. 18, č. 138), později k třeboňskému klášterství.
- 13 z Veselí nad Lužnicí.
- 15 podle výše výkupného jde o Haška, syna Čberova, k němuž LISTĀŘ II, s. 249—50, č. 281, s. 192, č. 339 a s. 331, č. 373.
- 19 Dvořec, ZSO třeboňského kláštera, dříve náležela tamějšímu rožmberskému zboží (URBĀŘ s. 56, č. 478).
- 23 Víkov, ob. Drahotěšice, okr. České Budějovice; Stará Hlína, okr. Jindřichův Hradec, zprvu ves třeboňského kláštera.

- 26 roz. Rynarta Dobronického, k události srov. LISTÁŘ II, s. 45, č. 58 a s. 50—51, č. 66.
- 27 srov. níže 112.
- 28 Oltyně, okr. Tábor, viz URBÁŘ s. 44, č. 384 a níže 114.
- 29 srov. níže 114.
- 30 Černovice, okr. Pelhřimov, URBÁŘ s. 18, č. 134.
- 32 srov. níže 112.
- 33 Cetoraz, okr. Pelhřimov, URBÁŘ s. 20, č. 160. Protože jeho příbuzní a známí nedali za mlynáře výruční list, táborští služebníci mu pobrali krávy (LISTÁŘ II, s. 319, č. 367).
- 34 patrně Malíkov nad Nežárkou, okr. Jindřichův Hradec. Petr odtud byl ve vězení ještě v r. 1444 (LISTÁŘ II, s. 399—400, č. 464).
- 35 Kupové, snad ZSO, jež zmizela beze stopy.
- 36 viz níže 106, kde Petr Křeček z Přesečenic. Jde o Přestěnice, okr. Písek, kde měl Křeček lánový statek (REJSTRÍK fol. 18b).
- 38 nesrozumitelné místo, podle smyslu asi „proti obyčejům holdovním“.
- 39 Jan Milkův měl lánový statek v Božeticích, okr. Písek (REJSTRÍK fol. 17a). Srov. o něm ještě níže 107. Jeden Václav měl v Božeticích půllánový statek, Václav Pechův držel grunt o výměře půldruhého lánu (tamtéž).
- 40 Veiek neměl statek v Radhošti, nýbrž lánový grunt v Mičkově, ob. Přestěnice, okr. Písek (REJSTRÍK fol. 21a).
- 41 Jan, zcela jistě Jan Novák, uvedený znovu níže 105. V Božejovicích, okr. Tábor měl Kuchta lánový statek (REJSTRÍK fol. 18b).
- 44 Strěbřec, okr. Jindřichův Hradec.
- 46 nelze určit, z kterého Sedlce.
- 47 Tukleky, ob. Oslov, okr. Písek.
- 51 Bor, nejspíše okr. Jindřichův Hradec, dříve Nová Ves za Suchdolem.
- 52 Krtely, ob. Malovice, okr. Prachatice (URBÁŘ s. 38, č. 323).
- 53 v Drahotěšicích, okr. České Budějovice seděli tři Míkové na gruntech s různou výměrou (REJSTRÍK fol. 5b).
- 57 Rojšin, okr. Český Krumlov (URBÁŘ s. 35, č. 296); Dobročkov, m. č. ob. Ktiš, okr. Prachatice.
- 60 Humno, ZSO patřící k panství Poděhusy (URBÁŘ s. 38, č. 330).
- 61 Osek, ob. Přídolí, okr. Český Krumlov (URBÁŘ s. 30, č. 264).
- 62 Brloh, okr. Český Krumlov (URBÁŘ s. 34, č. 294).
- 67 Nová Ves, okr. Český Krumlov (URBÁŘ s. 34, č. 295).
- 69 Svánkov, ZSO na krumlovském panství (URBÁŘ s. 32, č. 277).
- 71 nelze přesně určit, zda Chlumecký okr. České Budějovice nebo Český Krumlov.
- 72 Suchdol nad Lužnicí, okr. Jindřichův Hradec. Jistý Martin zde seděl, druhý však měl statek v ZSO Suchdolu Menším (REJSTRÍK fol. 2b, 3a).
- 74 neurčeno, snad Bořetice u Otic (MJČ I, s. 121).
- 78 Tichá, ob. Rychnov nad Malší, okr. Český Krumlov.
- 81 snad Rozpustí u Kaplic (MJČ IV, s. 600).
- 82 Vranov, více možností lokalizace, srov. MJČ IV, s. 615—616.
- 83 Kluky, okr. Písek.
- 84 Chmelná, ob. Křemže, okr. Český Krumlov (URBÁŘ s. 35, č. 297).
- 85 Chelčice, okr. Strakonice.
- 86 Jinín, okr. Strakonice.
- 87 Vlastec, ob. Oslov, okr. Písek.
- 88 Vitějovice, okr. Prachatice (URBÁŘ s. 40, č. 352).
- 89 Budyně, okr. Strakonice (URBÁŘ s. 40, č. 345).
- 90 Hlavatce, obr. Sedlec, okr. České Budějovice (URBÁŘ s. 37, č. 319).
- 92 Libotyně, ob. Radhostice, okr. Prachatice.
- 93 Rychnov nad Malší, okr. Český Krumlov (URBÁŘ s. 5, č. 29).
- 94 Jan Rezník byl měšťanem z Českých Budějovic (srov. LISTÁŘ II, s. 365, č. 420).
- 96 součet správně činí 742 kop.
- 99 Zdenice, okr. Prachatice.
- 100 Temelínec, ob. Temelín, okr. České Budějovice
- 102 Křenov, ob. Kájov, okr. Český Krumlov.

- 105 srov. výše 41.
- 106 srov. výše 40 a 36.
- 107 srov. výše 39.
- 112 srov. výše 27 a 32.
- 113 o Mikulášovi z Nedrahovic obšírně v Listáři II, s. 186, č. 202.
- 114 srov. výše 28 a 29. Buřič byl zřejmě vyrůčen na svobodu, o jeho konfliktu s tábořským hejtmanem a služebníkem Marešem Kršňákem (LISTÁŘ II, s. 174, č. 202).
- 115 roz. po nezdařeném obležení Tábora Albrechtem II. na podzim 1438.
- 116 počínaje touto řádkou přešel celý další text s ojedinělými výpustkami do žalobního spisu, který Oldřich z Rožmberka předložil ubrmanům v Lipnici v březnu 1444 (srov. LISTÁŘ II, s. 324—325, č. 367, kde také v pozn. 4 další doklad vztahující se k ukradeným koním). K tábořskému služebníku Frambergeřovi srov. rejstříky v Listáři II a III. Jeho žena Machna měla na Táboře dům a zahradu (KNIHA fol. 106b a 117b).
- 118 jistě jde o Přibíka Stracha, který se dal 11. 6. 1443 najmout do služeb Oldřicha z Rožmberka (viz příloha I, 52).
- 121 Chotoviny, okr. Tábor.
- 122 roz. Vity ze Rzávého, tehdy pukrabího na Choustníku.
- 128 Heršlák = Kuří, ob. Benešov nad Černou, okr. Český Krumlov.
- 130 Leskovec, ZSO s ovčínem na panství Helfenburském (URBÁŘ s. 40, č. 347).
- 132 nejspíše purkrabí Jan ml. z Kraselova.

III. Seznam vězňů tábořských měst na Dobronicích, v Soběslavi, na Zvíkově, v Českém Krumlově a na Helfenburku (SOA Třeboň, Historica č. 587a)

- /1/ Na Dobronicích šest vězňův tábořských,
- /2/ vyrůkují se v LXX sex.
- /3/ Na Soběslavi Martinek XV sex.
- /4/ Čarda v X sex.
- /5/ Item literam habet super X sex.
- /6/ Na Zvíkově II ve XXX kop.
- /7/ Na Krumlově Přenos v C sex.
- /8/ Ze Zvíkova vyrůkuje se Pavel ve sto kop a ten jest s Piesku.
- /9/ Z Vodňan Vávra vyrůkuje se v X kop
- /10/ s Helfenburku.
- 1 pět z těchto vězňů uvádí Pešík z Bělé: Švehla, Lapka, Panenka, Vaříč, Medek (LISTÁŘ II, s. 249, č. 280). Šestým byl písecký nožíř Dub (tamtéž, s. 298, č. 348).
- 3 na Táboře jsou v této době doloženi čtyři Martínkové.
- 4 mohlo jít o Bartoně Cardu, který v letech 1436 až 1446 několikrát na Táboře vystupuje jako majitel domů a pozemků (srov. např. Kniha, fol. 16a, 68a, 73b).
- 6 tři táborští zajatci byli uvězněni na Zvíkově před 23. červnem 1443 (LISTÁŘ II, s. 248, č. 278).
- 7 nejspíše šlo o syna předního vodňanského měšťana a konšela Matěje Přenosy, jenž se jmenoval Jan /Mostecký, Dějiny, s. 95/.

IV. Soupis tábořských a vodňanských vězňů v Třeboni (SOA Třeboň, Historica č. 587b)

(Pag. 1)

- /1/ Nota vězně, které máme z Tábora a z jich vsí:
- /2/ Item Hrdoň.
- /3/ Item z Opařan dva Ondráčky, Linhart,
- /4/ Jan Zúle a Martin Horčice,
- /5/ každý z nich v X kop gr.
- /6/ Item ze Lhenic a z Vadkova:

- /7/ Item Matyáš hrnčieř XX kop.
- /8/ Item Jakub v XX kop gr.
- /9/ Item Ozvolda pintéře v XX kop.
- /10/ Item Hanuše Pacrlíkova syna v XX kop gr.
- /11/ Item Chundle Pacrlíkova zeti (!) v XX kop gr.
- /12/ Item Andrlíka ve XX kop gr.
- /13/ Nota vězně z Vodňan:
- /14/ Item Žižka v L kop gr.
- /15/ Item Matěj v XXX kop.
- /16/ Item Matějku v XXX kop.
- /17/ Item Žabku v X kop gr.
- /18/ Item Menšíka v X kop.

(Pag. 2)

- /19/ Item Štěpána v X kop.
- /20/ Item Uhra v X kop gr.
- /21/ Item Němce Mikuláše v X kop gr.
- /22/ Item Martinka v X kop.
- /23/ Item Poláka v X kop gr.
- /24/ Item Matěje v X kop.
- /25/ Item Mikuláše uhlře na V kop gr.
- /26/ Item Václava Vosku v V kop gr.

- 3 Opařany, okr. Tábor, byly zápisnou vsí tábořského služebníka Jana Vnůčka (viz CIM III, s. 178, č. 106). Jistý Linhart platil ještě na jaře 1433 dávky v Opařánkách (REJSTŘÍK fol. 21a).
- 4 Jan Zúle opustil svůj půllánový statek v Opařanech před rokem 1433, neboť v rejstříku z tohoto roku je již škrtnut (REJSTŘÍK fol. 21a).
- 6 Lhenice a Vadkov, okr. Prachatice, byly zápisnými vesnicemi tábořského hejtmana Zbyňka Velikého z Květuše (srov. CIM III, s. 178, č. 106).
- 10 písař nejspíše zkomolil jméno. Jan Perclík byl zástupcem vodňanské rady při smírčím řízení na Lípnicí v březnu 1444 (LISTAŘ II, s. 329, č. 369). Téměř jistě se zde zasazoval o propuštění svého syna i zetě, kteří žili ve Vodňanech.
- 11 viz 10.
- 12 roku 1417 je ve Vodňanech doložen Andrlin řezník. Snad i v tomto případě šlo o jeho syna (viz Mostecký, Dějiny, s. 37).
- 14 Jan Žižka patřil k vodňanským zámožným měšťanům, mj. zastával později rychtářský úřad (viz Mostecký, Dějiny, s. 94—85).
- 21 Němcův syn se zúčastnil jednoho přepadu ve Sviněticích v květnu 1443 (LISTAŘ II, s. 321, č. 367, pozn. 4).

TŘI GLOSY K TÁBORU 15. STOLETÍ Z PRAŽSKÝCH MĚSTSKÝCH KNIH

Bohdan Zilynskij

V předcházejícím svazku tohoto sborníku byl učiněn pokus o shrnutí zpráv o Táboře a jeho obyvatelích 15. století, jak se dochovaly v nejstarších knihách kšaftů Nového Města pražského.¹⁾ Materiál, který byl tímto způsobem získán, poněkud rozmnožil fragmentární zprávy o životě Tábořa ve třetím až osmém desetiletí jeho existence. Jak naznačuje shrnující studie o stavu Tábořa ve druhé polovině 15. století, budou podobné studie jediným možným způsobem, jak postupně a z různých zdrojů zprávy o Táboře obohacovat a alespoň zčásti zlepšovat výkladové možnosti místní historiografie.²⁾

Je pochopitelné, že podobného úkolu se lze zhostit pouze postupně, na základě dalších studií. Materiál o Táboře je v pražských pramenech zachován značně náhodným způsobem a jeho excerpci lze reálně provádět pouze in margine jiných badatelských úkolů. Bez významu snad proto nebudou ani tři zde otiskované kapitoly, pokoušející se přispět k objasnění několika dílčích otázek. Jejich skladba je dána tím, jaké nové zprávy a zmínky se podařilo nalézt, případně jak bylo možno nově interpretovat materiál už známý.

1. Tábořský dům na Novém Městě pražském

Zpráva o zakoupení domu na Novém Městě pražském pro obec města Tábořa v r. 1434 byla zpřístupněna historickému bádání už před více než sto lety zásluhou nedoceněné místopisné edice V. V. Tomka.³⁾ Bohužel utonula stejně jako jiné cenné zprávy v ostatním materiálu a zůstala celkem nevyužita. Ve dvou předešlých studiích jsme se o tomto problému krátce zmínili, pokusili se zprávu přesněji datovat a zařadit ji k ostatnímu materiálu, ilustrujícím poměry na Novém Městě těsně před jeho dobytím staroměstskými oddíly a jejich spojenci dne 6. května 1434.⁴⁾

V. V. Tomek vydal zápis ve zkrácené a upravené podobě; stejně jako v ostatních případech předsunul na začátek údaje o poloze domu a teprve poté uvedl regest, tj. údaje o kupci, prodávajícím a o příslušné sumě. Vynechány zůstaly údaje o formě splácení a závěrečné formulace svědecká a datační. Přesto je zcela jisté, že zápis, který náš zajímá, byl vydán z tzv. většího radního manuálu, označovaného v pozdější době v rámci sbírky rukopisů AMP signaturou 2082.⁵⁾ Tento cenný rukopis, který obsahoval zápisy z doby mezi červencem r. 1432 a dubnem r. 1440, zanikl při požáru Staroměstské radnice v květnu 1945.

Naštěstí není nutno propadat naprosté skepsi při posuzování jeho ztráty — právě Tomkův místopis, doplněný pozdějšími edicemi Josefa Teigehe,⁶⁾ z něj zachovaly určitý díl materiálu. Možnosti širšího využití vydaných zlomků zůstávají však zatím téměř nepovšimnuty. Z tohoto důvodu zde chceme blíže odůvodnit předpokládané datum koupě domu pro Tábor a sledovat, pokud to bude možné, další osudy tábořského domu v Praze.

Naše datace, kladoucí zápis o koupi domu pro tábořskou obec k 2. květnu 1434 nebo do bezprostřední blízkosti tohoto data, se opírá o rozbor zápisů z bezprostředně předcházejících i následujících folií zaniklého rukopisu 2082. Důležitá je zejména skutečnost, že díky fotokopii, otištěné koncem 20. let našeho století, máme k dispozici přesné znění a dataci zápisů z alespoň dvou stran uvedeného rukopisu.⁷⁾ Jedná se o fol. F 18v a F 19r; osm zápisů z těchto dvou stránek je datováno mezi 19. a 24. duben 1434 a předchází záznamu o koupi domu pro Tábořské o pouhé tři listy. Bližší orientaci po zápisech na těchto dalších foliích umožňují opět zkráceně vydané registry Tomkova místopisu.

Můžeme říci, že na stejném foliu jako zápis o koupi domu pro Tábor, byly zaznamenány ještě koupě dvou domů v jiných částech Nového Města, realizované Vaňkem tesařem z Takovic⁸⁾ resp. Mikulášem Lichým.⁹⁾ Patří sem takřka s jistotou také pozoruhodný, k 2. 5. 1434 datovaný rozhodčí výrok Jana Čapka ze Sán, vydaný v úplnosti už Františkem Palackým.¹⁰⁾ To, že i tato písemnost byla zapsána na stejném foliu jako zápis o tábořském domu, dokazuje dvěma tiskovými chybami znehodnocená citace Josefa Teigehe, který čapkovský dokument znovu otiskl ve zkrácené podobě.¹¹⁾

V dalších dnech, které ještě zbývaly do obsazení Nového Města jeho staroměstskými rivaly, lze z Tomkova materiálu doložit už pouze jediný zápis.¹²⁾ O dvě folia dále byl už zaznamenán fakt dosazení nové městské rady Nového Města z moci staroměstských dne 8. května 1434.¹³⁾

Akceptujeme-li tedy dataci kupního zápisu ke 2. květnu 1434, zbývá nám už jediná možnost srovnání tohoto dokumentu s jinými doklady tohoto druhu. Spokojíme-li se s použitím zápisů z doby po lednu r. 1434,¹⁴⁾ zjišťujeme, že počet případů, kde byla zaznamenána cena domu, přesahuje nepatrně číslo 30. Pouze ve dvou z těchto právních aktů byla suma, za kterou majitel dům prodával, vyšší než v případě domu, koupeného pro Tábořské.¹⁵⁾ V průměru se však ceny novoměstských domů pohybovaly v tomto období na několikrát nižší úrovni.

Lze tedy s jistotou prohlásit, že Filip z Padařova a jeho společníci uskutečnili koupi velmi významnou, na tehdejší poměry Nového Města poměrně mimořádnou a jasně dokládající, jaký význam Tábořští příslušně akvizici přisuzovali. Stejně jako v případě jiných zakoupení jedinců z tábořského i sirotčího vojska na Novém Městě šlo však o akt značně krátkodobé platnosti, o čemž rozhodlo dobytí Nového Města silami Tábořům i Sirotkům nepřátel-

skými. Přesto dne 6. května 1434 historie vztahu domu v dnešní Jungmannově ulici k městu Táboru neskončila definitivně.

Dům se zprvu vrátil k původnímu majiteli, který jej tábořské obci prodal, tj. k Zachaři kožišníkovi; ten se jej však zbavil už r. 1436 prodejem Matěji Čáslavskému za částku nyní už 80 kop grošů.¹⁶⁾

Se jménem nového majitele byl osud bývalého tábořského domu spjat více než třicet dalších let. Matěj přišel do Prahy snad nedlouho před jeho koupí; žádnou starší zmínku o jeho domovním majetku na Novém Městě nemáme. Nadále udržoval určité kontakty s Čáslaví, jak tomu nasvědčuje zápis z r. 1440.¹⁷⁾ Teprve od dubna 1440 máme k dispozici více zpráv o Matěji, které potvrzují, že šlo o měšťana, zaujímavějšího na Novém Městě značně stabilizované postavení.

K r. 1440 nacházíme několik zpráv, svědčících o pojmenování Matějova domu, ale nedoložených v době před r. 1436 v Tomkově místopisu. Tak hned v dubnu 1440 je Matěj uváděn jako „Mathias de Czaslawia alias de Ecclesia“¹⁸⁾ (tedy Matěj z Čáslavě nebo z Kostela), v říjnu téhož roku se toto označení v jiné formě opakuje.¹⁹⁾ Určité pochybnosti co do významu slova „Ecclesia“ v této souvislosti rozptyluje s jistotou až text prvního Matějova kšaftu z 1. října 1463. Zde se totiž v rámci intitulace uvádí jakožto „Matěj z Kostela, tak řečeného domu“.²⁰⁾ Podle nezvyklého domovního jména „Kostel“ vzniklo pak i přízvisko „Kostelák“, kterým je Matěj označován v nadpise svého třetího kšaftu z konce listopadu 1467.²¹⁾

Není bez významu, že souběžně s nově zafixovaným názvem domu žilo na Novém Městě koncem roku 1440 povědomí o epizodě dějin domu, spjaté s Tábořem. V jiném zápise novoměstského manuálu je totiž Matěj Čáslavský uváděn jako „Mathias Czaslawsky de domo Taboritarum“ (Matěj Čáslavský z domu Tábořských).²²⁾

I kdybychom přisuzovali této zmínce jen roli jakési vzpomínky (přestože postrádáme pro tento výklad důležité slůvko „olim“), přesvědčuje nás událost o dvacet let pozdější, že si dům zachovával určité spojení s Tábořem a jeho obyvateli. V dubnu r. 1461 kšaftoval totiž na Novém Městě Jan řečený Rozpuk z Tábořa.²³⁾ Ten v rámci svého posledního pořízení učinil nejvyšším poručníkem právě Matěje Čáslavského, kterého také jmenoval hlavním dědicem. V textu své závěti hovoří o Matěji jako o svém hospodáři a odkazuje mu všechny majetek, který má u něj uložený. Bližší podrobnosti bohužel nejsou uvedeny.

Snad další archivní výzkum naznačí, zda šlo o událost náhodnou, nebo zda Matěj Čáslavský poskytoval ve svém domě častěji útulek hostům z Tábořa. Žil zřejmě ještě r. 1474, ač v předcházejícím desetiletí nejméně třikrát kšaftoval. Kromě manželky Kunky a dcery Kateřiny neznáme nikoho z jeho příbuzenstva a v textech kšaftů bohužel nenacházíme žádné zmínky, které by jasně vypovídaly o trvajících vazbách na Táboř.²⁴⁾

Zbývá poslední otázka — jak chápat onen pozoruhodný název „Kostel“ pro jeden z větších měštanských domů Nového Města pražského.²⁵⁾ Původ názvu úplně uspokojivě nevysvětlíme. Těžko mohl být dán nějakými architektonickými zvláštnostmi, spíše je třeba myslet na těžko postižitelnou, třeba i kuriozní událost, spojenou s ním nebo životem jeho majitele. Protože název vznikl někdy koncem 30. let 15. století, objevuje se i svůdná hypotéza, naznačující nějakou jeho souvislost s koupí pro město Tábor v r. 1434. Nemohli tu snad Táboři počátkem května 1434 sloužit mši podle svého ritu? Jde samozřejmě pouze o teorii, snažící se snad až příliš odvážně domyslet dosud uvedené skutečnosti. V každém případě si záležitost tábořského domu na Novém Městě žádá o ještě podrobnější vysvětlení.

2. Kněží na Táboře po r. 1452

Jak naznačuje poslední souhrn informací o Táboře druhé poloviny 15. století, je otázka tamních církevních poměrů snad ještě svízelnější než větší část problémů místních dějin tohoto období.²⁶⁾ V rámci tohoto článku bude vhodné dotknout se příslušných otázek už proto, že u několika pražských kněží je doložen nebo předpokládán pobyt na Táboře v době jeho postupné věroučné konsolidace po r. 1452.

Nejvíce nás v této souvislosti zajímají dva kněží, přicházející na Tábor nedlouho po jeho dobytí Jiříkem z Poděbrad a sloužící zde 2. prosince 1452 mši podle zvyklostí pražských utrakvistů. O této události se dochovala informace jen šťastnou náhodou díky přípisu v tzv. Slánské bibli, vydaném Františkem Palackým.²⁷⁾ Je třeba litovat, že charakteru tohoto přípisu i příslušného rukopisu nebyla později věnována hlubší pozornost.²⁸⁾

Palacký zpřístupněnou zprávu nijak nekomentoval resp. nepokoušel se oba jmenovitě uvedené kněze identifikovat. Podobně se zachoval Tomek,²⁹⁾ který však ve svém Dějepisí uvedl dvakrát Jana Ocáska ze Stakor jako dlouholetého faráře u sv. Štěpána ve zdi na Starém Městě.³⁰⁾ Vzhledem k naprosté absenci odkazů na prameny zůstáváme v této věci bezradní tím spíše, že nejstarší staroměstská kniha kšaftů, která by mohla sloužit jako zdroj informací o kostelu sv. Štěpána a jeho duchovním správci, zanikla.³¹⁾

Celkem druhořadé postavení, které kostel sv. Štěpána ve zdi hrál na Starém Městě a tím spíše v rámci celé Prahy,³²⁾ se zdá být v určitém rozporu s tak významným úkolem, jakým bylo srovnání Tábora s Prahou a ostatní zemí ve věcech ritu. Protože pisatel přípisu v Slánské bibli nepovažoval za nutné uvést, o který kostel sv. Štěpána vlastně jde (není ani výslovně uvedeno, že jde o kostel pražský), není možné vyhnout se otázce, zda nešlo spíše o novoměstský kostel sv. Štěpána. Ten byl spolu s kostelem sv. Jindřicha trvale nejdůležitější na Novém Městě a na přelomu 40. a 50. let prožívala celá farnost poměrně dynamické a tvůrčí období.³³⁾

Také zde působil v r. 1452 jako farář kněz Jan, bližší údaje o něm však přináší jediný zápis z října 1451, kde je označen jako „Jan ze Slaného“.³⁴⁾ Tehdy se dostavil do městské rady spolu s Tomášem, synem někdy Jakuba z Lipé („de Lippa“), bývalým správcem svatoštěpánské školy. Stalo se tak těsně po Tomášově návratu z Itálie, kde získal kněžské svěcení v červnu 1451. Jedná se o poměrně velmi raný doklad takového svěcení, který zasluhuje samostatnou pozornost.³⁵⁾ Nás však v tuto chvíli zajímá především to, že po jeho předložení se Tomáš stal novým svatoštěpánským knězem,³⁶⁾ a zůstával u téhož kostela i v následujícím roce.³⁷⁾

Spolehlivému ztotožnění svatoštěpánského faráře Jana a jednoho z jeho kněží Tomáše s dvojicí duchovních, která se na Táboře objevila na přelomu listopadu a prosince 1452, brání v přípisu Slánské bible uváděný místní údaj „ze Stakor“ a také poněkud neobvyklý způsob značení druhého kněze — „bratra Tomáše“. Přesto jsme považovali za vhodné příslušné údaje zde uvést jako materiál k dalším úvahám o tomto tématu.

Ještě méně určitého přináší úvaha o možném pražském původu tábořského faráře Tobiáše, doloženého v této funkci r. 1477. Přestože novoměstské knihy kšaftů do jisté míry upřesňují dobu působnosti některých farářů, četné nejasnosti přetrvávají. Svatojindřišský farář Tobiáš působil podle kšaftovních údajů ve funkci mezi léty 1462 až 1479, mezery mezi příslušnými údaji však zůstávají poměrně velké.³⁸⁾ Situaci komplikují naprosto ojedinělé zmínky o zřejmě jiných Tobiáších, vykonávajících farářský úřad u sv. Václava na Zderaze a u sv. Štěpána na rybníčku.³⁹⁾ Proto musíme i tuto otázku ponechat otevřenou.

Jediným reálným obohacením znalostí o tábořské duchovní správě druhé poloviny 15. století zůstává tak pouze zápis z počátku roku 1486, doprovázející přepis listu purkmistra a rady města Tábor radě Starého Města pražského z 11. listopadu 1485. Tábořští prostřednictvím této písemnosti sdělili do Prahy, že Johanka, dcera Víta řezníka ze Starého Města, která, jak je vidět, přesídlila na Tábor, kvitovala jiného staroměstského řezníka a jeho manželku ze zaplacení 12 kop grošů. Prohlášení o této věci učinila Johanka v tábořské městské radě za asistence místního faráře mistra Jana Ryby.

Nejde o zcela neznámou písemnost; její regest vydal J. V. Šimák už koncem minulého století.⁴⁰⁾ Tato publikace však jako řada jiných podobných edic upadla v značné zapomenutí. Proto list i s připojeným zápisem o jeho vepsání do staroměstské knihy v příloze v úplnosti vydáváme. Hlavní jeho cena spočívá v okolnosti, že se tu — byť bez jakýchkoli dalších podrobností — náhodou objevuje jméno dalšího tábořského faráře 15. století. Dosud poslední údaj pro toto období byl znám z r. 1479, zatímco dvě následující desetiletí zůstávala zcela nepokryta.⁴¹⁾ Údaj o přechodu dcery sta-

romětského řezníka na Tábor má cenu menší — takových případů bude v budoucnu známo nepochybně více.

3. Několik zmínek o Táboře v novoměstských knihách 40. a počátku 50. let 15. století

Příspěvek uzavíráme přehledem několika dalších fragmentárních zpráv a zmínek, dochovaných ve čtyřech manuálech Nového Města pražského a postihujících období necelých patnácti let.⁴²⁾ Převážná většina z něj spadá do doby před r. 1452, kdy vztahy Prahy s Tábořem byly omezenější vzhledem k příslušnosti obou měst k odlišným mocenským a věroučným centrům. Mistry pak vzájemný vztah přecházel až do roviny otevřené vojenské konfrontace, jak to dokládá už dříve otištěné svědectví o smrti Vaňka Hadušova.⁴³⁾

Jediným obohacením našich znalostí o novoměstsko-táborských vztazích před r. 1452 tak zůstává zpráva ze srpna r. 1446 o postoupení městiště Vávrovi kupci, o němž se jinak nic nedovíáme. Podstatná je skutečnost, že Vávra se v radě prokázal dvěma pečatnými listy, z nichž první byl z Tábora a druhý z Jindřichova Hradce. O jejich obsahu se však nic dalšího nepraví.⁴⁴⁾

Další zprávy se týkají až období po roce 1452. První z nich má spíše charakter pomocného onomastického materiálu. Na samém počátku r. 1453 se přiznávají k dluhu Janu Kuklíkovi, soukeníkovi, blíže neurčený Tábor a jeho manželka Dorota.⁴⁵⁾ Připomínáme k tomu, že v prosinci 1454 je na Novém Městě jmenován Blažek Tábor, soukeník,⁴⁶⁾ kdežto z května 1451 máme doložen kšaft Kateřiny řečené Táborky, vdovy po jiném Janovi Kuklíkovi, soukeníkovi.⁴⁷⁾ Rozhodně stojí za povšimnutí toto trojí slovní spojení osob, majících vztah k soukenictví, s Tábořem.

Bezprostřednější vztah k městu nad Lužnicí mají však až poslední dvě zprávy, nalezené v zápisech z r. 1453. V první z nich se uvádí, že v rámci vyplacení určitých částek z majetku, pozůstalého po Zikmundovi Křemencovi, byly dány mj. 4 kopy gr. Táborským podle počtu, který Zikmund učinil ze svého úřadu.⁴⁸⁾ Bližší okolnosti tohoto finančního vztahu zůstávají nejasné, protože nejsme schopni říci, o jaký úřad se vlastně jednalo a jaký přesný základ příslušný finanční vztah má.⁴⁹⁾

Poslední zpráva se týká vyznání dluhu novoměstského měšťana Zikmunda Tichavy jeho sestřencí Davidovi lékáři z Tábora. Ani zde nejsou jasné časové okolnosti, doklad o příbuzenském vztahu obou mužů rozšiřuje však představy o možné míře příbuzenských vztahů mezi měšťany jednoho i druhého města.⁵⁰⁾

Celkově je nepatrné množství zápisů v novoměstských manuálech z r. 1453 určitým zklamáním, přesto však potvrzují představu, že od konce roku 1452 došlo k postupné normalizaci vztahů mezi oběma městy, které už nebyly, tak jako v předešlých třech desetiletích, narušovány žádnými ideovými rozepřemi ani vojenskými střety. Jaký postup volit pro zkoumání dalšího období pražsko-táborských vztahů? Na tuto otázku odpoví až všestranný rozbor

úředních knih pražských měst z 50. let 15. století, potřebný i pro stanovení metodiky zkoumání jejich vnitřního vývoje v tomto období.

Poznámky

1) Bohdan Zilynskyj, Zprávy o Táboře a jeho obyvatelích v nejstarších knihách kšaftů Nového Města pražského, Táborský archiv 1, 1987, s. 61—67.

2) Rudolf Tecl, Tábor v druhé polovině 15. století, Husitský Tábor 2, 1979, s. 69—89; srov. především úvodní partie textu.

3) Václav Vladivoj Tomek, Základy starého místopisu pražského, oddíl II., Praha 1870, str. 44 (k č. 738b): „In vico, quo itur ad beatam virginem in Arena; circumspecti Philippus de Paderzow, Waniek de Chium et Wanko Dobess de Vstie emerunt discretis viris magistris civium, consulibus totique communitati montis Thabor erga Zachariam pellificem 70 srg.“

4) B. Zilynskyj, Zprávy o Táboře, pozn. 5; poněkud podrobněji id., Poznámky k vývoji vztahu pražských měst a husitských polních vojsk, Documenta Pragensia 6/1, 1986, s. 115—116.

5) Tomek mluví o svých pramenech velmi stručně (srov. Základy, II, předmluva); určení příslušné knihy památné umožňuje popis Jaromíra Čelakovského v jeho Soupisu rukopisů chovaných v archivu král. hlav. města Prahy (Část I.), Sborník příspěvků k dějinám hl. m. Prahy 1/2, Praha 1920, k rukopisu 2082 srov. s. 88—89.

6) Josef Teige, Zprávy o statcích a přech. venkovských z archivu města Prahy, in: Archiv český, díl 26, Praha 1909 a díl 28, Praha 1912.

7) Fotokopie dochována v souboru Václava Vojtíška Vývoj městských knih v Československé republice ve světlotiskových ukázkách, řada I (Knihy pražských měst), sv. 1, Praha 1928, tabule XIX.

8) Tomek, Základy, II, s. 226.

9) Ibid., s. 273.

10) Archiv český, díl 1, Praha 1840, s. 343—344. Na s. 567 uvedeno, že zápis byl vzat „ze souvěkého rkp v archivu města pražského“.

11) Archiv český, díl 26, s. 406. Za zkráceným textem zápisu uvedeno, že se jedná o rkp 7082, fol. 92 (!). Tento zcela nesrozumitelný údaj, na s. 634 neopravený, má být podle našeho názoru čten „rkp 2082, fol. G 2“. Podobných tiskových chyb je v Teigeho edicích poměrně mnoho.

12) Jména majitelů domů z jeho textu uvedena v Základech, oddíl II, s. 33 (k fol. G 3).

13) Vydal Jaromír Čelakovský v práci O vývoji středověkého zřízení radního v městech pražských, Sborník příspěvků k dějinám hl. m. Prahy 1/2, Praha 1920, s. 220, pozn. 194.

14) Zápisy, pořízené v lednu r. 1434, začínaly na fol. E 7 rukopisu, jak vyplývá z rozpisu u Tomka roztroušených údajů.

15) Novoměstský písař Mařík koupil dům v dnešní Hybernské ulici za 90 kop bez jednoho groše; Něta, vdova po Martinu písaři, pak dokonce za 95 kop gr. (Tomek, Základy, oddíl II, s. 215 a 42). Jde o zcela ojedinělé případy, protože i prodeje domů za částku přesahující 20 kop gr. jsou v tuto dobu velmi řídké.

16) Tomek, Základy, oddíl II, s. 44. Poněkud matoucí je následující zápis, datovaný také k r. 1436, ale v podstatě opakující údaje z r. 1433 o koupi domu Zachařem kožíšníkem.

17) Koncem května r. 1440 potvrzuje převzetí odkazu Vavřince Hnátky, řezníka, pro blíže nespecifikovanou Cecílii z Čáslavi (AMP, rkp 2083, fol. C 13r).

18) AMP, rkp 2083, fol. A 5r.

19) „Mathias Czaslawsky de Ecclesia“ (ibid., fol. A 20r).

20) AMP, rkp 2094, fol. D 28v; v nadpisu je ovšem použito formy „Mathias Czaslawsky“.

21) Ibid., fol. D 69v; v textu však používáno formy „Matěj Čáslavský“.

22) AMP, rkp 2083, fol. C 13r.

23) AMP, rkp 2094, fol. C 11 v; vydal Zilynskyj, Zprávy o Táboře, s. 66.

24) Kšafy Matěje Čáslavského srov. v rkp AMP 2094, fol. D 28v, D 36v, D 69v.

²⁵⁾ František Ruth, *Kronika královské Prahy a obcí sousedních*, Praha 1903, s. 442 uvádí názvy „v kostele“ a „kostelákovský“ až k r. 1465, jím uvedené údaje o Václavu Huncledrovi jako majiteli domu se však týkají sousedního domu č. 738 a. Doklad o názvu domu „Kostelákovský“ má i František Roubík, *Soupis označení domů v pražských městech* [I.—V.], *Zpravodaj Místopisné komise ČSAV* 13, 1972, s. 141.

²⁶⁾ R. Tecl, *Tábor v druhé polovině*, s. 84—85.

²⁷⁾ František Palacký, *Dějiny národu českého*, díl 6, Praha 1973, s. 620, pozn. 258. Poznámka se váže k výkladu ve 4. dílu *Dějín*, Praha 1968, s. 164. Její text zní: „Anno dom. 1452 reverendus in Chr. D. Johannes de Stakor. plebanus parochiae S. Stephani, venit in Tabor cum quodam fratre Thoma in vigilia apostoli Andre et ibi incepit divina peragere secundum ritus sanctae matris ecclesiae in ornamentis more solito in octava virginis gloriosae Katherine sabbato frater Thomas, reverendus Johannes sermonem fecit etc.“

²⁸⁾ Palacký mluví o „bibli slánské od r. 1401“; nepochybně jde o rukopis slánského městského musea, uvedený Ferdinandem Veicem v *Soupisu památek historických a uměleckých v politickém okrese slánském*, Praha 1904, s. 266. Poněkud podrobnější informace přináší Jindřich Hulinský, *Město Slaný, jeho kraj a památnosti*, Slaný 1928, s. 23—24, 44 a 110, i tak však kolem rukopisu zůstávají určité nejasnosti. Jeho současné uložení se nepodařilo zjistit.

²⁹⁾ V *Dějepis*u města Prahy díl 6, Praha 1906 (2. vyd.), s. 217 se o podobnostech kolem příchodu kněží na Tábor nešíří. Ani výklad Rudolfa Urbánka, *Věk poděbradský*, díl 2, Praha 1918, s. 676 pozn. 4, nepřináší nic nového; autor se pouze vícekrát a v jiných souvislostech zmínil o knězi Janu Očáskovi (ibid. s. 254 a 312; díl 3, Praha 1930, s. 63, 70 a 729; díl 4, Praha 1962, s. 458).

³⁰⁾ Tomek, *Dějepis*, díl 9, s. 96 a 345. Údaje, vztahující se k r. 1448, jsou v 6. dílu *Dějepis*u (2. vyd.), s. 145 a 159.

³¹⁾ Rukopis 2119 shrnoval materiál z let 1448—1484 a byl by vítaným srovnávacím materiálem k novoměstským knihám kšaftů. Jeho text lze rekonstruovat pouze zčásti.

³²⁾ Fragmentární zprávy o staroměstském kostele sv. Štěpána v 9. dílu Tomkova *dějepis*u (srov. rejstřík) vycházejí téměř výlučně z kšaftu předního staroměstského měšťana Jana Rečka. Nepříliš početné kvitance vyplacených odkazů k tomuto kostelu z přelomu 15. a 16. století zachycuje rukopis AMP č. 94.

³³⁾ Kolem poloviny 15. století bylo odkazováno na novou farní školu, ale také na graduál, zasklení kostelních oken apod.

³⁴⁾ AMP, rkp 89, fol. 5r („honorandus dominus Johannes de Slana“).

³⁵⁾ Na jiném místě bude vydána listina světečihho biskupa Jana de Rubinis de Venetiis z 12. 6. 1451, přepsaná do novoměstské knihy (rkp 89, fol. 5 rv).

³⁶⁾ Jako „novus sacerdos“ je označován koncem října 1451 (AMP, rkp 89, fol. 10r).

³⁷⁾ Ibid., fol. 56v; zde už není výše uvedeného termínu použito.

³⁸⁾ Tak např. Tobiašovi jako svatojindřišskému faráři je odkazováno v únoru 1470 (AMP, rkp 2094, fol. E 5r), další odkaz můžeme doložit až v září 1479 (ibid., fol. G13r).

³⁹⁾ Jako farář u sv. Štěpána na rybníčku je zmiňován r. 1482 (ibid., fol. H 6r), u sv. Václava pod Zderazem (sic!) figuruje o sedm let dříve (ibid., fol. F 10v).

⁴⁰⁾ J. V. Šimák, *Drobné zprávy k topografii církevní* [Z knih archivů král. hlav. města Prahy vybral . . .], *Method* 25, 1899, s. 17—18.

⁴¹⁾ Tecl, *Tábor v druhé polovině*, s. 85.

⁴²⁾ Pramennou základnu tvořily rukopisy 88, 89, 2083 a 2084 AMP. Výzkum byl doveden do konce r. 1453. Pro edici se držíme původnějšího znění v běžných manuálech radních (rkp 88, 89).

⁴³⁾ Zilynskyj, *Zprávy o Táboře*, s. 65.

⁴⁴⁾ AMP, rkp 88, pag. 7.

⁴⁵⁾ AMP, rkp 89, fol. 113r.

⁴⁶⁾ AMP, rkp 2096, fol. V 1r.

⁴⁷⁾ Ibid., fol. Q 1v.

⁴⁸⁾ AMP, rkp 89, fol. 142v.

⁴⁹⁾ V Tomkově *Dějepis*u města Prahy, díl 9, s. 293 je Zikmund Křemenec doložen pouze jako radní písař v letech 1437—1439.

⁵⁰⁾ AMP, rkp 89, fol. 157 rv.

Příloha

1/ 1446, 13. 8. — postoupení městiště Vávrovi kupci
„Janko gircharz cum Daniele, fratre suo, resignaverunt Wawre mercatori aream desertam sitam sub specu inter domos Mathie tandleri et Babkonis carnificis eo omni iure, quo soli tenuerunt, habendum, tenendum et hereditarie possidendum prout super eo dictus Wawra duas litteras, unam de Tabor et aliam a iudice de Nova domo sub sigillis, coram dominis consulibus exhibuit et ostendit. Actum ut supra.“

AMP, rkp 88, pag. 7 (též rkp 2084, fol. A 12v — 13r)

2/ 1453, 4. 1. — vyznání dluhu Tábořem a jeho manželkou
„Tabor cum Dorothea, coniuge sua, fassi sun se debitorie obligari manu coniuncta et divisa // in dimidia tertia sexagena grossorum veri et iusti debiti Johanni Kuklik, concivi huius civitatis, quam pecuniam promiserunt sibi solvere divisim, videlicet in Purificatione sancte Marie unam sexagenam grossorum, in Onversione reliquiarum quadragintaquinque grossos et in festo sancti Jacobi, apostil mayoris, residuas et finales quadragintaquinque grossos, terminis proxime et immediate se sequenturis, et pecunia soluta debet esse fideiussor alterius pecunie non solute. Actum, quo supra.“

AMP, rkp 89, fol 113r

3/ 1453, 24. 4. — zpráva o vydání 4 kop gr. z pozůstalosti Zikmunda Křemence Táborským

„Jana mulier, que servivit erga bone memorie Sigismundum Krzemenez, constituta personaliter in consilio fassa est se percepisse a Johanne de gradu, consule; Magistro Johanne de Borotin, medico; et Procopio notario, commissariis eiusdem Sigismundi Krzemenez, quatuor sexagenas grossorum, lectisteria et omnes alias res sibi per dictum Sigismundum Krzemenez testamentaliter legatas, de qua pecunia et omnibus rebus sic perceptis dimisit eosdem commissarios liberos, quitos et solutos. Item dicti commissarii ex rogatu dominorum consulum dederunt de bonis Sigismundi domino Petro, sacerdoti novello ad sanctum Stephanum in Rybniczka unam sexagenam grossorum propter Deum. Actum feria III in crastino sancti Georgii anno Domini M^oCCCC^oLIII^o presentibus Wenceslao Bradacz magistro civium, Daniele de Tumoraz, Gire Maynusskonis, Petro Heczka, Johanne Polaczek, Matheo Brandysky ceterisque consulibus. Item Thaboritis post rationem, quam fecit Sigismundus de suo officio, date sunt IIII sexagenas grossorum.“ /poslední věta připsána k celému zápisu o něco málo později/

AMP, rkp 89, fol. 142v (též rkp 2084, fol. F 36r)

4/ 1453, 16. 6. — Zikmund Tichava vyznává svůj dluh 14 kop gr. Davidovi lékaři z Tábora

„Sigismundus Tichawa et Katherina, uxor sua, constituta personaliter in consilio fassi sunt se debitorie obligari Davidi medico de Tabor, sororio alias sestrziencyz dicti Sigismundi Tichawa, in XIII sexagenas grossorum veri et iusti debiti mutuate pecunie, quam pecuniam proscribunt et deputant in et super domo sua, sita inter domos olim Czudrnegii et Sspaczkonis doliatoris, primum et principaliter ante omnes suos alios creditores sic videlicet, quod habent potestatem exolvendi domum predictam datis eidem Davidi XIII sexagenas grossorum coniunctim vel divisim. Si vero domum predictam cum consensu et voluntate dicti David vendiderint, extunc ipse David debet pro se recipere dictas XIII sexagenas grossorum impedimento quolibet proculmoto. Si vero non persolventes sibi eandem pecuniam decederent vitalibus ab humanis, extunc post mortem eorum coniugum domus praedicta ad praelibatam David et pueros ipsius debet devolvi pleno iure, quam domum etiam sine voluntate et consensu ipsius David vendere non debebunt. Actum sabbato in crastino sancti Viti anno Domini M^oCCCC^oLIII^o, presentibus Jo-

hanne Mecz magistrorum, Johanne de gradu, Wenceslao Bradacz, Johanne Polaczek ceterisque consulibus.

AMP, rkp 89, fol. 157rv (též rkp 2084, fol. F 44v).

5/ 1485, 11. 11. — List purkmistra a rady města Tábora purkmistru a radě Starého Města pražského
„My purgmistr a rada města Hradiště hory Tábor opatrnosti vzácné pánuom purgmistru a radě Starého Města pražského, přátelóm našim milým, službu svú vzkazujíc oznamujem a na vědomie dáváme, kterak vstúpiv před nás pochtivý mist /!/ Jan Ryba, farář náš, s Johankú, dcerú dobré paměti Víta řezníka, Vašeho spolusúseďa, kterážto seznala se jest před námi dobrovolně, že jakož Jiřík řezník a Váš spolusúsed s Martú, manželkú svú, měli jsú a dlužni byli podlé zápisu kněh města Vašeho plniti nadepsané Johanne XII kop na roky v témž zápisu jmenované, že jsú jí již ty všecny peníze nadepsané splnili a zaplatili docela i úplně, kteréhožto Jiříka řezníka i s Martú manželkú jeho, i jich dědice a budúcie nadepsaná Johanka z těch nadpsaných dvanácti kop kněhami města Vašeho jí zapsaných a docela již a úplně jí zaplacených, před námi mocně jest propustila i tiemto listem kvituje, prázdny i svobodny činí i konečně a věčně propúští. A na svědomie toho sekret menší města našeho k prosbě a žádosti nadepsaného města Jana, faráře našeho, a často psané Johanky kázali jsme přitisknutí k tomuto listu. Dán v pátek, na den svatého Martina, léta od narozenie syna Božieho tisícieho čtyřstého osmdesátého pátého.

Ex mandato dominorum magistri civium et consulum littera superinscripta sana et integra, non viciata, non cancellata aut abolita nec in aliqua sui parte suspecta est huic libro civitatis inserta ad instantem petitionem Georgii dicti Holy, carnificis, civis Maioris Civitatis pragensis, anno Domini etc. LXXXVI^c feria II post Epiphaniam Domini /1486, 9. 1./, Johanne Ziezz magistro civium existente.“

AMP, rkp 94, fol. 194v nové foliace

VEŘEJNÁ VYSTOUPENÍ TÁBORSKÉHO OBYVATELSTVA V PREZIDIÁLNÍCH SPISECH OKRESNÍHO ÚŘADU V TÁBOŘE (ZÁŘÍ 1938 — ŘÍJEN 1939)

Květa Kořalková

Pohled na některé významné akce obyvatelů města Tábora v pohnutých dnech od září 1938 do října 1939, které zachytily vzpomínky přímých účastníků nebo pamětníků a které popsali historikové ve svých málo početných pracích,¹⁾ lze podstatně rozšířit z úředních spisů. V Okresním archivu v Táboře se však v klíčovém fondu Okresní úřad Tábor pro období bezprostředního ohrožení státní nezávislosti Československa a první měsíce nacistické okupace českých zemí nedochovaly v podstatě žádné spisy.²⁾ Podobné zkušenosti byly získány při regionálním výzkumu dějin druhé poloviny 19. a první poloviny 20. století také v jiných okresech Čech.³⁾ Některé dokumenty, zejména jmenné seznamy, byly ve změněné situaci úředně zničeny,⁴⁾ o jiných můžeme předpokládat, že je bez úředního záznamu odstranili čeští úředníci nebo že padly za obět válečné době.⁵⁾ Zběžné srovnání s prezidiálním jednacím protokolem okresního úřadu v Táboře⁶⁾ ukazuje, že na každých sto jednacích čísel připadalo většinou jen tři až pět politicky důležitých zpráv a hlášení, které byly posílány do Prahy prezidiu zemského úřadu a prezidiu ministerstva vnitra, v některých případech pouze v jednom exempláři prezidiu zemského úřadu.

Protože pramenná základna využitá v dosavadní historické literatuře o dějinách Tábora a táborského okresu v kritickém období od září 1938 do října 1939 je poměrně úzká, soustředila jsem se na zjišťování politicky důležitých prezidiálních spisů okresního úřadu v Táboře v uvedeném období ve fondu Prezidium zemského úřadu (PZÚ) ve Státním ústředním archivu v Praze. Výzkum není ještě dokončen a některé signatury uvedené v pomocných knihách⁷⁾ nebyly na místě, ale už současné předběžné výsledky rozšiřují a upřesňují dosavadní znalosti o demonstracích na obranu republiky 21. a 22. září 1938, o aktivitě komunistických dělníků při odvodu na nouzové práce v podzimních měsících roku 1938, o akcích státních zaměstnanců-hraničářů v Táboře na počátku roku 1939, o nálezů ilegálních letáků v tabákové továrně v srpnu 1939 a o průběhu táborského vystoupení 17. října 1939. Prezidiální spisy okresního úřadu v Táboře dochované v pražském archivním fondu umožňují také blíže objasnit rozdílný postup odpovědných táborských úředníků vůči německým okupačním orgánům.

Dne 21. září 1938 bylo zveřejněno francouzské a britské ultimatum československé vládě a pod tímto tlakem prezident republiky dr. Edvard Beneš a Hodžova vláda souhlasili s odstoupením

pohraničních území, obývaných převážně německou menšinou, nacistickému Německu.⁹⁾ Ke zveřejnění těchto rozhodnutí došlo ve večerních hodinách 21. září v rozhlase. Státní aparát předpokládal, že rozhodnutí nebude jednoznačně přijato, a již v průběhu dne prezidium zemského úřadu v Praze telefonicky upozornilo okresní úřady, aby se snažily udržet veřejný klid a pořádek. Okresní úřad v Táboře ještě téhož dne 21. září 1938 zaslal prezidiu zemského úřadu v Praze krátkou zprávu o tom, že okresní hejtman dr. František Macháček svolal okamžitě zástupce všech politických stran (národně socialistické, sociálně demokratické, komunistické, lidové a živnostenské), kteří projeví podporu vládě a prezidentu dr. Benešovi. Zpráva uváděla:

„Žádají, aby vláda postupovala obezřetně a rozhodně, a zároveň prohlašují, že přinesou všechny oběti, a to jak na životech, tak na majetku pro blaho a svobodu Československé republiky.“⁹⁾

Masové demonstrace na obranu republiky v ulicích se konaly také v Táboře, podobně jako ve stovkách dalších míst Československa.¹⁰⁾ Vedle poměrně stručných novinových zpráv o těchto událostech v místním tisku,¹¹⁾ které také převážně využila dosavadní historická literatura,¹²⁾ věnoval pozornost manifestacím v Táboře okresní úřad. Během dne 22. září 1938 odeslal okresní hejtman dr. František Macháček obsáhlou zprávu, jak mu přikazovaly instrukce prezidia zemského úřadu v Praze:¹³⁾

„Okresní úřad v Táboře

číslo 1160/38 pres.

22. září 1938

Prezidiu zemského úřadu v Praze.

Podávám tuto zprávu o průběhu demonstrací ve dnech 21. a 22. září 1938 ve zdejších správních obvodech.

Bezprostředně po rozhlasové zprávě o tom, že naše vláda přijala návrhy anglické, francouzské na urovnání sudetoněmecké otázky za základ dalšího jednání, shluklo se asi 50 osob, většinou komunistů a studentů, na Riegrově náměstí v Táboře. Hlouček rychle rostl a za provolávání slávy armádě a hesel „chceme vojenskou vládu, dejte nám zbraně, nedáme rozkouskovat republiku, republika je naše od jasný až do Aše, hanba Anglii atd.“ táhl před budovu okresního úřadu, kde se zatím již shromáždilo úřednictvo s okresním hejtmánem, kterému podařilo se největší rozčilení přítomných uklidnití vybízením ke klidu, rozvaze a pořádku. Shromáždění na vyzvání okresního hejtmána zvolilo si pětičlennou delegaci, se kterou byl sepsán protest, který slíbil okresní hejtman zaslati vládě. Zatím dav vzrostl na 800—1000 osob a za provolávání různých hesel živě debatoval o posledních událostech. Po chvíli dostavil se též starosta města pan Soumar, který znovu nabádal shromážděné k rozvaze a klidu, a s ním několik rozváznějších jednotlivců. Asi za půl hodiny se část zástupu seřadila a v průvodu táhla před budovou kasárna za provolávání slávy armádě,¹⁴⁾ zatímco druhá část zůstala před budovou okresního úřadu. Po návratu skupiny od kasáren asi ve 22 hodin se celý dav hnul za vedení studentstva a zpěvu písně „Kdož jste boží bojovníci“ na Žižkovo náměstí, kde k němu promluvil znovu okresní hejtman a starosta města. O 23. hodině se již shromáždění pomalu rozcházelo a jen menší hloučky na hlavních ulicích vzrušeně rokovaly o situaci. Úplný klid nastal teprve po 1. hodině noci.

Dnes ráno kolem 9. hodiny shlukl se znovu menší zástup lidí před budovou okresního úřadu a vyslal deputaci k okresnímu hejtmánu. Poté se rozešel a znovu se shromáždil asi v 11 hodin před tabákovou továrnou v počtu asi 500 osob, čekaje na zaměstnance továrny. Zástupci úřadu nepodařilo se zástup, zejména stavebních dělníků a studentů, přimět k rozchodu. Ve 12 hodin po

příchodu zaměstnanců tabákové továrny seřadili se všichni v průvodu a se státní vlajkou v čele šli na Žižkovo náměstí, kde promluvil k nim radní komunistické strany Josef Rejlek z Tábora a starosta města Soumar Václav. Oba souhlasně vybízeli shromážděné ke klidu a rozvaze, prohlašující, že vážnost chvíle vyžaduje, aby chom pevně, jednotně a odhodlaně očekávali dalšího vývoje a byli připraveni hájiti republiku, bude-li třeba. Vysvětlili vývoj situace v posledních dnech a dokazovali, že nebylo jiného východiska po zradě Anglie a Francie. Josef Rejlek mimoto dodal, že věc není ještě hotova, že o všem bude jednati a rozhodovati lid svými parlamentárními zástupci a že je povinností všech tyto přimět, aby nehlasovali pro vyloženou zkázu republiky. Starosta obce pak sdělil shromážděným, že svolal na odpoledne na radnici zástupce všech vrstev obyvatelstva za účelem dohody o dalším postupu, jejich návrh bude předložen obecnosti, které se znovu shromáždí na Žižkově náměstí dne v 17 hodin ke schválení. Asi ve 12¼ hodin se shromáždění, čítající kolem 3000 osob, rozešlo.

Průběh všech včerejších i dnešních demonstrací byl sice velmi pohnutlivý, avšak nedošlo při nich k nejmenší výtržnosti.

K uklidnění postačilo vysvětlení a vyzvání k rozchodu.

Ke stávce ani zastavení práce nikde nedošlo.

Z jiných obcí zdejšího okresu nebyly hlášeny žádné demonstrace.

Okresní hejtman
rada politické správy
Dr. Macháček.“

Zpráva okresního hejtmána dr. Macháčka byla odeslána ještě během odpoledne 22. září 1938, takže nezachytila velkou tábořskou manifestaci v 17 hodin odpoledne, ze které jsou pravděpodobně také často reprodukovány fotografie, kde tábořský lid přísahal věrnost Československé republice. Je jisté, že tato předem svolaná manifestace se konala z iniciativy výboru politických stran a se souhlasem okresního úřadu za účasti sedmi tisíc účastníků, jak bylo uvedeno v novinových zprávách.

Vedle složitých politických problémů se na podzim 1938 nakuřily i problémy hospodářské, zejména nezaměstnanost. Jedním z pokusů rychleji řešit tento problém v pomnichovském Česko-Slovensku bylo zřízení táborů nucených prací. Tábory byly založeny na vojenském principu,¹⁵⁾ byly internátní a zřizovaly se v různých českých městech. Mezi vybranými městy, kde byly provedeny odvozy do tábora nucených prací, byl také Tábor. Nezaměstnaní dělníci různých profesí dostali povolávací lístky na den 17. listopadu 1938 k odvodu do pracovního tábora č. 105.¹⁶⁾ Odvozy se konaly v sále na Střelnici.

Táborští nezaměstnaní se však nechtěli podrobit začlenění do tábora nucených prací bez odporu. O demonstraci nezaměstnaných v Táboře lze si učinit představu ze dvou rozsáhlejších hlášení, která došla na prezidium zemského úřadu do Prahy. Četnická stanice v Táboře zaslala 17. listopadu 1939 zprávu o demonstraci zemskému četnickému velitelství v Praze, které ji postoupilo prezidiu zemského úřadu na vědomí.¹⁷⁾ Stejná zpráva byla na vědomí dána i četnickou stanicí v Táboře okresnímu úřadu v Táboře. Podle tohoto popisu začala demonstrace nezaměstnaných pochodem dělníků s povolávacími lístky od tábořského nádraží před okresní úřad, kde demonstrující požadovali informace „stran podpory pro pří-

slušníky rodin odvedených“. Demonstrace 80—100 lidí byla četníky rozptýlena a později se opakovala před Střelnicí a v přilehlých ulicích.

O den později vylíčil prezídiu zemského úřadu a prezídiu ministerstva vnitra stejnou událost i okresní hejtman v Táboře dr. Macháček zčásti na základě hlášení četnické stanice, zčásti podrobněji. Připomněl, že okresní úřad byl již předem upozorněn, že nezaměstnaní přijdou demonstrovat i s manželkami na protest proti zřizování pracovních táborů. Byla pak učiněna opatření, „kdyby došlo k porušení veřejného klidu a pořádku“. Zpráva hovořila o organizovaném průvodu asi 150 osob — mužů, žen i s dětmi, kteří šli k okresnímu úřadu již kolem osmé hodiny ranní. Při pochodu zpívali píseň Rudý prapor a Internacionálu, před okresním úřadem volali hesla *At žije Moskva, At žije bolševické Rusko, Stalin, náš vůdce, At jde do pracovního tábora* okresní hejtman a úředníci okresního úřadu, *Pryč s buržoazií*. Proniknutí do okresního úřadu se policejním hlídkám a četnictvu podařilo zabránit. Demonstrace byla poměrně velká, protože hlášení uvádělo, že na ulici byla na chvíli zastavena doprava. Podle této zprávy byli zadrženi tři účastníci demonstrace, z toho dvě ženy, s tím, že na ně bude dodatečně učiněno trestní oznámení. Demonstrace se ještě opakovala před budovou finančního ředitelství, „kde se chtěli účastníci domáhati výplaty nějakých podpor“. Podle obou hlášení demonstrace trvaly do 16. hodiny, „kdy byli odvedenci odvezeni vojenskými auty do připravených ubikací“.¹⁸⁾

Až potud lze z dochovaných zpráv soudit, že obvyklé hlášení bylo podáno po dvou liniích — četnictvo, okresní hejtmánství. Snad k tomu přispěla mimořádná doba konce roku 1938, že korespondence s prezídiem zemského úřadu o demonstracích nezaměstnaných 17. listopadu 1938 pokračovala ještě několik dalších měsíců až do doby protektorátu. Již ke zprávě okresního úřadu z 18. listopadu 1938 připojil úředník prezídia zemského úřadu rukou psanou poznámku, aby byl okresnímu hejtmánovi dán příkaz sdělit „výsledek trestního řízení“.¹⁹⁾ Obdobně se obrátilo ministerstvo vnitra na prezídium zemského úřadu 2. prosince 1938 se žádostí „o podání zprávy, co bylo vyšetřeno o původcích demonstrace a jak tito byli potrestáni“.²⁰⁾ K tomu zaslal okresní hejtman dr. Macháček krátkou zprávu dne 10. prosince 1938, že s devíti účastníky demonstrace 17. listopadu 1938 nebylo soudní řízení dosud skončeno.²¹⁾ Prezídium ministerstva vnitra se 24. února 1939 znovu dotazovalo prezídia zemského úřadu, které poslalo 3. března 1939 nový dotaz do Tábora.²²⁾ Okresní úřad v Táboře sdělil 8. března 1939 do Prahy, že všichni zadrženi byli pokutováni částkou 50 Kč, jedna účastnice částkou 100 Kč „pro přestupek organizačního zákona“.²³⁾ O šest dnů později zaslal okresní úřad do Prahy stručnou zprávu, že tři účastníci byli odsouzeni na jeden týden tuhého vězení s jedním postem nepodmíněně a dva se stejným trestem podmíněně.²⁴⁾

Korespondence s nadřízenými úřady o následcích demonstrace 17. listopadu 1938 v Táboře tím ještě neskončila. Situace na okresním úřadě v Táboře se však mezitím poněkud změnila tím, že vedle okresního hejtmána dr. Františka Macháčka a často bez jeho vědomí úřadoval policejní rada dr. Eduard Pohl, přeložený výnosem prezídia zemského úřadu 21. října 1938 do Tábora z Kašperských Hor.²⁵⁾ Dvojkolejnost v řízení se odrazila i v různých postojích k uvedené demonstraci a jejím následkům. Zatímco dr. Macháček byl ve svých zprávách stručný a některé konkrétní údaje uvedl až na přímý dotaz nadřízeného úřadu, poslal dr. Pohl prezídiu zemského úřadu 25. června 1939 obsáhlou zprávu, v níž označil tábořskou demonstraci ze 17. listopadu 1938 jako nedovolený průvod komunistů, kteří provolávali komunistická hesla, a demonstranty označoval za výtržníky. Poprvé byli v korespondenci okresního úřadu v Táboře demonstranti, kteří byli postaveni před soud, uvedeni nejen plným jménem, ale i s datem narození, s uvedením bydliště, národnosti, náboženství, zaměstnáním a rodinnými poměry a také s tím, zda byli již soudně trestáni nebo „udánlivě zachovali“. Ve zprávě byla uvedena i data soudních procesů se stanovenými tresty, v jednom případě se zproštěním žaloby. Závažnější na celé zprávě je to, že její opis zaslal dr. Pohl pravděpodobně z vlastní iniciativy také říšskoněmecké tajné policii v Táboře. Kopie německého textu byla přiložena ke zprávě prezídiu zemského úřadu z 25. června 1939.²⁶⁾

Policejní rada dr. Eduard Pohl zřejmě nesouhlasil se snahou okresního hejtmána dr. Macháčka snižovat význam případných opozičních a protiněmeckých vystoupení v tábořském okrese a nepozorňovat na ně nadřízené orgány. Tato Macháčkova snaha byla nepochybně záměrná a souvisela s tím, že od května 1939 (jak se veřejnost dozvěděla až po osvobození roku 1945) byl členem Obrany národa, odbojové organizace bývalých československých důstojníků.²⁷⁾ Naproti tomu Pohl postupoval na vlastní pěst. Velitel četnického oddělení v Táboře zaslal zemskému četnickému velitelství v Praze pravděpodobně 20. června 1939 zprávu o tom, že v tábořském okresním úřadě vzniklo nové policejní oddělení. Sdělil, že se o existenci nového oddělení fakticky dozvěděl až z vyhlášky okresního úřadu č. 773 z 13. června 1939, která uložila všem spolkům ohlašovací povinnost o schůzích, zábavách i předkládání plakátů a veřejných oznámení předem ke schválení. Policejní oddělení na okresním úřadě v Táboře bylo vytvořeno z členů neuniformované české státní policie, kteří — stejně jako policejní rada dr. Pohl — přišli „od státních politických úřadů ze zabraného Sudetska“. Tím vznikla na okresním úřadě dvojkolejnost v řízení, jak si postěžoval i dr. František Macháček četnickému veliteli.²⁸⁾ Sama vyhláška dr. Pohla způsobila na prezídiu zemského úřadu v Praze značnou pozornost a byla podrobena kritice. Při vyšetřování v osvobozené republice se prokázala osobní účast dr. Pohla jako mimořádného člena Vlajky a od roku 1941 německého stát-

ního příslušníka na zločinech proti českému lidu nejen na Tábořsku, ale i v Praze-Bubenči, takže byl na jaře 1947 postaven před lidový soud a odsouzen.²⁹⁾

Jedním z velkých problémů Česko-Slovenska na přelomu roku 1938/1939 bylo uplatnění uprchlíků-hraničářů z obsazených pohraničních okresů, kteří se na počátku října 1938 stěhovali do vnitrozemí. Ve velké většině zanechali ve svých bydlištích v pohraničí byty, někdy i domky, a přestěhovali se jen s nejnútnejším nábytkem a ošacením. Někteří se uchýlili ke svým příbuzným nebo známým, jiní cestovali z místa na místo, než našli vhodné bydlení nebo zaměstnání.³⁰⁾ Četní uprchlíci byli ubytováni provizorně ve školách nebo různých útulcích a táborech. Stejně tomu bylo i v tábořském okrese, kam zaměřily stovky rodin zejména z jižních pohraničních okresů. K 10. listopadu 1938 bylo v tábořském okrese již 423 uprchlíků, k 31. prosinci 1938 to bylo 654 dospělých a 82 dětí.³¹⁾ V Táboře — obdobně jako v mnoha jiných českých městech — byl vytvořen pomocný výbor pro vystěhovalce. Tento výbor uspořádal dvě sbírky v ulicích Tábora, na nichž se vybralo celkem 6 831,70 Kč.³²⁾ Situace uprchlíků ze zabraných území, zčásti i ze Slovenska a Podkarpatské Rusi, nebyla jednoduchá. V lednu 1939 bylo v tábořském okrese téměř šest set státních zaměstnanců-hraničářů, převážně se svými rodinami. Postavení a zejména bytové podmínky státních zaměstnanců v Táboře projednávala dne 10. ledna 1939 veřejná schůze za účasti 150 osob. Přítomen byl starosta města Václav Soumar, okresní hejtman dr. František Macháček i policejní rada dr. Eduard Pohl. Schůze přijala memorandum o postavení státních zaměstnanců a rozhodla je osobně předat v Praze zvolenou deputací, kterou měli doprovázet Václav Soumar a dr. Macháček. Memorandum mělo být odevzdáno ministerskému předsedovi Rudolfovi Beranovi a pěti dalším ministrům.³³⁾ Deputace, kterou vedl ve dnech 17. a 18. ledna 1939 dr. Pohl, žádala o uvolnění potřebných částek na výstavbu nových bytů v Táboře.³⁴⁾ Ohlas tábořského memoranda na ministerstvu vnitra způsobil, že již 18. ledna 1939 byl odeslán prezídiu zemského úřadu telefonický příkaz, který požadoval přesné údaje o počtu státních zaměstnanců-hraničářů a počet dalších evakuovaných, jak dlouho již v Táboře jsou, ke kterým resortům patří a zda jsou zařazeni.³⁵⁾

Okresní úřad v Táboře odpověděl na tento příkaz dvěma hlášeními, z nichž telefonickou zprávou 19. ledna 1939 odpoledne podával dr. Pohl,³⁶⁾ písemnou zprávu z 20. ledna 1939 dr. Macháček.³⁷⁾ Ukázalo se, že většina státních zaměstnanců se přestěhovala z obsazeného pohraničí již v říjnu 1938, někteří přišli v prosinci 1938, ale tento počet se stále zvyšoval i v lednu 1939 stěhováním z jiných okresů. Celkový počet státních zaměstnanců přesídlených z pohraničí do Tábora v obou zprávách se téměř shoduje, telefonicky ohlásil dr. Pohl 589, písemně dr. Macháček 586 osob.³⁸⁾ Z toho připadalo na jednotlivé státní úřady, podniky a instituce:

	celkový počet	trvale	přídělní dočasně	nouzově ubytování
okresní úřad	3	3		3
státní policie ³⁹⁾	5	1	4	4
četnictvo	10	10		9
okresní a krajský soud ⁴⁰⁾	27		27	27
herní správa a herní úřad	18	18		18
důchodková kontrola	2	2		2
okresní finanční ředitelství	15	15		15
katastrální měřický úřad	4	4		3
tabáková továrna: úředníci	8	8		8
tabáková továrna: dělníci	85	85		85
živnostenský inspektorát	2	2		2
poštovní úřady I a 2 ⁴¹⁾	58	46	12	58
dopravní úřad	151	41	110	151
odbor pro udržování dráhy I a II ⁴²⁾	8	8		8
správa výtopy ⁴³⁾	133		133	133
učitelé	13		13	13
gymnázium, reálka, obchodní akademie, obchodní škola, vyšší hospodářská škola	4	4		4
	546	247	299	543

Nebylo snadné začlenit do práce a umožnit sociální zabezpečení tak velkého počtu státních zaměstnanců, z nichž podstatnou část tvořili dělníci a zřízení, a to v době, kdy masová nezaměstnanost ustupovala jen pomalu.

Jaro a léto 1939 mělo v Táboře — obdobně jako v celém protektorátě — dvojaký charakter, který byl dán novými podmínkami. I když převážná část českých zemí s hlavním městem Prahou byla obsazena 15. března 1939, do Tábora přišla německá vojska 16. března 1939 v šest hodin ráno. Velitele německé okupační jednotky uvítal na hranicích města okresní hejtman dr. František Macháček česky a jeho slova byla překládána do němčiny. Obdobně i na tábořské radnici Václav Soumar oslovil německé zástupce česky.⁴⁴⁾ Ještě téhož dne 16. března 1939 postihla i Tábor akce Gitter (Mříže), kterou byli vzati do vazby známí činitelé komunistické strany, Němectí a židovští emigranti ze zabraného pohraničí a údajní teroristé a anarchisté.⁴⁵⁾ Zatčení gestapem neunikl v květnu 1939 ani Václav Soumar a několik dalších tábořských občanů.⁴⁶⁾ Současně se výrazně projevovale protinacistická nálada v manifestačních akcích, mezi nimiž slavnostní otevření Sboru božích bojovníků, nového kostela církve československé 6. července 1939 a tichá pouť na Kozí hrádek ve stejný den byly jedny z nejmohutnějších.⁴⁷⁾

Stejně jako při zatčení Václava Soumara a dalších byly podnětem ilegální letáky — tehdy s rozšiřovanou řečí dr. Edvarda Beneše, kterou pronesl v Chicagu⁴⁸⁾ — došlo k zatýkání v tábořské tabákové továrně v srpnu 1939 také pro rozšiřování ilegálních letáků. O prohlídce tabákové továrny německou státní policií a ochrannou policií spolu se čtyřmi muži státní policejní služby z policejního oddělení okresního úřadu informoval okresní úřad v Tá-

boře nadřízené úřady až na výslovnou žádost z Prahy. Prezídium zemského úřadu v Praze se totiž o celé záležitosti dozvědělo až z fonogramu ministerstva vnitřní 14. srpna 1939, jímž dr. Myšák žádal o podrobnosti k prohlídce tabákové továrny v Táboře dne 9. srpna 1939. Ve fonogramu se uvádělo, že „bylo prý zatčeno 7 mužů a 6 žen jako podezřelých z rozepisování letáků“. Během necelé hodiny potvrdil úřadující rada politické správy Čestmír Kfeller, že „dne 9. srpna dopoledne provedlo gestapo a schupo prohlídku v tabákové továrně v Táboře. Byly provedeny osobní prohlídky asi 200 dělníků a prohlídka tovární budovy.“ Jako důvod prohlídky se v telefonické zprávě uvádělo, že v továrně měly být rozepisovány, případně na strojích tištěny ilegální letáky a že prý několik letáků bylo nalezeno. „Okresnímu úřadu není však známo, o jaké letáky jde, ani kdo byl zatčen.“ Okresnímu úřadu v Táboře prohlídku ohlásil ústně četnický velitel dne 9. srpna, písemné hlášení došlo 10. srpna.⁴⁹⁾ „Okresní úřad případ hned nehlásil, ježto hodlal získati podrobnější informace od velitele gestapa, který od 9. srpna 1939 není v Táboře a zdržuje se kdesi na služební cestě.“ Prezídium zemského úřadu v Praze předalo tuto zprávu ministerstvu vnitřní dr. Myšákovi s tím, že „okresnímu úřadu bylo vytknuto, že případ vůbec nehlásil“.⁵⁰⁾

Podrobnější informace obsahuje písemná zpráva okresního úřadu v Táboře z 14. srpna 1939:

„Okresní úřad v Táboře
Číslo: 1032 pres.
Věc: Továrna na tabák v Táboře
rozšiřování ilegálních letáků
Příloha: 1

V Táboře 14. srpna 1939

Presidiu zemského úřadu v Praze
Na základě ústního sdělení učiněného na dožádání podepsaného vedoucím místního gestapa teprve dnešního dne, provedla tajná státní policie s pomocí 20 mužů Schupo a 4 muži státní policejní služby (polic. odd. okres. úřadu) dne 9. srpna t. r. náhlou prohlídku v továrně na tabák v Táboře.

Vyšetřování provedla tajná státní policie na základě zpráv získaných zvenčí a upozornění mimo Tábor v tom směru, že se mezi dělnictvem továrny jednak provádí komunistická propaganda zaměstnanci podniku, kteří zůstali být skrytými příslušníky a přívrženci bývalé komunistické strany, jednak že jsou v závodě rozšiřovány letáky s obsahem protistátním.

Při provádění prohlídky obsadily orgány Gestapa a Schupo celý podnik, jehož všechny místnosti museli všichni zaměstnanci včetně úřednictva opustiti a zůstat na továrním dvoře. Dle sdělení kriminálního komisaře Reisera byly skutečně ilegální letáky protistátního obsahu (bližší podrobnosti nebyly podepsanému sděleny) mezi zaměstnanci nalezeny u 9 osob, které byly zatčeny, avšak po dvou dnech propuštěny se zřetelem k tomu, že šlo vesměs o ženy a živitelky četných dětí a s ohledem na to, že byly k rozšiřování, pokud se týče přechovávání letáků, svedeny.

Mimoto byl do vazby vzat jeden dělník zaměstnaný při opravě kanálu v závodě, který kolemdoucím orgány Schupo pozdravil zdviženou paží se zaťatou pěstí, a dále dva bratři Nekvasilovi z Tábora,⁵¹⁾ již z předchozích let známí komunističtí agitátoři.

Zárok vyvolal pochopitelný rozruch a nashromáždění členů rodin a příbuzných zaměstnanců závodu, jakož i zvědavců, takže gestapo požádalo četnictvo o zakročení, jak uvedeno v relaci, jejíž opis připojuji. Továrna na tabák zaměstnává tč. 482 osoby, z toho 195 mužů a 287 žen.

Na příkaz Gestapa vydalo ředitelství továrny vyhlášky upozorňující zaměstnance na zákaz komunistické propagandy a zákaz rozšiřování letáků pod trestem propuštění z práce.

Na dodržování tohoto zákazu byl ředitel a vedoucí úředníci učiněni osobně odpovědnými.

Opis této zprávy současně předkládám presidiu ministerstva vnitřní.
Za okresního hejmana úřad. rada politické správy: Kfeller.“

„Okresní četnické velitelství Tábor
Čís. jed. 354 d. v. 1939
Vyšetřování v tabákové továrně v Táboře
Okresní úřad Tábor

Tábor 10. srpna 1939

Dodatkem k ústnímu oznámení ze dne 9. 8. 1939.

Oznamuji, že dne 9. srpna 1939 prováděla říšská tajná policie z Tábora šetření mezi zaměstnanci továrny na tabák v Táboře. Účel vyšetřování není zde přesně znám.

Na vyšetřování brali účast někteří členové civilní policejní stráže okresního úřadu v Táboře, kteří mohou podati bližší informace.

Před továrnou zastavilo několik aut s členy Gestapa a Schupo. Poslední později z místa odešli.

V protějších sadech zastavilo se několik hloučků zvědavců, kteří přes uliční mlčky nahlíželi do továrního zázemí, aby seznali, co se tam neobvyklého děje. Šlo o lidi, kteří se procházeli v parku jako obvykle, a pak o několik příbuzných zaměstnanců továrny, kteří nesměli továrnu během vyšetřování opustiti.

K udržení veřejného pořádku v okolí továrny vyslala četnická stanice v Táboře hlídku o dvou četnicích, kteří neměli příčinu k zakročení.

O 17. hodině bylo vyšetřování v továrně skončeno, a ježto nebyl pořádek porušen, byla četnická hlídka odvolána. Nedošlo tudíž k nejmenšímu porušení obecního pořádku.

Okresní četnický velitel
Por. výk. Michal v. r.⁵²⁾

Tabáková továrna byla již po několik desetiletí jednou z největších opor revolučního dělnického hnutí na Táborsku. Akce s rozšiřováním letáků v první polovině srpna 1939, o níž se dosavadní historické práce nezmiňují, je dokladem protifašistického a protiněmeckého smýšlení dělnictva tabákové továrny. Zpráva okresního úřadu v Táboře ze 14. srpna 1939 je zajímavá ještě ze dvou dalších důvodů. Upozorňuje na podstatné snížení počtu dělníků tabákové továrny v Táboře v prvních měsících nacistické okupace, kdy došlo k rozsáhlému propouštění žen ze státní služby.⁵³⁾ Pozoruhodná je také zmínka o tom, že německá státní policie se o rozmnožování a rozšiřování letáků v Táboře dozvěděla zvenčí, z údajů zjištěných mimo Tábor.

V prvních měsících okupace došlo v Táboře také k několika protiněmeckým vystoupením různého druhu. Vyskytly se rvačky v hospodách mezi českými lidmi a německými policisty⁵⁴⁾ nebo úmyslné poškozování úředních vyhlášek.⁵⁵⁾ O všech i malých případech a incidentech byl okresní úřad v Táboře povinen informovat prezídium zemského úřadu. Někdy tak učinil z vlastní iniciativy, ale častěji jen proto, že byl nadřízeným úřadem vyzván, protože hlášení přišlo od německých úřadů v Táboře.

Výjimečné místo v korespondenci okresního úřadu v Táboře s prezídiem zemského soudu v Praze mělo demonstrační vystoupení tábořských občanů dne 17. října 1939. Demonstrace několika set

lidí na tábořském náměstí je zaznamenána v dosavadní historické literatuře. Zatímco čeští historikové dávali demonstraci tábořských občanů 17. října 1939 do souvislosti jen s odchodem oddílu německé ochranné policie (Schutzpolizei) z Tábora,⁵⁶⁾ upozornila německá historická práce — na základě zprávy Sicherheitsdienst o vnitropolitické situaci z 20. října 1939⁵⁷⁾ ještě i na okolnost odstranění německo-českého nápisu z tábořské radnice. To vše — podle názoru německých úřadů té doby — souviselo bezprostředně s rozšířenou šeptandou, že Sovětský svaz by mohl na základě dohody s Německem obsadit i Československo a zřídit v českých zemích „ruský protektorát“. Německé úřady věnovaly těmto kolujícím pověstem mimořádné místo ve svých informacích z protektorátu do Berlína.⁵⁸⁾

Jak se jeví tábořská demonstrace 17. října 1939 v korespondenci okresního úřadu v Táboře? Na počátku bylo usnesení protektorátní vlády ze 14. září 1939, které nařídilo dvojjazyčné označení obcí, měst a všech státních, městských i obecních úřadů. Toto usnesení bylo hned následující den — 15. září — publikováno v okresním věstníku.⁵⁹⁾ Oběžník prezidia zemského úřadu z 12. října 1939 požadoval okamžitou zprávu o tom, jak úřady zabezpečily dvojjazyčnost ve svých okresech. Současně byl dán pokyn odstranit státní znaky Československé republiky tam, kde odstranit šly, anebo vhodně zakrýt tam, kde byly vkomponovány do architektonické ozdoby.⁶⁰⁾ Ze spisů uložených v okresním archivu v Táboře se lze dozvědět, že na budově okresního úřadu směrem na Parkán i do Palackého ulice byly státní znaky odstraněny 13. října.⁶¹⁾ Potud šlo všechno v nařízených intencích.

Situace se významně změnila, když 14. října 1939 rozeslal německý oberlandrat v Táboře všem českým podřízeným okresním úřadům krátký přípis (dokonce s doložkou „velmi spěchá“), aby až na další bylo zastaveno provádění jazykových opatření. Tento přípis vedl okresního hejtmana dr. Macháčka k tomu, že dne 16. října 1939 odeslal všem podřízeným úřadům oběžník neprovádět zatím další dvojjazyčná označení obecních úřadů, obcí, ulic atd.⁶²⁾ Dne 17. října 1939 byl tento oběžník předán zvláštním poslem i na městský úřad v Táboře. Ještě dopoledne dal ing. Florián příkaz k odstranění provizorní tabulky s dvojjazyčným označením městského úřadu s tím, že bude — po zhotovení — nahrazena novou emailovou tabulí.⁶³⁾ Tato provizorní tabule byla odstraněna ve tři hodiny odpoledne za značné pozornosti kolemjdoucích tábořských obyvatel.

Shodou okolností odcházel zhruba ve stejnou dobu z Tábora půlprapor německé ochranné policie (Schutzpolizei), predisponovaný do Hradce Králové. Vzrušené debaty tábořských obyvatel okolo odstranění německo-českého nápisu z radnice a odchodu německé policie z Tábora posílily existující nálady,⁶⁴⁾ že sovětsko-německá smlouva po porážce Polska v září 1939 změní také postavení českých zemí i Slovenska a že bude znovu vytvořeno Českosloven-

sko pod přímou patronací Sovětského svazu. Několik stovek shromážděných debatovalo navzájem, ale ozvaly se i protiněmecké výkřiky. Podle úředních zpráv bylo demonstrujících na tři stovky, podle vzpomínek pamětníků asi osm set osob.⁶⁵⁾ Městskou policií na příkaz německé policie byli zadrženi bývalý poručík československé armády a v této době berní úředník Karel Kocián, a údajně kopnutí německého policisty,⁶⁶⁾ obecní kamelstnanec-metař Jindřich Hrubý, který slovně bránil zatčeného Kociána, a řeznický pomocník Josef Podhrázký za hanobení německé policie.

Telefony z Tábora do Prahy — na zemské četnické velitelství, prezidium zemského úřadu, ministerstvo vnitra — a zpět byly od odpoledne 17. října do večerních hodin 18. října v neustálém provozu. Na prezidium zemského úřadu v Praze se dostávaly fonogramy z různých stran. Dr. Groušl přijal telefonickou zprávu z okresního úřadu v Táboře 17. října v 19 hodin 5 minut:

„Dnes odpoledne a k večeru došlo na hlavních ulicích tábořských ke zvýšené frekvenci. Důvodem toho byla okolnost, že dnes odpoledne odešel z Tábora oddíl říšskoněmecké ochranné policie, který bude nahrazen jiným. K porušení veřejného klidu a pořádku nedošlo. Četnictvo a městské policie má pohotovost, na ulicích bylo hlídkováno. Pan oberlandrat je informován.“

Včera došel od pana oberlandrata příkaz k zastavení provádění jazykových opatření. O této věci bude zítra podána zpráva panu vrchnímu radovi dr. Přechetělovi.“

Okresní hejtman dostal z Prahy pokyn, aby učinil opatření k udržení veřejného klidu a pořádku. Dne 17. října 1939 v 19.10 hodin telefonoval štábní kapitán Beatler zemskému četnickému velitelství:

„Hlásím, že v odpoledních hodinách došlo ke zvýšené frekvenci v hlavních ulicích v Táboře. Příčina byla odstranění německo-českého označení městského úřadu.“

Obecenstvo se domnívalo, že budou odstraněna také označení na státních budovách, a proto byly tyto budovy v hloučkách obcházeny. Mimo to odstěhoval se dnes odpoledne z Tábora půlprapor Schupo, což utvrzovalo obecenstvo v různých domněnkách. Udánlivě byla vydána také různá hesla.

Nařídil jsem přísnou pohotovost všech útvarů v Táboře a hlásím, že ruch částečně ochabuje.

Okresní úřad a německé úřady vyrozuměny.“

Podplukovník Riedl ze zemského četnického velitelství, který předcházející zprávu přijal, telefonicky sdělil na prezidium zemského úřadu téhož dne v 19.15 hodin, že v Táboře došlo „k zvýšené frekvenci“, ale že dalším důvodem „byla také okolnost, že městský úřad sňal německo-českou tabulku, označující úřad“. Ministerstvu vnitra v Praze bylo z prezidia zemského úřadu oznámeno v 19.30 h., že skutečně byla sňata německo-česká tabulka z tábořské radnice, ale že nejsou známy důvody, proč se tak stalo. Prezidiu zemského úřadu došla další telefonická zpráva z Tábora, takže v 19.30 hod. informovalo dr. Vaníčka na ministerstvu vnitra: „V přítomné době je na ulicích tábořských normální frekvence.“ V 19.50 hod. žádal dr. Vaníček telefonicky okresního hejtmana, aby u pana oberlandrata zjistil, zda jeho příkaz „si dlužno vykládati tak, že mohou být odstraněny nápisy na obecních úřadech“. Podle názoru mini-

sterstva se nemá již odstraňovat to, co bylo již z dvojjazyčných nápisů zařízení. A současně dostal dr. Macháček výtku:

„Okresnímu úřadu buď z příkazu pana rady dr. Hally dále sděleno, že je nutno pozastavit se nad tím, že nebyla podána zpráva o příkazu stran zastavení provádění jazykových nařízení, dále že nebylo hlášeno včas shromažďování obyvatelstva na ulicích tábořských. Pan okresní hejtman měl také, když se dozvěděl o snění tabulky, dát městskému úřadu potřebný pokyn po případném dotazu u pana oberlandrata. Je také nutno ještě večer bdít nad tím, aby nedošlo ke shlukování obecnstva na ulicích nebo snad k nějakým shromážděním v kavárnách, hostincích apod.“

Prezídium zemského úřadu ve 20.15 hod. telefonicky žádalo zemské četnické velitelství, aby v dohodě s velitelem četnického oddělení nařídilo v Táboře „nutná bezpečnostní opatření“. Podplukovník Riedl okamžitě sdělil, že v Táboře je pohotovostní oddíl, silniční kontrola a pátrací stanice — „tento stav je naprosto vyhovující“. Dr. Matějka z ministerstva vnitra ve 20.45 hod. požádal prezídium zemského úřadu, aby byl dán okresnímu hejtmanovi v Táboře příkaz, aby ráno osobně navštívil pana oberlandrata a „vhodnou formou se jej dotázal, co a jakou příčinu má jeho pokyn“, a o rozmluvě telefonicky informoval Prahu. Současně bylo sděleno, že by tabulka měla být vyvěšena. Zemské četnické velitelství (podplukovník Riedl) ve 20.47 hod. oznámilo na prezídium zemského úřadu, že „při večerní promenádě zavadil bývalý poručík Karel Kocián na náměstí o člena Schupo. Jeho zavinění se vyšetřuje. V Táboře je 30 četníků, klid je zachován a zesílení není tudíž třeba.“ Poslední zaznamenané telefonické hlášení bylo na ministerstvu vnitra, že ve 22 hodin byl v Táboře naprostý klid.

Okresní hejtman dr. František Macháček vypravil 18. října do Prahy vysvětlující zprávu, která byla odeslána na předtištěných dopisních papírech s hlavičkou okresního úřadu i oslovením:⁶⁷⁾

„Okresní úřad v Táboře
Číslo: 1350 pres.

V Táboře dne 18. října 1939

Věc: Tábor, shluknutí 17. října 1939
Presidiu zemského úřadu v Praze

Dne 17. října 1939 po 13. hodině bylo lze pozorovat ve městě na hlavních ulicích větší ruch.

Lidé stáli v hloučkách, živě debatovali a obklopili místa, kde byly vyvěšeny vyhlášky staršího data.

Tento ruch se k 17. hodině stupňoval, a poněvadž příčina nebyla jasná, nařízena byla všem četnickým útvarům v místě povinná pohotovost.

Hlídky prošly městem a vyzvaly hloučky mírným způsobem k rozchodu.

Vznik tohoto ruchu, jak bylo hlídkami později zjištěno, povstal tím, že městský úřad dal z budovy sejmouti vnější označení, které bylo provizorně připevněno v českém a německém jazyku. Městský úřad učinil tak z nařízení Oberlandratu, podle něhož mají být jazyková opatření až na další zastavena. Lid předpokládal, že budou odstraněna i ostatní německo-česká označení na státních budovách.

V téže době odcházel také zdejší půlprapor Schutzpolizei do Hradce Králové.

Tyto dva příběhy měly za následek různé kombinace mezi obecnstvem, rychle se rozšiřovaly a šeptanými hesly vzešla domněnka, že německé úřady opustí město Tábor.

Po 22. hodině, tj. po ukončení představení v kinematografu, nastal klid.

K hromadnému porušení klidu a pořádku nedošlo.

Městskou policií byl zadržen bývalý poručík československého vojska, nyní praktikant u berní správy Tábor, Karel Kocián, který měl při chůzi na Riegrově náměstí kopnout jednoho člena Schutzpolizei v Táboře, dále obecní zaměstnanec v Táboře Jindřich⁶⁸⁾ Hrubý, který měl podněcovat lid, aby nedal odvésti zadrženého Kociána, a Josef Podhrázský, reznický pomocník v Táboře, který v bufetu Grandhotelu hanil německou státní policii.

Tyto tři případy vyšetřují místní členové Gestapo: zadržení jsou ve vazbě krajského soudu v Táboře.

Pohotovost byla zrušena dne 18. X. 1939 o 2. hodině.

Okresní hejtman
rada politické správy
Dr. Macháček.“

Vcelku umírněný, vysvětlující dopis okresního hejtmana dr. Macháčka souvisel zřejmě s tím, že krátce před jeho sepsáním, dne 18. října 1939 v 9.20 hod., telefonoval dr. Macháček následující sdělení:⁶⁹⁾

„Včera dne 17. října 1939 mi bylo uloženo, abych telefonicky sdělil presidiu zemského úřadu doslovné znění písemného pokynu z Oberlandratu ve věci používání češtiny a němčiny. — Tento pokyn zní:

Nr A 104 Tábor, dne 14. Oktober 1939

„Eilt sehr!“

An die Herren Bezirkshauptleute in Tabor, Pisek, Příbram, Selčan und Mühlhausen

Betrifft: Sprachengebrauch im Protektorat Böhmen und Mähren

Vorgang: ohne

Die Durchführung des Sprachenerlasses bitte ich auf Weiteres auszusetzen.

Podpis.“

K tomu dr. Macháček vysvětlil podrobně, co učinil v této věci okresní úřad s tím, že co bylo provedeno, mělo zůstat. Toto vysvětlení přijal i oberlandrat. V této telefonické zprávě bylo i sdělení o zatčení Karla Kociána a Jindřicha Hrubého 17. října 1939 v 19.45 hod. u hospodářské záložny. Obecní zaměstnanec Jindřich Hrubý při odvádění Karla Kociána volal „Lidé, nenechte ho odvésti, on to nezaslouží. Německo je v koncích, pojďme a osvobodme ho.“ Okresní hejtman sdělil, že při odvádění zatčených bylo přítomno na tři sta osob, „z jejichž strany však k nejmenšímu porušení veřejného klidu a pořádku nedošlo“. Téhož dne v 11.50 hod. dr. Macháček telefonicky vysvětlil nedopatření s německo-českým nápisem na tábořské radnici, když důvodem sundání bylo to, že provizorní nápis měl být nahrazen definitivní emailovou tabulí.

Závažnější byly však dotazy adresované do Tábora telefonicky 18. října 1939 v 18.40 hod. Otázky zněly:

„1) Kdy došel oběžník okresního úřadu č. 58 121 k městskému úřadu v Táboře?

2) Kdy a kým byl u městského úřadu v Táboře dán pokyn k odstranění provizorní německo-české tabulky?

3) Byl dán současně pokyn k nahrazení této tabulky tabulkou definitivní (emailovanou)?

4) Kdy skutečně byla tabulka provizorní odstraněna a kdy byla nahrazena definitivní?

5) Byla provizorní tabulka odstraněna před nebo po intervenci okresního hejtmana u městského úřadu?

6) Byly všechny příkazy dány za souhlasu vládního komisaře města Tábora?“

Odpovědi hlásil dr. Macháček 19. října 1939 v 10.15 hod. prezídiu zemského úřadu. Byly velmi stručné:

- „1) Oběžník okresního úřadu byl městskému úřadu v Táboře dodán 17. X. v 10 hod. dopoledne zvláštním poslem.
- 2) Pokyn k odstranění byl dán ing. Floriánem z městského úřadu v Táboře dne 17. X. 1939 dopoledne.
- 3) Ano.
- 4) Provisorní tabulka byla snata 17. X. 1939 v 15 hodin. Definitivní tabulka byla vyvěšena 18. X. před 9. hod. dopoledne. Rozdíl mezi dobou snění provisorní tabulky a vyvěšením tabulky definitivní vznikl tím, že byla výrobcem definitivní tabulky tabulka provisorní použita jako vzor.
- 5) Před intervencí okresního hejtmana.
- 6) Za souhlasu vládního komisaře.“

Demonstrační vystoupení táboorského obyvatelstva těsně před 28. říjnem 1939 poznamenalo další dny v Táboře a okolí. Okresní úřad vydal 18. října 1939 vyhlášku, ve které se ve městě Táboře a v dalších dvaceti obcích okresu⁷⁰⁾ stanovila policejní hodina na 22. hodinu, a současně byl vydán „zákaz jakýchkoliv shromáždění veřejných, ať v místnostech uzavřených, či pod širým nebem“.⁷¹⁾ V noci z 18. na 19. říjen 1939 došlo v Táboře k odstranění dvou německých orientačních tabulek, jak okresnímu úřadu oznámil německý oberlandrat.⁷²⁾ Tato událost byla podnětem k vydání nové vyhlášky okresního úřadu v Táboře, zakazující na dobu od 20. do 31. října včetně všechna představení v kinech. Končila výzvou okresního hejtmana dr. Macháčka:⁷³⁾

„Současně napomínám co nejdůrazněji všechno obyvatelstvo, aby se bezpodmínečně vystříhalo všeho jednání, které by mohlo zkaliti nebo rozrušiti dobrý poměr říšskoněmeckých úřadů k táboorskému občanstvu.“

Dne 23. října 1939 vydal okresní úřad v Táboře výzvu „Všemu občanstvu!“ se sdělením, že 28. říjen je podle vládního nařízení pracovním dnem. Slova, že je povinností všech občanů věnovat se „svému obvyklému zaměstnání na poli, dílnách, obchodech, živnostech, stavbách, úřadech, ve školách“, byla doplněna varováním, že se nikdo nesmí zúčastnit „nějakých snad shromáždění, schůzí nebo jakýchkoliv demonstračních průvodů“. Výzva upozorňovala na možnost trestního stíhání a žádala, aby každý zůstal po práci doma. „Jen tak vykonáme nejlepší službu svému národu.“⁷⁴⁾

Dne 31. října 1939 zrušil okresní hejtman v Táboře stanovenou policejní hodinu a odvolal zákaz všech veřejných shromáždění „s okamžitou platností“.⁷⁵⁾ Úřední korespondence o veřejném demonstračním vystoupení táboorského obyvatelstva 17. října 1939 však pokračovala. I když okresní úřad sdělil prezídiu zemského úřadu, že všichni tři zatčení byli vyšetřováni přímo gestapem, prezídium ministerstva vnitra se 3. června 1940 dotazovalo okresního hejtmana v Táboře, co je v Táboře známo o osudu tří zatčených.⁷⁶⁾ Nato 20. června 1940 odpověděl okresní úřad velmi stručně, že Karel Kocián je v koncentračním táboře Sachsenhausen v Oranienburgu u Berlína, obecní zaměstnanec Jindřich Hrubý je ve

věznicí v Praze na Karlově a Josef Podhrázský byl 23. prosince 1939 propuštěn z vězení a bydlí v Táboře.⁷⁷⁾

Úřední spisy pocházející z činnosti okresního úřadu v Táboře a uložené ve fondu Prezídium zemského úřadu ve Státním ústředním archivu v Praze umožňují podstatně rozšířit dosavadní znalosti o veřejných vystoupeních obyvatelstva města Tábora od září 1938 do října 1939. Doplnují také některé nové údaje k protiněmeckým akcím v Táboře v tomto období. Současně jsem se pokusila na několika příkladech ukázat i samotnou činnost okresního úřadu, zčásti i strukturu jeho práce, a nastínit vytváření složitých vztahů uvnitř okresního úřadu v prvních měsících nacistické okupace. Zvláštní pozornost si podle mého názoru zaslouhuje postoj okresního úřadu v Táboře, zejména okresního hejtmana dr. Františka Macháčka, k nařízením protektorátních vládních míst i k zásahům německých okupačních orgánů. Činnost okresního hejtmana Macháčka v této oblasti vůbec nevynikala iniciativou, ale spíše se snažila brzditi a tlumiti nepříznivý dopad okupační politiky na město Tábor a jeho obyvatele.⁷⁸⁾ Tato sonda nezahrnuje celý děj protifašistického odporu na Tábořsku v závěru Československé republiky a v prvních měsících nacistické okupace, ale v některých směrech poznání této historie obohacuje.

Poznámky

1) Srov. Bohuslav Volf, Kapitoly z dějin dělnického hnutí a Komunistické strany Československa na Tábořsku v letech 1848—1938, Tábor 1971, s. 106—107; Tábořsko v odboji 1939—1945, část 1—2, Tábor 1970; Marián Konečný, Kalendář dějin okupace, protifašistického odboje a osvobození Tábora Sovětskou armádou, Tábor 1984, s. 6—23; Marián Konečný, KSČ a lid Tábořska v boji proti fašismu, Palcát, roč. 26, č. 14, 4. 4. 1984, s. 3, a v dalších číslech.

2) S výjimkou dodatečného zařazení oběžníku okresního úřadu v Táboře z 15. 3. 1939 k obsazení českých zemí nejsou z období mezi prosincem 1937 a říjnem 1939 dochovány žádné prezidiální spisy ve fondu OÚ Tábor. K tomu Ludmila Mácová — Vladimír Vančata, Okresní úřad Tábor A/1. Prezidiální spisy 1850—1947. Katalog. Tábor 1972, strojopis v OA Tábor, s. 186.

3) K tomu Jiří Kořalka, Zkušenosti historika s využíváním archivních fondů centrální povahy pro regionální výzkum, in: 25 let Státního ústředního archivu v Praze (Příspěvky z odborného semináře konaného ve dnech 19. a 20. září 1979), Praha 1980, s. 181—183.

4) OA Tábor, OÚ Tábor, kniha 314, prezidiální jednací protokol, uvádí pod čj. 1345/1938 úřední spálení spisu z 29. 9. 1938 o organizaci oddílů dobrovolců.

5) Srov. Karel Poustka, Okresní archiv v Táboře. Průvodce po fondech a sbírkách. Tábor 1958, s. 53.

6) Prezidiální jednací protokol (jako pozn. 4) byl prohlédnut od 1. 9. 1938 do 16. 11. 1938.

7) SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, elenchy 207/11—13.

8) Srov. Míla Lvová, Mnichov a Edvard Beneš, Praha 1968, s. 16—38.

9) SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 68370/1938, fol. 96.

10) Chtěli jsme bojovat. Dokumenty o boji KSČ a lidu na obranu Československa 1938. Praha 1963, s. 283—312.

11) Jihočeský kraj (Tábor), roč. 4, č. 31, 23. 9. 1938, s. 1, Tábor manifestuje proti těm, kdož nás opustili; Jiskra (Tábor), roč. 14, č. 36, 30. 9. 1938, s. 3, Ohromná manifestace táboorského lidu; Český jih (Tábor), roč. 66, č. 38, 1. 10.

1938, s. 1, Ve dnech rozechvění; Most k lepšímu zítřku (Tábor), roč. 5, č. 14, říjen—listopad 1938, s. 2—3, Tábor v tragických dnech.

12) Volf, Kapitoly z dějin dělnického hnutí, s. 106; Konečný, Kalendář dějin okupace, s. 7; Konečný, KSČ a lid Táborska v boji proti fašismu 1, Palcát, roč. 26, č. 14, 4. 4. 1984, s. 3.

13) SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/5/2/37, 68560/1938, fol. 30.

14) U kasáren 21. září 1938 večer promluvili podplukovník Březina, starosta města Václav Soumar a městský radní dr. V. Mikeš, jak shodně uvedly Jihočeský kraj a Jiskra.

15) Jiskra (Tábor), roč. 14, č. 39, 28. 10. 1938, s. 1, Jaká bude organizace pracovních táborů.

16) Jiskra (Tábor), roč. 14, č. 42, 25. 11. 1938, s. 2, Odvod do pracovního tábora; Most k lepšímu zítřku (Tábor), roč. 5, č. 16, prosinec 1938, s. 5, Pracovní tábor 105.

17) SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 81 725/1938, fol. 73, četnická stanice Tábor 17. 11. 1938 zemskému četnickému velitelství, odtud 19. 11. 1938 prezidiu zemského úřadu.

18) Tamtéž, 81571/1938, fol. 71, okresní úřad Tábor 18. 11. 1938 prezidiu zemského úřadu.

19) Tamtéž, 81 571/1938, fol. 72, přípis 28. 11. 1938.

20) Tamtéž, 84290/1938, fol. 70.

21) Tamtéž, 85668/1938, fol. 69.

22) Tamtéž, 11638/1939, fol. 68.

23) Tamtéž, 13822/1939, fol. 67.

24) Tamtéž, 14747/1939, fol. 66, okresní úřad Tábor 14. 3. 1939 prezidiu zemského úřadu.

25) OA Tábor, OÚ Tábor, kniha 314, prezidiální jednací protokol 1937—1938, 1321/1938.

26) SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 31 950/1939, fol. 64.

27) Palcát (Tábor), roč. 5, č. 10, 6. 3. 1947, s. 4, prohlášení krajské odbočky Obrany národa a rady Okresního národního výboru v Táboře.

28) SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 31 574/1939, fol. 89.

29) Palcát (Tábor), roč. 5, č. 12, 20. 3. 1947, s. 1, Soudní proces s táborským policejním radou dr. Pohlem.

30) K tomu Jaroslav Šíma, Českoslovenští přestěhovalci v letech 1938—1945. Příspěvek k sociologii migrace a teorii sociální péče. Praha 1945.

31) Do tohoto počtu nebyli zahrnuti státní zaměstnanci-hraničáři, přidělení do táborského okresu úředně, a přesídlenci, kteří se zdrželi v Táboře jen krátce a odstěhovali se do jiných okresů. Z celkového počtu 654 dospělých osob bylo 542 Čechů, 69 Němců a 43 Židů. Tábor, roč. 73, č. 2, 13. 1. 1939, s. 4, Péče o vystěhovalce hraničáře v Táboře.

32) Český jih, roč. 66, č. 49, 17. 12. 1938, s. 2, Pomocný výbor pro vystěhovalce v Táboře. Další sbírku prováděl tento výbor v lednu 1939 za spolupráce s táborskými organizacemi Sokola, učitelstva, hasičstva, skautů, samaritánů a dalších spolků. Tábor, roč. 73, č. 3, 20. 1. 1939, s. 2—3, Tábor Národní pomoci.

33) Tábor, roč. 73, č. 2, 13. 1. 1939, s. 3, Schůze státních zaměstnanců hraničářů v Táboře; Český jih, roč. 67, č. 3, 21. 1. 1939, s. 2, Státní zaměstnanci-hraničáři podávají ruce k spolupráci.

34) Tábor, roč. 73, č. 3, 20. 1. 1939, s. 4, Deputace státních zaměstnanců-vystěhovalců z Tábora. Jedním z členů táborské deputace byl dělník tabákové továrny V. Doubek.

35) SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 4459/1939, fol. 93.

36) Tamtéž, fol. 94.

37) Tamtéž, fol. 92.

38) Souhrnné údaje se v obou případech liší od podrobného rozpisu obou výkazů, u dr. Pohla je rozpis o 16 osob, u dr. Macháčka o 40 osob nižší.

39) Ve výkazu dr. Pohla bylo uvedeno 6 příslušníků státní policie a všichni byli označeni jako trvale přidělení.

40) Dr. Pohl uvedl 25 soudních úředníků dočasně přidělených.

41) Ve výkazu dr. Pohla bylo uvedeno 61 zaměstnanců pošt, přitom všichni jako trvale přidělení.

42) Dr. Pohl uvedl 15 zaměstnanců a navíc se zmínil o dalších čtyřiceti přechodně přidělených osobách.

43) Ve výtopně uvedl dr. Pohl 168 zaměstnanců, z nichž 133 bylo nouzově ubytováno v Táboře a ostatní v okolí.

44) Konečný, KSČ a lid Táborska v boji proti fašismu 4, Palcát, roč. 26, č. 17, 25. 4. 1984, s. 3.

45) SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 25076/1939, fol. 35, policejní rada dr. Pohl 17. 5. 1939 ministerstvu vnitra a prezidiu zemského úřadu v Praze. Pod věčným označením „Židozdednáři v Táboře — lóže Kalich — zajištění několika členů z protistátní činnosti“ podával dr. Pohl tuto přísně důvěrnou zprávu: „Podává se zpráva, že podle zjištění říšskoněmecké státní policie v Táboře (Geheime Staatspolizei) byly ve zdejších obvodech nalezeny protistátní letáky, pobuřující proti klidnému soužití obou národností v Protektorátu Čechy a Morava. Rovněž jinak klidné obyvatelstvo Tábora bylo občas pobuřováno rozšiřováním nepravdivých zpráv, že vypukne válka, že poměry se změní, že pánem střední Evropy bude Rusko a podobně. Zprávy tyto vycházely podle výsledku šetření říšskoněmecké tajné státní policie z úst bývalých židozdednářů v Táboře, jmenovitě židů, kteří těmito zprávami vnášeli neklid mezi obyvatelstvo. Z těchto důvodů po zjištění, odkud tyto zprávy vychází, přikročila říšskoněmecká tajná státní policie v Táboře k zajištění několika osob, o nichž bylo zjištěno, že jsou původci tohoto rozšiřování nepravdivých zpráv.“ Jmenovitě byli uvedeni bývalý starosta města Tábora Václav Soumar, bývalí advokáti JUDr. Vilém Glücklich a JUDr. Karel Fink, továrník Gustav Šling a statkář ing. Karel Bachrach se svým synem Viktorem. Srov. Táborsko v odboji 1939—1945, část 1, s. 36—37, 92—93. Na opakované dotazy z Prahy odpověděl okresní hejtman dr. František Macháček dvakrát stejnými slovy 5. 10. a 20. 10. 1939, „že v Táboře žádná zednářská lóže Kalich neexistovala a neexistuje“. SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 54370/1939, 58013/1939, fol. 24 a 26.

46) Tábor, roč. 73, č. 28, 14. 7. 1939, s. 2, Slavnost otevření Sboru božích bojovníků v Táboře; Národní stráž (Tábor), roč. 1, č. 27, 15. 7. 1939, s. 2, R.M.T.: 6. červenec v Táboře. Robert Mixa tehdy napsal: „... vždyť i my jsme nakonec se slzami v očích zpívali Kde domov můj. Nebyl to jen církevní, ale i národní den... A ve výši třpytil se měděný kalich, na Sboru vlál bílý husitský prapor s kalichem rudým...“ V širších souvislostech Květa Kořalková, Šestý červenec 1939. Oslavy Husovy památky na počátku nacistické okupace. Praha 1986, strojepis, příspěvek do 35. ročníku soutěže Českého svazu protifašistických bojovníků, č. 56. Srov. Konečný, KSČ a lid Táborska v boji proti fašismu 7, Palcát, roč. 26, č. 20, 16. 5. 1984, s. 3.

47) SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 27270/1939, fol. 100—105, příloha ke zprávě okresního úřadu Tábor 2. 6. 1939 prezidiu zemského úřadu.

48) Tamtéž, 43211/1939, fol. 85, fonogram ministerstva vnitra 14. 8. 1939 prezidiu zemského úřadu; fonogram zprávy okresního úřadu v Táboře 14. 9. 1939 prezidiu zemského soudu.

49) Tamtéž, fol. 85, telefonické hlášení prezidia zemského úřadu 14. 8. 1939 ministerstvu vnitra.

50) Táborsko v odboji 1939—1945, část 1, s. 76—77, uvádí zatčení bratrů Jana a Karla Nekvasilových až 22. 6. a 23. 6. 1941.

51) SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, fol. 83—84.

52) V předcházejících letech měla tabáková továrna v Táboře více než dvojnásobný počet, často přes tisíc zaměstnanců, z toho až 90 % žen.

53) SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 35842/1939, 39642/1939, 41137/1939 aj. „Hostinec, v kterém se rvačka udála, je velmi špatné pověsti a účastníci zábravy české národnosti, stejně jako němečtí policisté, byli opilí“, konstatoval fonogram zprávy okresního úřadu v Táboře 30. 7. 1939. Tamtéž, 39800/1939, fol. 62.

54) Cyklostylovanou vyhlášku okresního úřadu v Táboře ze 14. 7. 1939, kterou vydal policejní rada dr. Pohl, zaslal okresní úřad v Táboře téhož dne prezidiu zemského úřadu „na vědomost se zprávou, že v poslední době byly opětovně strženy ve městě Táboře, resp. poškozeny vylepené úřední vyhlášky Říše a neznámým pachatelem byla odcizena orientační tabule u dělostřeleckých kasáren s nadpisem „Ochranná policie v Táboře — Schutzpolizei in Tabor“. Pachatelé nebyli dosud zjištěni“. Vyhláška byla podle sdělení dr. Pohla vydána na výslov-

né upozornění německého oberlandrata v Táboře. Tamtéž, 35929/1939, fol. 86.

⁵⁶⁾ Konečný, KSC a lid Táborska v boji proti fašismu 7, Palcát, roč. 26, č. 20, 16. 5. 1984, s. 3.

⁵⁷⁾ Tuto zprávu má ve svých sbírkách Institut für Zeitgeschichte v Mnichově, 7-175, Akten von SS und Polizei.

⁵⁸⁾ Detlef Brandes, Die Tschechen unter deutschem Protektorat I: Besatzungspolitik, Kollaboration und Widerstand im Protektorat Böhmen und Mähren bis Heydrichs Tod (1939—1942), München—Wien 1969, s. 79—80. Brandes ne správně datuje odchod německé pořádkové policie z Tábora a odstranění dvoj-jazyčného označení městského úřadu v Táboře až 18. října 1939.

⁵⁹⁾ Okresní věstník pro politický okres tábořský, částka 8, 15. 9. 1939, s. 45—46.

⁶⁰⁾ OA Tábor, OÚ Tábor pres., 1328/1939, 1331/1939 (kart. 52).

⁶¹⁾ Tamtéž, 1331/1939, okresní úřad Tábor 16. 10. 1939 prezídiu zemského úřadu.

⁶²⁾ „Užívání jazyků v Protektorátě Čechy a Morava. Podle pokynu pana Oberlandrata v Táboře ze dne 14. X. 1939 č. A 104 zastavuji až do dalších pokynů provádění vládního usnesení o užívání jazyků v Protektorátě Čechy a Morava ze dne 14. 9. 1939, uveřejněné v č. 8 okresního věstníku ze dne 15. září 1939 pod č. 138. Vzhledem k tomu nebudtež prozatím prováděna zdejší nařízení, týkající se dvojazyčného označení obecních úřadů, obcí, ulic atd.“ SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, ad 61107/1939, fol. 2, obsaženo ve fonogramu zprávy okresního úřadu Tábor 18. 10. 1939 prezídiu zemského úřadu. Okresní hejtman v Písku, který dostal stejný přepis od tábořského oberlandrata jako tábořský dr. Macháček, se nejdříve dotázal v Praze, jak má postupovat, a vyslovil přitom „pochybnosti o tom, zda všechny, resp. které body oběžníku ministerské rady ze dne 19. 8. 1939 č. 18377 m. r. a k tomu vydaných prováděcích nařízení byly až na další odvolány“. Tamtéž, fol. 8.

⁶³⁾ Všechny úřední spisy prezídiu zemského úřadu v souvislosti s událostmi 17. října 1939, jsou uloženy v SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, pod jednou složkou 61107/1939, fol. 1—23.

⁶⁴⁾ Brandes, Die Tschechen unter deutschem Protektorat I, s. 79—80, uvádí několik případů šíření podobných zpráv z Prahy, předměstí Brna a jiných míst. Na 28. října 1938 byl očekáván návrat dr. Edvarda Beneše do Prahy.

⁶⁵⁾ Konečný, KSC a lid Táborska v boji proti fašismu 7, Palcát, roč. 26, č. 20, 16. 5. 1984, s. 3.

⁶⁶⁾ Podle záznamu telefonického hlášení okresního úřadu v Táboře 18. 10. 1939 dopoledne Karel Kocián „vyvolal srážku se dvěma německými policisty tím, že jim nastavil (nebylo možno zjistit, zda úmyslně či jen náhodou) nohu“. SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 61107/1939, fol. 2.

⁶⁷⁾ Tamtéž, fol. 10. Shodný text s výjimkou závěrečné věty odeslalo velitelství četnického oddělení v Táboře zemskému četnickému velitelství v Praze. Tamtéž, fol. 11—12.

⁶⁸⁾ Ve zprávě uveden Josef Hrubý, ale všechny další spisy opravují křestní jméno na Jindřicha.

⁶⁹⁾ SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 61107/1939, fol. 1.

⁷⁰⁾ Byly to obce Klokoty, Svrabov, Košín, Stoklasná Lhota, Čekanice, Hlinice, Záluží, Smyslov, Měšice, Sezimovo Ústí, Radimovice u Želče, Slapy, Horký, Větrovy, Celkovice, Libějice, Dražičky, Zahradka, Všechov, Náchod a Planá nad Lužnicí.

⁷¹⁾ SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 61107/1939, fol. 13; Tábor, roč. 73, č. 39, 20. 10. 1939, s. 3—4; Český jih, roč. 67, č. 42, 21. 10. 1939, s. 2, Zprávy z Tábora.

⁷²⁾ „Kde tabulky byly odstraněny, oznámeno nám nebylo, protože vyšetřování případu prováděly německé úřady“, oznamoval okresní hejtman dr. Macháček 22. 11. 1939 prezídiu zemského úřadu. SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 66854/1939, fol. 20.

⁷³⁾ Tamtéž, 57825/1939, fol. 15; Tábor, roč. 73, č. 40, 27. 10. 1939, s. 2; Český jih, roč. 67, č. 43, 28. 10. 1939, s. 2, Zprávy z Tábora.

⁷⁴⁾ OA Tábor, OÚ Tábor pres., 1389/1939.

⁷⁵⁾ SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/7, 61107/1939, fol. 21.

⁷⁶⁾ SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 44926/1940, fol. 22.

⁷⁷⁾ Tamtéž, 49770/1940, fol. 23.

⁷⁸⁾ Příznačný je například rozdíl ve věcném označení spisů okresního úřadu v Táboře týkajících se širšího ohlasu zatčení Václava Soumara. Zatímco dr. Macháček ohlašoval „bezpečnostní opatření k zabránění předpokládaných demonstrací ze strany tábořských občanů proti zatčení starosty Soumara“ ve zprávě z 20. 5. 1939 pod neutrálním označením „Soumar, starosta Tábora, demonstrace“, měla zpráva dr. Pohla ve stejné záležitosti z 2. 6. 1939 označení „Židozедnáři v Táboře — lóže Kalich — zajištění několika členů pro podezření z protistátní činnosti“. SÚA Praha, PZÚ 1931—1940, 8/1/77/5, 25346/1939, fol. 38; 272270/1939, fol. 100.

PRAMENY K DĚJINĀM TĀBORSKA 1412—1424
(FONTES HISTORIAM DISTRICTUS TĀBOR BOHEMIAE ANNORUM
1412—1424 ILLUSTRANTES) — I.

Rostislav Nový

Táborské badatelské centrum vyvíjí už od sedmdesátých let tohoto století soustavnou organizační činnost, směřující k všestrannějšímu poznání husitského období v regionálním i celostátním měřítku. Badatelsko-organizační tendence nabyly konkrétní podoby na II. husitologickém symposiu v září 1980, kdy se po úvodním referátu J. Kejře rozvinula panelová diskuse, doplňující dalšími náměty kritické zhodnocení stavu dosavadního studia husitského období.¹⁾ Logicky se tu prosazovala podmínka dokumentačně evidenčního a pramenně kritického předpokladu historické interpretace. Proto se už v říjnu 1981 konalo v Táboře odborné shromáždění, které celou iniciativu precizovalo²⁾ a vyvolalo užitečnou návrhovou řešení zejména problematiky ediční práce.³⁾ Konečné podoby nabyla přípravná fáze téměř hned vznikem periodika „Táborský archiv“ a delimitací ediční „kompetence“ obou sborníků, která byla vyjádřena jednak teoreticky v redakčním úvodu prvního svazku TA,⁴⁾ jednak v praktickém činu vlastní ediční a dokumentační práce na stránkách obou titulů.⁵⁾

Jejím pokračováním je také edice důležitých částí „husitských“ fondů SOA v Třeboni, které mají zvláštní povahu nejen z hlediska všech programových i realizačních námětů z let 1980 až 1985, ale už svou vlastní zdánlivě okrajovou existencí. Důležitost a výpovědní schopnost účetních pramenů byla pochopitelně v historiografii, jmenovitě v marxistickém dějepisectví plně doceněna a byla také poznána jejich nezastupitelná informační funkce zejména v reflexi každodennosti původce i evidovaných objektů jeho zájmu. Přístup redakce TA k edici první části těchto pramenů je třeba zvlášť ocenit proto, že vydávání provenienčně různorodých pramenů kladlo na obě strany nejen značné nároky, ale také proto, že jde o prameny, které se sensu stricto z redakčního programového úvodu prvního čísla poněkud vymykají. Spojuje je všechny pochopitelně prostorový moment celého táborského regionu, ačkoliv ve vlastním Táborsku vznikla jen polovina ze všech šesti otiskovaných dokumentů.

Řazení jednotlivých kusů je zásadně chronologické. Pramen č. I, Soupis dluhů Jindřicha z Rožmberka a současně i výdajů na jihočeskou drobnou válku z let 1412 až 1415 je produktem rožmberské krumlovské centrály. Přináší však řadu důležitých informací nejen pro poznání tohoto administrativního ústředí, ale i pro strukturu, význam a mechanismus vlivu rodu v táborském regionu.

Prohlubuje se tak v jistém dynamičtějším smyslu naše dosavadní znalost, kterou prostředkoval komplexněji dosud vlastně jen důležitý urbář rožmberských panství z doby kolem roku 1379.⁶⁾

Dokument, označený jako č. II (a k němu je třeba připojit č. III) je třeboňské klášterní provenience. Ačkoliv jsme díky edici A. L. Krejčíka informováni vcelku dostatečně o mimořádném vztahu třeboňského augustiánského prostředí k písemné kultuře,⁷⁾ máme faktem jejich existence rozhojnen okruh originálů této instituce. Jejich vztah k Tábořsku je ovšem nesporný, neboť zachycuje i klášterní vsi dislokované v regionu. Tato skutečnost byla také důvodem k včlenění těchto pramenů do edice.

Další tři prameny, č. IV, V a VI, však ve sběrném dokumentačním okruhu TA přímo vznikly. Dokument č. IV je purkrabským účtem, týkajícím se rožmberského příběnického panství z roku 1421, jehož centrum bylo tehdy ovšem přeneseno na vzdálenější Choustník. Vedle dosud známých choustnických účetních fragmentů⁸⁾ a jistebnického farského urbáře z předhusitského období⁹⁾ patří purkrabský účet k úplným pramenům a vypovídá mnoho o vlastní dynamice první fáze vytváření husitského Tábora. Regionálně — a navíc i graficky — je totožný s dokumentem, zařazeným pod č. V. V tomto případě jde o dvojdílný pramen. V první své části obsahuje soupis výběru farního desátku za léta 1421 a 1422, ve druhé je pak obilním (ovesním) rejstříkem z roku 1423, na jehož typ pak geneticky navazují rozvinutější a postupně se specializující rejstříky z roku 1424 a 1430.¹⁰⁾ V těchto souvislostech je třeba ještě dodat, že význam dokumentu č. IV spočívá i v rovině ryze diplomatické, a to tím, že je vlastně posledním a již přechodným typem purkrabského účtu druhu známého Zubkova purkrabského účtu panství novohradského.¹¹⁾ Tato přechodnost je také zjizitelná srovnáním s diplomaticky progresivnějším provedením dokumentu č. VI.

Důležitost pramene pod č. VI byla v literatuře již poznána a využívána, ovšem parciálně.¹²⁾ Přestože byl tento pramen předmětem speciálních analýz, přineslo jeho kritické zhodnocení v souvislosti s přípravou edice některé další poznatky, které osvětlují mechanismus i členění poddanských rentovních povinností. Bylo možné konstatovat jeho zvláštní souvislost v účetním¹³⁾ i diplomatickém slova smyslu. V tomto směru šlo o postižení jeho geneze a stratigrafie jakožto dílčího urbáře,¹⁴⁾ výběřčeho rejstříku, svým způsobem i makuláře a současně i úřední knihy. To se týká jmenovitě jeho poslední části,¹⁵⁾ která přináší stručné protokolární zápisy o výkupech zajatců a o zárukách za navrátilce z husitského Tábora či z Příběnic. Může-li se v některých případech předpokládat existence listinné podoby slibu rukojemství,¹⁶⁾ nebylo to téměř určitě zvyklostí v případě poddaných, kteří se vraceli z husitského prostředí zpět domů. Už z tohoto faktu vcelku zřejmě plyne jistá diplomatická autenticita vkladů do knihy — rejstříku.

Edice šesti z poloviny celkového počtu heterogenních dokumen-

tů je doprovázena v každém jednotlivém případě komentářem¹⁷⁾ a zvláštními edičními poznámkami. Vysvětlující poznámkový aparát je pro celou práci průběžný. Zvolený systém, ač v mnohém obtížnější, má jistou výhodu tím, že spojuje místně disparátní, ale opakující se údaje (identifikace lokalit), pod jeden odkaz. Tím nedochází k opakování a růstu již tak nadměrného počtu poznámek. Užitá ediční technika koresponduje s publikovanými náměty A. Vidmanové.¹⁸⁾ Zvláštní povaha a typ vydávaných pramenů však vyžadoval tuto specifičnost respektovat i v edičním slova smyslu. Systém závorek je tu trojího druhu a účelem jejich užití byla snaha i opticky evokovat osobitost originálu. Kulaté závorky jsou volené pro vyznačení škrťů nebo mřežování v textu, hranaté závorky pro vyznačení písařských emendací a posléze rozštěpce pro zachycení dodatečných přípisů a doplňků v textech. Pro citace existujících dokladových edic v poznámkovém aparátu bylo použito obvyklého způsobu; seznam nejfrekventovanějších děl, citovaných zkratkou, je připojen v závěru.¹⁹⁾

I.

Soupis dluhů Jindřicha z Rožmberka a výdajů na jihočeskou drobnou válku z let 1412 až 1415

SOA Třeboň, fond TR — Cizí rody II, sign. Fam. Rosenberg 24 b; neověřený papírový rkp., ff. 10, 223 × 313 mm, bez desek; češ., lat.; paginace částečná moderní.

- f. 1^a — 5^a: soupis dluhů Jindřicha z Rožmberka a jejich umořování 1412—1414,
f. 5^b : doplňky k předchozímu soupisu,
f. 6^a — 7^b: výdaje na válku (výkupné zajatců a platy „za škody“ účastníkům) za období od 27. II. 1413 do 17. II. 1415,
f. 8^a : seznam věřitelů výpůjček k výdajům, ca 1414—15.

Základní text je kaligrafický a vznikl z části jako opis (fol. 1^a—5^b), z části (fol. 6^a—7^b) nejspíše na základě dílčích cedulí, a to kolem poloviny roku 1413 prací krumlovského faráře a doulebského děkana Hostislava z Bílska. Jeho dílem jsou i všechny přípisky vesměs kurzivního rázu z let 1413 až 1415, které zachycují postupné vyrovnávání dluhů, škod i výkupného zajatců, resp. účastníků války.

Naprosto přesné určení postupného vrstvení přípisů nelze sice provést, nicméně určitou grafickou stratigrafii je možné konstatovat. Označí-li se základní kaligrafický text siglou A, potom lze první vrstvu kurzivních přípisů (označených B) datovat rámcově druhou polovicí roku 1413. Sigla C označuje už zběžněji provedené zápisy vesměs z roku 1414 a písmenou D jsou určovány už velmi zběžné poznámky datovatelné přelomem roku 1414 až 1415. Tak je také vyznačena v textových poznámkách paleografická geneze textu.

Bezprostředním podnětem vzniku obou částí účtu se stal skon Jindřicha z Rožmberka 28. července 1412 v Českém Krumlově.²⁰⁾ Vzápětí po skončení smutečních exequií se už v neděli 14. srpna 1412 shromáždila v Krumlově poručenská rada, již představovali Čeněk z Vartenberka, Jan mladší z Hradce a Jindřich z Kravař. V jiném počtu se také dostavili i všichni rožmberští purkrabí, aby spolu s poručníky vyslechli z úst krumlovského faráře a někdy Jindřichova důvěrníka Hostislava z Bílska nebožtíkovo poslední pořízení.²¹⁾ Hlavním poručníkem tu byl ustanoven Čeněk z Vartenberka. V závažných případech měl však postupovat s radou ostatních dvou členů, ale vždy se souhlasem matky nedospělých dětí Alžběty z Kravař a faráře Hostislava. Přítomných čtyřiaadvacet purkrabí bylo zavázáno poslušností panu Čeňkovi, ale jen do okamžiku, do kdy by hlavní poručník či poručenská rada přestali hájit zájmy legitimních sirotků. Současně bylo na tomto shromáždění určeno bez prodlení splnit poslední vůli Jindřichovu, jíž tlumočil ústně Hostislav z Bílska. Hlavním úkolem bylo vyrovnat především veškeré dluhy.

Za tím účelem byla ustavena komise, složená z hlavního poručníka pana Čeňka a z osmi rožmberských purkrabí (Ondřej z Vlčetína, Diviš z Talmberka, Jindřich z Vyhnanic, Jan Smrčka z Mnichu, Jan z Kraselova, Lipolt z Kraselova, Matěj Višně z Větrní a Heřman z Kuřínho). Krumlovský farář Hostislav pak zřejmě vykonával revizní dohled nad prací komise, neboť byl jediným svědkem i nositelem ústně provedeného a tedy zajisté jen rámcového kodexu Jindřicha z Rožmberka.²²⁾

Dochovaný pramen, který je v textu na fol. 1^a—5^a sice málo pozdějším opisem konečného (a dnes nedochovaného) elaborátu komise, má o to větší význam, že naznačuje nejen svou původní listinnou formu s intitulací i koroborací, ale ve stručných věcných zápisech dokládá také způsob činnosti komise. Jindřichova ústně zanechaná závěť vyžadovala nutně upřesnění všech položek, které vyjadřovaly především dlužní zatížení pozůstalosti. Proto musela komise sledovat účetní knihy krumlovských prokurátorů Haštáka, Vojslava, Jana, Mareše z Přehořova a Václava Krále, tedy zpětně až do přelomu osmdesátých a devadesátých let 14. století, kdy byl Jindřich z Rožmberka nucen vyřizovat ustanovení písemně vyhotovené poslední vůle svého otce Oldřicha (+ 4. III. 1390) a kdy také sám vstupoval na domácí politickou scénu.

V jaké míře byla přítom věnována pozornost aktivům pozůstalosti, není konkrétně známo. Nesporné je jen, že zvláště byly zjišťovány klenoty.²³⁾ Zárukou plnění finančních i jiných druhů důchodů z rožmberské domény byli pak ovšem sami purkrabí jednotlivých panství, kteří byli už vzpomenuťého 14. srpna 1412 vlastně pojatí mezi vykonavatele i garanty pořízení. Spoléhalo se přitom na vžitou zkušenost, že příjmová aktiva z renty z jednotlivých panství budou v obvyklých ročních termínech, po odečtu pohledávek jednotlivých purkrabí a zapravení přímých interimních úč-

tů — poukázek, převedena spolehlivě do krumlovské komory.²⁴⁾ Z těchto důvodů se také soustřeďovala činnost komise na přesné vyčíslení pasiv, resp. dlužních pohledávek. Lze jen dodat, že postup komise odpovídal běžné dobové účetní praxi na velkostatku, v níž byly příjmové položky chápány jako konstantní a předmětem zájmu byly jen výdaje, dluhy a nedoplatky.

Po necelých třech měsících činnosti dospěla komise 11. listopadu k závěru šetření, tj. k vytčení všech dlužných částek a současně i ke stanovení takových opatření, která měla dluhy vyrovnat. O výsledku byla sepsána listina, kterou členové komise opatřili svými pečeti. K nim byla připojena i pečeť Hostislava z Bílska, zřejmě jako vyjádření absolutoria komisi. Zdá se však, že ještě po uzavření práce komise došlo koncem roku k uplatnění některých dalších pohledávek, které byly aprobovány a sepsány zvlášť. V přítomném opisu je nalézáme na fol. 5^b. V těchto souvislostech je snad třeba jen dodat, že k úplnému vyrovnání všech dlužných částek došlo v listopadu 1414.

Tyto průtahy zavinila nepochybně pokračující drobná válka v jihovýchodních Čechách, trvající sice s přestávkami už od roku 1400, ale znovu propuknuvší v létě 1412.²⁵⁾ Její příčinou se stal lokální konflikt mezi Jindřichem z Dubé a na Humpolci a Petrem Malovcem z Pacova, který posléze zavlkl do vzájemné konfrontace jak litomyšlského biskupa Jana, tak i Rožmberky. I toto dědictví musela převzít poručenská rada. Teprve prostředkování krále Václava IV. a vyslání vojsk k Malovcovu Pacovu, za nějž se angažoval hlavní poručník Čeněk z Vartenberka, celý spor na počátku roku 1413 ukončily.²⁶⁾

Vedle listů, které zachycují spíše politické a právní aspekty tohoto záští,²⁷⁾ poskytují detailnější pohled do finančního a společenského zápolí téměř půlročního konfliktu údaje druhé části našeho pramene (f. 6^a—7^b).

Pod označením „zápisů o škodách zajatých lidí z čeledě pána a sirotků z Rožmberka“ je uvedeno kaligrafickým rukopisem Hostislava z Bílska celkem 27 jmen, která lze vesměs identifikovat jako jména příslušníků drobné šlechty z jižních a částečně i západních Čech. Jen tři z nich byli v přímém služebním vztahu k Rožmberkům: Bušek z Dlouhé Vsi byl purkrabím na Vildštejně, Přibík z Mitrovic zastával funkci purkrabího na Zrůbku a třetí — Jan Kus ze Stropčic, purkrabí na Zbiroze — tu vystupuje jen jako zástupce výkupným postiženého, avšak nejmenovaného zbirožského prokurátora. Lze vcelku spolehlivě usuzovat, že všech 27 osob bylo nejspíše z podnětu Čeňka z Vartenberka zjednáno pro vojenskou, resp. zoldněřskou službu proti Jindřichu z Dubé, a to na náklady Rožmberků. Celkem jedenadvaceti osobám, které byly v průběhu konfliktu zajaty, bylo třeba nejen nahradit náklad za službu a snad i zabavený branný mobiliář, ale navíc bylo také nutné za ně zaplatit i výkupné. Jen šesti dalším byly placeny toliko „škody“, tj. náklady za službu. S ohledem na celkem hubený výsledek bojů

přišel celý dobrodružný podnik šlechtického záští Rožmberky na obrovskou sumu 1792 kop grošů českých, tedy na dobovou cenu solidního panství. Nejspíše právě v této skutečnosti je třeba spatřovat nespokojenost Jana mladšího z Hradce s počínáním hlavního poručníka rožmberských dětí pana Čeňka, neboť i on byl členem poručenské rady.²⁸⁾

Vnitřní mechanismus krytí nákladů „pacovské akce“ odhaluje opět náš pramen. Protože krumlovská komora nedisponovala hotovými penězi, přesunovalo se uhrazení okamžitých výloh po smírném vyrovnání konfliktu v březnu 1413 především na další možné věřitele z řad drobné šlechty, na některé purkrabí rožmberských hradů a dokonce i na vyšebrodského rychtáře (seznam na fol. 8^a). Výpůjčky se děly pochopitelně na záruky, které záležely buď v určeném podílu na poddanských platech purkrabím nebo v dočasných zástavách jednotlivých vsí. Položky, které mohly být termínované, se pak přesunovaly obvyklým způsobem na peněžní výnosy z jednotlivých panství a platili je pod svým jménem přímo purkrabí nebo i správci rybníků. Příslušné sumy si pak ovšem vyúčtovali ve vlastních účtech jako vydání. Zpětnou ústřední evidenci umožňovaly potom stále zběžnější kurzívní poznámky Hostislavovy, připisované k jednotlivým kaligrafickým položkám účtů.

Klade-li se posléze otázka, proč je součástí soupisu dluhů Jindřicha z Rožmberka i oddíl, svědčící o finančním krytí vojenských akcí, ukončených půl roku po jeho smrti, je třeba ji zodpovídat jediné tak, že k zahájení záští došlo ještě za Jindřichova života. Tak to viděl zřejmě i Čeněk z Vartenberka, jenž i touto cestou chtěl dosáhnout jisté rehabilitace v očích obou dalších členů poručenské rady.

fol. 1a

My Czenyek z Wesele rzeczeny z Wartenberka,²⁹⁾ Ondrzej z Wlczetyna purgrabie Crumplowský,³⁰⁾ Diuiss z Talmberka rzeczeni z Miliczina,³¹⁾ Gindrzych z Wihnanicz na menssiem hradie Przibeniczkem purgrabie,³²⁾ Jan Smrczka purgrabie na wieczsziem hradie Przibeniczkem,³³⁾ Jan z Craselowa purgrabie na Chusnicze,³⁴⁾ Lipoit z Craselowa purgrabie na Nowembradie,³⁵⁾ Mathiey Wissnie z Wietrznie purgrabie na Meynssteynu,³⁶⁾ Herzman purgrabie na Zrubku³⁷⁾ wiznuame tyemto listem wssem, zle sme nalezli po nebozcziku panu Gindrzychowy z Rosenberka wespod psane dluchy, ktere gest ostal dluzen.

Item času toho, kdyz su byli hoste z Moravy, masařom ostano jest 98 sex. 36 gr.

(Natom jim dano 20 kop.)^{a)}

Item masařom z Chwallšin³⁸⁾ a z Hořicz³⁹⁾ 99 sex. 28 gr.

Item Kral šafař⁴⁰⁾ ostal řeznikom dluzen 40 sex. 32 gr.

Item w kniehach Hařtakowych⁴¹⁾ ostano jest 17 sex. 40 gr.

Item w kniehach Woyslawowych⁴²⁾ 62 sex.

Item w kniehach Marřowych⁴³⁾ 14 sex. 3 gr.

Item w jednom listku Kralowu nynejšeho šafaře 12 sex. 17 gr.

Item w registrach Janowych⁴⁴⁾ a Kralowych 287 sex. 7 gr. 4½ den.

Item jeřto zoldneři v Miličinie ztrawili, chtiecz přied Humpolecz 150 sex.⁴⁵⁾

Item clařteru Třebonskemu 100 kop bez sedmi kop. Temuz clařteru puoljednadczti hřiwny stříebra jeřto jim pan Přibí⁴⁶⁾ dal k berle; temuz clařteru stříebnu lziczi a dwie pečeti stříebrne; temuz clařteru z rozkazanie panie Oldřichowa z Rosenberka na wřaky rok sud wina za čtyři kopy yakož sie zda;⁴⁷⁾ temuz clařteru zadržano jest z toho platu jeřto (miel)^{b)} gim Waczlaw pisař z Mytha odkazal uroka swatojrskeho i swatohawelskeho 33 sex.⁴⁸⁾

fol. 1b

a to letošního leta.

Item kostelu do Kostelcze 16 sex.;⁴⁹⁾ Jindřich purgrabie přibenicky dal ty peníze.

Item kaplanowi Petrowi Huderowi⁵⁰⁾ z Wesele 40 sex.

Item kniezi diekanowi Crumplowskemu⁵¹⁾ 42 sex., kterež jest dal panie Přibie⁵²⁾ za pana; temuz dwoye hřiwnie stříebra.

Item kostelu sobieslawskemu padesat neb sedesat zlatych, kterež jest wzal od kostelnika.

Item po smrti jedne wdowy z Baworowa wzal 70 sex. a ty miel zasie wratiti za jejie duři kamz jest kazala.

Item špitalu Crumplowskemu 26 sex. za niez miel s stupiti dwu kopu platu.

Item rychtařowi wyšebrodskemu za wosk 53 funtow.

Item dluchy pannen klařtera swate Clary w Crumplowie:

Pannie abatiři⁵³⁾ zadržanych 7 sex.

Item pannie Přibie staře zadržanych 1½ kopy.

Item pannie Jarcze 3 sex.

Item pannynych Clařinych⁵⁴⁾ dwie kopie zadržanych od osminadcti leth, zapsanych we wsi Caniczich.⁵⁵⁾

Item pannie Zdencze čtyři kopy od osminadcti leth zadržanych, zapsanych we wsi Tyeřkow.⁵⁶⁾

Item pannynych Margetynych Hradeczke⁵⁷⁾ 3 sex. zapsane w Malcziczich⁵⁸⁾ take od osminadcti leth zadržanych.

Item pannynych Jarčinych 2 sex. za niez nebozčik sam wzal 24 sex. od Diviře z Dobronicz⁵⁹⁾ take od osminadcti leth zadržanych.

Item rozkazanie panie Jořtowe⁶⁰⁾ 50 funtow take pannam dluzen ostal a to ge wzal w swu moc.

Item wzal tiem pannam bez dwu 40 sex. w jednom opascze jesto jim pani Anezka nebozka z Lipé, wdowa Rudolfowa z Walse, byla oddala.⁶¹⁾

Item pannie Aničcze langrabienecze⁶²⁾ 500 sex.

Item Petřikowi Maynuřowi⁶³⁾ 50 sex.

Item Petrowi Liřkowi⁶⁴⁾ 20 sex.

Item Petrowi Zahorkowi⁶⁵⁾ 20 sex.

Item kniezi Cantorowi⁶⁶⁾ 9 sex.

Item kniezi Mikřowi Dwořiřtkemu⁶⁷⁾ 5 sex.

Item rozkazanie Mistrowo Woytiechow⁶⁸⁾ 250 dukatow, tři sta a tři mezczieta uherskych zlatych, frankow 20, noblow engliczkych 15.

Item Kirchandlowi do Prachaticz 9½ sex. (Johannes burgravius in Heiffenburg⁶⁹⁾ soluit totum.)^{c)}

Item Stubneřowi z Passowa⁷⁰⁾ 3½ zlateho. Jiz su ty zaplaczeny po Janowi Frakneřowi.

Item z opatstwie Corunskeho niekterym lidem za jeczmen 6½ sex.

Item za sud wina do Budyeyowicz 7½ sex. (Solutum est totum.)^{d)}

(Item za wieznie řaczunky i za škody wedle mnyenie 2 000 sex.)^{e)}

Item panořiem domaczziem i zoldneřom za konie wedle mnyenie přinaimenřiem 300 sex.⁷¹⁾

Item Zautraweřowi⁷²⁾ 37 sex. 41 gr.

Item Eliřcze wdowie z Slowkowa⁷³⁾ 15 sex. 27 gr. (Eidem in die sancte Agnetis dominus Nicolaus sacristanus dedit 2 sex. Anno etc. XIII°.)^{f)}

Item Frimburskemu za wino 5 sex.

Item Štephlowi Niemczowi za wino 6 sex.

Item Mertlowi Kraiczowi⁷⁴⁾ za wino 2½ sex. Přibik rychtař Crumplowsky prawi, ze za wino te puolřetie kopy Mertlowi zrazil.

Item klařteru Wiřobrodskemu 48 sex., na ty maji list.⁷⁵⁾

Item panie Oldřichowo rozkazanie 20 sex. platu wiečneho.⁷⁶⁾

Item rozkazanie nebozky panie Oldřichowe z Rosenberka⁷⁷⁾ 8½ sex. platu.

Item mnoho kleinetow langrabinych, jeřto pan od nich wzal ty řaczunjky 30 sex. platu wiečneho. Item dwa humerali perlowa. Item čtyři kalichy stříebnrnee zlamane.⁷⁸⁾

Item Hrozowi za ryby 12 sex. 13 gr. Jinřich wřeczko zaplatil z rybnika zaarskeho.⁷⁹⁾

Item dwiema mnichoma 1½ hřiwny stříebra a niekoľiko lotow.

fol. 2a

fol. 2b

fol. 3a
p. 5

fol. 3b
p. 6
21. I.
1414

Item dluzi podepsani stali sie pro walky letošnie a czoz jest zuostano uřednikom po jich počtu:

Item Ondřejowi purgrabi crumplowskemu⁸⁰) 85 sex.

Item Janowi purgrabi zbiroskemu⁸¹) 150 a jedna kopa. [Na počtie sobie wzal, ze jemu wiecze neostawane nez 18 kop.]²)

(Item wzal sobie 8 sex., zostanie po počtu swatohawelskemu leta etc. XIII°.)^h)

Item Buzkowi purgrabi wilštanskemu⁸²) 156 sex. 51 gr. Na to ma od knieze Mikšie⁸³) 30 sex. A kdyz je on Buzek činil počet ten čtvrtek před swatym Urbanem, wzal sobie šest apadesate kop a čtyři apadesate grošow leta etc. třinadczteho, tak zie sme jemu zuostali jeste 70 sex. bez 3 gr., ten utery po Vše swatych na počtu Buzkowi tak jest zjednano: Tak ze jeste pan jemu zuostal 40 kop dwa apadesate grošow a nicz wiecze.

(Item Buzko in sua racione habita Anno etc. XIII° recepit totum.)ⁱ)

Item Stpiczowi z Čechowicz⁸⁴) purgrabi 27 sex. (V pondieli den swateho Jana a Pavla kniez zakristan poslal jemu po bieznem poslu piet kop. Ten utery po Vše swatych na počtu jeho pan zuostal jemu puol sedmy kopy bez osmi peniez, nez na to ma urok swato hawelsky wzieti leta XIII°. A což lesu proda teto zimy to všeczko zbera, polozi na počtu až přide.)^j) (Habet totum in racione facta circa Procopii Anno XIII°.)^k)

Item Prokopowi tudiez dřewe purgrabi 3 sex.

Item Wolfartowi na Boru⁸⁵) purgrabi 159½ sex., ale jiz jemu jesti uplnie zaplaceno na jeho počtu, kteryz jest učinil ten patek po Boziem wstupeni leta etc. třinadczteho.

Item rychtařowi třebonskemu⁸⁶) 38 sex. 49 gr.; tomu jesti zaplaceno na jeho počttiech az do desieti kop a dwu ačtyřidceti groši. (Potom na swych počtiech wzal sobie tiech deset kop, tak ze jemu nicz my sme dluzni.)^l)

Item Janowi Štitenskemu⁸⁷) 102 sex.; na jeho počtu zaplaceno mu ten pondieli po swietym Stanislawu leta etc. XIII°.

Item prodano jest 11 sex. platu 20 gr. 4 den. rychtařowi wišobrodczkemu za 136 sex. 20 gr. 5 den. pod lety, aby za tez penieze mohli wyplatiti. (Solutum est sibi totum anno XV° et census est redemptus.)^m)

(Item temuz rychtařowi dluzni sme za pana ješcze za wosk 70 funtow; na to ma od Petra šafaře z Rosenberka⁸⁸) 17 funtow.)ⁿ)

Item v wespodpsane dluchy pan Čeniek zašel pro walky letosnie i take pro dluh panie Reynprechtow, ješto zaplatil jemu z tiechto dluhow:

Item Ondraškowi Zasmukowi 220 sex. [40]v) (Solutum est sibi totum.)^o)

Item kniezi dyekanowi 74 sex. a 102 zлата. (Solutum est sibi totum.)^o) Item Drochowecz⁸⁹) zaplatil tiech čtyři asedmdesat kop kniezi diekanowi, ale zlatych ješie — (Solutum est sibi totum.)^o)

Item panu Petrowi z Strazie⁹⁰) 400 sex.

Item panu Petrowi z Chlumcz⁹¹) 178 sex. Wzemše od Smrzky za diedictwie prodane w Krzicz⁹²) i zaplatili su tiech 178 sex. (Solutum totum.)^o)

Item panu Janowi Cameniczkemu⁹³) 100 sex. pan Čeniek tiech sto kop ma zaplatiti. (Solutum est sibi totum per pecunias proprias domini Czenkonis.)^o)

Item panu Reinprechtowi⁹⁴) zaplatili sme 1400 fl. zlatych za pana Jindřicha z Krawař^{94a}) činie 536 kop 40 gr.

Item Frankowi pisafi Actorum⁹⁵) 50 sex. Jaroš purgrabie z Zizelicz⁹⁶) z tieh peniez, kterež miel dati za plat kupeny jim za zizeliczkem zbozii, uplnie zaplatil tiech padesate kop.

Item Cztiborowi z Crmicz⁹⁷) 43 sex. A ty všeczky Jan purgrabie s Chusnika⁹⁸) zaplatil uplnie.

Item do Prahy za sukno i za jine wieczi 180 sex. Petr Šytka⁹⁹) řečeny, wzem od Jindřicha purgrabie s Przibenicz osmnadczte kop gr. a od Jana purgrabie chusniczkeho 16 sex., ty všeczky dal za ten dluh.

Item Mathiey Wišnie z Wietřnie¹⁰⁰) wzem 140 kop od Jarošie purgrabie z Zizelicz za plat jim Jarošem kupeny i dal take za ten dluh, nez ješie zuostawame dluzni toho diuhu 6 sex. (Solutum est totum.)^o)

Item Wrchotie¹⁰¹) 200 sex. Eidem totum solutum est per Heinricum burgravium de Przibenicz. (A stalo sie to Anno etc. XIII° v pondieli po swatem Martinu.)^p)

Item Janowi podstolemu a diekanowi 90 sex. (Super quo Johanni condescensum est in censu pro 60 sex., sed decano adhuc in 40 sex. obligamur.)^p) (Solutum est totum.)^r)

Item Maršikowi za Tazowcze¹⁰²) 18 sex. Jindřich Drochowecz¹⁰³) ty wsiezky jiz zaplatil.

Tomu všemu na swiedomie my všiczki swrchupsani swe sme pečetii k tomuto listu přitiskli a jest dan Anno domini Millesimo CCCC^{mo} XII° die sancti Martini.

Ja Hostislav farař crumplowsky, diekan dudlebsky, wyznawam take tiemto listem, ze sem všech dluhow napředpsanych s uředniky swrchupsanymi swiedom. Tmu na swiedomie take sem swu pečet k tomuto listu přitiskli(i).

Item Mathie Wissnie pro subsidio loco annonarum 25 sex.

Item Jakssoni domestico in Praga 17 sex. Decanus Crumplowiensis dedit eidem 9 sex. minus 20 gr. (Solutum est sibi totum.)^r)

Item Reydlino de Czmund 44 sex.; eidem soluit Leopoldus¹⁰⁴) 20 sex. et residuum Drochowecz¹⁰³) (Soluit totum.)^r)

Item domino Jacobo Chlupaczkonis 40 sex.

Item matri domini Chlupaczkonis 15 sex. pro dotalicio; super eo habet litteram a domino Ulrico pro fisdem 15 sex., solvunt sibi de camera 1½ sex. annuim.

Item Petro procuratori¹⁰⁵) in Rosenberk 30 sex.

Item Wišnyowi Mathieyowi¹⁰⁶) starych panow zapsanye na Straznem¹⁰⁶) ješczie wyena mateři jeho ostawa 27 sex. minus 20 gr.

Item Benigne orphanie Wenceslai notarii de Muta¹⁰⁷) 20 sex.

(Item Alber¹⁰⁸) pro antiquis dampnis 40 sex. in Chusnik sibi solverunt.)^s)

Anno domini Millesimo quadringentesimo tredecimo feria secunda post Mathie apostoli notata sunt dampna capituatorum familiarium domini et orphanorum de Rosenbergk. Decreuerunt dominus solus Czenko, decanus, Diuissius, Andreas, Henricus, Smrzka et ceteri purgrauii quasi omnes.

Item Buzkoni purgrawio de Wilsstein¹⁰⁹) pro exaccione 600 sex.

Pro dampnis eidem 30 sex.

(Eidem solutum est totum per Ulricum de Nezwyesticz¹¹⁰) et Alssykonem de Pekoyncz¹¹¹) pro censibus, quos habent a domino. Supradicto Alssikonis dedit Buzko 100 sex. in racione habita sabbato post Margarethe Anno etc. XIII°.)^t)

Item Johanni Ottrado¹¹²) pro exaccione 100 sex.

Item pro dampnis eidem 60 sex.

(Johannes purgravius¹¹³) dedit 20 sex. et pro usura Judeis 10 sex.)^u)

Item eidem ciues de Sobieslawia dederunt 18 sex., quas tenebantur pro emphiteosi pro curia. Item Johannes Sstiny¹¹⁴) dedit eidem 12 sex. (Wytha¹¹⁵) dedit eidem 30 sex. Item Wytha dedit eidem 20 sex. de peccuniis receptis a Bohuslao¹¹⁶) pro censu in Zachod. Item Witha circa Margarethe dedit eidem 40 sex. anno XIII°.)^v) (Solutum est sibi totum.)^r)

Item Rynharto de Poczepicz¹¹⁷) pro exaccione 60 sex.

Item eidem pro dampnis 30 sex.

(Hermannus de Zrubek dedit eidem 10 sex. Item eidem condescensum est in Trzebnicz de 5½ census annui. Item Hermannus eidem dedit anno XIII° circa Georgii 7 sex.. Item eidem dedit Hermannus circa Galli 7 sex. anno XIII°. Habet totum.)^t)

Item Przibiconi de Obdienenicz¹¹⁸) pro exaccione 40 sex.

Item eidem pro dampnis 30 sex.

(Item Hermannus dedit eidem 5 sex. Item eidem condescensum est in Hramost¹¹⁹) de 5 sex. census annui. Item Hermannus dedit eidem anno XIII° circa Georgii 2½ sex. Item eidem Hermannus dedit circa Galli 2½ sex.; habet totum.)^t)

Item Przibicowi Luknowy pro exaccione 20 sex. (Exaccio est ei totaliter soluta.)^t)

Item eidem pro dampnis 25 sex.

(Item eidem Henricus de Przibenicz¹²⁰) dedit 6 sex., ut Lukno asseruit. In Bossilecz dederunt ei 9 sex.)^t)

Item Diuissius de Zahradka¹²¹) non dum dedit exaccionem.

Item eidem pro dampnis 17 sex.
 (Eidem date sunt 8 sex. per Hermannum de Zrubek circa Galli anno etc. XIII° et circa Pascha anno XIII° Hermannus dedit eidem 5 sex. Solutum est sibi totum.)

16. X. 1413
 8. IV. 1414

Item Bedrzichoni de Chotiecz¹²²) pro exaccione 49 sex. in Dublowicz.¹²³
 (Eidem Hermannus de Zrubek dedit 14 sex. Eidem Witha dedit 10 sex. Item eidem de censu 4 sex. condescensum est.)^t
 (Solutum est sibi totum.)^t

1. V. 1413

Item eidem pro dampnis 25 sex.; die sanctorum Philippi et Jacobi Hermannus de Zrubek dedit eidem 14 sex. (Item census obligatus Bedrzichoni est iam redemptus.)^t

Item Przibiconi de Mytrowicz¹²⁴) pro exaccione et dampnis 80 sex.
 (Eidem date sunt 20 sex. per Wytham de peccuniis Bohuslai de Nemyssle.¹²⁵)
 Eidem per Johannem de Helffenburgh¹²⁶) anno etc. XIII° 50 sex. Solutum est sibi totum.)^t

Item Hosprzidoni de Radycz¹²⁷) filio Hrononis; non dum dedit exaccionem.
 Item eidem pro dampnis 38 sex.
 (Hermannus dedit eidem 12 sex. Item Michael iudex in Miliczin eidem dedit 10 sex. Item in Bossylecz dederunt eidem 16 sex.; iam habet totum.)^r

Item Tempnemu pro dampnis 20 sex.
 Et ab exaccione est absolutus per Reginam. (Eidam dedit Wytha 5 sex. de peccuniis Bohuslai¹²⁵) circa festum Galli anni etc. XIII, circa Purificationem Henricus de Przibenicz dedit eidem 3 sex.)^s

16. X. 1413
 2. II. 1414

Item Radslawowy de Jeseticz¹²⁸) non dum est exaccionatus.
 Item pro dampnis eidem 11 sex. (Hermannus dedit sibi 6 sex. anno etc. XIII° circa Galli.)^t

16. X. 1414

Item Rubykoni de Banyow¹²⁹) 11 sex.
 Non dum est exaccionatus. (Eidem per Witham date sunt 5½ sex.)^s

fol. 7a

Item Krcbleczowzy¹³⁰) pro dampnis famuli sui 7 sex. Exaccio nulla. (Hermannus de Zrubek dedit sibi totum anno XIII°.)^t

Item Konyete de Olessnicz¹³¹) pro exaccione 50 sex. Ibidem in Olessnicz¹³²) de 6 sex. census, in eo sibi condescuntur. Item pro dampnis eidem 45 sex.

Item Brusoni de Trutman¹³³) pro exaccione 30 sex. Item eidem pro dampnis 30 sex. Super eo Henricus Drochowecz dedit sibi 20 sex. (Item Lipoldus burgravius Nouicastro circa sancti Galli anni etc. CCCC XIII dedit eidem 10 sex.; predicto Brusoni dedit dominus Nicolaus 30 sex. die sancte Agnetis anno etc. XIII° et sic habet totum.)^t

16. X. 1413
 21. I. 1414

Item Liczkoni de Sskworz pro exaccione 50 sex.
 Item eidem pro dampnis 16 sex. (Eidem Liczkoni Lypoldus Nouicastro circa sancti Galli anni XIII dedit 6 sex.; eidem dedit dominus Nicolaus 5 sex. die Agnetis. Anno etc. XIII° Lipoldus iterum dedit eidem 40 sex. et Drochowecz in Bossilecz dedit (dedit 15)^u) 15 sex.)^t

16. X. 1413

Item Erasimo de Wlachniowicz¹³⁴) pro exaccione 30 sex. (Lypoldus Nouicastro circa Galli anno XIII° dedit eidem 15 sex.)^s

16. X. 1413

Item eidem pro dampnis 16 sex. Eidem solutum est pro dampnis solum. (Predicto Erasimo dedit dominus Nicolaus 5 sex. die sancte Agnetis anno XIII°. Lipoldus iterum eidem Erasimo dedit 10 sex.; iam habet totum.)^t

21. I. 1414

Item Johanni de Brziesie¹³⁵) pro dampnis 18 sex. Et ille non dum est exaccionatus.
 Item eidem dedit Drochowecz tres tinas piscium de Zzar, facit in illo 3 sex. 15 gr. (Lypoldus dedit eidem circa festum Galli anno XIII° 5 sex. Iterum Lipoldus dedit eidem 10 sex.; iam habet totum.)^s

Item Hrochoni de Dudleb¹³⁶) pro exaccione 20 sex.
 (Eidem est totum solutum.)^t

Item eidem pro dampnis 28 sex.
 Item eidem pro dampnis 28 sex. (Eidem est totum solutum.)^t

fol. 7b

Item Hrzconi de Nezbowieticz¹³⁷) non dum exaccionatus. Item eidem pro dampnis 25 sex. (Eidem est totum solutum per siluam prope Wlstain.)^t

Item Odolenowy Widlak¹³⁸) pro dampnis 10 sex. (Solutum e silua totum.)^t

Item Herzmankoni de Hradek¹³⁹) pro dampnis 20 sex. (Solutum est sibi totum per Hermannum de Zrubek Anno etc. XIII°.)^t
 Summa premissorum 1 631 sex.

Item po teto summy s Lytwynem¹⁴⁰) umluveno jest za škody jeho aby dano bylo 55 sex., na tom jemu dano 30 sex. Od Jaroška¹⁴¹) tych peniez, yakoz plat kupil. (Temuš Jarošek dal tych peniez 10 kop.
 Item Thomas Bentar de piscina Prudnicz¹⁴²) dedit eidem 8 sex. anno XIII°.
 Item Thomas dedit eidem 7 sex. Anno XV° in quadragesima habet totum.)^r

17. II. 1415

Item Cztorio de Nezowicz¹⁴³) pro dampnis et equis 21 sex. (Eidem date sunt 10 sex. per Hermannum de Zrubek anno XIII° circa Galli. Item per eundem sunt sibi date 11 sex. anno etc. XIII° circa Galli; habet totum.)^t

1413
 16. X. 1414

Item Johanni Kus¹⁴⁴) pro exaccione procuratoris sui 25 sex. (Anno etc. XIII° et anno XV° solutum est totum in ratione facta feria VI^a die Conversionis sancti Pauli.)^r

25. I. 1415

Item Nicolao de Chotykow¹⁴⁵) filio Pabyankonis pro dampnis 60 sex. (Item anno etc. XIII° circa Philippi et Jacobi Johannes Kus recepit ab Ulrico notario de Muta 30 sex. domino Czenconi mutuatas per eundem Ulricum, quas dedit prefato Nicolao de Chotykow. Habet totum.)^t

1. V. 1414

(Virico de Nezwesticz¹⁴⁶) pro 100 sex.
 Alssoni de Pokoynicz¹⁴⁷) pro 530 sex.
 Mathie Wissnye pro 100 sex.
 Andree Burgrauio pro 200 sex. 46 sex.
 Jarossio creditur plus quam pro 480 sex.
 In bonis Sedliczan Bedrico de Chotyeticz in Dublewicz 4 sex. annui census.
 Przibikoni Kobiliczi¹⁴⁸) 5 sex. in Hramosst.
 Lenasskoni de Poczepicz¹⁴⁹) 5½ sex. annui census in Trzebnicz.¹⁵⁰)
 Smrczkoni et in Sobieslaw venditum est in bonis Chusnik annuatim 40 sex. census.
 In Passiek in Jahcine dicto (Czrnk)^u) Czrnohlaw¹⁵¹) 89 gr. 2 den. annui census pro 20 sex.
 In Chotowin Witha tenet census annuus 4 sex. 9 gr.
 Konyatye pro 105 sex.¹⁵¹)
 In Wlachnowicz pro 15 sex.
 Iudici in Altovado pro 136 sex. et — — —
 Summa 388 sex.

Cuidam Benessio pro 100 sex. in villa Zachod 10 sex. census.
 Cuidam Jacobo pro 100 et 10 sex. 11 sexagenarum census de camera in Przibenicz.
 Item Mathie Wissnye census annuus de camera 8 sexagenarum pro 80 sex.)^r

Textové poznámky

- a) Touž rukou, vrstva B.
- b) Omyl při opisování, škrtnuto.
- c) Doplněno záhy po napsání celého textu; vrstva A.
- d) Touž rukou, vrstva B.
- e) Položka mřežována.
- f) Touž rukou, vrstva C.
- g) Doplněno záhy po vepsání hlavní položky, téměř současně s vrstvou A.
- h) Touž rukou, vrstva B.
- i) Touž rukou, vrstva C.
- j) Touž rukou, vrstva B.
- k) Touž rukou, vrstva D.
- l) Doplněno velmi záhy po napsání celého textu, náleží tudíž ještě k vrstvě A.
- m) Touž rukou, vrstva D.
- n) Zápis mřežován.
- o) Touž rukou, vrstva D.
- p) Touž rukou, vrstva C.
- r) Touž rukou, vrstva D.
- s) Touž rukou, vrstva B.
- t) Touž rukou, vrstva C.
- u) Písařův omyl, ihned škrtnuto.
- v) Nad původní číslovkou CCXX nadepsána rukou základní vrstvy A korektura XL, ale XX nebylo škrtnuto.

II.

Soupis nedoplatků z poustek, ze soudních dávek a prominutých platů poddaných augustiniánského kláštera v Třeboni ve třech rentových termínech (sv. Havel 1418, sv. Jiří 1419 a sv. Havel 1419)

SOA Třeboň, f. TR, sign. IA 6 G beta 11, ff. 2 papírová, bez desek; lat., foliace moderní, paralelně moderní paginace.
f. 1^a : deperencie svatohavelského termínu 1418,
f. 1^b — 2^a: deperencie svatojiřského termínu 1419; v závěru sumář za všechny tři termíny,
f. 2^b : deperencie svatohavelského termínu 1419.

Celý soupis nedoplatků za tři účetní termíny byl opsán naráz klášterním písařem, resp. prokurátorem zběžnou gotickou kursivou nejspíše koncem roku 1419 z dílčích cedulí. Po zanesení všech utříděných položek byly provedeny dodatečně kontrolní mezisoučty a posléze na zbývajícím prázdném místě (na fol. 2^a) byl vepsán sumář všech tří účetních termínů. U tohoto dokumentu je třeba dodat, že tu je k dispozici vlastně druhý paleograficky autentický předhusitský doklad jinak známé účetní tradice treboňského kláštera.¹⁵² Z těchto důvodů je třeba také korigovat dosavadní atribuci tohoto textu do okruhu přímého rožmberského patrimonía.¹⁵³

V soupisu uváděné lokality (Branná, Břilice, Číměř, Domanín, Doňov, Dunajovice, Dvořec, Koclěřov, Kvasejovice, Lipnice, Mladošovice, Mýto, Pojbuky, Přehořov, Spolín, Šalmanovice, Vlachovice, Vracov) korespondují jen částečně s údaji urbáře z roku 1378.¹⁵⁴ Důvodem bylo poměrně pozdní připojení takových vsí, resp. důchodů z nich treboňskému klášteru¹⁵⁵ a potom ovšem i to, že klášterní urbář nebyl po roce 1378 doplňován. A to ani o zcela recentní přírůstky z let 1380 až 1384,¹⁵⁶ ačkoliv jejich běžnou evidenci klášterní prokurátoři prováděli ve výběrčích rejstřících, resp. soupisech nedoplatků.

Toto zjištění vede k určité komparaci s rodnickým urbářem z roku 1338, ve kterém lze pozorovat snahu aktualizovat příjmovou informační hodnotu vkládáním mnohdy nesourodých doplňků,¹⁵⁷ jejichž konečným základem bývá zpravidla listina. Tam pak byla evidována v klášterním kopiáři,¹⁵⁸ který v treboňském případě plně nahrazoval archiv originálních písemností.¹⁵⁹ Evidenční povahu urbáře pak zvýrazňoval i fakt, že ve vztahu k účtu měl urbář funkci katastru dávek a poplatků, tedy toho, co mělo být odevzdáno či plněno. Účet zachycoval naopak reálnou situaci, a to nikoliv v příjmových položkách, nýbrž ve výdajích a nedoplatcích. Tedy ve značné míře negativně, což bylo ve středověkých podmínkách operativnější i jednodušší a z početního hlediska také snazší. Je nutné ovšem dodat, že toto pravidlo platilo jen pokud šlo o peněžní účet. V období převažující peněžní formy renty byl ale pe-

něžní účet pravidelně se objevujícím typem hospodářských písemností.

Naznačená komparace a dochovaná písemná pozůstalost treboňského klášterního prokurátora z předhusitského období dovoluje uvést některé závěry hodnotícího a typologického rázu. Ukazuje se — a srovnání je možné i rozvinout na způsoby hospodářské evidence jiných církevních institucí — že urbáře měly funkci jen rámcovou (katastr renty), zatím co účty byly mnohem dynamičtější reflexí skutečného stavu. To nás vede k nastínění typologie účetního materiálu sensu stricto, který se, ač provenienčně různorodě, z předhusitské doby dochoval. Poměrně často se setkáváme s výběrčími rejstříky, kde se eviduje prostý fakt výběru či odevzdání renty (např. treboňský na svatohavelský termín 1383),¹⁶⁰ dále jsou to účty běžných vydání (materiálových, mzdových, kuchyňských aj.) a konečně soupisy (účty) nedoplatků, případně i příjmové účty za prodej dříví, ryb apod.¹⁶¹ Na vrcholu pak stojí účetní uzávěrka, srovnávající příjmový předpis (katastr) se skutečnými výdaji nebo nedoplatky formou výsledné kalkulace. S takovým účtem se však v treboňských písemnostech nesetkáváme. Jeho prototypem v zatím nejdokonaleji zachované podobě je novohradský purkrabský účet z let 1390—91, prozrazující v dochovaných fragmentech choustnických účtů z let 1375 a 1387¹⁶² soustavně pěstovanou účetní tradici v evidenční soustavě rožmberského velkostatku. Tu ostatně dokonale dokládá pramen č. I, uvedený shora.

Vrátíme-li se k soupisu nedoplatků (ib. č. II a následující č. III), je možné konstatovat, že jejich struktura vykazuje zřejmou zkušenost, plynoucí z opakování účetních operací a značně velký rozvoj písemné kultury. Projevuje se, mimo jiné, i v pravidelném členění rubrik: na prvním místě jsou uváděny poustky, potom soudní poplatky prominuté v daném účetním termínu a konečně nedoplatky rentovních povinností. V klášteru nejbližších vsích jsou příslušné položky rozváděny jmenovitě, u vzdálenějších lokalit naopak sumárně. Neuváděných vsí se zřejmě úlevy netýkaly (u č. II: Hrachoviště, Kojákovice, Miletín, Opatovice, Vranín a dvůr v Přesece), projevíly se však v termínu následném (viz č. III).

Souvislost textů č. II a č. III je však pozorovatelná nejen v obdobné technice zápisů, ale především v totožnosti písařské ruky, kterou lze také postihnout i v posledních zápisech prvního paleograficky autentického hospodářského rejstříku treboňských augustiniánů, totiž v rejstříku rozdělovaného sukna z let 1406—1414.¹⁶³ S ohledem na dosud zachované autentické texty je pak možné určit činnost jménem zatím neznámého klášterního písaře (prokurátora) lety 1407—1420.

Závěrem je třeba upozornit, že součty v rejstříku č. II jsou uváděny pravidelně v závěru jednotlivých účtovacích termínů, tj. vždy na konci stránky. Zápisy deperencií svatohavelského termínu 1419 byly však delší na fol. 2^b, proto se písař vrátil na dosud ne zcela

popсанé fol. 2^a a konečný součet nedoplatků tří termínů najdeme tam.

fol. 1a

Census s. Galli anni XVIII ⁱ .	
Nota que depereunt in iudicibus et in annonis ut supra.	
Primo deserta in Brzilicz ¹⁶⁴)	
Item ½ laneus	20 gr.
In Dwnaiowicz ¹⁶⁵) deserta	
Gregorius	17 gr. 1 den.
Sokol	25 gr. 5 den.
Hlawacz	17 gr. 1 den.
Welissek	34 gr. 2 den.
Summa istarum	1 sex. 54 gr. 2 den.
In Dworzecz ¹⁶⁶) Kawranek	13 gr. 1 den.
Spole ¹⁶⁷)	
desertum ½ laneum	14 gr.
Mika	28 gr.
Hodoline	14 gr.
Maress	14 gr.
Zwonecz	14 gr.
Toma	7 gr.
Mumla	10½ gr.
Polak	17½ gr.
Salmanowicz ¹⁶⁸)	
desertum orphanorum	34 gr.
Dwnow ¹⁶⁹)	3 sex. 2 den.
In Mutha ¹⁷⁰)	5 gr.
Quassieowicz ¹⁷¹)	2 sex.
Poybuk ¹⁷²)	57 gr.
Summa istarum	8 sex. 48 ^a) gr. 3 den.
Summa desertorum	10 sex. 42 gr. 5 den.
In iudicibus	
In Brzilicz	20 gr. 3 den.
In Dwnaw	25 gr. 5 den.
In Domanin ¹⁷³)	18 gr. 6 den.
In Branna ¹⁷⁴)	10 gr.
In Prziehorzow ¹⁷⁵)	51 gr.
In Lipnicz ¹⁷⁶)	15 gr.
Summa in iudicibus	2 sex. 21 gr.
Indulta istius census	
Brzilicz Cuncz	3 gr. 3 den.
Merkl de Koczlerzow ¹⁷⁷)	1 gr. 6 den.
Conda	8 gr.
Czymyerz ¹⁷⁸)	2 gr.
Zemliczka de Dworzecz ^b)	1 gr. 1 den.
Welek de Mladossowicz ¹⁷⁹)	4 gr.
Setele de Branna	14 gr.
Mikess Hoda	4½ den.
Quassieowicz	3 gr.
Wrczow ¹⁸⁰)	2 gr. 1 obol.
Wlachnowicz ¹⁸¹)	1 gr.
(Mikess	5 gr.) ^c
Summa istius	41 gr. 1 den.
Summa istius tocius medii anni, que depereunt	
	13 sex. 44 gr. 6 den.
Summa tocius integri anni XVIII ⁱ deperieniarum census	
s. Georgii et Galli ¹⁸²)	30 sex. 28 gr. 1 obolus.
Census s. Georgii anni XIX. Ista depereunt de eo:	
Primo in desertis in Brzilicz	
Lewonis ½ laneus	20 gr.

fol. 1b

In Dwnaiowicz deserta	
Gegolus	17 gr. 1 den.
Kwieton	25 gr. 5 den.
Sokol	25 gr. 5 den.
Hlawacz	17 gr. 1 den.
Welissek	34 gr. 2 den.
Summa istarum	2 sex. 20 gr.
In Dworzecz Kawra	13 gr. 1 den.
In Spole ½ laneum desertum	14 gr.
Mika	28 gr.
Hodonie	14 gr.
Maress	14 gr.
Zwonecz	14 gr.
Toma	7 gr.
Mumla	10½ gr.
Polak	17½ gr.
In Salmanowicz desertum	
Lizalkonis	24 gr. 2 den.
Summa istarum trium	2½ sex. 6 gr. 3 den.
(In Branna desertum Mika) ^c)	
Summa desertorum	4 sex. 56 gr. 3 den.
Que depereunt in iudicibus:	
In Brzilicz	20 gr. 3 den.
In Dwnaw	25 gr. 5 den.
In Domanin	18 gr. 6 den.
In Branna	10 gr.
In Prziehorzow	51 gr. Summa iudicium
In Lipnicz	15 gr. 2 sex. 21 gr. ^d)
In Quassieowicz	2 sex.
In Dwnow	3 sex. 55 gr. 2½ den.
In Poybuk	57 gr.
In Muta	15 gr.
Summa istius	9 sex. 28 gr. 2½ den.
Summa omnium desertorum	12 sex. 3 gr. 5½ den.
Ista depereunt in censu quia indulsa sunt:	
Mikess Hoda	4½ den.
Mossira de Koczlerzow	1 gr.
Conda	5½ den.
Starczek de Dworzecz	3 gr. 1 den.
Welek in Mladossowicz	2 gr.
Mikana in Branna	20 gr.
Siska	10 gr.
Hrzlebecz 1½ quartale	5 gr.
(Wacha) ^c) Watha	10 gr.
Ziezek	15 gr.
Summa istius	67 gr. 4 den.
In Lipnicz Samalka	9 gr. 1 den.
Bochnecz Petr	3 gr.
Wssakowa	10 gr. 1½ den.
In Salmanowicz	
Palazka vidua	6 gr. 2 den.
Maruska vidua	15 gr. 4 den.
Hudecz	6 gr.
Summa istarum duarum	50 gr. 1½ den.
Summa istarum	1 sex. 57 gr. 5½ den.
Summa istius tocius medii anni, que depereunt in censu, in iudicibus, desertis et indulso 16 sex. 22 gr. 4 den.	
(Summa istorum trium censuum, que depereunt in ipsi et hoc iudicibus, desertis et que indulsa sunt, et fit 46 sex. 50 gr. 3½ den.) ¹⁸³)	
Nota. Ista depereunt de censu s. Galli ani XIX ⁱ in iudicibus, desertis et in	

fol. 2a

fol. 2b

indulso. Primo de iudicibus:

In Brzilicz		
In iudice 1/2 laneus	20 gr.	3 den.
In Dwnaiowicz 3 quartalia	25 gr.	5 den.
In Domanin 1/2 laneus	18 gr.	6 den.
In Prziehorzow	51 gr.	
In Lipnicz	15 gr.	
In Branna	10 gr.	
Summa istius	2 sex.	21 gr.
In desertis in Brzilicz		
Lewonis filius 1/2 laneus	20 gr.	
In Dwnaiowicz		
Rziehowo 1/2 laneus	17 gr.	1 den.
Sokol 3 quartalia	25 gr.	5 den.
Hlawacz 1/2 laneus	17 gr.	1 den.
Welissek 1 laneus	34 gr.	2 den.
In Koczlerzow Marzik	15 gr.	
In Dworzecz Kawranek 1/2 laneus	13 gr.	1 den.
In Spole		
Medium laneum desertum	14 gr.	
Mika 1 laneus	28 gr.	
Hodonie 1/2 laneus	14 gr.	
Maress 1/2 laneus	14 gr.	
Zwonecz 1/2 laneus	14 gr.	
Tomanowa 1 quartale	7 gr.	
Mumla 1 1/2 quartale	10 1/2 gr.	
Polak 2 1/2 quartale	(20) ^c	17 1/2 gr.
In Domanin 1/2 laneus	18 gr.	6 den.
In Dwnow	2 sex.	23 gr. 2 den.
Summa istorum	7 sex.	[3] ^e gr. 4 den.
Indulsa eiusdem (anni) census: ^f		
In Dwnaw Quieton	2 gr.	5 den.
Wozka	6 1/2 gr.	
In Koczlerzow Corda		12 den.
In Dworzecz Starczek	3 gr.	1 den.
In Spole Flaska	5 1/2 gr.	
Mikess Hoda		
Paulus sutor		
(H) ^c Kresslink		
Testamentum Wenceslai de Muta 16 1/2 sex. ¹⁰⁴		
Quassieiowicze	2 sex.	
Poibuk	57 gr.	
In Branna Hanzlik	6 1/2 gr.	
Zepek stari	4 gr.	
Summa istius	20 sex.	3 gr. 1 1/2 den.
Summa istius tocius medii anni, que depereunt in iudicibus, desertis et in indulso et testamentis 29 sex. 27 gr. 5 1/2 den.		

Textové poznámky

- a) Oprava provedena přepsáním chybné číslovky, patrně XXX —
b) Napsáno jen Dwo. Obdobně zkracováno i jinde.
c) Škrtnuto.
d) Dopsáno po straně odstavce.
e) Nadepsáno nad rozmazanou a neznatelnou číslovkou.
f) Slovo „census“ nadepsáno nad škrtnutými „anni“.

III.

Soupis nedoplatků z poustek, ze soudních dávek a prominutých platů poddaných augustiniánského kláštera v Třeboni ve dvou rentových termínech (sv. Jiří 1420, sv. Havel 1420)

SOA Třeboň, f. TR, sign. IA 6 G beta 11, ff. 4 papírová, bez desek; foliace moderní, zároveň i moderní paginace, navazující kontinuálně na č. II.

f. 1^a — 2^b: deperencie svatojiřského termínu 1420,
f. 3^a — 4^a: deperencie svatohavelského termínu 1420 a závěrečný součet pro oba termíny roku 1420.

V archivním uložení byla právem pokládána souvislost č. II. a III. za logickou, což bylo zřejmě vyjádřeno i průběžnou paginací obou soupisů. Vnější i vnitřní rozbor pramene (srov. u č. II) tuto souvislost potvrzuje.

Text soupisu je psán jednou písařskou rukou, která je — jak již doloženo — totožná s rukou č. II. Ačkoliv soupis je opisem z dílčích cedulí, zaznamenával písař mezisoučty i konečné sumáře nedoplatků na základě vlastních dodatečných propočtů. Proto lze také pozorovat v textu nejen četné korektury číselných údajů, ale i úpravy některých položek ve snaze text aktualizovat. K přepisu došlo asi koncem roku 1420.

Vzhledem k prokázaným souvislostem obou textů lze věnovat jistou pozornost i historické interpretaci dochovaných číselných údajů v sumářích, a to v celém exponovaném období let 1418 až 1420 (tj. u č. II a III-ib.), neboť v č. II je dochována sumární zpráva o nedoplatcích svatojiřského termínu roku 1418. Srovnání nedoplatků z třeboňského klášterství vykazuje pak pro jednotlivé termíny tento vývoj:

1418	— sv. Jiří	— 16 kop 44 gr.	1 obol
	sv. Havel	— 13 „ 44 „ 6	den.
1419	— sv. Jiří	— 16 „ 22 „ 4	„
	sv. Havel	— 29 „ 27 „ 5 1/2	„
1420	— sv. Jiří	— 55 „ 29 „ 6 1/2	„
	sv. Havel	— 48 „ 6 „ 4 1/2	„

Třebaže jde o krátký úsek, projevuje se tu jistý vývoj vzestupu nedoplatků. Protože pak můžeme využít i sumářů jednotlivých rubrik v příslušných výběrčích termínech, naskýtá se možnost postihnout detailnější bližší okolnosti kvantitativního růstu. Nejstabilnější číselné údaje vykazuje rubrika soudních poplatků, která vykazuje v jednotlivých termínech vesměs hodnoty kolem 2 1/2 kopy gr. V rubrice poustek (deserta) lze pozorovat naopak kolísavý vývoj:

1418	— sv. Havel	— 10 kop 42 gr.	5	den.	
1419	— sv. Jiří	— 4 „ 56 „	3	„	
	sv. Havel	— 7 „ 3 „	4	„	
1420	— sv. Jiří	— 5 „ 52 „	7	„	
	sv. Havel	— 5 „ 28 „	1½	„	(vypáleno)
		6 „ 6 „	3½	„	(opuštěno)

1420 — sv. Havel — 11 „ 34 „ 5 „ celkem 1420
Tento vývoj směřoval k výraznějšímu zvýšení v létě a v časném podzimu roku 1420, a to nepochybně v důsledku zahájení vojenských operací v jižních Čechách. Rubrika odpuštěných platů (indulsa) vykazuje naopak tendenci zdánlivě klesající. To je logické vzhledem ke stoupání částek v oddílu poustek, ale především proto, že v obou termínech roku 1420 přistupuje další rubrika, vyjádřená na fol. 2^b stručně: „Ista depereunt, quia non sunt recepta“. Nedošlo tedy k zaplacení, protože to nebylo ze subjektivních či objektivních důvodů možné. Přitom v těchto oddílech přicházejí daleko největší částky (39 kop 43 gr. 5 den. k sv. Jiří a 32 kop 29 gr. 2½ den. ke sv. Havlu 1420). Lze tedy konstatovat, že důvod spočíval v propuknutí revolučních bojů.

fol. 1a

Nota que de censu s. Georgii anni XXⁱ depereunt, ista et hec in desertis, iudicibus et indulto.
Et primo in (indultis)^a) ciuitate deperit (integer census et facit 9 sex. 9 gr. 3½ den.)^a)
In Brzilicz indulta
Clancz 3 gr.
Mika Kassl 8 gr. 3 den.
Jakl Dyer 3 den.
Martinus 6 gr. 1 den.
Ffridl 2 den.
Derb 2 gr.
Kwncz 3 gr.
Summa istius 23 gr. 2 den.^b)
In Dwnaiowicz indulta
Blahut sutor 8 gr.
Quieton 5½ den.
Muzik 5 gr. 5 den.
Jacub 1 gr. 2 den.
Pecha 5 gr. 5 den.
Girzik 3 gr. 1 den.
Przhoda 3½ den.
Dwchon Resl 9 gr. 1 den.
Tomecz 12 den.
Petrus Panek 6 gr. 3 den.
Makwta 10 gr. 5 den.
Summa istius 53 gr. 1 den.^b)
In Neplachow¹⁸⁰) indwltla
Nahlkowe 35 gr. 5 den.
Cztibor 10 gr. 2½ den.
Wenceslaus 16 gr.
Pywolustyek 10 gr. 5 den.
Faber 11 gr. 1½ den.
Parkoss 10 gr.
Summa istius 1½ sex. 4 gr.^b)
Koczlerzow

Pessek	5 gr. 1 den.
Nemecz	1 gr. 1 den.
Petrus	5 gr.
Blazek	4 gr. 5½ den.
Corda	9 gr. 5½ den.
Polodne	2 gr. 5½ den.
Summa istius 28 gr. 5 den. ^b)	
In Miletin ¹⁸⁷) indulta	
Hostikonisa	2 gr. 2 den.
Jan Hostik	12 gr.
Quieton	1 gr. 4½ den.
Item 8 gr. quia ceram dotaret.	
Summa istitus 23 gr. 6½ den. ^b)	
In Dworzecz	
Gilek	2 den.
Zemliczkowa	6 den.
Friczek	1 den.
Cuba	2 den.
Beneda	6 gr.
Starczek	3 gr. 1 den.
Konierzowa	11 gr. 5 den.
Wanek	2 gr.
Summa istius 24 gr. 3 den. ^c)	
In Domanin	
Blahut	2 gr. 6 den.
Pienicze	6 den.
Jan Nnimecz	1 den.
Summa istius 3 gr. 6 den. ^b)	
Branna	
Mikana	4 gr.
Setoie	10 gr.
Zyezek	10 gr.
Wacha	10 gr.
Summa istius 34 gr. ^b)	
Nedikowa	2 gr.
Smrtel	7 gr.
Paulus sutor	5 gr.
Mikess Hoda	4½ den.
Summa 14 gr. 4½ den. ^b)	
In Wracow	6 gr.
In Radun ¹⁸⁸)	
In Czimirz	
Petrus in curia	4 gr. 4 den.
Petrus Hophstostar	1 gr.
Summa istius 5 gr. 4 den. ^b)	
Summa omnium indultorum de censu sancti Georgii et facit summam (2 sex. 3 gr. 4 den.) ^c) 4 sex. 57 gr. 4 den. ^b)	
Item de eodem censu in desertis.	
Primo in Brzilicz	
Gregorius ½ laneus	17 gr. 1 den.
Sokol 3 quartalia	25 gr. 5 den.
Hlawacz ½ laneus	17 gr. 1 den.
Dwchon Resl 1 quartale	8 gr. 4 den.
Welissek 1 laneus	34 gr. 2 den.
In Neplachow	22 gr.
In Dworzecz Kawranek	13 gr. 1 den.
Summa istius 2½ sex. 8 gr. 3 den. ^b)	
In Spole	
Primo ½ laneum desertum	14 gr.
Mika 1 laneus	28 gr.
Hodonie ½ laneus	14 gr.

fol. 1b

fol. 2a

Meress 1/2 laneus	14 gr.
Zwonecz 1/2 laneus	14 gr.
Nowak 1 quartale	7 gr.
Tomanowa 1 quartale	7 gr.
Mumla 1 1/2 quartalis	10 1/2 gr.
Polak 2 1/2 quartalis	17 1/2 gr.
Jan Zagiecz 1 quartale	7 gr.
Summa istius 2 sex. 13 gr. ^{b)}	
(In Domanin 1/2 laneus 18 gr. 6 den.) ^{a)}	
In Branna Lipko 1/2 laneus	20 gr.
In Czimirz Nikl	14 gr. 1 obolus
Salmanowicz Lisalonis	24 gr. 2 den.
Bochneck	9 gr. 5 den.
In Lipnicz Samalonis	9 gr. 1 den.
In Hrachowisst ¹⁸⁹⁾ Rohlik	14 gr.
Summa istorum 1 1/2 sex. 20 gr. 1 1/2 obol. ^{c)}	
Summa omnium desertorum 5 1/2 sex. 22 gr. (4 1/2) 7 den. ^{c)}	
Ista depereunt in iudicibus.	
In Brzilicz	20 gr. 3 den.
In Dwnaiowicz	25 gr. 5 den.
In Domanin	18 gr. 6 den.
In Branna	10 gr.
In Lipnicz	20 gr.
In Prziehorzow	51 gr.
Summa istorum omnium iudicionum 2 sex. 26 gr.	
Ista depereunt, quia non sunt recepta:	
Primo in ciuitate ¹⁹⁰⁾	9 sex. 9 gr. 2 1/2 den.
In Radmirow ¹⁹¹⁾	1 sex. 2 gr. 1 obol.
Prziehorzow	5 sex. 1 obol.
Quassieowiczen	2 sex. (nostre sexagene) ^{d)}
Dwnow	6 sex. 2 gr. 3 den.
Testamentum Wenceslai de Mutha 16 1/2 sex.	
Summa istorum 39 sex. 43 gr. 5 den. ^{b)}	
Summa omnium istarum deprienciarum, que depereunt in iudicibus, desertis et indulto et facit summam 55 sex. 29 gr. 6 1/2 den. et hoc in medio anni preter quasdam 2 sex. et Poybuk. ^{b)}	
De censu sancti Galli anni ut supra que depereunt. Et primo in indulto:	
In ciuitate. Primo Martinus pisto[r] 1 quartale	9 gr. 5 den.
In Brzilicz: Schephl	1 den.
Mikess Pawr 1 1/2 quartalis	15 gr. 2 den.
Swik 2 1/2 quartalis ^{e)}	
In Dwnaiowicz: Mara	5 gr. 5 den.
Kwkol	8 gr.
Troianowa	11 gr. 3 den.
Girzik	5 gr. 1 den.
Przhoda	5 gr. 3 den.
Salek	5 gr. 1 den.
Blahut	1 den.
Petrus Panek	2 gr. 3 den.
Summa istorum 53 gr. 2 den. ^{b)}	
In Koczlerzow: Pessek	1 obol.
Martin	1 den.
Friczek	2 gr. 5 den.
Corda	3 gr. 5 den.
Cuba	1 obol.
J[a]n Wlach	1 den.
Miletin: Quieton	3 gr. 3 den.
Sloweniczkowa	1 1/2 den.
Jan Hostik	2 gr.
Dworzicz: Wanek	4 1/2 den.
Zemliczkowa	2 gr. 1 den.

fol. 2b

fol. 3a

Molendinator	2 gr. 5 den.
Spole: Flaska	4 gr.
In Neplachow Poskoui	20 gr.
In Wrczow	3 gr.
Summa istorum (46 gr. 2 den.) 46 gr. 2 den. ^{c)}	
Summa omnium istorum indultorum 1 1/2 sex. (14) 9 gr. 4 den. ^{c)}	
In iudicibus ista depereunt in omnibus 2 sex. 26 gr.	
Item ista depereunt de eodem censu et primo in exustis:	
In Brzilicz	
Mikess Pawr 1 1/2 quartalis	15 gr. 2 den.
Swik 2 1/2 quartalis	25 gr. 4 den.
Mika Ocass 3 quartalia	30 gr. 4 1/2 den.
Jak Dyer 1/2 laneus	20 gr. 3 den.
Beness 1/2 laneus	20 gr. 3 den.
Hanzil Czona 1/2 laneus	20 gr.
Jak Poril 3 quartalia	30 gr. 3 den.
Mikess 1/2 laneus	20 gr.
Martin 1/2 laneus	20 gr.
Fenczl Peczolt 3 quartalia	30 gr.
Pessl Kec 1/2 laneus	20 gr.
In Domanin	
Blahut 1/2 laneus	18 gr. 6 den.
Wrabecz 1/2 laneus	18 gr. 6 den.
Semenech 1/2 laneus	18 gr. 6 den.
Pecha 1/2 laneus	18 gr. 6 den.
Summa istarum 5 sex. 28 gr. 1 1/2 den. ^{b)}	
Testamentum Wenceslai de Mutha 16 1/2 sex.	
Dwnow	7 sex. 41 gr. 2 den.
In Quasse[iowicz]	2 sex. 16 gr. (due non computo) ^{f)}
Prziehorzow	5 sex. (50 1/2 gr.)
Radmirow	1 sex. 2 gr. 1 obol.
Summa ¹⁹²⁾ istarum 32 sex. 29 gr. 2 1/2 den. ^{b)}	
Deserta illius medii anni:	
In Brzilicz	
Lewonis 1/2 laneus	20 gr. 3 den.
In Dwnaiowicz deserta	
Gregorius 1/2 laneus	17 gr. 1 den.
Sokol 3 quartalia	25 gr. 5 den.
Hlawacz 1/2 laneus	17 gr. 1 den.
Dwchon Resl 1 quartale	8 gr. 4 den.
Welissek 1 laneus	34 gr. 2 den.
In Dworzicz	
Kawranek 1/2 laneus	16 gr. 1 den.
Summa istorum 2 sex. 19 gr. 3 den. ^{b)}	
In Salmanowicz	
Lisalonis	24 gr. 2 den.
Bochneck	9 gr. 5 den.
In Lipnitz	
Samalonis	9 gr. 1 den.
In Hrachowisst] Rohlik	14 gr.
Summa istarum 57 gr. 1 den. ^{b)}	
In Spole deserta	
Medium laneum	14 gr.
Mika 1 laneus	28 gr.
Hodonie 1/2 laneus	14 gr.
Mares 1/2 laneus	14 gr.
Zwonecz 1/2 laneus	14 gr.
Jan Nowak 1 quartale	7 gr.
Mumla 1 1/2 quartalis	10 1/2 gr.
Polak 2 1/2 quartalis	17 1/2 gr.
Zagieczek 1 quartale	7 gr.

fol. 3b

fol. 4a

Summa istius 2 sex. 13 gr.^{b)}
 In (Domanin 1 quartale 9 gr. 3 den.)^{s)}
 In Branna Lipko 20 gr.
 In Czimerz Nikl 14 gr. 1 obol.
 Summa istarum 34 gr. 1 obol.
 Summa omnium desrtorum istius medii anni 6 sex. 6 gr. 3½ den.
 Summa omniumistarum deperenciarum et hoc in iudicibus, indultis et de-
 sertis et facit summan 48 sex. 6 gr. (2 den.) (6½ den.) 4½ den.^{c)}
 Summa integra anni XXⁱ et facit summan (100 sex. 11 gr. 1 den.)
 (99 sex. 4 gr. 2 den.) 103 sex. 36 gr. 4 den.^{c)}¹⁹⁵⁾
 [vacuum]

fol. 4b

Textové poznámky

- a) Škrtnuto hned po napsání.
 b) Součet proveden až po vepsání všech položek v rejstříku.
 c) Výsledná suma dvakrát korigována výrazným přepsáním.
 d) Připsáno před součtem.
 e) Velmi vybledlé, až neznatelné písmo.
 f) Dodatečný přípis, mžežován.
 s) Škrtnuto jednou slabou čarou.

IV.

Purkrabský účet panství Příběnice a Příběničky,
 svatohavelský termín 1421

SOA Třeboň, f. TŘ sign. I.A 6 G beta 11, původně 16 ff., papír
 (prázdná 2^a, 5^a, 6^b, 7^a, 8^b, 9^a, 16^a; vytržena: 3, 10, 11, 15),
 foliace moderní, 115 × 304 mm, lat.

- f. 1^a — 2^a: Příjmy z částí vsí panství Příběnice,
 4^a — 4^b: Příjmy z částí vsí panství Příběničky,
 5^b — 6^a: Příjmy z částí vsí panství Příběnice,
 7^b — 8^a: Příjmy z částí vsí panství Příběničky,
 9^b : Příjmy ze vsí bukovského panství Vlastiboř, Svinky
 a ze vsí tzv. Nedvědického újezdu louňovického kláš-
 tera,
 12^a—14^b: Výdaje písaře Matěje,
 16^b : Sumář příjmů.

Když přešlo 13. listopadu 1420 správní centrum rožmberských
 panství Příběnic a Příběniček do rukou husitského Tábora, byla
 převedena správa větší části zbývajících rožmberských vsí obou
 panství na hrad Choustník. K nim pak byly připojeny severnější vsi
 rožmberského panství Bukovsko a celý Nedvědický újezd louňo-
 vického kláštera. Byl to zřejmě provizorní stav, a třebaže vědomí
 individuality příběnických panství trvalo až do třicátých let 15.
 století, změnilo se jejich správní ústředí už během druhé dekady
 několikrát. Z Choustníku bylo přeneseno patrně už v průběhu roku
 1422 na Bechyni, patřící Hynku z Lažan,¹⁹⁴⁾ kde zůstalo s krátkou
 přestávkou v roce 1427¹⁹⁵⁾ až do dobytí Bechyně Táborem v říjnu
 1428.¹⁹⁶⁾ Potom se stala správním střediskem Třeboň, kterou vystří-
 dal na počátku čtyřicátých let opět Choustník.¹⁹⁷⁾

Výrazným odrazem situace, vzniknuvší povstáním husitského Tá-

bora v roce 1420, je i purkrabský účet obou příběnických panství,
 který byl sestaven koncem roku 1421, přesněji po 11. listopadu
 1421.

Od známého novohradského účtu purkrabiho Zubka z let
 1390—1391 se druhý dochovaný celkový účet odlišuje spíše jen
 kvantitativně, neboť ve svém základním schématu je zcela totožný.
 Postrádá ovšem jeho účetní důslednost v tom, že sice registruje
 příjmovou část sumářem (f. 14^b, 16^b), ale nikde neshrnuje část
 výdajovou, která je však ve všech jednotlivých rubrikách sečtena,
 a tedy ke kalkulaci připravena. Učiní-li se za písaře Matěje chy-
 bějící závěrečná kalkulace, zjistí se, že příjmy představovaly část-
 ku 84 kop 20 gr. a vydání pak jen 61 kop 45 gr. Účet byl tedy
 zůstatkem 22 kop 35 gr. aktivní. K vlastnímu textu je třeba dodat,
 že písař byl zřejmě zběhlý v sestavování účetních písemností, což
 se zřetelně projevilo jak v přehlednosti a součtové důslednosti
 rubrik, tak i v běžném a v kontextu ovšem gramaticky nepatřičném
 užívání zkratky dt (dedit) v oddílu výdajů. V rozvedené podobě
 jsou v edici uvedeny bez zvláštního vyznačení. K celé uzávěrce
 příjmů došlo nejspíše až po 20. lednu 1422 a lze tudíž předpoklá-
 dat, že k přijímání peněžních úroků na Choustníku docházelo po-
 stupně v mezidobí od 11. listopadu 1421 až do 20. ledna 1422.

Po zkušenostech s výběrem havelského úroku 1421 se pak zřejmě
 zjistilo, jaké nevýhody především vzdálenost přináší při kontaktu
 se sběrnou oblastí, kdy navíc choustnické centrum od Příběnicka
 odděloval husitský Tábor. Proto se hledala náhrada a asi už v první
 polovině roku 1422 došlo k transferu někdejšího příběnického per-
 sonálu z Choustníka do Bechyně.

Ve srovnání s všemi následnými účty představuje tento počet
 písaře Matěje vlastně poslední doklad účetního typu purkrabské-
 ho účtu, který známe z účtu novohradského v úplnosti a ze zlomků
 choustnických účtů. Už tady doznává změny vlivem probíhající
 situace především příjmová část, která obráží skutečnost tím, že
 není předpisem, ale reflektuje veškerou neurčitost vybírané renty
 v kvantitativním slova smyslu. Takové „zrealističtění“ účtu se po-
 tom stalo běžné.

Census^{a)} a Przibenicz collectus in castro Chusnik anno etc. XXI° s. Martini.
 Census s. Galli anni ut supra.

Ad maius castrum ville

Malssicze:¹⁹⁸⁾ Kugik cum Kaderzawcone dedit 32 gr. Crux dedit a communitate
 44½ gr.

Dobrzyowicze:¹⁹⁹⁾ Petrus siluanus dedit a communitate 2½ sex.

Lhota lapidea:²⁰⁰⁾ Coina siluanus 32 gr., Michalek 32 gr., Mach 32 gr., Synek
 12 gr.

Petrus molendinator in Struha duplicem censum dedit per willanum 30 gr.^{b)}

Zahradka:²⁰¹⁾ Petrus iudex. a communitate dedit 1 sex. Idem iudex 80 gr.

Beczicze:²⁰²⁾ Michalek iudex a communitate dedit 27 gr.

Marssow:²⁰³⁾ Petr Kosstyal 55 gr., Maress 55 gr., Ffenczl 30 gr., Waczlaw 27 gr.
 3 den., Jacub 55 gr., Jan 27 gr.

Lom:²⁰⁴⁾ Petr iudex a communitate dedit 2 sex. 2 gr.

Lybieyowicze:²⁰⁵⁾ Kuklik 1 sex. 8 den., Martin iudex 1 sex. 8 den., Wydra 12 gr.
 3 den., Pazdera 5 gr., (Kristan 4½ gr., Kubecz 4 gr., Nowak Petr 4 gr.,

fol. 1a
 11. XI.
 1421

fol. 1b

Wanyek 4 gr.)^c).
 Trzebelicze:²⁰⁶) Jessco Uhlerz 22 gr., Jech judex a communitate dedit 110 gr.
 Slapy:²⁰⁷) Ffenczl et Hanek 44 gr., Kubecz 40 gr., Martin 20 gr.
 Radymowicze:²⁰⁸) Jechut 5 gr., Czrnka 15 gr., Mikulass 10 gr., sutor 10 gr.,
 Michal 20 gr., Ondrezy 20 gr., Martin faber 20 gr., Mikess 8 gr., Otk
 siluanus 20 gr.
 Ohora:²⁰⁹) Petrus judex a communitate dedit 2 sex. 2 gr., Welissek 24 gr.
 Zhorz:²¹⁰) Jan judex a communitate dedit 110 gr.
 Dudow:²¹¹) Mica 15 gr., Gyra 20 gr., Ffridl 26 gr., Jarek 15 gr., Oness 25 gr.
 Czrnkow:²¹²) Pawel judex a communitate dedit 36 gr.
 28 sex. 33 gr. hal.
 [vacuum]
 [exscissum]
 Castri minoris ville
 Krzyda:²¹³) Michal judex pro se triplicem censum dedit 2½ sex. et 9 gr.
 Rzepcze:²¹⁴) Ondrzei Lysek a communitate dedit 3 sex. 12 gr.
 Hodussin:²¹⁵) Dulecz a communitate dedit 1 sex.
 Stadlicze:²¹⁶) Sluzek et Swach dederunt a communitate 84 gr., Swach dedit
 40 gr., Kuba 16 gr., Sluzek 40 gr.
 Podborz:²¹⁷) Bohumil siluanus 24 gr.^d)
 Slawnowicze:²¹⁸) Waczlaw 20 gr., Petr Potal 40 gr., Mikulass 40 gr.
 [9]^e) 10 sex. 5 gr.
 [vacuum]
 Sepekow:²¹⁹) Jecha 55 gr., Welik Neuzil 51 gr., Johanek sutor 8½ gr., Jan
 15 gr., Maress judex de molendino 15 gr., Kozka 15 gr., Calm 16 gr.
 Zalssie:²²⁰) Pytka 27 gr. 4½ den., Ffena 55 gr. 2 den., Ondra 73 gr. 5 den.,
 Moras 37 gr. 6 den., Peza 45 gr.
 Drzkrayow:²²¹) Klepais dedit (65 gr., idem alterum censum 65 gr., 4 gr.)^f)
 duplicem censum 2 sex. 9 gr. Item Ssandra judex dedit a communitate et
 a se 4½ sex. 1 gr.
 Prziessiecznicze:²²²) Jan siluanus et Petr dederunt a communitate 2 sex. 6 gr.
 Bozeticze:²²³) Ondrassek dedit de 1½ laneo 43 gr.
 [20 sex. 24 gr.]^g)
 16 sex. 24 gr.
 [vacuum]
 [vacuum]
 Gystebnicze:²²⁴) opidum per Johannem clericum dedit 3 sex. 28 gr. 6 den. Item
 per Tomczonem figulum 67½ gr., per gart[i]onem Tomczonis 8 gr., Bacho-
 rus^h) dedit 30 (!) gr. Item per clericum Biceps (1½ sex.) 2 sex. 11 gr.
 4½ den.
 Faderzow:²²⁵) Henrich de 2 Janeis dedit 72 gr. 5 den., Gylek 36 gr. 5½ den.,
 Przibik 36 gr. 5½ den., Petr siluanus 16 gr. 3 den., Pawel 36 gr. 5½ den.
 Nyhonyn:²²⁶) Wach siluanus dedit 13 gr., Mach dedit 35½ gr.
 Mazelow:²²⁷) dedit Jan Petruzak a communitate 2 sex. et 24 gr. adhuc Marzek
 de laneo 36 gr.ⁱ)
 13 sex. 48 gr.
 [vacuum]
 [vacuum]
 Wlastiborz:²²⁸) et Swynka dederunt per purgraulum 6½ sex. 4 gr. Idem per
 Jenissium judicem 2½ sex. cum 4 gr.
 (Dobronyecz:²²⁹) villa prepositi Tinensis dedit per Mathiam notarium 5 sex. 14 gr.
 Nicolaus Dobroniczki pert — — —)j)
 Prepositi Lunowicensis
 Debrnyk villa:²³⁰) Velik judex a communitate dedit 1 sex. 44 gr. Idem dedit
 28 gr.
 Wesce villa:²³¹) Witha judex dedit 46 gr. Idem 20 gr.
 Zaluzie villa:^{231a}) Svach dedit 34 gr. 6 [den.], Girzik 2 gr. tantum, Gindra 2 gr.,
 Waczlaw 3 gr.
 Mokrze villa:²³²) Petr dedit a communitate 1 sex. minus den., idem 23 gr. per
 Michaellem.

fol. 2a

fol. 2b
fol. 3a, b

fol. 4a

fol. 4b

fol. 5a

fol. 5b

fol. 6a

fol. 6b

fol. 7a

fol. 7b

fol. 8a

fol. 8b

fol. 9a

fol. 9b

Wlastiborz:²³³) dedit 57 gr. a communitate. Matiei 3 gr. 6 den.
 15½ sex. 1 gr. 1 den.

Summa omnium perceptorum 84 sex. 20 gr.

Distributa premissorum

Sabbato in vigilia sancti Andree apostoli, domino existente in Chusnyk dedit
 20 sex.;²³⁴) dominus Johannes notarius²³⁵) percepit.

Feria 5^a ante s. Thome apostoli Andree burgrauio²³⁶) de Hradku census 1 sex.;
 Wilhelmo²³⁷) purgrauio 1 sex.

Feria 3^a post Nativitatem Christi vertente purgrauio equitanti eorum — 40 gr.^k)
 [cum clientibus.]

Mathie notarii distributa super impensis

Feria secunda post s. Katharine 2 sex.

Feria 5^a sequenti Mathie 1½ sex. et dedit Tome de Mlin²³⁸) ad forum in
 Czrnyecz.³²⁹)

Item feria 3^a sequenti 2 sex.

Feria secunda post Andree ad forum in Sobieslaw²⁴⁰) eidem 1½ sex.

Feria 3^a sequenti eidem 100 gr.

Feria 5^a sequenti ad forum in Czrnyecz 1½ sex.

Carnifici Ssibalon pro panno 23 gr.

Feria 6^a ante s. Nicolai eidem ½ sex.

Dominica post s. Lucie eidem 1½ sex. super impensis.

Feria secunda sequenti super impensis 1½ sex.

Feria 5^a ante s. Thome apostoli notario super avena et aliis necessariis in
 Czrnyecz 3 sex.

Feria secunda post s. Thome apostoli notario super necessariis 1½ sex.

Feria 3^a sequenti in Desstnam²⁴¹) ad forum per Petrum sartorem 1 sex.

Feria 4^a in largo die eidem ½ sex.

Dominica Innocentium per Sokolonem super avena ½ sex.

Item concessit notarius carnifici dedit 28 gr.

Feria 3^a post Innocentium ad forum in Desstnam 43 gr. Sokoloni.^k)

Dominica ante Epiphaniam notario [70] 81 gr.

Dominica ante Epiphaniam notario 1 sex.

Feria 3^a die Epiphaniæ notario dedit [70] 81 gr.

Feria 4^a sequenti eidem ad forum 2 sex. in Czrnyecz.

Feria 5^a sequenti eidem ad forum 1½ sex. 8 gr.

27½ sex. 13 gr.

Super brazeis distributa

Circa s. Elizabeth Thome de Mlin²³⁸) super brazeis 1 sex.

Sabbato die s. Nicolai per Sokolonem in Czrnyecz super brazeis 2 sex. Mi-
 chalconi et Zumramo.^l)

Item Pulczoni de Czrnyecz pro 30 tinis brazei dedit 77 gr.

Feria 5^a ante s. Lucie in Czrnyecz super brazeis 2 sex. Johanni sartori.

Feria 5^a ante s. Thome pro duobus brazeis in Sobieslaw per Vlam 3 sex. et 8 gr.

Sabbato die s. Johannis Evangeliste in Czrnyecz inquilino Porzinskeho 1 sex.
 6 gr.

Feria secunda post Nativitatem Christi in Sobieslaw per Vlam pro 2 brazeis
 2 sex. 47 gr.

13 sex. 18 gr.

Super siligine distributa

Feria 3^a die s. Katharine in Czrnyecz de mandato purgrauii 4 sex.

Item Marco judici de Wlczewsy²⁴²) super siligine dedit 2 sex.

6 sex.

Super bobus ad coquinam

Feria 6^a ante s. Nicolai pro quinque bobus in Radimam²⁴³) 4 sex. et 5 gr.

Dominica post s. Nicolai in Kagotin²⁴⁴) pro quatuor bobus 2 sex. 16 gr.^k)

Feria 6^a die s. Steffani pro tribus vaccis in Mnychu²⁴⁵) 72 gr.

7½ sex. 12 gr.

[exscissa] fol. 10 et 41

fol. 12a
29. XI.
1421

18. XII.

30. XI.

26. XI.

1421

27. XI.

1. XII.

2. XII.

4. XII.

fol. 12b

5. XII.

14. XII.

15. XII.

18. XII.

22. XII.

23. XII.

24. XII.

28. XII.

30. XII.

4. I.

1422

6. I.

7. I.

8. I.

fol. 13a

19. XI.

1421

6. XII.

11. XII.

18. XII.

27. XII.

30. XII.

fol. 13b

25. XI.

1421

fol. 14a

5. XII.

1421

7. XII.

26. XII.

fol. 14b
9. XII.
1421
19. XII.

fol. 15
fol. 16a
fol. 16b
20. I.
1422

Super porcis
Feria 3^a post s. Nicolai in Nowam domum²⁴⁶) pro 14 porcis 4 sex. et 26 gr.
Item in Przedborz²⁴⁷) pro tribus porcis dedit 43 gr.^m)
Feria 6^a ante s. Thome apostoli pro 8 porcis dedit 113 gr. in Nova domo.
7 sex. 2 gr.
84 sex. 20 gr.
[excissum]
[vacuum]
Feria 3^a in s. Fabiani et Sebastiani summa perceptorum 84 sex. 20 gr.ⁿ)

Textové poznámky

- a) Nad řádkou při horním okraji rejstříkového listu stejnou rukou připsáno „ipse Wilhelmus Chu— —“
- b) Silně vybledlý text.
- c) Připsáno týmž písařem dodatečně.
- d) Slova „Bohumil silvanus 24 gr.“ písař zarámoval perem.
- e) Nadepsáno a jako omyl škrtnuto.
- f) Škrtnuto hned po napsání.
- g) Chybný součet škrtnut.
- h) Jméno přepsáno přes původně jiné; patrně jen koncové písmeny — —wu.
- i) Psáno týmž písařem, ale velmi zběžně.
- j) Zápís škrtnut.
- k) Celá položka psána velmi řídkým inkoustem.
- l) Psáno mezi řádky.
- m) Koncová číslice III přepsána přes chybný údaj.
- n) Psáno až ve spodní části fol. 16^b.

V.

- a) Soupis farních desátků ke kostelům na panství Příběnice a Příběničky z let 1421—1422.
- b) Ovesní rejstřík příběnického panství z roku 1423.

SOA Třeboň, f. TŘ sign. I.A 3 K alfa 55 n, ff. 10, papír, foliace moderní, 110 × 300 mm, lat.

- f. 1^a — 4^a: Soupis zadržených farních desátků, vybraných r. 1421,
4^b — 8^a: Soupis zadržených farních desátků, vybraných r. 1422,
8^b : prázdné,
9^a — 10^a: Ovesní rejstřík panství Příběnice z r. 1423,
10^b : prázdné.

Celý rejstřík je psán z největší části jednou písařskou rukou, kterou lze postihnout také v textu č. IV. To nám dovoluje spatřovat v jeho sestavovateli opět písaře Matěje. Rukopis nevznikl najednou, ale byl nepochybně psán ve dvou rozdílných obdobích. Soupisy příjmu desátkových platů obilí (f. 1^a—8^a) z let 1421 a 1422 jsou zřejmě opisem, provedeným naráz nejspíše až počátkem roku 1423, kdy se již správní centrum přesunulo do Bechyně. Ovesní rejstřík příběnického panství vznikl pak graficky ještě v roce 1423 rovněž prací notáře Matěje, ovšem zběžnějším rukopisem. Jeho sumář na fol. 10^a je však psán jinou písařskou rukou a zřejmě o málo později.

Soupis desátkových příjmů je členěn podle jednotlivých farních kostelů a zachycuje tak vlastně příslušnou farnost (Malšice, Hodušín, Sepekov, Jistebnice, Chyšky, Dražice, Bošilec). Na rozdíl od prvního (1421) jsou ve druhém soupisu (1422) sumáře desátků jednotlivých farností zapisovány velmi důsledně a s přesným odlišením obou druhů obilovin (žito, oves). Stejně pečlivě je provedeno i početní shrnutí v závěru (f. 8^a), kde notář zapsal součet písemných údajů za oba roky a připojil poznámku o navíc odevzdaných 74 džberech žita ještě za rok třetí, tedy 1423.²⁴⁸) Výběr farních desátků v roce 1423, ač vyhlášen zřejmě v březnu 1423, dál nepokračoval. Proto také písař připočetl přebývajících platů k oběma termínům a soupis do Bechyně odvezeného žita i ovsa tak definitivně uzavřel.

Nežli přistoupíme k další části rukopisu, je třeba vyjasnit některé okolnosti, související s jejich výběrem. Text soupisu neposkytuje v dochované formě exaktní informace o normě desátkových platů na celém území příběnických panství. Je pak nutné vycházet i ze skutečnosti, že tu šlo o „decimae retentae“ a v sumárních údajích plateb z jednotlivých vsí mohlo docházet i k jejich dodatečné repartici.²⁴⁹) Proto zůstávají jediným vodítkem vlastně jen dvě zprávy, které uvádějí přímo osoby — plátce, přičemž ovšem neznáme vždy rozsah jejich statku. Na fol. 3^b (k r. 1421) je uveden jakýsi Valeš z Dražic, jenž odvedl jeden džber žita. Na fol. 6^a u vsi Mlčkova se opět zmiňuje jako jeden plátce Velik, který odevzdal (1422) na desátku jeden džber žita a jeden džber ovsa. Vzhledem k tomu, že se v textu obou soupisů objevují i části (čtvrtě) obvyklé džberové míry, je na místě předpokládat určitou souvislost odváděných desátků s velikostí pozemkových údělů jednotlivých osedlých v obvyklém rozpětí 1— $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$ lánu.²⁵⁰) A to tím spíše, že v úročném rejstříku 1423 (č. VI níže) je Mlčkov uváděn s jedním poplatným lánem. Za těchto okolností lze považovat dva džbery obilovin (žita a ovsa, případně i téhož druhu, neboť ne vždy odpovídá množství džberů jednoho druhu obilí počtu džberů obilí druhého) za odpovídající dávku pevného farního desátku (decima constituta) z lánové usedlosti v letech 1421 a 1422 i na příběnických panstvích.²⁵¹)

Poslední část rukopisu pak vyplňuje ovesní rejstřík příběnických vsí z roku 1423 (fol. 9^a—10^a), obsahující jedním grošem za džber reluované dávky ovsa, odváděné z každé usedlosti v příběnických vesnicích v poměrné výši, v závislosti na velikosti údělů. Je třeba však povědět, že souhrnné údaje neumožňují postihnout přímo ovesnou platební normu (počet džberů) z lánu. Přitom RU 1379 ospy vesměs neuvádí a pokud, tedy převážně v reluované podobě peněžních platů. Jedinou starší zmínku — k r. 1422 — obsahuje soupis desátků (č. V a) na fol. 6^a u vsi Drhovic, kde je k zápisu desátkového platu připojena poznámka: „Item de eadem villa dederunt ospu censualis 45 tinas avene.“ Význam této zprávy spočívá v tom, že zcela evidentně prokazuje nezávislost obou typů dá-

vek v naturálních. Z pozdějších analogií²⁵²) je zatím možné na tomto místě konstatovat, že výše ospy jako jednotermínového ročního platu byla pohyblivá v rozmezí 6 až 8 džberů z lánu,²⁵³) že byla komutovatelná a byla součástí poddanského úroku.

fol. 1a Decime parrochialium ecclesiarum domini de Rozmberg retente per suos homines et aliorum clientum, quantum de quavis villa dederunt Anno etc. XXI siliginis et auene.

Malssicze:²⁵⁴) siliginis 18 tina, auene 55½ tina.
 Dobrzyowicze:²⁵⁵) siliginis 7½ tina, auene 8 tina.
 Lhota Lapidea:²⁵⁶) siliginis 4 tina, auene 4 tina.
 Libyowicze:²⁵⁷) siliginis 11 tina, equaliter auene 11 tina.
 Slapi:²⁵⁸) siliginis 11½ tina, auene 1 tina.
 Dudow:²⁵⁹) siliginis 2 tina.
 Marsow:²⁶⁰) siliginis 9½ tina, auene 11½ tina.
 Hodussin:^a)²⁶¹) siliginis 8½ tina, auene 8½ tina.
 Podborzie:²⁶²) siliginis 11 tina, auene 11½ tina.
 Oltynie:²⁶³) siliginis 7½ tina, auene 8 tina.
 Slawnowicze:²⁶⁴) siliginis 2 tina et quartale, auene 5½ tina.
 Nowa curia:²⁶⁵) siliginis 12 tina et quartale.
 Oparzany:²⁶⁶) siliginis 17½ tina et quartale, auene 18½ tina et quartale

fol. 2a Skrychow:²⁶⁷) siliginis 8 tina, auene 8 tina.
 Rzepcze:²⁶⁸) siliginis 17½ tina, auene 13½ tina et quartale.
 Olssie:²⁶⁹) siliginis 10 tina et quartale.
 Krzida:²⁷⁰) siliginis 9 tina, auene 9½ tina et quartale.
 Stadlice:²⁷¹) siliginis 12 tina, auene 12 tina.
 Sepekow:^a)²⁷²) siliginis 22½ tina, auene 20 tina minus quartali.
 Sbiessicze:²⁷³) siliginis 9 tina minus quartali, auene 9 tina et quartale.
 Bozeticze:²⁷⁴) siliginis 27 tina minus quartali, auene 31 tina 3 quartalia.

fol. 2b Drzkrayow:²⁷⁵) siliginis 10½ tina, auene 10½ tina.
 Zalssie:²⁷⁶) siliginis 8 tina et quartale, auene 9 tina minus quartali.
 Prziessseczenicze:²⁷⁷) siliginis 11½ tina, auene 9 tina.
 Tyncz:²⁷⁸) siliginis 5 tina et quartale, auene 5 tina et quartale.
 Mlczkow:²⁷⁹) siliginis 2 tina, auene 2 tina.
 Gistebnicz:²⁸⁰) opidum:^b) siliginis 19 tina, auene 18 tina. Ecclesia Gistebnicz.
 Paderzow:²⁸¹) siliginis 10 tina, auene 7 tina.
 Drahnieticze:²⁸²) siliginis 6½ tina, auene 5½ tina.
 Huorka et Zahradca:²⁸³) siliginis 7 tina, 3 quartalia.
 Chwalczina Wesce:²⁸⁴) siliginis 1½ tina, auene 1½ tina.

fol. 3a Bazeyowicze:²⁸⁵) siliginis 13 tina.^c)
 auene
 Hodkow:²⁸⁶) siliginis 3 tina, auene 3 tina.
 auene
 Mozolow:²⁸⁷) siliginis 4 tina.^c)
 Petrzikowicze:²⁸⁸) siliginis 4½ tina, auene 4 tina.
 Swozierz:²⁸⁹) siliginis 4 tina 3 quartalia, auene 5 tina 3 quartalia.
 Chisska:²⁹⁰) auene dederunt 9 tinas.
 Wietrow:²⁹¹) et Wolewcz:²⁹²) dederunt 6½ tinam siliginis.
 Rasskow:²⁹³) siliginis 1½ tinam, auene ½ tinam.
 Nadieykow:²⁹⁴) siliginis a communitate dederunt 10 tinas.

Summa siliginis decimarum 375 tina 3 quartalia.
 Summa auene 336 tina 3 quartalia.

fol. 3b Drazicze:²⁹⁵) Valless dedit 1 tinam siliginis.^h)
 Mezryzicz:²⁹⁶) siliginis 8 tina, auene 7 tina.
 Makow:²⁹⁷) siliginis 11 g[belczuow], auene 11 g[belczuow].
 Wszechow:²⁹⁸) siliginis 4 tina, auene 2 tina.
 Zahradka:²⁹⁹) siliginis 5 tina.

Summa siliginis 29 tina.
 Summa auene 20 tina.

Bozulecz:^a)³⁰⁰) siliginis 11 tina, auene 14 tina.
 Dynyn:³⁰¹) siliginis 21½ tina, auene 7 tina.
 Neplachow:³⁰²) siliginis 4 tina, auene 8 tina.
 Lhota Sartonom:³⁰³) siliginis 4½ tina, auene 4½ tina.
 Mazicze:³⁰⁴) siliginis 4 tina, auene 4 tina.
 Borkowicze:³⁰⁵) siliginis 9 tina 3 quartalia, auene 9 tina 3 quartalia.
 Wlastiborz:³⁰⁶) siliginis 6 tina 3 quartalia, auene — — — —^d)
 Swinky:³⁰⁷) siliginis 3 tina, auene 6 tina.
 Swini Maius:³⁰⁸) siliginis 2½ tina, auene 17 tina.
 Bukowsko:³⁰⁹) siliginis 12 tina, auene 12 tina, quartale.
 Siliginis 79 tina.
 Auene 82½ tina.

Decime ecclesiarum domini de Rosenberg retente, date tunc in Bechinam de anno domini etc. XXII°.

Malssicz:²⁵⁴) siliginis 20 tina.
 Lybyowicze:²⁵⁷) siliginis 13 tina et quartale, auene 8½ tina.
 Marsow:²⁶⁰) siliginis 10 tina 3 quartalia.
 Lom:³¹⁰) siliginis 6 tina.
 Trzebelicze:³¹¹) siliginis 3 quartalia, auene 3 quartalia.
 Slapi:²⁵⁸) siliginis 14 tina.
 Lhota Lapidea:²⁵⁶) siliginis 4 tina.
 Dobrzyowicze:²⁵⁵) siliginis 7½ tina.
 Radimowicze:³¹²) siliginis 13 tina, auene 2 tina.
 Siliginis 89 tina [et]^e) quartale.
 Auene 11 tina 1 quartale.

fol. 5a Hodussin:²⁶¹) ecclesie: siliginis 8 tina.
 Olssie:³¹³) siliginis 12½ tina, auene 12 tina.
 Skrichow:²⁶⁷) siliginis 7 tina, auene 7 tina.
 Podborzie:²⁶²) siliginis 11 tina, auene 13 tina.
 Oparzany:²⁶⁶) siliginis 15 tina, auene 17 tina.
 Oltynie:²⁶³) siliginis 8 tina, auene 4 tina.
 Slawnowicze:²⁶⁴) siliginis 1 tina, auene 2 tina.
 Sbiessicze:²⁷³) siliginis 10½ tina, auene 11½ tina.
 Rzepcze:²⁶⁸) siliginis 17 tina et quartale, auene 15 tina.
 Stadlice:²⁷¹) siliginis 10½ tina et quartale, auene 10 tina et quartale.
 Krzida:²⁷⁰) siliginis 8½ tina et quartale, auene 8½ tina.
 Siliginis 109 tina 3 quartalia.
 Auene 100 tina [et]^e) quartale.

Drzicze:²⁹⁵) ecclesie: siliginis 1 0 tina, auene 11 tina.
 Wyrzecz:³¹⁴) siliginis 3 tina, auene 2 tina.
 Makow:²⁹⁷) siliginis 12 tina, auene 11 tina.
 Trzemessny:³¹⁵) duas decimas: siliginis 6 tina, auene 6 tina.
 Mezryzicz:²⁹⁶) siliginis 10 tina, auene 10 tina.
 Drhowice:³¹⁶) siliginis 12 tina, auene 11 tina.
 Item de eadem villa dederunt ospy censualis 45 tinas

fol. 6a Siliginis 53 tina.
 Auene 96 tina.

Ecclesie Sepekowien- siliginis 18 tina et ½ tina, auene 13 tina.
 sis:²⁷²)
 Prziessseczenicze:²⁷⁷) siliginis 7½ tina, auene 7½ tina.
 Mlczkow:²⁷⁹) Velik 1 tinam siliginis et 1 tinam auene.
 Zalssie:²⁷⁶) siliginis 8½ tina, auene 7½ tina et quartale.
 Drzkrayow:²⁷⁵) siliginis 12½ tina, auene 12½ tina.
 Tyncz:²⁷⁸) siliginis 5 tina et quartale, auene 5 tina et quartale.
 Popowecz:³¹⁷) siliginis 3 tina.
 Bozeticze:²⁷⁴) siliginis 29 tina, uene 33 tina.
 Siliginis 85 tina [et]^e) quartale.

Auene 80 tine.

Ecclesie Chisska:³¹⁸) siliginis 8 tine.
Dobrzemylcze:³¹⁹) et Trzietez:³²⁰) siliginis 15 tine.
Qwietusse:³²³) siliginis 4 tine.
Nadiekow:²⁹⁴) siliginis 7 tine.
Nossetin:³²²) siliginis 5 tine.
Wylin:³²⁵) siliginis 3 tine, auene 4 tine.
Pohorz:³²⁴) siliginis 1½ tina, auene 1 tina.
Rasskow:²⁹³) siliginis 3½ tina, auene 2½ tina.
Wyetrow:²⁹¹) et Volewczce:²⁹²) siliginis 6 tine.
Siliginis 45 tine.
Auene 7½ tina.

fol. 7a

Gistebnicz:²⁸⁹) de opido siliginis 22 tine
auene 21½ tina.
Drahnieticze:²⁸²) siliginis 6 tine, auene 8 tine.
Petrzikowicze:²⁸⁵) siliginis 4½ tina, auene 4½ tina.
Paderzow:²⁸⁷) siliginis 9 tine 3 quartalia, auene 7 tine 3 quartalia.
Ostry:³²⁵) siliginis 4 tine.
Sworzierz:²⁸⁹) siliginis 3 tine 3 quartalia, auene 3 tine 3 quartalia.
Chwalczina Wesce:²⁸⁷) siliginis 2½ tina, auene 1½ tina.
Pupynowa Wesce:³²⁶) siliginis 2 tine, auene 2 tine.
Bazeyowicze:²⁸⁵) siliginis 12 tine et quartale.
Zbilitow:³²⁷) siliginis 3 tine, auene 3 tine.
Hodkow:³²⁸) siliginis 3 tine, auene 3 tine.
Nyhonyn:³²⁹) siliginis 2 tine, auene 2 tine.
Struzinecz:³³⁰) siliginis 4 tine, auene 4 tine.
Lhota Drkulonis:³³¹) superior: siliginis 4 tine, auene 8 tine.
Lhota inferior:³³²) siliginis 8 tine, auene 8 tine.
Mezipotoczcie:³³³) siliginis 2 tine, auene 2 tine.
Plechow:³³⁴) Gyrzik 1 tinam siliginis, 1 tinam auene.
Hubow:³³⁵) siliginis 6 tine.
Zwiestonin:³³⁶) siliginis 3½ tina, auene 3½ tina.
Modlikow:³³⁷) siliginis — — —, auene 2 tine.
Hubow:³³⁵) siliginis 4 tine, auene 4 tine.
Siliginis 107 tine [et] quartale.
Auene 87½ tina.

fol. 7b

Bukowsko:³⁰⁹) siliginis 11 tine, auene 7 tine.
Zalssie:³³⁸) siliginis 13 tine.
Borkowicze:³⁰⁵) siliginis 19 tine, auene — — —.
Swini Maius:³⁰⁸) siliginis 27 tine minus quartalis, auene 12½ tina.
Sedlikowicze:³³⁹) siliginis 10 tine, auene 8½ tina.
Mazicze:³⁰⁴) siliginis 4 tine.
Kunraticze:³⁴⁰) siliginis 8 tine, auene 8 tine.
Bozulecz:³⁰⁰) siliginis 10½ tina, auene 11½ tina.
Neplachow:³⁰²) siliginis 10 tine.
Siliginis 112 tine et quartale.
Auene 47½ tina.

fol. 8a

Summa omnium siliginis decimarum duorum annorum 1095 ½ tina.
Item pro tercio anno 74 tine.
Summa totius decimarum portatorum in Bechinam siliginis 1170½ tina.
Summa auene decimarum 880 tine 3 quartalia.

fol. 8b

[vacuum]
Avene censualis de bonis Przibencz de laneo anno etc. XXIII° persoluta pro
1 tina qualibet per 1 gr.
Malssicze:²⁵⁴) 33 tine
Wssechlapi:³⁴¹) 30 tine
Trzebelicze:³¹¹) 18 tine
Dudow:²⁵⁹) 19 tine
Slapi:²⁵⁸) 35 tine

Radymowicze:³¹²) 21½ tina
Obora:³⁴²) 24 tine
Libieyowicze:²⁵⁷) 40½ tina
Zahradka:²⁹⁹) 14 tine
Marssow:²⁶⁰) 31 tina
Lom:³¹⁰) 26 tine
Drazicze:²⁹⁵) 48 tine
Mezryziecz:²⁹⁶) 57 tine
Czrnkow:³⁴³) 41 tina
Summa 438 tine.
Rzepcze:²⁶⁶) 59 tine. Item 4 tine.
Krzida:²⁷⁰) 37½ tina
Hodussin:²⁶¹) 31 tina. Ibidem de agris plebani 17 tine.
Stadlcze:²⁷¹) 51 tina
Podborzie:²⁶²) 68 tine
Oltynye:²⁶³) 24 tine
Summa 290½ tina.
Gistebnicz^f):²⁸⁹)
Olssie:²⁶⁹) 14½ tina
Mozolow:²⁸⁷) 16 tine
Gawlczina Wesce:³⁴⁴) 4 tine
Hodkow:²⁸⁶) 12 tine
Summa 46½ tina.
Sepekow:²⁷²) 105 tine
Sbiesicze:²⁷³) 45 tine
Bozeticze:²⁷⁴) 143½ tina
Zalssie:²⁷⁶) 31½ tina
Drzkrayow:²⁷⁵) 44 tine
Przlesseczenicze:²⁷⁷) (16tine)g) 20 tine
Summa 389 tine.
Zalssie^f):³³⁸) 94 tine
Swini Maius^f):³⁰⁸) 167½ tina
Borkowicze^f):³⁰⁵) 72 tine
Swynky^f):³⁰⁷) 64 tine
Wlastiborz:³⁰⁶) 63 tine
Summa 460½ tina.
Bukowsko:³⁰⁹) 172 tine
Drahtiessicze:³⁴⁵) 26 tine
Dynyn:³⁰¹) 207 tine
Neplachow:³⁰²) 207 tine
Bozulecz^f):³⁰⁰) 52 tine
Sedlikowicze:³³⁹) 5 4tine
(Summa 718 tine.)ⁱ)
Ospu auene: Paderzow:²⁸¹) 35 tine
Drahnieticze:²⁸²) 42½ tina
Bazeyowicze:²⁶³)
(Summa 77½ tina.)ⁱ)
(Summa totius avene censualis pro qualibet tina est solutum per 1 gr.
Summa 2 420 tine.)ⁱ)

fol. 9b

fol. 10a

[vacuum]

fol. 10b

Textové poznámky

- a) Před názvem lokality napsán křížek.
b) Nad textem, v horní části folia nadepsáno: Ecclesia Gistebnicz.
c) Kvantitativní údaj psán mírně pod řádku. Není zcela zřejmé, zda patří jen k řádce „siliginis“ nebo zda označuje nediferencované množství džberů obojího obilí.
d) Údaj nedoplňen.
e) Emendace.
f) Název lokality potvrzen.

g) Údaj ihned opraven.

h) Doplněno touž rukou současně s opisováním textu na fol. 4^a.

i) Dopsáno rukou jiného písaře, patrně téhož, jenž psal v č. VI text úročního rejstříku na fol. 6^b—9^a.

VI.

Dílčí urbář a úroční rejstřík svatojiřského termínu 1423 vsí někdejších panství Přiběnice, Přiběničky a Bukovsko

SOA Třeboň, Historica č. 246 A (původ. sign. IA 6 G beta 11),
ff. 13, papír, foliace moderní, 127 × 304 mm, lat.

f. 1^a — 4^b: Urbární předpis šesti okrsků bývalých tří panství,

5^b : zápisy o přijímání úroku, účetní zápisy,

6^a : zápisy úročních peněz a vydání

6^b — 9^a: úroční rejstřík šesti okrsků pro jarní termín 1423,

9^b : prázdné

10^a : z poloviny odtrženo, na zbytku listu účetní zápisy,

11^a—13^a: zápisy o vykupování zajatců a zárukách navrátilců
z Tábora a z Přiběnic do rožmberských vsí, 1422—24,

13^b : poznámky a placení desátku.

Rukopis obvyklého podlouhlého formátu byl založen v létě 1420 (srov. reversní zápis na fol. 7^b), potom odložen a znovu použit až v polovici března 1423. Od této doby byl veden s přestávkami až do června 1424. Graficky se podíleli na jeho vzniku a vkladech do něj dva písaři. Hlavním byl notář Matěj, jenž vepsal do rejstříku většinu zápisů, druhý písař pak zaznamenal na f. 6^b—9^a pouze výnos úroku ze všech šesti okrsků správně reorganizovaných panství Přiběnic, Přiběniček a Bukovska a doplnil také korektury aktuální lánové výměry některých vsí v urbaniálním extraktu na fol. 1^a—2^a, která odkazují na jakási přeměrování nejspíše notáře Bohuňka z Vranína, později rožmberského písaře v Třeboni, činného ještě v čtyřicátých letech 15. století.³⁴⁶)

Nejstarší grafickou vrstvou zápisů — pomine-li se ojedinelý vklad na fol. 7^b — ve vedeném rukopisu představuje tudíž opis dílčího urbáře tří někdejších panství z doby před rokem 1418, přepracovaného ovšem do nové organizační podoby šesti výběrčích okrsků. Ve stejné době, kdy vznikala tento katastr, zaznamenal stejný písař i poznámky o placení desátku na fol. 13^b, tedy asi v březnu 1423. Účetní poznámky na fol. 5^a zaznamenal si notář Matěj někdy v červnu 1423 a týž měsíc byl vepsán také úroční rejstřík šesti okrsků na fol. 6^b—9^a, k němuž přičinil notář Matěj několik zápisů vlastní rukou. Počet vsí v úročním rejstříku vcelku odpovídá počtu lokalit, které jsou uváděny v úvodním dílčím urbáři. Navíc byly doplněny jen dvě vesnice — Potalov a Podolí. Mnohem podstatnější difference se však zjistí ve velikosti předepsaného a skutečně v penězích placeného úroku, k jehož výběru došlo zjevně v průběhu května až června 1423. Ve srovnání s katastrem fol. 1^a—4^b) jsou údaje o vy-

braných úrocích v řadě vsí nižší, ačkoliv výměra poddanských údělů je téměř vždy ve shodě s předpisem v úvodní části rejstříku a Bohuňkovy korektury nejsou brány v úvahu.³⁴⁷)

Vysvětlení postižitelné redukce peněžních lánových platů v pololetním termínu 1423 je totiž možné jedině s použitím č. V.b, fol. 9^a—10^a rovněž z roku 1423, kde je uveden ovesní rejstřík přiběnického panství s velmi důležitým reluičním údajem 1 džber ovesa = 1 gr. Tato norma byla na Tábořsku zřejmě běžně užívána³⁴⁸) a v ní byl také propočítáván naturální ovesný osep jako srážka z každého pololetního úroku v předem určené výši, zpravidla však v rozpětí 6—8 džberů, tj. 6—8 gr. z lánů, a to ať už byl odvášen v naturálních nebo v penězích.³⁴⁹) Došlo-li k naturálnímu odvodu, pak se o tuto sumu krátil roční úrok v penězích vždy v poměrných částkách v každém pololetí. Důkaz lze ovšem vést i pozitivně, neboť přičtou-li se částky z ospu (č. V.b) v poloviční výši k peněžním dávkám uvedených vsí přiběnického panství v č. VI na fol. 6^b—9^a, získají se poměrné částky předepsaného pololetního úroku.³⁵⁰) Je třeba ovšem počítat s tím, že osep byl v rámci roku jednotermínovým platem.

Posledním specializovaným oddílem rejstříku, zaplňujícím fol. 11^a—13^a, jakož i jeden vložený lístek o rozměrech 112 × 107 mm, jsou rukojemství a výkup zajatců. Jde tu o stručné zápisy, zmiňující u rukojemství jméno osoby, která se vrátila z husitského Tábora nebo z Přiběnic zpět na rožmberské panství, ručitele, přebírající odpovědnost a finanční závazek vůči vrchnosti; u zajatých pak jméno a výkupné. Věcný rozbor této části rejstříku byl již v odborné literatuře podán³⁵¹) a není se jím třeba zabývat. V těchto souvislostech je nutno poznamenat, že vlastní text, jehož počátek je na fol. 11^b, je až do fol. 12^a³⁵²) opisem bez uvedení datace jednotlivých vkladů. Teprve od 2. května 1423 má celá tato část rukopisu povahu vedené knihy, ve které je také každý zápis doprovázen datací. Tak postupoval písař v chronologickém zaznamenávání jednotlivých vkladů až k fol. 13^a. Po dopsání stránky v rejstříku již nezbývalo místo a proto se písař vrátil znovu kupředu na dosud prázdné fol. 11^a. Po jeho vyplnění zápisy pokračoval na volně vložený lístek (dnes) mezi fol. 12^b a 13^a. V edici je jeho aversní strana označena siglou A., reversní pak B. Zda bylo takových vložených lístků více nelze povědět.

— — — — bonorum Przibeniczensium sex, districtuum, notatis in Bechina tunc temporis contra Taboritias, qua dominus habuit stipendiarios cum sua familia et curia.

fol. 1a

Anno domini M^oCCCCXXXIII^o circa mediam quadragesimam. Ad matus castrum ville pertinentes:

12. III.
1423

Malssicze³⁵⁴) continet laneos domini 20 (et quartalia 10 undique)^a) et quilibet soluit uno censu 34 gr.

Item pars plebani contine (8½ soluit per) 10½ laneum (Soluit per (1½) 2 gr.)^a)

Summa 11 sex. 20 gr.

Czrnkow³⁴²) continet 30 laneos et quilibet soluit quilibet (1) 34 gr. Summa 17 sex.

(Bohunkonis 31 lanei, 2 quartalia.)^{a)}
Slapy²⁵⁸⁾ continet 17½ laneum, soluit laneus 34 gr. Item subses seu area.
Summa 10 sex. 6 gr.
Draziczky³⁵⁵⁾ continet 13 laneos, soluit quilibet 34 gr., sed dominus Czenko
indulsit de quolibet laneo 1.
Summa 7½ sex. minus gr.
Lhota lapidea²⁵⁶⁾ continet 5 laneos, soluit quilibet 32 gr.
Summa 2 sex. 8 gr.
Lybyeyowicze²⁵⁷⁾ continet (6) 5½ laneum, soluit 34 gr. Idem 2 subsides.
Summa 6 sex. 18 gr.
(Item ista summa est Bohunkonis.)^{a)}
Radymowicze³¹²⁾ continet 18 laneos, soluit quivis 38 gr.
Summa 10 sex. 12 gr.
(Summa Bohunkonis 16 lanei.)^{a)}
Lom³¹⁰⁾ continet 13 laneos minus quartali, soluit quilibet per 36½ gr.
Summa 8½ sex. 4 gr.
(Summa vero 6 lanei Bohunkonis.)^{a)}
Marssow²⁶⁰⁾ continet 13 laneos minus quartali, soluit laneus 55 gr.
2 den. Summa 9 sex. 3½ gr.
(Summa 11 lanei 1 quartale Bohunkonis.)^{a)}
Obora continet 10 laneos, quilibet soluit 43 gr. (4 den.)
Summa 6½ sex. 9 gr. 3 den. (Summa 9 laneos.)^{a)}
Trzebelicze³¹¹⁾ continet 9½ laneum et ½ quartale, quilibet soluit per 36 gr. et
subses.
Summa 5½ sex. 5 den. (Bohunkonis 9 laneos.)^{a)}
Dudow²⁵⁹⁾ continet 7 laneos et quartale, soluit quilibet 32 gr. et 2 subsides.
Summa 4 sex. 4½ gr. (Summa 6½ laneum et quartale Bohunkonis.)^{a)}
Wszechlapy³⁴¹⁾ continet 9 laneos, soluit quilibet per 33 gr.
Summa 5 sex. 15 gr.
Zhorz³⁵⁴⁾ continet — — —
Summa 2 sex. 45 gr.
Dobrzyowicze²⁵⁵⁾ continet 8 laneos, soluit quilibet 38 gr. Item (7½) 9½
jugera per 1 gr.
Summa 5 sex. 15½ gr.
Beczicze³⁵⁵⁾ continet 10 laneos per 32 gr. (Deperiunt 3 quartalia.)^{a)}
Ibidem gaza et ortus soluunt 5 gr.
Summa 5 sex. 44 gr. (Summa Bohunkonis 4½ sex. 2 gr.)^{a)}
Drazicze²⁹⁵⁾ continet 16 laneos, quilibet soluit 40 gr.
Summa 12 sex. 20½ gr.
Mezryniec²⁹⁶⁾ continet 13 laneos cum quartali, quilibet soluit per 36½ gr.
Summa 5 sex. pro domino.
Item ibidem hospitale in Przibenicz continet — — — —^{b)}
Summa — — — —^{b)}
Zachod³⁵⁶⁾ continet 9 laneos, soluit quilibet 40 gr. Item subses.
Summa 7 sex. 49 gr.
Klokoty³⁵⁷⁾ continet 26 laneos minus quartali, soluit laneus — — —^{b)}
Summa 17 sex. 10 gr.
Czelkowicze³⁵⁸⁾ continet 10½ laneum, soluit quilibet — — — —^{b)}
Summa 5½ sex. 6 gr.
Chotowini³⁵⁹⁾ 2 lanei, soluit quilibet — — — —. Item subses.
Summa 2 sex. 4½ gr.
Zahradka²⁹⁹⁾ continet 6 laneos, soluit 40 gr.
Summa 4 sex. 1½ gr.
Passeka³⁶⁰⁾ dicta Czrnhlaw
Summa 45 gr. 4 den. vel circa.
[Ad mi]^{c)}nus castrum ville in Przibenicz:
Slawnowicze²⁶⁴⁾ continet 13 laneos, soluit quilibet 40 gr.
Summa 8 sex. 14 gr.
Stadlacze²⁷¹⁾ continet 14 laneos, soluit quilibet 40 gr.
Summa 9 sex. 20 gr.

fol. 1b

fol. 2a

Krzyda²⁷⁰⁾ continet 13 laneos et quartale, soluit quilibet 36 gr.
Summa 7 sex. 20 gr. (Bohunkonis 12 lanei.)^{a)}
Rzeczycze²⁶⁸⁾ continet 20 laneos, quilibet soluit 35 gr. 4 den.
Summa 10 sex. 40 gr. (Summa 18 lanei Bohunkonis.)^{a)}
Podborzie²⁶²⁾ continet 13 laneos, quilibet soluit 40 gr. Item subses.
Summa 8 sex. 47½ gr.
Hodussin²⁶¹⁾ continet 9 laneos minus quartali, soluit quilibet 35 gr. 4 den.
Summa 5 sex. 20 gr. (Summa 9½ laneum, 4 subsides; de subside 2 gr.
soluitur.)^{a)}
Gednota³⁶¹⁾ 2 lanei minus ½ similiter soluit super uno censu 57½ gr.
Noua curia²⁶⁵⁾ continet 14 laneos minus quartali; soluit laneus — — — —^{b)}
Summa 7 sex. 20 gr.
Oltin²⁶³⁾ continet 15 laneos, quilibet soluit 45 gr. et 5 den.
Summa 8 sex. 47 gr. (Summa 11½ laneum Bohunkonis.)^{a)}
Kassowicze³⁶²⁾ continet 10 laneos, quilibet soluit 28 gr.
Summa 4 sex. 40 gr.
(Molendina:
Kubecz unam sex.
Petr z struhi 15 gr.
Kubata
Hron 16 gr.
Klyma 32 gr.
Kuba 32 gr.
Ondrassek 32 gr.
Mrzena 32 gr.
Polansky 32 gr.)^{a)}
districtus
Gistebnycze²⁶⁰⁾ opidum continet 24 laneos, quilibet soluit (34) 30 gr.
Item de subsidibus 106½ gr.
Item tria molendina 45 gr. Item de jugeribus 13½ gr.
Summa 14½ sex. 1½ gr., de jugeribus 13½ [gr.]
Olssye³¹³⁾ continet 15 laneos, soluit quilibet 38 gr. 4 den.
Summa 8 sex. 45 gr.
Drahnyeticze²⁶²⁾ continet 14 laneos, soluit quilibet — — — —^{b)}
Summa 8 sex. 11 gr.
Paderzow²⁶¹⁾ continet 10½ laneum, soluit quilibet 36 gr. 5½ den.
Summa 6 sex. 7½ gr.
Sworzierz²⁶⁹⁾ continet 7 laneos, soluit quilibet — — — —^{b)}
Summa 4 sex. 26 gr.
Struzynecz³⁵⁰⁾ continet 4 laneos, soluit quilibet — — — —^{b)}
Summa 1 sex. 52 gr.
Gednota Laurencii³⁶³⁾ continet laneum et 4 jugera.
Summa 40 gr.
Ostry³²⁵⁾ 5 lanei 3 [quartalia] jugera, quilibet soluit — — — —^{b)}
Summa 2½ sex. (25½ gr.) (2½ gr.)^{a)} [minus hal.]
Horka et Zahradka²⁶³⁾ 8 lanei, soluit quilibet — — — —^{b)}
Summa 4 sex. 8 gr.
Mozolow²⁸⁷⁾ 5 lanei, soluit quilibet — — — —^{b)}
Summa 3 sex.
Brtcze³⁶⁴⁾ continet 9 laneos, soluit quilibet ½ sex. 2 gr. Item tres subsides.
Summa 5 sex. 16 gr.
Zbylitow³²⁷⁾ 5 lanei, soluit quilibet — — — —^{b)}
Summa 2 sex. 27½ gr.
Hodkow³²⁸⁾ 2 lanei, quilibet soluit — — — —^{b)}
Summa 114 gr. 2 den.
Rasskow²⁹³⁾ 2 lanei et quartale, soluit quilibet — — — —^{b)}
Summa 104 gr. 2 den.
Chwalczina wesce²⁸⁴⁾ continet 4 laneos, soluit quilibet ½ sex.
Summa 2 sex. 16½ gr.

fol. 2b

Gednota Chomutonis³⁶⁵) 45 gr.

A.
366a)

Malssicze^a)²⁵⁴)
Kabssik Vanko 16 gr.
Chrast 16 gr.
Summa 33 gr.

Potalow^a)³⁶⁶)
Pawel 34 gr.
Wawrassek 35½ gr.
Brozek 51 gr.
Summa 2 sex. ½ gr.

Summa hic 2½ sex. 3½ gr.

B.
366b)

Gistebnicz³⁸⁰) opidum de laneis 24 soluit uno censu 12 sex.
Item de subsidibus 106½ gr.
Item tria molendia 45 gr.
Summa 14½ sex. 1½ gr.
Item de jugeribus predictorum:
Tyssowecz 6½ jugerum 6½ gr.
Hasskowa 2 jugera 2 gr.
Petr Sekule 5 jugera 5 gr.
Summa 13½ gr.

fol. 3a

Pupynowa wesce³²⁶) continet 3 laneos 3 quartalia 3 jugera.
Summa 2 sex. 11 gr. hal.
Nyhony³²⁹) continet 2 laneos 3 quartalia 4 funiculos et 5 jugera,
soluit quilibet — — —
Summa (1½ sex. 7 gr. 2 den.) 101 gr. 2 den.
Wodierady³⁸⁷) laneus et — — —
Summa 36 gr.
Gednota Pichonis³³⁴) laneus. Summa 32 gr.
Radihosst³⁶⁸) 5 lanei, quilibet soluit — — —
Summa 3 sex. 15 gr.
(Nyhony³²⁹) Michal 36 gr. minus den., Matiei 36 gr. minus den.,
Wach siluanus 24 gr. Idem de jugeribus 5 gr.
Summa 101 gr. minus 2 den.)^d)
districtus Zalssie
Zalssie³³⁸) continet 13 laneos et jugerum, quilibet soluit 53 gr.
Summa 12 sex. 7½ gr. 1 den.
Swyny majus³⁰⁸) continet 20 laneos 3 quartalia, soluit quilibet 51 gr. 1 den.
Summa 17 sex. 26 gr. 6 den.
Wlastiborz³⁰⁶) 9 lanei, quilibet soluit 48 gr.
Summa 6 sex. 48 gr. 4½ den.
Swyny minus³⁰⁷) 8 lanei, quilibet soluit 48 gr. hal.
Summa 6 sex. 54 gr. 4 den.
Borkowicze³⁰⁵) continet 11½ laneum et ortum, soluit quilibet 41 gr.
Summa 8 sex. 11½ gr.
Mazicze³⁰⁴) continet 4 laneos 2 jugera, soluit quilibet 50 gr. Item 8 subsides,
quilibet 3 gr.
Summa 4 sex. 46 gr.
Kleczaty³⁶⁹) 1½ laneus. Summa 48 gr.
Chrystow³⁷⁰) continet 7 laneos, soluit quilibet 17 gr.
Summa 2 sex. 50 gr. est desertum

fol. 3b

(Borkowicze³⁹⁵) in condescendis 8 sex. 11 gr.)
districtus
Bukowsko³⁰⁹) opidum continet 33 laneos, quilibet soluit 40 gr.
Summa 22 sex.
Dynyn³⁰¹) continet 29 laneos, soluit quilibet 40 gr. 4 den.^f) Item 2 subsides.
Summa 20 sex. 46 gr. 3 den.
Neplachow³⁰²) continet 34 laneos, soluit quilibet 45 gr. 2½ den.
Summa 22 sex. 40 gr.
Sedlykowicze³⁵⁹) continet 34 laneos, quilibet soluit 40 gr.
Summa 6 sex.

Bozulecz⁵⁰⁰) continet 10 laneos, soluit quilibet 40 gr. Item subsides cum capellania.

Summa 8 sex. 48 gr. hal.
Drahoyessicze³⁴⁹) continet 3 laneos et quartale, soluit quilibet — — —
Summa 3 sex. 10 gr.
Lhota sartorum³⁰³) continet cum Lissca 9½ laneum et 9 jugera, soluit 40 gr.
Summa 6 sex. 10 gr.
Ponyedraz³⁷¹) continet 13 laneos, quilibet soluit 24 gr. Item 2 subsides. Item 2 molendia, quodlibet per 40 gr.
Summa 6 sex. 28 gr.
Ortus apum soluit 17½ gr.

Districtus

Sepekow²⁷²) continet 31 laneum, quilibet soluit 34 gr.^g) Item subsides. Item pullos de laneo 2.
Summa 22 sex. 21 gr.
Bozeticze²⁷⁴) continet 38½ laneum, quilibet soluit 32 gr.
Summa 22 sex. 23 gr.
Drzkrayow²⁷⁵) 12 lanei minus quartali, quilibet soluit 43 gr.
Summa 7 sex. 50 gr.
Bozeyowicze²⁸⁵) continet 15 laneos et quartale, soluit quilibet 44 gr. 4 den.
Summa 9 sex. 39 gr. 2 [den.]^h)
Przyessecczenycze²⁷⁷) 13 lanei, soluit quilibet 35½ gr.
Summa 4 sex. 51 gr. 3 den.
Sbyessicze²⁷³) continet 15 laneos 3 quartalia, soluit quilibet 45 gr.
Summa 10½ sex.
Zalssye²⁷⁶) continet — — —^b)

Summa 5 sex. 3 gr. 4 den.
De istis villis dant annonas: Ossep censualis.
Bazeyowicze²⁸⁵) Siliginis ospu 56 tinas; tritici 28 tinas; ordei 28 tinas; auene 56 tinas.
Drahnyeticze²⁸²) Siliginis 51 tinas; tritici 25½ tinam; ordei 25½ tinam; auene 51 tinas.
Paderzow²⁸¹) Siliginis 35 tinas; tritici 17½ tinam; ordei 17½ tinam; auene 35 tinas.

Molendinum dictum Jachowski sub villa Podborzie²⁸²) censuat annuatim circa s. Jeorii 36½ tinam siliginis et non plus. Molendinum in piscina magna Sepekow²⁷²) censuat siliginis 83 tinas. Item tritici 10 tinas mensura Pribenicensis, sed Milotensis mensura 2 sex. tinarum utriusque.

Messores robotam domino pro ½ gr. soluunt:
Rzeczecze²⁶⁸) 80 messores 40 gr.
Hodussin²⁶¹) 41 gr.
Oltin²⁶³) 60 messores 30 gr.
Krzida²⁷⁰) 55 messores 27½ gr.
Noua curia²⁶⁵) 54 messores 27½ gr.
Drahneticze²⁸²) 56 messores 28 gr.
Paderzow²⁸¹) 42 messores 21 gr.
Olssie²⁶⁹) 60 messores 30 gr.
Summa 3½ sex. 5½ gr.
(Robotales feni dant circa [festum]^h) sancti Wenczelai vel ante: Paderzow²⁸¹) et Drahneticz²⁸²) 45 gr.
Olssie²⁶⁹) dat 30 gr.
Oltin²⁶³) dat 30 gr.)^d)

[Weczew Pessek de Prziesssek³⁷²) silvanus dedit ab istis:

Syma de Bozeticz²⁷⁴) 3 gr.
Kubel de Mylewsk³⁷³) dedit 2 gr.
faber Matiei ibi dedit 4 gr. (Jan avenam.)
Krzyzek ibidem dedit 2 gr.
Pessek de Prziesssek³⁷²) 3 gr.
feria secunda ante s. Viti)ⁱ)
[Iuste iudicate filii hominum.]^j)

[vacuum]

fol. 4a

fol. 4b

fol. 5a

fol. 5b

fol. 6a

14. VI,
(1423)

Rasskow²⁸⁵] silvanus Rzywin perceptit.
Małkowicze³⁷⁴] Rzehak dedit 11 gr.
{Chisska²⁹⁰] Matiei tabernator 14 gr.)
Jessek silvanus de Paderzow²⁸¹] silvanus per uxorem suam misit 63½ gr.
Pe[trus] notarius perceptit. Idem solus dedit 5 gr.
Ozrakow silva: Crux de Swo[zierz]²⁸⁹] silvanus pro pisis debet recipere pro
silva taxam:

Ondrassek de Petrzikowicz²⁸⁸] 3 smrczi 6 gr.
Welik ibi 2 smrcz et arbores 5 gr.
Domina Kacze 8 arbores 6 gr.
Mikulass de Hubow³³⁵] gedl 2 gr.
Hawlik ibi smrcz et gedl 5 gr.
Mach ibi 4 smrcz 5 gr.
Ondrassek ibi smrcz 2 gr.
Kuness de Pohorz³²⁴] 2 cerusas et gedl 3 gr.
Pessek ibi 2 gedl 3 gr.
Kragicz de Nadiel[ow]²⁹⁴] 2 arbores 3 gr.
Summa 40 gr.
Cruci silvano pro pisis et avena 34 gr.
Fetro fratri suo pro pisis 7 gr.

fol. 6b

Census bonorum Przybenicz pro uno censu de villis infra scriptis:^k)

Slawnowicz²⁶⁴] 8 sex. 14 gr. de 13 laneis.
Stadlcze²⁷¹] de 14 laneis 9 sex. 20 gr.
Krzyda²⁷⁰] de 13½ laneum minus quartali 7 sex. 20 gr.
Rzyepczie²⁶⁸] de 20 laneis 10 sex. 40 gr.
Podborzye²⁶²] de 13 laneis cum subsidibus 8 sex. 48½ gr.
Hodussyn²⁶¹] de 9 laneis minus quartali 5 sex. 20 gr.
Gednota sub Hodussyn³⁶¹] de 2 laneis ½ quartali 57½ gr.
Noua curia²⁶⁵] de 14 laneis minus quartali 7 sex. 20 gr.
Oltyn²⁶³] de 15 laneis 8 sex. 47 gr.
Kassowycze³⁷⁵] de 11 laneis 5½ sex.
Popowecz³¹⁷] de 3 laneis ½ quartali 112½ gr.
Curias Przybeniczek et molendina circum castra non posui.
Opidum Gystebnicz²⁸⁰] de 24 laneis 12 sex.
Ibidem subsidies 106½ gr.
Tria molendina 45 gr.

fol. 7a

De iudicio ibidem nescio, quod nunc est.
Olssye³¹³] villa de 15 laneis 8 sex. 45 gr.
Drahyeticz²⁸²] de 14 laneis 8 sex. 40 gr.
Padarzew²⁸¹] de 10½ laneo 6 sex. 7½ gr.
Swoygyerz²⁸⁹] de 7 laneis 4 sex. 26 gr.
Struzynecz³³⁰] de 4 laneis 2 sex. minus 8 gr.
Gednota Laurentii³⁶³] de 1 laneo 4 jugeribus 40 gr.
Ostry³²⁵] de 5 laneis 3 quartalibus jugerum 2½ sex. ½ den.
Wescze Rzyepconis³⁷⁶] de 3 laneis 3 quartalibus 3 jugeris 2 sex. 11 gr.
Horka et Zahradka²⁸³] de 8 laneis 4 sex. 8 gr.
Mozolow²⁸⁷] de 5 laneis 3 sex.
Brtcze³⁶⁴] de 9 laneis cum 4 subsidibus 5 sex. 16 gr.
Radyhosst³⁶⁸] de 5 laneis 3 sex. 15 gr.
Zbylytow³²⁷] de 5 laneis 2 sex. 29½ gr.
Hodkow³²⁸] de 2 laneis 114 gr.
Rasskow²⁸⁵] de 2 laneis et quartali 104 gr. 2 den.
Chwalczyna wesczie²⁸⁴] de 4 laneis 2 sex. 16½ gr.
Nyhony³²⁹] de 2 laneis 3 quartalibus 4 funiculis 1½ sex. 6 gr. 2½ den.
Wodyerad³⁶⁷] 36 gr.
Gednota Pichonis³⁵⁴] 32 gr.
Wesczie Pupyn³²⁶] 2 sex. 11 gr. hal.
Bukowsk³⁰¹] de 33 laneis 22 sex.
Theloneum nescio quantum nunc soluit.
Neplachow³⁰²] de 34 laneis 32 sex. 40 gr.
Sedlykowicz³³⁶] de 9 laneis 6 sex.

fol. 7b

Bossulecz³⁰⁰] cum plebano et capllano et subsidibus soluit 8 sex. 48 gr. ½ den.
Dynyn³⁰¹] de 29 laneis et 2 subsidibus 19 sex 46 gr. 4 den.
Drahotysscze³⁴⁵] de 3 laneis et quartali 3 sex. 10 gr.
Lhota sartonum³⁰³] de 2½ laneo et 9 jugeribus^l] Lysska tenet (et alios 8½
laneos per 40 gr.)^m)
Ponyedraz³⁷¹] de 13 laneis, 2 molendinis et 3 subsidibus 6 sex. 28 gr.
Ortus apum 17½ gr.

[Brasea excocta.
Item in vigilia Assumpcionis excoimus in Przibenicz 1 braseum.]ⁿ)

Zalssi³³⁸] de 13 laneis et jugere 12 sex. 7½ gr. 1 den.
Swynna³⁰⁷] de 8 laneis et casis 5 sex. 8 gr. 4 den.
Wlasyborz³⁰⁶] de 9 laneis 6 sex. 48 gr.
Swyny³⁰⁸] de 20 laneis 3 quartalibus 17 sex. 26 gr. 6 den.
Borkowicz³⁰⁵] de 11½ laneo et orto 8 sex. 11½ gr.
Chrustow³⁷⁰] de 7 laneis 2 sex. 50 gr.
Mazycz³⁰⁴] de 4 laneis 2 jugeribus, 8 subsidibus 4 sex. 41 gr. — — —
Kleczaty³⁶⁹] de 1½ laneo 48 gr.
Sepekow²⁷²] de 31 laneo 22 sex. 21 gr.
Drzkrayow²⁷⁵] de 12 laneis minus quartali 7 sex. 50½ gr.
Bozeywycze²⁸⁵] de 15 laneis 1 quartali 9 sex. 41 gr. 2 den.
Przysenyecze²⁷⁷] de 13 laneis 4 sex. 51 gr. 2 den.
Stbyessycze²⁷³] de 15 laneis 3 quartalibus 10½ sex.
Bozetycz²⁷⁴] de 38½ laneo 22 sex. 24 gr.
Zalss²⁷⁶] 5 sex. 3 gr. 4 den.
Malssicz²⁵⁴] de 22 laneis 11 sex. 49 gr.
Czrnkow³⁴²] de 30 laneis 16 sex.
Slapy²⁵⁸] de 17½ laneo 9½ sex. 6 gr.
Drazyczky³⁵³] de 13 laneis 7 sex. 3 gr.
Lhota²⁵⁶] de 5 mansis 2 sex. 40 gr.
Lybyeowicz²⁵⁷] de 6 laneis 3½ sex. 1 gr.
Radymowicz³¹²] de 18 laneis 9½ sex. 6 gr.
Lom³¹⁰] de 14 laneis minus quartali 7½ sex. 2 gr.
Marsow²⁸⁰] de 13 laneis minus quartali 7 sex. 15 gr.
Obora³¹²] de 10 mansis per 34 gr. facit — — —
Trzebelicz³¹¹] de 9½ laneo et ½ quartali 5 sex. 10 gr. exceptis robotis et messoribus.
Dudow²⁵⁹] de 7 laneis et quartale 4 sex. 4½ gr.
Wssechlap³⁴¹] de 9 laneis 5 sex. 18 gr.
Potalow³⁶⁶] de 7 laneis et subsidibus 3 sex. 45½ gr.
Podole³⁷⁷] de 4½ laneo 2 sex. 24 gr.
{Zhorz iam loco Podole per commutationem et accrevit ulterius in summa
2 sex. 45 gr.)^m)
Dobrzyeyowicz²⁵⁵] de 8 laneis 5 sex. 6 gr.
Beczicz³⁵⁵] de 10 laneis cum subsidibus 5 sex. 44 gr.
Chotowyny³⁵⁹] de 2 laneis cum subsidibus 2 sex. 4½ gr.
Zachod³⁵⁶] de 9 laneis cum subsidibus 7 sex. 49 gr.
Mezrzyyecz²⁹⁶] de 13 laneis et quartale 5 sex.
Drazycz maior²⁸⁵] de 16 laneis 12 sex. 20½ gr.
Zahradka²⁹⁹] de 6 laneis 4 sex. [20 gr.] 1½ gr.
Klokoty³⁵⁷] de 26 laneis minus quartali 17 sex. 10 gr.
Czelkowycze³⁵⁸] de 10½ laneo 5½ sex. 6 gr.
Mlczkow²⁷⁹] quasi de 1 laneo 34½ gr.
{Passeka dicta Czrnhlaw³⁶⁰] continet — — — Summa 45 gr. 4 den. vel
circa.)^m)
De thabernis scrutentur a iudicibus cuiuslibet ville.

14. VIII.
(1420)

fol. 8a

fol. 8b

fol. 9a

[vacuum]
fol. 9b
fol. 10a

Drku[e]p] receipt ab hominibus, ut ecclesia Sepekowiensis consecraretur violata: Nerozum sutor dedit 2 sex.; Otruba de Bozeticz dedit 2 sex. Kral ibidem dedit 2 sex.; Rzehna ibidem dedit 2 sex.

— — — — — qui fuerunt sanctorum Maress iudex
 — — — — Wenyek, Weliczek, Lynhart, — — — — rzil, Opussal, Kozka, Wawra,
 Wach, Albrecht, Jenyk, Jan Sserzow, Petr Fridl, Tomecz Vtiakacz, Waczlaw,
 Mikulass Bissow, Jan Johankow, Lytass, Wyssek, Bublik, JohaneK Ryssuh.
 — — — — qui non fuerunt (Marzik) Patagik, Toma, Martin pastor 1/2 laneum, Jecha,
 Przibecz czynator, (Ssylink) Onassek, Trossek, Mikolass Vtiakacz, Ochlasta, Talm
 laneus.

Brzecie³⁷⁸) homines censuales Mrwiczonis:³⁷⁹
 dedit Mikulass, laneus, soluit 46 gr. (dedit 1 sex. 4 gr.)
 dedit Wela vidua, laneus 45 gr. (dedit 1 1/2 sex. 6 gr.)
 Mika textor, laneus; non dedit.
 dedit Petr, quartale 4 gr.; dedit 4 gr.
 Przehorz, 1/2 laneum 24 gr.; non dedit.
 In festo Johannis Baptiste census dabant.

in piscina fuerunt
 Qui contra dominum et in dampnis ipsius sunt:

Oczelka de Beczicz³⁵⁵) Lynhart ibidem in gratiam domini receptus et promisit
 non adherere illis in Przibenicz nec Taboritis et vult probare, quod nunquam
 fuit contra dominum et contra bonos fideles; pro ipso sub 10 sex., ut se con-
 servaret in premissis et statuere se debet coram domino si mandaverit, Michal
 iudex de Beczicz³⁵⁵) cum ipso. Actum feria secunda die s. Francisci anno etc.
 XXIII°. (M II—31)

Waczlaw seu Wanyek dictus Koleba olim de Klokot³⁵⁷) tunc in Tabor,
 receptus in gratiam domini et promisit eidem non adherere per amplius in
 omnibus, sed esse liber ab eis nec eis conmanere, sed cum bona parte hominum
 semper pacifice, laboriose fideliter permanere. Hoc promittit sub fidei et puritate
 honoris et sub 10 sex.; fideiusserunt pro ipso coniunctim Mach de Lhota²⁵⁶)
 synkow filius et Konzelek de Klokot. Actum dominica ante sanctorum Simonis
 et Jude apostolorum anno etc. XXIII°. (M II—32)

Waczlaw filius Procopii de Drazicz²⁹⁵) in gratiam domini assumptus, ut per
 amplius cum bonis esset et non adhereret Taboritis; cautionavit sub 50 sex.
 ut hec observaret. Fideiusserunt pro ipso coniunctim Prokop, pater ipsius de
 Drazicz, Johan ibidem. Actum feria III^a post Omnium sanctorum anno etc.
 XXIII°. (M II—33)

Faber Matiei de Malssicz²⁵⁴) exemptus de captivitate et cautionatus sub
 20 sex. ad statuendum in duabus septimanis. Fideiussores Petr silvanus de
 Dobrzie[yowicz]²⁵⁵) Kaderzawek, Mixa, Wawra, Wellek Knap, Walless, Wanyek
 Zagiecz, Kabssek. Actum feria V^a post s. Dorotee anno XXIII°. (M II—39)

Jan filius Mixonis Bradarzonis de Marsow²⁶⁰) in gratiam domini assumptus,
 de Tabor rediit, ut non esset contra dominum et cum Taboritis et cum parte
 hac; gratiam — — — — (M II—40)

In domini gratiam recepti Viklefistis et Taboritis adherentes per officiales
 in Bechina anno etc. XXII, ut per amplius domino fideles sint et in nullo Tabo-
 ritis nec obediunt nec adhereant et statuere se domini in potestatem debeant.

Lynhart filius Zacharie de Gistebnicz²⁸⁰) cautionatus sub 50 sex.; fideiussores
 Bussek de Bissow,³⁶⁰) Petr Mazanecz de Gistebnicz, Jan Zabiehlík, Waczlaw faber
 de Gistebnicz manu coniuncta et indivisa. (M II—1)

Gindrzych de Bernarticz³⁶¹) cautionatus sub 100 sex.; ad statuendum fidem
 Tman de Borowan, Jan iudex de Bernarticz, Pawlik ibidem, Jacub Neuzil ibidem,
 Ondrziez Wich de Byelyny³⁶²) manu indivisa. (M II—2)

Filip Hule de Podborzie²⁶²) sub 50 sex.; fideiussores Mikulass de Podborz,
 Tomass Cztwero ibidem, Waczlaw Duchne ibidem, Jan de Skrichow,²⁶⁷) Hana de
 Dobronicz.³⁶³) (M II—3)

Kaderzawek de Malssicz²⁵⁴) sub 50 sex.; Petr silvanus de Dobrziewowicz,²⁵⁵)
 Kral de Malssicz, Mikulass Zak ibidem coniunctim. (M II—4)

Petr, Pauli filius de Paderzow²⁶¹) sub 50 sex.; Henrych de Paderzow, Petr
 Bartussow, Sspatak de Drazicz²⁹⁵) coniunctim. (M II—5)

Hamrlík et Toma Brada de Przibenicz, quilibet sub 50 sex.; fideiussores pro
 ipsis Klyba Jacha, Petr Slawik, Welik Hrdí, Marussek de Oparzan,²⁶⁶) Smrczka
 Swach de Stadlce²⁷¹) coniunctim. (M II—6)

Kudywida de Gistebnicz sub 50 sex.; fideiussores Pecha figulus, Pessczek
 sutor, Krplek, Jacub Sstyetina, Kus de Zbilitis,³²⁷) Petr Mazanecz, JohaneK,
 Tom(ass)jecz, Kaless. (M II—7)

Ssaywl de Slap²⁵⁶) sub 50 sex.; Johannes notarius de Srlin,³⁶⁴) Cztibor
 Herzman de Hlawatecz.³⁶⁵) (M II—8)

Herzman de Gistebnicz sub 30 sex.; fideiussores Bussek de Byssow,³⁶⁰) Ma-
 zanecz de Gistebnicz, Pessczek sutor, Pecha figulus, Krplek coniunctim. (M II—9)

Wydurek de Gistebnicz²⁶⁰) sub 50 sex.; fideiussores Kus de Zbilitis,³²⁷) Matiei
 de Olssie,²⁶⁹) Trs, Wach, Gyra, Syma de Brcze, Petr Mazanecz de Gistebnicz
 coniunctim. (M II—12)

Kawyge de Przibenicz sub 50 sex.; fideiussores Jan pissarz z Srylna,³⁶⁴)
 Jan de Krasselow³⁶⁶) coniunctim. (M II—13)

Waczlaw Swamberg famulus de Gistebnicz sub 20 sex.; fideiussores Pecha
 figulus de Gistebnicz et Petr Kyssele z Bozeyowicz²⁶⁵) coniunctim. (M II—14)

Kubicze de Oparzan²⁶⁶) maiori sub 30 sex.; fideiussores Waczlaw iudex de
 (Borowan) Ratay,³⁶⁷) Waczlaw Kostka ibidem, Kubicze de Wiksicz.³⁶⁸) (M II—15)

Mrawissek de Gistebnicz sub 100 sex.; fideiussores Protywa de Vdym,³⁶⁹)
 Waczlaw faber de Gistebnicz, Mach Pessczek ibidem, Pecha figulus, Jan de
 Gednota, Jacub de Zahradki,²⁹⁹) Matiei de Rzepcze.²⁶⁶) Morak de Huorka. (M
 II—16)

Petr de Chissek²⁹⁰) sub 20 sex.; fideiussores Trzebin et Plachtik coniunctim.
 (M II—17)

Skran et Wach^r) et Waydilaich de Brcze³⁶³) fuerunt in Tabor mansione,
 sed est eis data licentia et facultas in gratiam domini.

Kossowerz de Skrichow²⁶⁷) habet gratiam domini a Leskowczone³⁶⁰), ut sit
 fidelis. (M II—21)

Kubik z Hosty³⁶¹) fuit contra dominum de Rosenberg et induxit nocere
 Bechinam et tandem captivatus, per capitaneum Johannem³⁶²) post s. Zigmundi
 emissus de captivitate sub 20 sex. ut in tribus septimanis daret Bechin 20 stri-
 chones farine siliginis et 2 brazea. Sub vadio predicto fideiussores Symek de
 Kolymyrzicz³⁵⁵) Sebestian de Dubrawi,³⁶⁴) Stricz ibidem, Waczlaw de Hosti
 et Matiei ibidem, Symon ibidem, Lybecz ibidem manu coniuncta. Actum sabbato
 die s. Stanislai. (M II—22)

Wydra homo domini de Libiewowicz²⁵⁷) cautionatus sub 10 sex. ad statuendum,
 quod mandatum fuerit; fideiussores pro ipso coniunctim Matiei, Jacub ambo de
 Lom,³¹⁰) Petr dictus Podczechtlik ibidem. Actum sabbato post s. Johannis Bap-
 tiste. (M II—23)

Petrus faber dictus Ffaystl de Krzida²⁷⁰) receptus in gratiam domini de
 Przibenicz et cautionatus sub 20 sex., ut esset fidelis et promisit non esse cum
 Taboritis et illis de Przibenicz; fideiussores pro ipso Waniek, gener ipsius
 de Stareho Sedla,³⁶⁵) Gyra et Bera de Krzida manu coniuncta omnes. Actum
 feria V^a in s. Magdalene festo anno domini etc. XXIII°. (M II—26)

Jan filius Kubczonis de Lybitewicz²⁵⁷) dedit se in gratiam domini et pro-
 misit esse fidelis et non adherere Taboritis nec cuiquam nocere sed laborare
 cum patre sub 15 sex.; fideiussores Maress de Zhorz, filius Hlawacz, Jacub de
 Marsow²⁶⁰) coniunctim et manu indivisa. Actum dominica die s. Jacobi anno
 etc. XXIII° (M II—27)

Petr faber de Drhowicz³¹⁶) de captivitate exemptus sub 20 sex. ad statuen-
 dum, quod mandatum fuerit; fideiuberunt pro eo tota communitas. (M II—28)

Mikulass de Bechina civis dictus Zaifrid exemptus de captivitate sub 50 sex.
 ad statuendum in s. Wenczeslai affuturi anni. Sed M. tantum una septimana
 fuerit mortuus. Fideiussores coniuncta manu Vrza Stoliczka, Stalpa Marz, Petr
 Neuzil, Duchon, Kunczl. murator, Slywa, Hes, Kopolt, Mica dictus de Mezero-

17. VIII. 1423 wicz,³⁹⁶) Andreas faber omnes de Bechin, Mica faber de Radieticz,³⁹⁷) Wach de Czrnyssocz. Actum feria III^a post Assumptionem anno etc. XXIII° (M II—29)

17. VIII. Toma filius Henrici de Bechina de captivitate exemptus sub 50 sex. ad statuendum in s. Wencezlai ut supra, tali sub conditione. Fideiussores pro ipso manu indivisa Stoliczka, Buzek, Wanyek sartor, Palczek, Ondrassek, Wacha pannifex, Chlebek de Bechina, Gindrzych pater ipsius. Actum ut supra. (M II—30)

23. XI. 1423 Crux de Dubicze³⁹⁸) circa Zelcz in gratiam domini per capitaneum Johannem receptus, ut esset fidelis et non adhereret Taboritis. Actum feria III^a die s. Clementis anno etc. XXIII°. (M II—34)

1. VI. 1424 (Symon de Klokoť,³⁵⁷) qui etiam mansit in Tabor, veniens in Trziebon, dedit se in gratiam domini et caucionavit sub 10 sex., quod per amplius non adhereret hereticis, sed debet esse fidelis. Fideiussores Wacha et Jessek mancus de Lom.³¹⁰) Actum circa Ascensionem domini anno etc. XXIII°.^s) (M II—42)

fol. 13a Ffideiussorie cautionate ad statuendum et alio ut non adhereant in aliquo Taboritis.

13. III. 1423 Zigmund silvanus et iudex de Drazicz²⁹⁵) cautionatus sub 50 sex., ut contra dominum nullas versucias faceret, sed sub potestate domini esset et obediencia, et etiam ut non foveret et non teneret partem Taboritarum. Fideiussores Jan Sspatak de Drazicz et Nyczek ibidem et Jan de Skrichow²⁶⁷) manu coniuncta. Actum sabbato ante Letare anno etc. XXIII°. (M II—10)

26. III. 1423 Petr filius Pauli de Paderzow exemptus de captivitate, rukogmie ad statuendum vice versa, quod fuerit mandatum. Domino vel officialibus sub 50 sex.: Henrich et Petr silvanus de Paderzow,²⁶¹) Sspatak de Drazicz. Actum feria VI^a ante Palmarum anno etc. XXIII°, manu coniuncta et indivisa. (M II—11)

Jan filius Kubzonis molendinatoris sub Klokoť in gratiam domini receptus per Alberam burgravium Chussnicensem³⁹⁹) et etiam capitanei Bechinenses asenserunt. (M II—27)

29. VI. 1423 (Ffilip dictus Hule de Podborzie²⁶²) cautionatus et suggestit se dare 10 sex. paratis primo in s. Jacobi, proximo termino debet dare 5 sex. et in Assumptione s. Marie festo proximo venturo 5 sex. Fideiussores pro ipso manu coniuncta et indivisa super bona ipsius promutuata et sua Cztwero, Mikulass de Podborzie, Jan de Skrichow,²⁶⁷) Mach dictus Mrawenecz et Michal de Oparzan,²⁶⁶) Actum feria III^a die sanctorum Petri et Pauli apostolorum anno etc. XXIII°. [Iste dedit 6 sex. capitaneo, quid debuit pro vino et residuas 4 sex. indulgit.]^t) (M II—24)

17. VII. 1423 1. VIII. A. Jacub dictus Zenyssek de Skrichow²⁶⁷) cautionatus sub 20 sex., ut non esset contra dominum, nec noceret parti bone et non esset cum Taboritis et debet dare et solvere 5 sex. gr. paratis a data presentis in tribus septimanis; fideiussores pro ipso coniunctim Duchon et Jan de Skrichow. Actum sabbato post festum Margarete anno etc. XXIII°. Dedit dictus in die s. Petri ad vincula 1 sex. Petro notario⁴⁰⁰) et Johanni⁴⁰¹) capitaneo 1/2 sex.

24. XI. 1423 (Matiei filius Johannis tessarzow de Hodussin²⁶¹) exemptus de captivitate in Bechin sub 30 sex. ad statuendum in una septimana et debet se expurgare, quia non est ex parte Taboritis. Fideiussores pro ipso Mica et Waczek de Hodussin coniunctim. Actum feria III^a ante s. Katrine anno etc. XXIII°. Capit liberum ei ministerium.)^t) (M II—35)

26. XI. 1423 B. Hawel de Mylewsk³⁷³) qui habitavit in Przbienicz cum aliis hereticis, tunc receptus est in gratiam domini et promisit non adherere illi parti male nec alicui nocere cum illis, sed habitare in Gistebnicz in bonis domini. Fideiussor pro ipso et cum eo Petr silvanus de Paderzow,²⁶¹) Actum feria VI^a post s. Kathrine anno etc. XXIII° sub vadio 30 sex. (M II—36)

11. XII. 1423 Martin filius Johannis de Dudlebicz⁴⁰²) receptus in gratiam domini, ut non esset contra dominum et ipsius nec adhereret Taboritis. Fideiussor Nicolaus piscator sub Dobronicz³⁶³) et solus promisit sub altiori jure etc. Actum sabbato ante s. Lucie anno etc. XXIII°. (M II—37)

Duczal de Drazicz²⁹⁵) de captivitate exemptus sub 20 sex. ad statuendum in Nativitate Christi, ut non adheret Taboritis et solvere debet censum domini. Fideiussores Jan frater ipsius, Jacub Prtaczek, Mach coniunctim manu. Actum

dominica ante s. Lucie anno etc. XXIII°, et est in gratiam domini receptus et debet statui, quando fuerit monitus sub vadio supra notato. (M II—38)

Beczicze³⁵⁵) dederunt non plene ideo sunt ad librum notate. (Czrmik dedit 7 gr.), Beness dedit (4) 5 gr.

Symek 4 gr., Jecha Nowak 9 gr. Petr dedit 13 gr., (Michal 10 gr.)

Zich dedit 10 gr.

Stadlcze²⁷¹) sunt taberne: Smrczk, Martinkonis, Ssohay.

Quibus est datum scire, ut decimas darent: Obora,³⁴²) Podborzie,²⁶²) Oltin,²⁶³) Stadlcze,²⁷¹) Krzida,²⁷⁰) Hodussin,²⁶¹) Bozulecz,³⁰⁰) Lom,³¹⁰) Neplachow,³⁰²) Ponedraz,³⁷¹) Marsow,²⁶⁰) Drazicz,²⁹⁵) Drzkrayow,²⁷⁵) Lybyeiowicze,²⁵⁷) Olsie,²⁶⁹) Sepekow,²⁷²) Zalssie,³³⁶) Wssechlap,³⁴¹) Trzebelicze,³¹¹) Slawnowicze,²⁵⁴) Dobrzye-yowicze,²⁵⁵) Stadlcze, Dudow,²⁵⁹) Radymowcze,³¹²) Drzkrayow, Chwalczina wesce,²⁸⁴) Makow,²⁹⁷) Hodkow,²⁸⁶) Drhowicze,³¹⁶) Swozierz,²⁸⁹) Wssechow²⁹⁸). Et iam omnibus districtibus est scire datum.

Textové poznámky

- a) Doplněk druhou písařskou rukou (ozn. B).
- b) Údaj nedoplněn.
- c) Emendace, malá část folia odtržena.
- d) Psal hlavní písař (ozn. A), kterého možno identifikovat jako notáře Matěje, aje o málo později nežli základní text urbaniálního extraktu (díličho urbáře).
- e) Přípisek rukou B.
- f) 4 den. — pro nedostatek místa napsáno pod čárkou rukou A.
- g) 34 gr. nadepsáno pro nedostatek místa nad čárkou rukou A.
- h) Emendace. Nedopsáno pro nedostatek místa na okraji stránky.
- i) Zápis mřežován. Základní text psán rukou A.
- j) Lusus calami. Rozmazáno.
- k) Od počátku f. 6^b se v zápsech až do f. 9^a uplatňuje převážně ruka B.
- l) 9 judgeribus — nadepsáno rukou písaře B nad řádkou.
- m) Dodatečný přípisek rukou A.
- n) Ve spodní části stránky zapsal reversně písař A někdy v létě 1420 při založení rejstříku, resp. v první fázi jeho existence.
- o) Oprava provedena rukou B nad řádkou.
- p) Dále pokračuje ruka A.
- r) Nadepsáno nad řádkou.
- s) Zápis napsán na volné místo dodatečně.
- t) Mřežováno.
- u) Text označovaný siglami A., B. je napsán na zvláštním vloženém lístku, srov. úvodní komentář.

Seznam zkratk

AČ	— Archiv český I — XXXVII, Praha 1840—1944
DRC	— J. Emler, Decem registra censuum Bohemica. Praha 1881
A. L. Krejčík, Urbář	— A. L. Krejčík, Urbář z roku 1378 a účty kláštera treboňského z let 1367—1407. Praha 1949
M II—	— J. Macek, Tábor v husitském revolučním hnutí II, Praha 1955
MVGD	— Mitteilungen des Vereins für Geschichte der Deutschen in Böhmen
RBM Venc. III	— Regesta Bohemiae et Moraviae aetatis Venceslai IV. Tomus III — Fontes Archiví publici Trebonensis, ed. B. Kopiczková, Praha 1977
RU	— J. Truhlář, Urbář zboží rožmberského z roku 1379. Pojednání KČSN VI—10, Praha 1880
B. Rynešová, Listář I, II	— B. Rynešová, Listář a listinář Oldřicha z Rožmberka, I, Praha 1929; II, Praha 1932

A. Sedláček, Hrady	— A. Sedláček, Hrady, zámky a tvrze Království českého 1—15, Praha 1882—1927
J. Trajer	— J. Trajer, Historisch — statistische Beschreibung der Diöcese Budweis. Č. Budějovice 1862
UBH	— Urkundenbuch des Cistercienserstiftes B. Mariae V. zu Hohenfurt in Böhmen, ed. M. Pangerl, Fontes rerum Austriacarum II—23, Wien 1865
UBK	— Urkundenbuch der Stadt Krummau in Böhmen. I—II, edd. V. Schmidt, A. Picha, Praha 1908—1910
UBKlariss	— Urkunden- und Regestenbuch des ehemaligen Klarissinen-Klosters in Krummau, ed. M. Klimesch, Praha 1904

Poznámky

- 1) J. Kejř, Cesty bádání o husitství. (Úvodní slovo k panelové diskusi.) HT 4, 1981, s. 245—260; protokol diskuse ib. s. 261—275.
- 2) M. Konečný, Dokumentace a zpřístupnění pramenů husitského období. HT 5, 1982, s. 365n, speciální referáty: P. Spunar, Dokumentace a husitologie, ib. s. 369—371; I. Hlaváček, Několik úvah o vydávání diplomatických pramenů k dějinám husitství, ib. s. 372—378.
- 3) A. Vidmanová, K vydávání latinských textů české proveniencce ze 14. a 15. století. HT 8, 1985, s. 271—283; J. Daňhelka, Směrnice pro vydávání starších českých textů, ib. s. 285—301.
- 4) Tábořský archiv 1, 1987, s. 5—7.
- 5) HT 9, 1986—87, s. 325—334 (J. Nechutová), TA 1, 1987, s. 8—87 (I. Hlaváček a kol., F. Šmahel, B. Zilinský, R. Tecl).
- 6) J. Truhlář, Urbář zboží rožmberského z roku 1379. Pojednání KČSN VI—10, 1880.
- 7) A. L. Krejčík, Urbář z r. 1378 a účty kláštera třeboňského z let 1367—1407. Srov. též F. Graus, Rejstřík rozděleného sukna kláštera třeboňského (1406—1414), in: Prameny a studie k českým dějinám 1, Praha 1951, s. 3—26.
- 8) J. Truhlář, Zlomky účetních knih XIV. století. PAM 13, 1885, s. 107—112; M. Truc, Zlomky purkrabských účtů choustnických z r. 1375—1387. JSH 26, 1957, s. 4—9, 33—40.
- 9) J. Truhlář, Urbář kostela Jistebnického z doby předhusitské. VČA 9, 1900, s. 150—151.
- 10) SOA Třeboň, Vs Třeboň, sign. I.A 6 G beta 11 (1424); sign. I.A 6 R 89.
- 11) J. Šusta, Purkrabské účty panství novohradského z let 1390—1391. Praha 1909.
- 12) J. Macek, Tábor v husitském revolučním hnutí II, Praha 1955, s. 373—382; F. Šmahel, Dvanáct pramenných sond k sociálním poměrům na Tábořsku od poloviny 14. do konce 15. století. HT 9, 1986—87, s. 277—312.
- 13) K této problematice srov. E. Mikušek, Účetní systémy a metody na majetku roudnických Lobkoviců. SAP XXXVI—1, 1986, s. 53—102.
- 14) O nich byla dosud jen nepřímá povědomost z několika zmínek v RU.
- 15) Edice č. VI, fol. 11^a—13^a, včetně vloženého lístku.
- 16) Doklady takových listin přináší ve velmi hojné míře B. Rýněšová, Listář I.
- 17) Srov. následující edici, s. 106n.
- 18) Srov. práci cit. v pozn. 3.
- 19) Srov. následující edici, s. 109n.
- 20) UBH s. 288; Norbert Heermanns Rosenbergsche Chronik, ed. M. Klimesch, Praha 1897, s. 84; V. Březan, Rosenberské kroniky krátký a summovní výtah sepsaný na konci léta 1609 v Třeboní, in: Čas. Společnosti vlasteneckého muzeum v Čechách II, seš. 4, 1828, s. 53.
- 21) RBMVenc. III, č. 679, s. 267n.
- 22) Srov. Norbert Heermann, s. 84n.
- 23) RBMVenc. III, s. 268.
- 24) Srov. J. Šusta, Purkrabské účty panství novohradského z let 1390—1391.

Praha 1909, s. 8n; E. Mikušek, Účetní systémy a metody na majetku roudnických Lobkoviců. SAP XXXVI—1, 1986, s. 53—102, zvl. s. 55n.

²⁵⁾ Srov. I. Raková, Čeněk z Vartenberka (1400—1425). Příspěvek k úloze panstva v husitské revoluci. SbH 28, 1982, zvl. s. 59n.

²⁶⁾ W. Schmidt, Südböhmen während der Hussitenkriege. MVGD 46, 1908, s. 203—214.

²⁷⁾ AČ II, s. 518—531.

²⁸⁾ RBMVenc. III, č. 707.

²⁹⁾ Čeněk z Varenberka, 1414 nejvyšší purkrabí, od 1412 hlavní poručník Oldřicha (nar. 13. I. 1403) a Kateřiny (nar. 1404) z Rožmberka, viz pozn. 25.

³⁰⁾ Ondřej ze Zásmuk, též z Vičatina, 1406—1414 purkrabí na Čes. Krumlově, srov. A. Sedláček, Hrady 3, s. 26.

³¹⁾ Diviš z Talmberka, 1389—1415 purkrabí v Miličíně, srov. A. Sedláček, Hrady 15, s. 235.

³²⁾ Jindřich z Vyhnanic, 1397—1415 purkrabí na Příběňkách, srov. A. Sedláček, Hrady 7, s. 68n.

³³⁾ Jan Smrčka z Mnichu, 1407—1414 purkrabí na Příběňkách, srov. A. Sedláček, Hrady 7, s. 68.

³⁴⁾ Jan z Kraselova, 1407—1413 purkrabí na Choustníku, srov. A. Sedláček, Hrady 4, s. 78.

³⁵⁾ Lipolt z Kraselova, 1412—1417 purkrabí na Nových Hradech, srov. A. Sedláček, Hrady 7, s. 208.

³⁶⁾ Matěj Višně z Větrní, 1412—1413 purkrabí na Divčích Hradech (Mejnštejn), 1415—1418 purkrabí na Č. Krumlově, srov. A. Sedláček, Hrady 3, s. 26, 65.

³⁷⁾ Heřman z Kuřího, též z Týnce, 1412—1416 purkrabí na Zrůbku, srov. A. Sedláček, Hrady 15, s. 144.

³⁸⁾ Chvalšiny, dn. o. Č. Krumlov.

³⁹⁾ Hořice na Šumavě, dn. o. Č. Krumlov.

⁴⁰⁾ Wenceslaus dictus Rex silvanus dominorum + 4. X. ?, UBKlariss., s. 26; 1412—1413 prokurátor hradu v Č. Krumlově.

⁴¹⁾ Hašták, krumlovský prokurátor asi v osmdesátých letech 14. stol.

⁴²⁾ Vojslav, krumlovský prokurátor; působil někdy v 90. letech 14. století.

⁴³⁾ Mareš z Přehořova, 1390 forestarius v Soběslavi, 1397—1403. IV. 3 +, prokurátor na Krumlově, srov. UB Klariss, s. 15; A. Sedláček, Hrady 3, s. 157.

⁴⁴⁾ Jan, 1390 prokurátor na Krumlově, srov. UBK I, č. 353.

⁴⁵⁾ Chronicon Rosense: Anno 1404 dominus Henricus de Rosenberg expugnavit Humpolecz. Srov. J. Salaba, O nekrologu třeboňského kláštera a Chronicon Rosense. Praha 1902, s. 14 (zvl. ot. VKČSN, tř. hist. 1902, č. XIII).

⁴⁶⁾ Přibíl z Petrovic, ca 1384 odkaz ve prospěch třeboňského kláštera, srov. Necrol. Trebon., MVGD 17, 1878, s. 220; A. L. Krejčík, Urbář, s. 104n.

⁴⁷⁾ Viz závěť Oldřicha z Rožmberka z 16. II. 1390, RBM Vencesl. III, č. 228.

⁴⁸⁾ Odkaz notáře Václava z Mýta, 6. II. 1395, srov. A. L. Krejčík, Urbář, s. 141n. Viz pozn. 107 níže.

⁴⁹⁾ Kostelec, dn. o. Č. Budějovice, farní kostel sv. Vavřince, srov. RBM Venc. III, č. 569 (25. XI. 1407); J. Trajer, s. 110.

⁵⁰⁾ Petr Huda z Veselé, kaplan v Krumlově, asi též, jenž 1414 presentován ke kostelu v Čekově, srov. UBK I, č. 638.

⁵¹⁾ Hostislav z Bílska, od 1369 farář v Č. Krumlově, od 1374 děkan doulebský, 1390—1407 rožmberský protonotář a důvěrník Jindřicha z Rožmberka. Jeho bratr Ondřej z Bílska byl 1395—97 purkrabím na Helfenburku. Srov. J. Hejnic, Českokrumlovská latinská škola v době rožmberské. Rozpravy ČSAV (sp. v.) 82/2, 1972, s. 7, pozn. 10.

⁵²⁾ Přiba z Radostovic, vdova po Václavu z Radostovic, 1408—1412, srov. UBK I, č. 583, 618.

⁵³⁾ Anna z Ústí, abatýše kláštera klarisek v Č. Krumlově, + 31. III. 1414, srov. UB Klariss., s. 5, 23.

⁵⁴⁾ Zřízení záduší za Kláru z Hradce (+ ante 1389) listinou z 28. IX. 1389, srov. UB Klariss., č. 32, s. 89n.

⁵⁵⁾ Kejnice, dn. o. Klatovy (?), srov. RBM Venc. III, č. 212.

⁵⁶⁾ Dar Zdeny; vdovy po Dobešovi z Němčí, konfirmován Petrem, Joštem a Oldřichem z Rožmberka klášteru klarisek 2. VI. 1364, srov. UB Klariss, č. 13,

s. 51n. Teškov, dn. o. Rokycany.

⁵⁷⁾ Odkaz Markéty z Halsu, choti Jana z Rožmberka, z 24. VI. 1384, srov. UB Klariss., s. 76.

⁵⁸⁾ Malšice, dn. o. Čes. Krumlov.

⁵⁹⁾ Zřízení zduší za Jarku z Dobronic (dn. o. Tábor); vyplácel Diviš z Dobronic, srov. UB Klariss., s. 1, 11 (bez roč. data).

⁶⁰⁾ Dar Jošta z Rožmberka (+ 1369).

⁶¹⁾ Post 1408 března 18., kdy je Anežka z Wallsee, roz. z Lipé, zmiňována jako živá a ante 1412 XI. 11. kdy byla již mrtva.

⁶²⁾ Anna z Leuchtenberka, snoubenka Petra z Rožmberka (+ 7. XII. 1406).

⁶³⁾ Petřík Majnuš z Březnice (u Bechyně, dn. o. Tábor). Srov. A. Sedláček, Hradý 7, s. 53.

⁶⁴⁾ Petr Liška z Újezda, 1411—1412 purkrabí na Velešíně, srov. A. Sedláček, Hradý 3, s. 290.

⁶⁵⁾ Petr Záhorka ze Záhoří patřil k rožmberské vladyské čeledi, na Krumlově doložen 1404 až 1405, srov. A. Mika, Petr Chelčický. Praha 1963, s. 14n.

⁶⁶⁾ UBK I, č. 618, jménem blíže neurčen.

⁶⁷⁾ Odkaz podle testamentu Oldřicha z Rožmberka z 16. II. 1390, srov. UBK I, č. 353; RBM Venc. III, č. 228, ve prospěch Oldřichova zpovědníka kněze Mikše Dvořišského.

⁶⁸⁾ Srov. testament Vojtěcha Raňkova z Ježova z 2. IV. 1388 a jeho převzetí Jindřichem z Rožmberka 21. XII. 1389, J. Loserth, MVGD B 17, 1879, s. 210n, č. 1; s. 212n, č. 2.

⁶⁹⁾ Jan z Kraselova, 1413—1419 purkrabí na Helfenburku, srov. A. Sedláček, Hradý 7, s. 91n.

⁷⁰⁾ Srov. Necrol. Crumlow.: XVII. Kal. Julii obiit domicella Elisabeth, filia Stubnerii de Patauia. UK Klariss., s. 20, 23 (nejspíše ca 1369), ib., s. 28: 12. XI. obiit Petrus dictus Stubner.

⁷¹⁾ Šlo o některé z jihocheských záští po r. 1400. Buď bojů s Budějovickými 1402, nebo tažení k Humpolci 1404.

⁷²⁾ Zautravěř — Ondřej Zautravěř z Krumlova, měšťan ib. (1386—1406) a správce hradského sklepa (pincerna, cellerarius) v letech 1369 až 1406, srov. UBK I, č. 186—558.

⁷³⁾ Eliška, vdova po Janu ze Slavkova, 1403—1405 purkrabí na Rožmberce. Zmiňována k r. 1412, srov. UBK I, č. 611, 618; RBM Venc. III, č. 659, s. 261n.

⁷⁴⁾ Mertl krejčí, měšťan v Čes. Krumlově.

⁷⁵⁾ UBH č. 168, s. 198n z 12. XII. 1385.

⁷⁶⁾ Testament Oldřicha z Rožmberka z 16. II. 1390, RBM Venc. III, č. 228.

⁷⁷⁾ Eliška z Vartenberka + 13. III. 1387. Vyplnění posledního pořízení matčina Jindřichem z Rožmberka srov. UBK I, č. 395 ze 17. II. 1395.

⁷⁸⁾ Legáty podle testamentu Oldřicha z Rožmberka z r. 1390 ve prospěch klášterů ve Vyšším Brodě a v Třeboni, RBM Venc. III, č. 228.

⁷⁹⁾ Žárský rybník u Nových Hradů.

⁸⁰⁾ Ondřej ze Zásmuk, též z Vlčetína, 1406—1414 purkrabí na Krumlově, srov. A. Sedláček, Hradý 3, s. 26.

⁸¹⁾ Jan Kus ze Stropčic, též z Jinína, ca 1412 purkrabí na Zbiroze, srov. A. Sedláček, Hradý 6, s. 240.

⁸²⁾ Bušek z Dlouhé Vsi, též z Vildštejna, 1408—1414 purkrabí ib., srov. A. Sedláček, Hradý 9, s. 214.

⁸³⁾ Viz pozn. 67 shora.

⁸⁴⁾ Jan Špice z Lužan, 1412—1414 purkrabí na Čechovicích, srov. A. Sedláček, Hradý 9, s. 118. Čechovice získal Jindřich z Rožmberka 1409 od Anny z Velhartic za roční plat 170 kop gr. do jejího života, srov. RBM Venc. III, č. 596.

⁸⁵⁾ Volfart z Černovic, 1412—1413 purkrabí na Menším, též Panském Boru u Horažďovic, srov. A. Sedláček, Hradý 11, s. 215.

⁸⁶⁾ Třeboňský rychtář Jan, uveden AČ 3, s. 294, č. 121 z 6. I. 1417: Johannes officialis in Třeboň, orig. SOA Třeboň, f. Vs TR, sign. IA 1 A alfa, nr. 146 a; B. Rynešová, Listář I, č. 178.

⁸⁷⁾ Jan ze Štítného, 1412—1414 purkrabí na Soběslavi, srov. A. Sedláček, Hradý 3, s. 157n.

⁸⁸⁾ Petr z Mladotic, 1412—1413 prokurátor a purkrabí na menším hradě v Rožmberku, RBM Venc. III, č. 679, 707.

⁸⁹⁾ Jindřich Dráchovec z Vyhnanic, 1397—1415 purkrabí na Příběničkách, srov. A. Sedláček, Hradý 7, s. 68n.

⁹⁰⁾ Petr ze Stráže. Šlo patrně o dluh, přiznaný v testamentu Oldřicha z Rožmberka, RBM Venc. III, č. 228.

⁹¹⁾ Petr z Chlumce (u Sedlčan, dn. o. Benešov), srov. A. Sedláček, Hradý 15, s. 135.

⁹²⁾ Křeč, dn. o. Pelhřimov, srov. A. Sedláček, Hradý 4, s. 329.

⁹³⁾ Jan Kamenický — Jan z Ústí, v letech 1391—1414 držel panství Kamenici, srov. A. Sedláček, Hradý 4, s. 170.

⁹⁴⁾ Reinprecht starší z Wallsee. Jeho stejnojmenný syn Reinprecht mladší z Wallsee (+ 21. VI. 1455) se oženil (1418) s Kateřinou z Rožmberka (1405 — 7. IV. 1454), srov. B. Rynešová, Listář I, č. 383, dáte M. Doblinger, Die Herren von Wallsee. AÖG 95/2, 1909. Norbert Heermann, s. 90.

^{94a)} Jindřich III. z Kravař, 1405—1420 držitel Plumlova, srov. J. Pilnáček, Staromoravští rodové. (2. vyd.) Brno 1972, s. 383.

⁹⁵⁾ Frana ze Soběslavě, notarius actorum archiepiscopatus Prag., srov. Z. Hledíková, SAP XVI, 1966, s. 157—171.

⁹⁶⁾ Jaroš z Libě, 1412—1414 purkrabí na Hradištku, panství Žiželice, srov. A. Sedláček, Hradý 5, s. 193n.

⁹⁷⁾ Ctibor z Černic, držitel tvrze Pluhův Ždár (dn. o. Jindř. Hradec), srov. A. Sedláček, Hradý 4, s. 337.

⁹⁸⁾ Jan z Kraselova, 1407—1413 purkrabí na Choustníku, srov. A. Sedláček, Hradý 4, s. 78n.

⁹⁹⁾ Petr Šitka, měšťan NMPražského 1381—1412, 1430—34, srov. V. V. Tomek, Základy starého místopisu Pražského II, s. 10, 131, 150, 277, 316.

¹⁰⁰⁾ Matěj Višně z Větrní, 1412—1413 purkrabí na Mejnštejnu (Dívč. Kámen), srov. A. Sedláček, Hradý 3, s. 65.

¹⁰¹⁾ Vrchota — Jan Vrchota z Vrchotic (blíže Sedlec—Prčice, dn. o. Benešov), zmiňován 1406—1415, r. 1409 držel panství Lomnice, srov. A. Sedláček, Hradý 15, s. 263.

¹⁰²⁾ Ješek, řeč. Tasovec ze Studeněvsi, 1381—82, AČ 31, s. 359, 376.

¹⁰³⁾ Jindřich Dráchovec z Vyhnanic, 1397—1415 purkrabí na Příběničkách.

¹⁰⁴⁾ Lipolt z Kraselova, 1412—1417 purkrabí na Nových Hradech, srov. A. Sedláček, Hradý 3, s. 208.

¹⁰⁵⁾ Petr z Mladotic, prokurátor na Rožmberku, srov. A. Sedláček, Hradý 3, s. 108.

¹⁰⁶⁾ Strážné, dn. o. Č. Krumlov, zápis srov. RBM Venc. III, č. 353 z 30. XI. 1396.

¹⁰⁷⁾ Václav z Mýta u Rokycan, rožmberský notář, odkázal 1395 II. 6 třeboňskému klášteru důchody z několika vsí, srov. A. L. Krejčík, Urbář, s. 141—143; M. Truc, SAP XXII—1, 1972, s. 129.

¹⁰⁸⁾ Albra z Těchobuz, 1416—1417 purkrabí na Příběnicích, srov. RBM Venc. III, č. 776, 793; A. Sedláček, Hradý 7, s. 70.

¹⁰⁹⁾ Bušek z Dlouhé Vsi, 1408—1413 purkrabí na Vildštejně, srov. A. Sedláček, Hradý 9, s. 214.

¹¹⁰⁾ Oldřich z Nezvěstic, též Oldřich z Písku, odkoupil od Jindřicha z Rožmberka 1403 ves Chlum a patronát v Nezvěsticích na panství Vildštejn, srov. A. Sedláček, Hradý 9, s. 214.

¹¹¹⁾ Aleš z Pokonic, 1397—1412 purkrabí na Vildštejně, srov. A. Sedláček, Hradý 9, s. 214.

¹¹²⁾ Jan Otrad z Vitanovic, k r. 1414 srov. RTT 2, s. 106, 303.

¹¹³⁾ Jan Smrčka z Mnichu, purkrabí na Příběnicích.

¹¹⁴⁾ Jan ze Štítného, purkrabí na Soběslavi.

¹¹⁵⁾ Vítek ze Rzávěho, od 1414 purkrabí na Choustníku, srov. A. Sedláček, Hradý 4, s. 78.

¹¹⁶⁾ Bohuslav z Petrovic, 1394—1418 purkrabí na větším hradě Rožmberku, srov. RBM Venc. III, č. 302, 800.

¹¹⁷⁾ Rynart z Počepic, k r. 1413 jako držitel rožmberské vsi Třebnice, srov. A. Sedláček, Hradý 15, s. 15.

- 118) Přibík z Obděnic, seděním v Bělčicích, srov. RBM Venc. III, č. 798 z 6. II. 1418.
- 119) Chramosty, osada záp. od Sedlčan, dn. o. Příbram.
- 120) Jindřich z Vyhnanic, purkrabí na Přiběnicích.
- 121) Diviš ze Zahrádky v osadě Kovářovské, uváděn k r. 1413, srov. A. Sedláček, Hrady 15, s. 152.
- 122) Bedřich z Chotětic (u Votic, dn. o. Benešov), srov. AČ 35, s. 153; srov. A. Sedláček, Hrady 15, s. 296.
- 123) Dublovice, dn. o. Benešov, viz též Profous, Místní jména I, s. 433.
- 124) Přibík z Mitrovic, ca 1400—1412 purkrabí na Zrůbku, srov. A. Sedláček, Hrady 15, s. 144.
- 125) Bohuslav z Nemyše, k r. 1415 uvádí A. Sedláček, Hrady 4, s. 359.
- 126) Jan z Kraselova, purkrabí na Helfenburku, srov. A. Sedláček, Hrady 7, s. 91n.
- 127) Hospřid z Radíče, syn Hrona z Radíče (1413—1415), čeledín Rožmberků, srov. A. Sedláček, Hrady 15, s. 362.
- 128) Ješetice, osada u Miletína, dn. o. Benešov, srov. RTT I, s. 526, k r. 1389, blíže není nic známo.
- 129) Baňov, osada blíže Ješetic u Tábora, srov. RTT II, s. 206 až k r. 1446.
- 130) Mikuláš z Krchleb, v letech 1425—32 rožmberský purkrabí na Zvíkově, srov. AČ 3, s. 505, č. 283, s. 521, č. 394.
- 131) Vilém Koňata z Olešnice, k r. 1413 jeden z „panošů okolních“ u Trhových Svin, srov. UBK I, č. 621.
- 132) Olešnice, dn. o. Č. Krumlov.
- 133) Brus z Trutmaně, k r. 1413 „jeden z panošů okolních“ u Trh. Svin, srov. UBK I, č. 621.
- 134) Erazím z Vlachňovic, z drobné šlechty u Třeboně, 1427. III. 5, jako ručitel v listině OA Č. Budějovice, AM Trhové Sviny I—3, též Trajer, s. 425n.
- 135) Jan z Březi, patrně příbuzný Ojře z Březi, uváděný jako „armiger“ k r. 1405, RBM Venc. III, č. 522.
- 136) Hroch z Doudleb, k r. 1415 v RBM Venc. III, č. 754 z 20. I. 1415.
- 137) Neznavětice u Blovic, dn. o. Plzeň-jih, patřila k panství Vildštejn.
- 138) Odolen, řeč. Vidlák z Újezda, srov. RTT II, s. 106 k roku 1414.
- 139) Heřman z Hrádku (Červeného u Sedlčan, dn. o. Benešov), 1400—1404, AČ 35, s. 385nn; B. Rynešová, Listář I, s. 131.
- 140) Litvín z Rovného, 1380 držel rožmberské panství v Zatlern a Laimpach, srov. A. Sedláček, Hrady 3, s. 119.
- 141) Jaroš z Libře, ante 1412 purkrabí na Hradištku (panství Žiželice), srov. A. Sedláček, Hrady 5, s. 293n.
- 142) Proudnice, rybník u Žiželic (dn. o. Kolín n. L.). Srov. V. Šmelhaus, Vývoj rybníčního hospodářství na Bydžovsku. Věd. práce Zeměděl. muzea 1964, s. 98n.
- 143) Nezvěstice u Blovic (dn. o. Plzeň-jih), lokalita patřila k panství Vildštejn. Srov. A. Sedláček, ČCH 23, 1917, s. 318, č. 222.
- 144) Jan Kus ze Stropčic, 1412 purkrabí na Zbiroze, srov. A. Sedláček, Hrady 6, s. 243.
- 145) Mikuláš z Chotíkova, příslušník drobné šlechty u Touškova na Plzeňsku, uváděn k r. 1410, srov. AČ 35, s. 257.
- 146) Oldřich z Nezvěstic. Viz pozn. 143.
- 147) Aleš z Pokonic (u Spáleného Poříčí), uváděn k r. 1410, AČ 35, s. 256n.
- 148) Přibík z Obděnic, srov. pozn. 118, 119.
- 149) Počepice u Sedlčan, dn. o. Příbram, srov. AČ 35, s. 231, 488.
- 150) Třebnice, dn. o. Příbram; RU č. 437; roční plat uváděn ve výši 3 kop 3 gr.
- 151) Paseka u Radkova, dvůr „Černoňav“, srov. RU, s. 46; R. Cihhart, Popis Tábořska. Tábor 1946, s. 116.
- 152) Srov. A. L. Krejčík, Urbář z roku 1378 a účty kláštera třeboňského z let 1367—1407. Praha 1949; F. Graus, Rejstřík rozděleného sukna kláštera třeboňského (1406—1414), in: Prameny a studie k českým dějinám 1, Praha 1951, s. 3—26. K písařské činnosti kláštera srov. I. Hlaváček, Studie k dějinám knihoven v českém státě v době předhusitské I. SbH 12, 1964, s. 5—52.
- 153) Soupis urbářů jihočeských archivů II, Č. Budějovice 1976, s. 290, č. 311.
- 154) A. L. Krejčík, Urbář, s. 3—10, s. 44.

- 155) Srov. J. Kadlec, Naše věda 27, 1950, s. 251. Lze doplnit RBM Venc. III, č. 731 [2. II. 1414 — Číměř]; č. 100 [28. IX. 1384 — Neplachov]. Zaniklé lokality na klášterství registruje J. Kadlec, Zaniklé osady na paiství bývalého kláštera třeboňského. ČSPS 61, 1953, s. 221—224.
- 156) Důchody z Branné, Brilic, Neplachova a Kocleřova; srov. přílohy A. L. Krejčíka, Urbář, č. 9 a 10, s. 111n, 116n.
- 157) J. Emler, DRC, s. 4—19.
- 158) Srov. J. Emler, Diplomatař kláštera blahoslavené Panny Marie řeholních kanovníků řádu sv. Augustina v Roudnici. VKČSN 1893, č. XVII.
- 159) Alespoň i v Třeboně je doložen ve fragmentu na pergamentu rukou přelomu 14. a 15. století psaný kopiář privilegií (ff. 8, velikost 295 X 220 mm): Liber monasterii domus sancti Egidii in Trzebon alias in Witignaw canonicorum regularium ordinis s. Augustini. SÚA — f. AZK — Třeboň 1385 III. 3.
- 160) A. L. Krejčík, Urbář, s. 41—47.
- 161) Bibliografické odkazy srov. R. Nový, Finanční písemnosti předhusitského velkostatku v Čechách. AUC — phil. et hist. 1, 1975, s. 47—88.
- 162) Srov. pozn. 24 a M. Truc, Zlomky purkrabských účtů choustnických z r. 1375—1387. JSH 26, 1957, s. 4—9, 33—40.
- 163) Srov. reprodukci poslední stránky (pag. 28) rejstříku in: Prameny a studie k českým dějinám 1, Praha 1951, obr. 1.
- 164) Brilice, dn. o. Jindř. Hradec. Důchody tu získal klášter r. 1380, srov. RBM Venc. III, č. 29; 38.
- 165) Dunajovice, dn. o. Jindř. Hradec.
- 166) Dvořec, dnes dvůr západně od Třeboně, dn. o. Č. Budějovice.
- 167) Spolí, dn. o. Č. Budějovice.
- 168) Šalmanovice, dn. o. Č. Budějovice.
- 169) Doňov, dn. o. Jindř. Hradec.
- 170) Mýto u Rokycan, dn. o. Rokycany, srov. pozn. 184.
- 171) Kvasejovice, dn. o. Tábor.
- 172) Pojbuky, dn. o. Tábor.
- 173) Domanín, dn. o. Jindř. Hradec.
- 174) Branná, dn. o. Jindř. Hradec.
- 175) Přehořov, dn. o. Tábor.
- 176) Lipnice, dn. o. Č. Budějovice.
- 177) Kocleřov, zaniklá ves v dn. o. Jindř. Hradec.
- 178) Číměř, u N. Bystřice, dn. o. Jindř. Hradec.
- 179) Mladošovice, dn. o. Č. Budějovice.
- 180) Vrcov, dn. o. Č. Budějovice.
- 181) Vlachovice, dn. o. Č. Budějovice.
- 182) V souhrnném počtu za celý rok, tj. za jiřský a svatohavelský termín roku 1418, je nepřímou uveden i deperditní rejstřík z jara 1418. Srov. komentář k č. III.
- 183) Na konci fol. 2^a, kde nebyla textem vyplněna celá stránka a ponecháno volné místo, vložen sumář všech tří termínů, který patří na konec fol. 2^b.
- 184) Rožmberský notář Václav z Mýta daroval klášteru úroky z 33 kop gr., zakoupené v okolí Mýta. Část platů převedena zřejmě do okolí Třeboně prostřednictvím správců pozůstalosti Jindřicha z Rožmberka, srov. č. I, pozn. 48, 107.
- 185) Třeboň, dn. o. Jindř. Hradec. Ve městě měl klášter velké desátky ze 17½ lánů k městu přiměřených v celkové výši 9 kop 12 gr., srov. A. L. Krejčík, Urbář, s. XI.
- 186) Neplachov, dn. o. Č. Budějovice. Srov. RBM Venc. III, č. 100 z 28. IX. 1383.
- 187) Miletín, dn. o. Č. Budějovice.
- 188) Radouň (Kostelní Radouň), dn. o. Jindř. Hradec. O okolnostech připojení důchodů z Radouň třeboňskému klášteru není před r. 1420 nic známo.
- 189) Hrachoviště, dn. o. Jindř. Hradec.
- 190) Třeboň, dn. o. Jindř. Hradec. Srov. pozn. 185 a text na fol. 1^a, který mřežován.
- 191) Ratmírov (Velký Ratmírov), dn. o. Jindř. Hradec. O důvodech či okolnostech připojení důchodů z Ratmírova není před rokem 1420 nic známo.

- 192) Rubrika má zřejmě stejný význam jako na fol. 2^b, ač není nijak vyznačena. Jde o neodevzdané platy ze vzdálenějších míst.
- 193) Srov. srovnání všech nedoplatků v úvodním komentáři.
- 194) A. Sedláček, Hrady 7, s. 23; viz též č. V.a.
- 195) L. c., s. 23.
- 196) A. Sedláček, Hrady 7, s. 74.
- 197) Výsledný stav zachycuje mapa B. Rynešová, J. Pelikán, Listář, IV, Praha 1954, příl.
- 198) Malšice, dn. o. Tábor, RU č. 96, panství Příběnice.
- 199) Dobřejice, dn. o. Tábor, RU č. 102, panství Příběnice.
- 200) Lhotka Hnojná, dn. o. Tábor, RU č. 106, panství Příběnice.
- 201) Zahrádka, dn. o. Tábor, RU č. 116, panství Příběnice.
- 202) Bečice, sn. o. Tábor, RU č. 98, panství Příběnice.
- 203) Maršov, dn. o. Tábor, RU č. 108, panství Příběnice.
- 204) Lom, dn. o. Tábor, RU č. 100, panství Příběnice.
- 205) Libějice, dn. o. Tábor, RU č. 99, panství Příběnice.
- 206) Třebelice, dn. o. Tábor, RU č. 110, panství Příběnice.
- 207) Slapy, dn. o. Tábor, RU č. 97, panství Příběnice.
- 208) Radimovice, dn. o. Tábor, RU č. 104, panství Příběnice.
- 209) Obora, dn. o. Tábor, RU č. 109, panství Příběnice.
- 210) Zhoř, dn. o. Tábor, panství Příběnice.
- 211) Dudov, dn. o. Tábor, RU č. 111, panství Příběnice.
- 212) Čenkov, dn. o. Tábor, RU č. 95, panství Příběnice.
- 213) Křída, dn. o. Tábor, RU č. 386, panství Příběničky.
- 214) Řepeč, dn. o. Tábor, RU č. 380, panství Příběničky.
- 215) Hodušín, dn. o. Tábor, RU č. 387, panství Příběničky.
- 216) Stádlec, dn. o. Tábor, RU č. 382, panství Příběničky.
- 217) Podboří, dn. o. Tábor, RU č. 383, panství Příběničky.
- 218) Slavňovice, dn. o. Tábor, RU č. 381, panství Příběničky.
- 219) Sepekov, dn. o. Písek, RU č. 119, panství Příběnice.
- 220) Zálší, dn. o. Písek, RU č. 121, panství Příběnice.
- 221) Držkrajov, dn. o. Písek, RU č. 125, panství Příběnice.
- 222) Přestěnice, dn. o. Písek, RU č. 124, panství Příběnice.
- 223) Božetice, dn. o. Písek, RU č. 120, panství Příběnice.
- 224) Jistebnice, dn. o. Tábor, RU č. 392, panství Příběničky.
- 225) Padařov, dn. o. Tábor, panství Příběničky.
- 226) Nehomín, dn. o. Tábor, RU č. 404, panství Příběničky.
- 227) Mozolov, dn. o. Písek, RU č. 409, panství Příběničky.
- 228) Vlastiboř, dn. o. Tábor, RU č. 375, panství Bukovsko; Svinky, dn. o. Tábor, RU č. 376, panství Bukovsko.
- 229) Dobronice, dn. o. Tábor.
- 230) Debrník, dn. o. Tábor. Patří k tzv. Nedvědickému újezdu louňovického kláštera.
- 231) Vesce, dn. o. Tábor.
- 232) Mokrá, dn. o. Tábor.
- 233) Vlastiboř, dn. o. Tábor. Ve vsi byl patrně díl louňovického kláštera.
- 234) Purkrabím na Choustníku byl v této době Víta ze Rzávého; příběnickým purkrabím od r. 1417 Albera z Těchobuze, srov. A. Sedláček, Hrady 4, s. 216. Srov. B. Rynešová, Listář I, s. 31.
- 235) Jan ze Stropnice, 1412—38, srov. UBK II, č. 14—143 passim, rožmberský protonotář a kancléř.
- 236) Ondřej z Hrádku, též z Nemyšle, srov. B. Rynešová, Listář I, č. 207 (k 22. III. 1432), viz A. Sedláček, Hrady 4, s. 329.
- 237) Vilém z Potštejna, purkrabí na Menštejně, srov. B. Rynešová, Listář I, č. 39, 57 (1420—1421).
- 238) Mlýny, dn. o. Tábor.
- 239) Černovice, městečko, dn. o. Pelhřimov.
- 240) Soběslav, město již od Tábora, dn. o. Tábor.
- 241) Deštná, městečko, dn. o. Jindř. Hradec.
- 242) Vlčeves, dn. o. Tábor.
- 243) Radimov, dn. o. Tábor [m. o. Rybova Lhota].

- 244) Kajetín, dn. o. Tábor.
- 245) Mnich, dn. o. Pelhřimov.
- 246) Jindř. Hradec, dn. o. město.
- 247) Předboř, osada u Choustníka, dn. o. Tábor.
- 248) O připravovaném výběru desátek v roce 1423, srov. č. VI, fol. 13^b z března 1423.
- 249) Srov. fol. 5^b: Třemešná, ib. duas decimas.
- 250) SOA Třeboň, Vs Třeboň, sign. I.A G beta 11, srov. Soupis urbářů jihočeských archivů II, s. 292n, č. 314.
- 251) Srov. obdobnou situaci v soupisu vybraných desátek sedmi vsí bukovského panství v úročním rejstříku svatohavelského termínu 1424, SOA Třeboň, Vs Třeboň sign. I.A 6 G beta 11, f. 21^a—25^b, kde je desátková kvóta dvou džberů rozdílných druhů obilí (žito + oves) z lánu spolehlivě určitelná.
- 252) Srov. ovesní rejstřík svatohavelský z roku 1430, SOA Třeboň, Vs Třeboň sign. I.A 6 R 89, fol. 10^b: osep ze Svinek a Bukovska ke sv. Havlu 1428 a na fol. 11^b rovněž k podzimnímu termínu 1429 ze vsí Vlastiboř, Svinky, Bukovsko, Neplachov a Kojakovice. Ve všech případech je lánová norma 8 džberů.
- 253) Ib. fol. 2^b: Sedlíkovice; z lánu placeno 6 džberů, všude jinde pak 8 džberů.
- 254) Malšice, dn. o. Tábor, RU č. 96. Farní kostel sv. Trojice, uváděn k r. 1373; děkanát bechyňský, arcijáhenství Bechyně, srov. J. Trajer, s. 735.
- 255) Dobřejice, dn. o. Tábor, RU č. 102.
- 256) Hnojná Lhota, dn. o. Tábor, RU č. 106.
- 257) Libějice, dn. o. Tábor, RU č. 99.
- 258) Slapy, dn. o. Tábor, RU č. 97.
- 259) Dudov, dn. o. Tábor, RU č. 111.
- 260) Maršov, dn. o. Tábor, RU č. 108.
- 261) Hodušín, dn. o. Tábor, RU č. 387. Ib. farní kostel sv. Václava zmiňován od r. 1384, děkanát bechyňský, arcijáhenství Bechyně, srov. J. Trajer, s. 623.
- 262) Podboří, dn. o. Tábor, RU č. 383.
- 263) Oltyně, dn. o. Tábor, RU č. 384.
- 264) Slavňovice, dn. o. Tábor, RU č. 381.
- 265) Nové Dvory, dn. o. Tábor, RU č. 385.
- 266) Opařany, dn. o. Tábor.
- 267) Skrýchov, dn. o. Tábor.
- 268) Řepeč, dn. o. Tábor, RU č. 380.
- 269) Olší, dn. o. Tábor, RU č. 388.
- 270) Křída, dn. o. Tábor, RU č. 386.
- 271) Stádlec, dn. o. Tábor, RU č. 382.
- 272) Sepekov, dn. o. Písek, RU č. 119.
- 273) Zběšice, dn. o. Písek, RU č. 122.
- 274) Božetice, dn. o. Písek, RU č. 120.
- 275) Držkrajov, dn. o. Písek, RU č. 125.
- 276) Zálší, dn. o. Písek, RU č. 121.
- 277) Přestěnice, dn. o. Písek, RU č. 124.
- 278) Týnice, dn. o. Písek.
- 279) Mičkov, dn. o. Písek, RU u č. 119 (jen díl).
- 280) Jistebnice, dn. o. Tábor, RU č. 392. Ib. farní kostel sv. Michala, zmiňován k r. 1383, srov. J. Trajer, s. 641. Ed. farního urbáře jistebnického z let 1414—19 podal J. Truhlář, VČA 9, 1900, s. 150—151; příslušenství — Zvěstonín a část Jistebnice.
- 281) Padařov, dn. o. Tábor.
- 282) Drahnětice, dn. o. Tábor, RU č. 128, 391.
- 283) Hůrka, původně dvě vsi Hůrka a Zahrádka, dn. o. Tábor, RU č. 396, srov. R. Cikhart, Popis Táborska. Tábor 1947, s. 64.
- 284) Hronova Vesce, m. o. Petříkovice, dn. o. Písek, RU č. 400.
- 285) Božejovice, dn. o. Tábor, RU č. 127.
- 286) Hodkov u Jistebnice, dn. o. Tábor, RU č. 401.
- 287) Mozolov, dn. o. Písek, RU č. 409.
- 288) Petřířovice, dn. o. Písek.
- 289) Svoříš, dn. o. Tábor, RU č. 398.

- 280) Chyšky, dn. o. Písek. Ib. farní kostel sv. Prokopa, zmiňován od r. 1384, srov. J. Trajer, s. 624n.
- 291) Větrov, m. o. Nosetín, dn. o. Písek.
- 292) Voleveč, někdy ves, m. o. Nosetín, dn. o. Písek.
- 293) Raškov, m. o. Ředice, dn. o. Příbram.
- 294) Nadějkov, dn. o. Písek.
- 295) Dražice, dn. o. Tábor, RU č. 113. Ib. farní kostel sv. Jana Křt. uváděn od r. 1384, srov. J. Trajer, s. 730n.
- 296) Meziříčí, dn. o. Tábor, RU č. 118.
- 297) Makov, dn. o. Tábor.
- 298) Všechov, dn. o. Tábor.
- 299) Zahrádka, dn. o. Tábor, RU č. 116.
- 300) Bošilec, dn. o. Č. Budějovice, RU č. 364. Ib. farní kostel sv. Martina zmiňován od r. 1384, srov. J. Trajer, s. 123n.
- 301) Dynín, dn. o. Č. Budějovice, RU č. 363.
- 302) Neplachov, dn. o. Č. Budějovice, RU č. 362.
- 303) Lhota Německá, zan. ves u Bošilce, RU č. 369.
- 304) Mažice, dn. o. Tábor. Patřily k arcibiskupskému panství Týn n. Vlt., srov. DRC s. 143, 354.
- 305) Borkovice, dn. o. Tábor, RU č. 374.
- 306) Vlastiboř, dn. o. Tábor, RU č. 375.
- 307) Svinky, dn. o. Tábor, RU č. 376.
- 308) Svin, dn. o. Tábor, RU č. 373.
- 309) Dolní Bukovsko, dn. o. Č. Budějovice, RU č. 360. Ib. farní kostel Narození P. Marie zmiňován k r. 1384, srov. J. Trajer, s. 124.
- 310) Lom, dn. o. Tábor, RU č. 100.
- 311) Třebelice, dn. o. Tábor, RU č. 110.
- 312) Radimovice, dn. o. Tábor, RU č. 104.
- 313) Olší, dn. o. Tábor, RU č. 388.
- 314) Výrec, m. o. Balkova Lhota, dn. o. Tábor. Osada zanikla v 17. stol., dnes jen MJ, které se vztahuje k zámečku, srov. R. Cikhart, Popis Táborska, s. 178.
- 315) Třemešná, dn. o. Tábor.
- 316) Drhovice, dn. o. Tábor, RU č. 389.
- 317) Popovec, m. o. Zběšičky, dn. o. Písek, příslušel k milevskému klášteru.
- 318) Srov. pozn. 290.
- 319) Dobřemilice, dn. o. Písek.
- 320) Střítež, dn. o. Písek.
- 321) Květuš, m. o. Nosetín, dn. o. Písek.
- 322) Nosetín, dn. o. Písek.
- 323) Vilín, m. o. Nosetín, dn. o. Písek.
- 324) Pohoří, dn. o. Tábor.
- 325) Ostrý, m. o. Orlov, dn. o. Tábor, RU č. 405.
- 326) Šichova Vesce, m. o. Petříkovice, dn. o. Písek.
- 327) Zbelítov, dn. o. Tábor, RU č. 402.
- 328) Hodkov u Jistebnice, dn. o. Tábor, RU č. 401.
- 329) Nehonín, dn. o. Tábor, RU č. 404.
- 330) Stružinec, m. o. Orlov, dn. o. Tábor, RU č. 403.
- 331) Alenina Lhota, m. o. Jetřichovice, dn. o. Tábor, RU č. 406 (Lhota superior).
- 332) Starcova Lhota, dn. o. Písek, RU č. 407 (Lhota inferior).
- 333) Mezipotočí, patrně zaniklá lokalita, jen podle geografického kontextu lze umísťovat do sz. koutu dn. o. Tábor.
- 334) Plechov, m. o. Svoříš, dn. o. Tábor, srov. v č. V, fol. 3a: Gednota Plchonis.
- 335) Hubov, m. o. Nadějkov, dn. o. Písek.
- 336) Zvěstonín u Jistebnice, dn. o. Tábor, srov. pozn. 280.
- 337) Modlíkov, dn. o. Písek.
- 338) Zálší u Bukovska, dn. o. Tábor, RU č. 371.
- 339) Sedlíkovice u Bukovska, dn. o. Č. Budějovice, RU č. 367.
- 340) Kundratice u Svin, dn. o. Tábor.
- 341) Všechlapy, dn. o. Tábor, RU č. 103.

- 342) Obora, dn. o. Tábor, RU č. 109.
- 343) Čenkov, dn. o. Tábor, RU č. 95.
- 344) Hronova Vesce, m. o. Petříkovice, dn. o. Písek.
- 345) Drahotěšice, dn. o. Č. Budějovice, RU č. 361.
- 346) Srov. B. Rynešová, Listář II, s. 88, 296, 297.
- 347) Z důvodů, které jsou uvedeny dále v textu, nelze proto použít tabelárního zpracování F. Šmahela, Dvanáct pramenných sond k sociálním poměrům na Táborsku od poloviny 14. do konce 15. století, HT 9, 1986—87, s. 302n, tab. 14 s komentářem.
- 348) Srov. k r. 1430 rkp. SOA Třeboň, Vs Třeboň sign. I.A 6 R 89, fol. 5b: Item nota: avene censualis de villa Neplachow homines domini abbatis quilibet de laneo per 8 tinas, quamlibet tinam per 1 gr. Summa avene 41 tinas, summa peccunie totidem.
- 349) Srov. svatojiřský úroční rejstřík 1433, SOA Třeboň, Vs Třeboň sign. I.A 6 G beta 11, fol. 5a: Bukovsko — urbariální pololetní úrok 40 gr. z lánu; ve skutečnosti placeno na penězích 36 gr. Obdobně Sedlíkovice 40:37 gr.; fol. 5b Drahotěšice 40:36 gr.; fol. 6a Bošilec 40:36 gr.; fol. 6b Dynín 40 gr. 3 den.: 36 gr. 3 den.; Neplachov 45 gr. 2½ den.: 41 gr. 2½ den. aj.
- 350) Nezdá se, že by bylo nutné sdílet skepsi stran nejasností, kterou vyjadřuje kol. Šmahel, HT 9, s. 314.
- 351) Srov. J. Macek, Tábor v husitském revolučním hnutí II. Praha 1955, s. 373—382. V edici odkazují na toto dílo zkratkou M II-č. tabulkového zpracování údajů.
- 352) Podle J. Macka, l.c. jde o vklad M II—21 incl.
- 353) Dražičky, dn. o. Tábor, RU č. 107.
- 354) Zhoř u Želče, dn. o. Tábor.
- 355) Bečice, dn. o. Tábor, RU č. 98.
- 356) Náchod, dn. o. Tábor, RU č. 117.
- 357) Klokoty, dn. o. Tábor, RU č. 114.
- 358) Čelkovice, dn. o. Tábor, RU č. 105.
- 359) Chotoviny, dn. o. Tábor, RU č. 123.
- 360) Paseka u Radkova, dvůr, RU s. 46 uvádí ještě jako les, srov. R. Cikhart, Popis Táborska, s. 116.
- 361) Jednota u Hodušína, dn. o. Tábor.
- 362) Kášovice, m. o. Repeč, dn. o. Tábor, RU č. 390.
- 363) Jednota Vavřincova, místo neurčité polohy na Táborsku; zaniklá lokalita.
- 364) Brtce, dn. o. Tábor, RU č. 395.
- 365) Chomutova Lhota, dn. o. Tábor, m. o. Pikov.
- 366) Potalov, zaniklá ves na Táborsku, srov. R. Cikhart, ČSPS 28, 1920, s. 24n.
- 366a) Siglou A označen mezi ff. 2^b a 3^a vložený lístek 95 × 85 mm velký, na kterém zapsány dávky z Malšic a Potalova.
- 366b) Siglou B označen mezi ff. 2^b a 3^a vložený lístek o rozměrech 105 × 110 mm, na kterém vypsány úroky z Jistebnice.
- 367) Voděrady, m. o. Nosetín, dn. o. Písek, RU č. 410.
- 368) Radíhošť u Božejovic, dn. o. Písek, RU č. 394.
- 369) Klečaty, dn. o. Tábor. Osada příslušela k arcibiskupskému panství Týn n. Vlt., srov. DRC s. 144, 351.
- 370) Chroustov, zaniklá ves u Borkovic v dn. o. Tábor, RU č. 377.
- 371) Ponědraž, osada u Horusic, dn. o. Jindř. Hradec, RU č. 365.
- 372) Přeseka, osada sev. od Třeboně, dn. o. Jindř. Hradec.
- 373) Milevsko, dn. o. Písek.
- 374) Malkovice, m. o. Kvasejovice, dn. o. Benešov.
- 375) Kášovice, dnes dvůr, m. o. Repeč, dn. o. Tábor, RU č. 390.
- 376) Šichova Vesec, m. o. Petříkovice, dn. o. Písek.
- 377) Podolí, zaniklá ves u Skřýchova, dn. o. Tábor, srov. R. Cikhart, ČSPS 28, 1920, s. 24.
- 378) Březí, m. o. Chválov, dn. o. Příbram.
- 379) Bohuněk z Mrvic (u Votic), srov. A. Sedláček, Hradý 15, s. 270.
- 380) Bušek z Býšova, 1414 držitel stejnojmenné tvrže jižně Týna n. Vlt., srov. A. Sedláček, Hradý 7, s. 170n.

- 381) Bernartice, dn. o. Písek, srov. A. Sedláček, Hrady 7, s. 46 (tvrze Bernartice a Borovany). V obou případech šlo o predikáty.
- 382) Bílina, dn. o. Písek.
- 383) Dobronice, dn. o. Tábor. Ve vsi doložena tvrz, srov. A. Sedláček, Hrady 4, s. 297, jejímž držitelem byl 1406 Jan z Dobronic.
- 384) Jan ze Srdína, písař na hradu Choustnice, srov. A. Sedláček, Hrady 4, s. 80; F. Mareš, ČČM 1902, s. 1nn.
- 385) Ctibor Heřman z Hlavatec, uváděn k roku 1428, srov. A. Sedláček, Hrady 4, s. 329; F. Smahel, Českobudějovické vojenské rejstříky z doby husitské. HaV 1958, s. 366.
- 386) Jan z Kraselova, zeman v rožmberských službách, zmiňován k r. 1421, UBK II, č. 12.
- 387) Rataje, dn. o. Tábor.
- 388) Vlksice, sev. od Milevska, dn. o. Písek.
- 389) Údiny, m. o. Vlášence, dn. o. Tábor.
- 390) Jan z Leskovec, 1421–22 držitel Horní Cerekve, srov. B. Rynešová, Listář I, s. 39, 40, 46.
- 391) Hosty u Týna n. Vlt., dn. o. Č. Budějovice.
- 392) Jan Tožice z Kamberka, 1415–1423 purkrabí na Bechyni, srov. A. Sedláček, Hrady 7, s. 23.
- 393) Koloměřice, dn. o. Č. Budějovice.
- 394) Doubrava, zaniklá ves (dnes myslivna) u Bítova; dn. o. Tábor.
- 395) Staré Sedlo, dn. o. Tábor.
- 396) Mezerovice (?), lokalitu se nepodařilo určit.
- 397) Radětice, dn. o. Tábor.
- 398) S největší pravděpodobností dnešní Doubí u Soběslavě, dn. o. Tábor.
- 399) Albera z Těchobuze patrně nastoupil do úřadu choustnického purkrabího po Vítu ze Rzávého, srov. pozn. 234. Bechyňští hejtmané byli dva: rožmberský Jan Tožice z Kamberka a královský Zdeslav z Hertvíkova, srov. A. Sedláček, Hrady 7, s. 23.
- 400) Petr, někdy písař na Příběnicích, 1424 doložen v Třeboni s pověřením vést účetní správu šesti okrsků: příběnických panství, srov. svatohavelský úroční rejstřík 1424, SOA Třeboň, Vs TR sign. IA 6 G beta 11, fol. 6a; B. Rynešová, Listář I, č. 119, s. 80.
- 401) Viz pozn. 392. Doplnit lze, že Jan Tožice z Kamberka užíval též predikátu z Popovic (ca. 1405), srov. AČ 35, s. 186; č. 32.
- 402) Dublovice, dn. o. Příbram, RU č. 428 (panství Sedlčany).

TÁBORSKÝ ARCHIV

Sborník Okresního archivu v Táboře

Svazek 2, Tábor 1989

Povoleno odborem kultury ONV v Táboře pod č. 330800988 ze dne 15. 11. 1988

Uspořádal Rudolf Tecl

Návrh obálky: Bohumil Smrčka

Účelová publikace

Náklad: 250 výtisků

Vytiskly Jihočeské tiskárny, n. p., provoz 4 Pelhřimov

Neprodejné